

გონივი
ესკულდინი

ბიოზიბლოგრაფია

(მეცნიერება) 1978

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია
АКАДЕМИЯ НАУК ГРУЗИНСКОЙ ССР

ცენტრალური სამეცნიერო ბიბლიოთეკა
ЦЕНТРАЛЬНАЯ НАУЧНАЯ БИБЛИОТЕКА

ბიობიბლიოგრაფიული სერია „ქართველი მეცნიერები“
Биобиблиографическая серия «Грузинские ученые»

Геორგი
Ахвледиани

(1887-1973)

Биобиблиография

Издательство «Мецниереба»
ТБИЛИСИ
1978

გიორგი
ახვლედიანი

(1887-1973)

ბიობიბლიოგრაფია

გამოცემა «მეცნიერება»
თბილისი
1978

2- 25-46

(7-23479)

5-2611

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსის, სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტის გიორგი ახელედიანის ბიობიბლიოგრაფიაში თავმოყრილია 1914—1977 წლების ლიტერატურა: სამეცნიერო შრომები, რეცენზიები და გამოსაშვრებები ამ შრომებზე, ლიტერატურა გიორგი ახელედიანის შესახებ.

მასალა განლაგებულია ქრონოლოგიურად. ბიობიბლიოგრაფიის წინ უძღვის გ. ახელედიანის მოკლე ბიოგრაფია, სამეცნიერო და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის მიმოხილვა. ერთვის რომების ანბანური და სახელთა საძიებელი.

В биобиблиографии академика Академии наук Грузинской ССР, члена-корреспондента Академии наук СССР Георгия Саридановича Ахведиани собрана литература 1914—1977 годов: научные труды, рецензии на них, труды, изданные под редакцией Г. С. Ахведиани, и литература о нем.

Материал расположен в хронологическом порядке. К биобиблиографии предпосланы краткая биография и очерк научной и общественной деятельности Г. С. Ахведиани, прилагаются алфавитный указатель трудов и именной указатель.

ბიობიბლიოგრაფიული სერიის მთავარი სარედაქციო კოლეგია: შ. ძიძიგური (მთ. რედ.), ლ. გაბუნია, თ. დავითაია, მ. დარასელი, ვ. კუპრაძე, ვ. მახალდიანი, ვ. თკუჭავა, ა. ფრანგიშვილი, გ. ციციშვილი, ს. ხადური (მდივანი)

შემდგენლები: მ. ბარკავა, ე. დოლიძე

რედაქტორები: შ. ძიძიგური, ს. ხადური

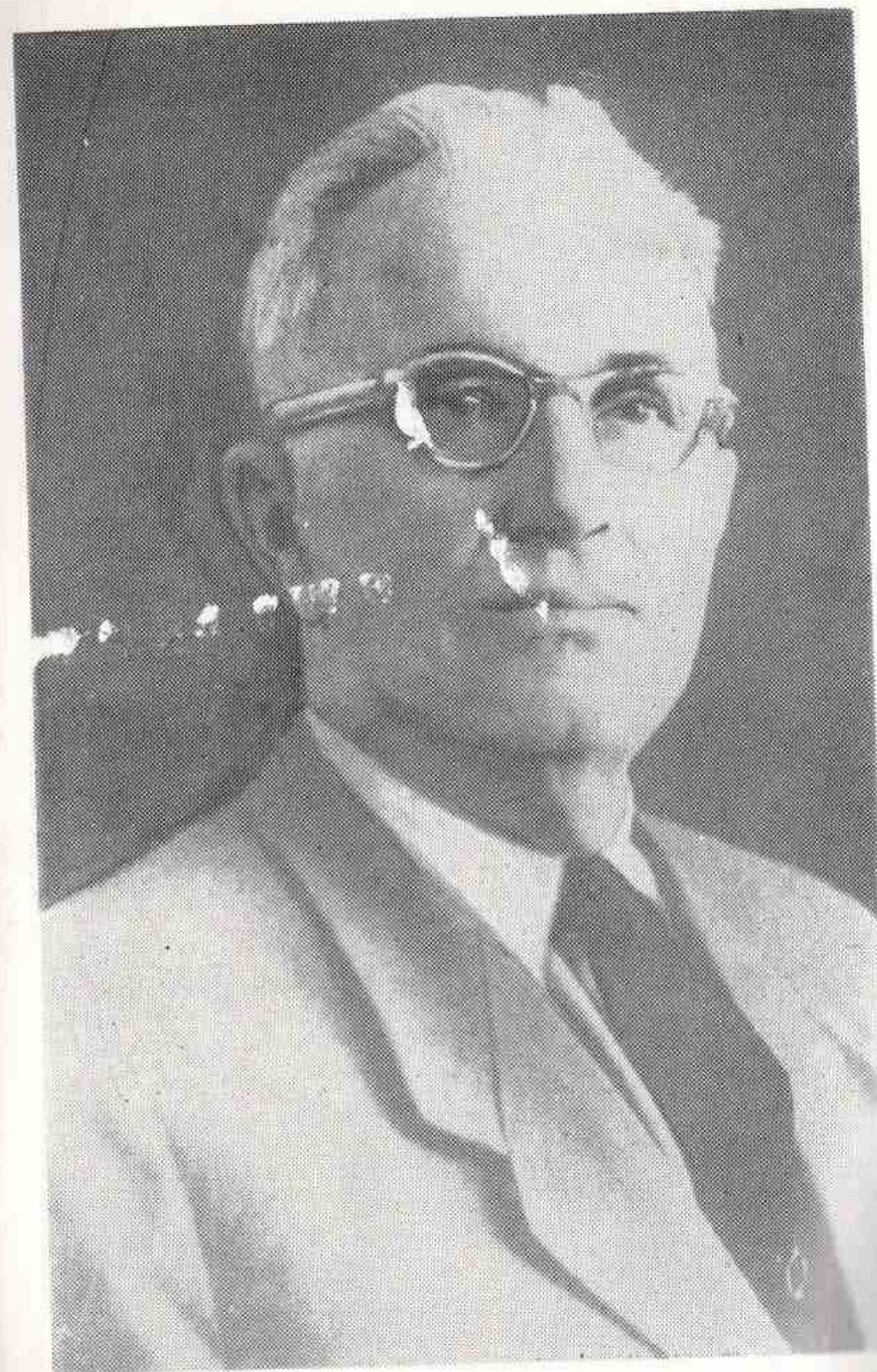
ბიბლიოგრაფიული რედაქცია: თ. ნაკაშიძისა

Главная редакционная коллегия биобиблиографической серии: Ш. В. Дзидзигури (гл. ред.), Л. К. Габуния, Ф. Ф. Давитая, М. К. Дараселия, В. Д. Купрадзе, В. В. Махалдиани, В. М. Окуджава, А. С. Прангишвили, Г. В. Цицишвили, С. А. Хадурн (секретарь).

Составители: М. И. Баркава, Э. Г. Долидзе.

Редакторы: Ш. В. Дзидзигури, С. А. Хадурн.

Библиографическая редакция Т. Е. Накашидзе.

გიორგი ახვლედიანი

(სამეცნიერო და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის მოკლე მიმოხილვა)

გიორგი ახვლედიანი მრავალმხრივი მკვლევარი იყო და ლინგვისტური მეცნიერების რამდენიმე დარგში უხდებოდა მოღვაწეობა. ზოგადი ენათმეცნიერება, ზოგადი და ექსპერიმენტული ფონეტიკა, ლოგოპედია, ინდოევროპული ენები, ქართველური ენები, — ამ სფეროებში გ. ახვლედიანმა ფრიად მნიშვნელოვანი ნაშრომები შექმნა; ზოგი მათგანი ფუძემდებელი ხასიათისაა და ფართო პერსპექტივებს შლის მეცნიერული კვლევა-ძიების სარბიელზე.

გ. ახვლედიანი არ გახლავთ კარჩაკეტილი და ვიწრო პროფესიული ინტერესებით შემოზღუდული მეცნიერი. იგი იყო ფართო საზოგადოებრივი მიზანსწრაფვით დაჯილდოებული ადამიანი. მან მხურვალე მონაწილეობა მიიღო თბილისის უნივერსიტეტის დაარსებაში და თავისი ავტორიტეტით, უნივერსიტეტის პირველ პროფესორებთან ერთად, სახელმწიფო და ჩვენს ნორმალურ სკოლებს წავლევდნენ. ამ დროიდან დაიწყო გ. ახვლედიანის საქართველოში მეცნიერული მშენებელი, ერთ-ერთი მეთაურია და კულტურული აღორძინების საქმეში მისი აქტიური მონაწილეობით ჩვენში დაარსდა რამდენიმე პედაგოგიკური ინსტიტუტი (ზოგი მათგანის დირექტორი თუ სასწავლო ნაწილის გამგეც გახდა). იგია საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ერთ-ერთი ფუძემდებელი (სხვადასხვა დროს რამდენიმე საპასუხისმგებლო პოსტიც ეკავა), „ქართული საენათმეცნიერო საზოგადოების“ დაარსების ინიციატორი (ა. შანიძესთან ერთად) და მისი უცვლელი თავმჯდომარე, საქართველოს მეცნიერ-მუშაკთა სექციის თავმჯდომარე (ათი წლის მანძილზე), მეცნიერული კაბინეტებისა და ლაბორატორიების დამაარსებელი, საკავშირო თუ საერთაშორისო სამეცნიერო კონგრესების აქტიური მონაწილე, საზოგადოება „ცოდნის“ დამაარსებელთაგანი და მისი ერთ-ერთი სექციის თავმჯდომარე, საზღვარგარეთის ქვეყნებთან მეგობრობისა და კულტურული ურთიერთ-

ბის საქართველოს საზოგადოების ერთ-ერთი განყოფილების თავმჯდომარე, სალიტერატურო ქართულის ნორმათა დამდგენი მუდმივი სახელმწიფო კომისიის წევრი, საქართველოს სსრ თეატრალური საზოგადოების სასცენო მეტყველების სამეცნიერო საბჭოს თავმჯდომარე და სხვ.

აკადემიკოს ივ. ჯავახიშვილის სიტყვით, „ტფილისის უნივერსიტეტში ენათმეცნიერების დარგის შექმნა სამი პირის: პროფ. იოს. ყიფშიძისა, პროფ. აკ. შანიძისა და პროფ. გ. ახვლედიანის ღვაწლს შეადგენს. პირველი მათგანის, სამწუხაროდ, უდროოდ გარდაცვალების გამო უდიდესი ტვირთი ორს უკანასკნელს დააწვა“.

გ. ახვლედიანი დაიბადა 1887 წ. 13 აპრილს სოფ. დერჩში (ლენინგრადში) სარიდან ახვლედიანის ოჯახში (დედა — ევგენია ასათიანი). სარიდანს მეფის სამხედრო სამსახურში 15 წელი გაუტარებია და ორდენებითა და მედლებით დაუჯილდოვებია.

წერა-კითხვა პატარა გოგონას დედამ შეასწავლა. 1894 წ. იგი შეიყვანეს დერჩის სამრევლო სკოლაში; შემდეგ სწავლას აგრძელებს ქუთაისის სათავადაზნაურო გიმნაზიაში (აქ ქართულ ენასა და ლიტერატურას სილოვან ხუნდაძე ასწავლიდა); შემდეგ გადავიდა თბილისის სათავადაზნაურო გიმნაზიაში. 1905 წ. რევოლუციასთან დაკავშირებით გიორგი არალეგალურ მუშაობაში ჩაბმულა, 1906 წ. დაუპატიმრებიათ და არხანგელსკში გადასახლება მიუსჯიათ. 1908 წ. იგი ამთავრებს გიმნაზიას. 1910 წელს გ. ახვლედიანი ხარკოვის უნივერსიტეტის ისტორიულ-ფილოლოგიური ფაკულტეტის სტუდენტია.

გ. ახვლედიანმა უნივერსიტეტში საფუძვლიანი განათლება მიიღო როგორც ინდოევროპულ ენათმეცნიერებაში, ისე კლასიკურ ფილოლოგიაში.

ხარკოვის უნივერსიტეტში გიორგიმ ჩამოაყალიბა რევოლუციური სტუდენტთა წრე, რის გამოც 6 თვით დააპატიმრეს.

გ. ახვლედიანმა უნივერსიტეტში სწავლის პერიოდში დაწერა მეცნიერული ნაშრომი «Очерк истории плавных и носовых согласных в санскрите, греческом, латинском и славянских языках», რომელმაც დიდი მოწონება დაიმსახურა.

გ. ახვლედიანის ამ პირველი მეცნიერული შრომის რეცენზია გამოაქვეყნა პროფ. ენხელინმა „ხარკოვის უნივერსიტეტის მოამბეში“ 1914 წელს.

გამოცვლელის მაღალმა ხარისხმა და იმ აღიარებამ, რაც მოიპოვა მისი შედარებით-ისტორიული ენათმეცნიერების დიდი ავტორიტეტის — ენხელინის რეცენზიაში, საბოლოოდ განსაზღვრა ახალგაზრდა გ. ახვლედიანის მომავალი ბედი და მეცნიერული პერსპექტივა.

1915 წელს გ. ახვლედიანი უკვე „საპროფესოროდ მოსამზადებლად“ დატოვებულია (აწინდელი ტერმინოლოგიით — ასპირანტი) ხარკოვის უნივერსიტეტში შედარებითი ინდოევროპული ენათმეცნიერების კათედრაზე.

მაღლე ასპირანტი გ. ახვლედიანი გაიგზავნა პეტერბურგის უნივერსიტეტში, სადაც უსმენდა ისეთ გამოჩენილ მეცნიერებს, როგორც იყვნენ: ნ. მარი (ქართული ფილოლოგია), კ. ზალემანი (ირანული ფილოლოგია), თ. შჩერბაკი (ინდური ფილოლოგია), ლ. შჩერბა (ზოგადი და ექსპერიმენტული ფონეტიკა) და სხვ.

თბილისის უნივერსიტეტის დაარსების დროს გ. ახვლედიანი ჩვენი უმაღლესი სასწავლებლის პირველ მუშაკთა სახელოვან რიგებშია. მას წილად ხვდა პიონერობა ისეთ დისციპლინებში, როგორცაა ზოგადი ენათმეცნიერება და ზოგადი ფონეტიკა.

გ. ახვლედიანი იყო ზოგადი ენათმეცნიერების კათედრის გამგე. კათედრამ ისტორიული როლი შეასრულა საქართველოში საენათმეცნიერო აზროვნების დანერგვასა და განვითარებაში.

გ. ახვლედიანი, როგორც ფართოდ განათლებული ლინგვისტი, თავიდანვე კითხულობდა ლექციებს სხვადასხვა საენათმეცნიერო დისციპლინაში. ესენია: ენათმეცნიერების შესავალი, ზოგადი ენათმეცნიერება, ლინგვისტურ მოძღვრებათა ისტორია, ზოგადი ფონეტიკა, ექსპერიმენტული ფონეტიკა, სანსკრიტი, ბერძნული ენა, რუსული ენის ისტორია და დიალექტოლოგია ინდოევროპულ ენათა შედარებითი გრამატიკა. ამასთანავე, ერთხანს კითხულობდა და საკლდე ევროპის ლიტერატურის ისტორიის კურსს, ლოგოპედიკა და სხვ.

1923 წლის 8 თებერვალს გ. ახვლედიანის ინიციატივით მუშა იქნა ქართველ ენათმეცნიერთა და ფილოლოგთა დამფუძნებელი კრება, რომელმაც დაადგინა „ქართული საენათმეცნიერო საზოგადოების“ დაარსება. თავმჯდომარედ აირჩიეს გ. ახვლედიანი.

გ. ახვლედიანი 1932 წელს აირჩიეს ექსპერიმენტული ფონეტიკის საერთაშორისო საზოგადოების წევრად, 1940 წელს ლინგვისტური საზოგადოების წევრად.

გ. ახვლედიანი, როგორც მთელ საბჭოთა კავშირში

ეთში ცნობილი მეცნიერი, 1939 წელს აირჩიეს სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტად.

გ. ახვლედიანი სხვა მოწინავე ქართველ მეცნიერებთან ერთად საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ერთ-ერთი დამფუძნებელია. იგი შევიდა აკადემიის წევრთა პირველ შემადგენლობაში (1941 წ.) და სხვადასხვა დროს ეკავა საპასუხისმგებლო თანამდებობები — აკადემიის აკადემიკოს-მდივნისა, საზოგადოებრივ მეცნიერებათა განყოფილების თავმჯდომარისა, ენათმეცნიერების ინსტიტუტის დირექტორისა და სხვ.

1942 წელს გ. ახვლედიანი შედის საკავშირო კომუნისტური პარტიის რიგებში.

გ. ახვლედიანი დაჯილდოებული იყო ლენინის ორდენით, შრომის წითელი დროშის ორდენით, „საპატიო ნიშნის“ ორდენით, ოქტომბრის რევოლუციის ორდენითა და მედლებით.

გ. ახვლედიანი გარდაიცვალა 1973 წლის 7 ივლისს და დაკრძალულია თბილისის უნივერსიტეტის ბაღში.

გ. ახვლედიანმა ენათმეცნიერების პროპედევტიკური კურსის კითხვა ჩვენს უნივერსიტეტში დაიწყო 1918 წლიდან.

1918—1919 წწ. დაიბეჭდა ახალგაზრდა პროფესორის წიგნი „ენათმეცნიერების შესავალი“ სამ ნაკვეთად. ეს არის, საერთოდ, პირველი საუნივერსიტეტო სახელმძღვანელო ქართულ ენაზე, გამოცემული თბილისის უნივერსიტეტის მიერ.

საყურადღებოა ამ ნაშრომზე პროფ. არნ. ჩიქობავას აზრი („ზოგადი ენათმეცნიერება. II“, 1945 წელი): „26 წლის წინათ გამოვიდა გ. ახვლედიანის „ენათმეცნიერების შესავალი“ (სამ ნაკვეთად). ეს იყო პირველი „ზოგადი ენათმეცნიერება“ ქართულ ენაზე. ეს შრომა იმხანად რუსულ ენაზე არსებულ ანალოგიურ სახელმძღვანელოთა შორის გამოირჩეოდა შინაარსის სიმდიდრითა და საკითხთა დამუშავების მაღალი დონით. ამ სახელმძღვანელოზე — ქართულად — ენათმეცნიერების ანბანი გაიკვეთა არა ერთმა თაობამ“ (ხაზი ჩემია. შ. ძ.).

ახვლედიანისეული კურსის ერთი უმთავრესი ღირსება და თავისებურება ისაა, რომ თეორიული საკითხები გაშლილია არა მარტოდენ ევროპული ენების მასალაზე, არამედ საილუსტრაციო ნიმუშები მოხმობილია ქართული ენის სინამდვილიდანაც. ამრიგად, ეს არის ენათმეცნიერების პირველი სახელმძღვანელო, რომელშიც

ზოგადლინგვისტური ცნებები და მოვლენები გაშუქებულია ქართული ენის ბგერითი სისტემისა და მორფოლოგიურ-სინტაქსურ-ლექსიკური ფაქტების ანალიზის საფუძველზედაც.

გ. ახვლედიანი უპირატესად ფონეტიკოსი იყო. მან საფუძველი ჩაუყარა საქართველოში ზოგადი და ექსპერიმენტული ფონეტიკის განვითარებას.

ფონეტიკის საუნივერსიტეტო კურსი ჩვენში პირველად გ. ახვლედიანმა წაიკითხა. მეცნიერული შრომები ფონეტიკის დარგში პირველად მან დაგვიწერა, ექსპერიმენტული ფონეტიკის ლაბორატორიები პირველად მან დააარსა, სისტემატური სახელმძღვანელოს შექმნა ამ დარგში მისივე დამსახურებაა.

გ. ახვლედიანის ფუნდამენტური წიგნი „ზოგადი ფონეტიკის საფუძვლები“ საერთაშორისო ფონეტიკურ ლიტერატურაში ერთ-ერთი საუკეთესოთაგანია. ფონეტიკის ზოგადი პრობლემების კვლევა ქართული ენის მასალაზე გ. ახვლედიანის სახელთანაა დაკავშირებული.

ფონეტიკური პრობლემების კვლევის მკვიდრ ნიადაგზე დაყენებისათვის, — მით უმეტეს, მეცნიერების განვითარების დღევანდელ ეტაპზე, — აუცილებელი იყო ექსპერიმენტული ლაბორატორიები და კაბინეტები. ოცდაათიან წლებამდის თბილისში ფონეტიკური კვლევის მეთოდი იყო უმთავრესად უშუალო დაკვირვება ცოცხალ წარმოთქმაზე და ისტორიულ-შედარებითი შესწავლა ქართველურ და კავკასიურ ენათა ფონეტიკური მოვლენებისა. დღის წესრიგში დადგა ექსპერიმენტული კვლევის გაშლა სათანადო მეცნიერული ბაზის საფუძველზე. თბილისის უნივერსიტეტში გ. ახვლედიანის მეცადინეობითა და თაოსნობით მოეწყო ექსპერიმენტული ფონეტიკის კაბინეტი (გამგე — გ. ახვლედიანი). 1936 წელს შეიქმნა ფონეტიკური კაბინეტი (გამგე — გ. ახვლედიანი) ნ. მარის სახელობის ენის, ისტორიისა და მატერიალური კულტურის ინსტიტუტში. კაბინეტმა მტკიცე საფუძველი ჩაუყარა ქართულის, ქანურის, სვანურის, აფხაზურის, ლაქურისა და აგრეთვე შუა აზიის არაბული ცოცხალი მეტყველების კიმოგრაფიულ და ფონოგრაფიულ ჩაწერას. ქართველურ და კავკასიურ ენათა ბგერითი შედგენილობის შედარებითი შესწავლა წარიმართა სინოპტიკური ცხრილების შედგენის სახით არსებული სამეცნიერო ლიტერატურისა და ბგერების ექსპერიმენტულად შემოწმების საფუძველზე.

1922 წელს გამოქვეყნდა გ. ახვლედიანის შესანიშნავი გამოკვ

ლევა „მკვეთრი ხშულნი ქართულში“, რომელიც უაღრესად საყუ-
რადღებოა ზოგადი ფონეტიკის თეალსაზრისითაც. აქ დადგენილია
აბრუპტივების ბუნება.

გ. ახვლედიანმა დაადგინა ქართული წარმოთქმის ერთი მეტად
მნიშვნელოვანი ტენდენცია, რაც მდგომარეობს თანხმოვანთა კომ-
პლექსების წარმოთქმისას ერთჟამიერობისავენ მიდრეკილებაში;
ამის საფუძველზედაც აიხსნება ქართული წარმოთქმის თავისებუ-
რებანი.

„ზოგადი და ქართული ენის ფონეტიკის საკითხებში“ (1938
წ.) მკვლევარმა ყურადღება მიაქცია საარტიკულაციო წერტილების
თანამიმდევრობას ქართულ თანხმოვანთა შეერთებისას. თანხმოვან-
თა შეერთების სხვადასხვა თანამიმდევრობას ავტორმა უწოდა „იქი-
თურა“ და „აქეთურა“ და გამოიყენა მარცვალთგასაყარის დადგე-
ნისათვის. შემდეგ მან გამოაქვეყნა შრომა „გუტურალთა რეგრე-
სულ-დისიმილაციური დაკარგვა ქართულში“ (1944 წ.), 1945 წ.,
როცა ამავე თანამიმდევრობის თავისებურებამ ახსნა ძველი ფრან-
გულის ერთი კანონზომიერება, ამ თანამიმდევრობას დაერქვა სა-
ხელად „აქცესიური“ (აქეთური), ხოლო საწინააღმდეგოს — „დე-
ცესიური“ (იქითური). თანხმოვანთა წარმოების აქცესიურ-დეცესი-
ური თანამიმდევრობის განსხვავებულობის გათვალისწინება რეა-
ლური დასაყრდენი აღმოჩნდა ზოგიერთი ფონეტიკური ცვლილების
ახსნისათვის.

ავტორი ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ ამ მოვლენის უფრო ღრმა
შესწავლის ნიადაგზე შეიძლება გადაწყდეს არა მარტო ქართული,
არამედ სხვა ენათა მრავალი ფონეტიკური საკითხი.

გ. ახვლედიანის ეს ახალი თეორია უაღრესად ნაყოფიერი აღ-
მოჩნდა მთელი რიგი ფონეტიკური საკითხების გადასაჭრელად.

დეცესიურ-აქცესიურობის თეორიის საფუძველზე გაიკვია აქ-
ცესიურ კომპლექსთა წარმოთქმის სუბერაციის (დაძლევის) ხერ-
ხები ქართველურსა და ევროპულ ენებში. ავტორმა ცხადყო, რომ
აქცესიური კომპლექსებისათვის უმეტესად ჩვეულებრივია პროგრე-
სული ასიმილაცია სახმო სიმების მოქმედების მიხედვით, ხოლო
დეცესიურისათვის — რეგრესული.

კიდევ ერთი ახალი ფონეტიკური კანონზომიერება, რომლის
აღმოჩენა ეკუთვნის გ. ახვლედიანს, არის ხშულთა დისიმილაციური
გამეღერება. ჯერ კიდევ ნაშრომში „ოსური ენის ისტორიისათვის“
(1941) გ. ახვლედიანი დაუკვირდა ქართული ენიდან ოსურში შე-

სულ აბრუპტივიან სიტყვებს და იმ ფონეტიკურ სახეცვალებას, რაც
განიცადა ამგვარმა სიტყვებმა ახალ ენობრივ გარემოში. ორი აბ-
რუპტივის შემცველი ქართული სიტყვები ოსურში შეიცვალა და
პირველი აბრუპტივი გამეღერდა. შემდგომ იგივე მოვლენა ავტორ-
მა დაადასტურა ძველსა და ახალ ქართულში, მთის კილოებში, სვა-
ნურში.

იდეებით მდიდარია და ფაქტობრივი მასალის სიღრმით გამო-
ჩჩეული გიორგი ახვლედიანის გამოკვლევა „ბგერათმონაცვლეობის
ზოგიერთი საკითხი ქართულში“ (1948 წ.). ავტორი გამოყოფს პო-
ზიციურ ბგერათმონაცვლეობას და ისტორიულ ბგერათმონაცვლეო-
ბას, რომელსაც ეკისრება სემანტიკური და გრამატიკული დანიშ-
ნულება. პირველს იგი უწოდებს ფონეტიკურს, მეორეს — ფონო-
ლოგიურს. პირველადია ფონეტიკური პროცესი, მაგრამ არაიშვია-
თია, როდესაც ბგერის უტოლფუნქციო სახესხვაობები მოიპოვე-
თი, როგორც ბგერის უტოლფუნქციო სახესხვაობები მოიპოვე-
თი ფონემის ფუნქციას და ამ გზით ისინი გრამატიზდებიან ან სე-
მანტიზდებიან. ამ ნაშრომში გ. ახვლედიანმა ჩამოაყალიბა აბოფო-
ნიის ძირითადი სახეები ქართულში.

გ. ახვლედიანის ცალკეული ფონეტიკური გამოკვლევების ერთ-
გვარ შეჯამებას წარმოადგენს 1930 წელს გამოსული „ზოგადი ფო-
ნეტიკის ლექსიკები“ (ლითოგრაფიული გამოცემა). 1938 წელს
დღის სინათლეზე გამოვიდა „ზოგადი და ქართული ენის ფონეტი-
კის საკითხები“, ხოლო 1949 წელს — „ზოგადი ფონეტიკის საფუძ-
ვლები“, რომელიც შედგება ორი ნაწილისაგან. პირველი ნაწილი —
ზოგადი ფონეტიკის შესავალი — ივარაუდება ზოგადი ფონეტიკის
კურსის სახელმძღვანელოდ უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულ-
ტეტის სტუდენტთათვის, მეორე ნაწილი — ზოგადი ფონეტიკის
ზოგიერთი პრობლემა — შეიცავს მეტწილად ზოგადფონეტიკური
საკითხების განხილვას, საკითხებისა, რომელთაგან უმრავლესი პირ-
ველადაა დასმული ავტორის მიერ ჩვენს მეცნიერებაში და განხი-
ლულია მეტწილად ქართულ-ქართველურ და მთის კავკასიურ ენათა
მასალაზე; ზოგიერთი მათგანი, რომელთა შესახებ წინათაც ყოფილა
მსჯელობა ფონეტიკურ ლიტერატურაში, ავტორის მიერ განხილუ-
ლია იმავე მასალაზე და უმთავრესად ახალი გაშუქებით. პირველთა
რიცხვს ეკუთვნის: პარმონიულ ხშულთა ორი სისტემა ქართულში,
ქართულის ხშულთა მეექვსე სამეული, თანხმოვანთა აქცესიური
კომპლექსების სუბერაციის საკითხისათვის, ყრუ, mediae ქარ-
თულში, აბრუპტივები ანუ მკვეთრი ხშულები ქართულში, ხშულთა

დისიმულაციური გამყდრების საკითხისათვის, ხმოვანთა და თან-
ხმოვანთა ერთმანეთისაგან განსხვავების საკითხისათვის, ფონეტი-
კა და ლოგოპედია. ახალი გაშუქებითაა წარმოდგენილი საკითხები
ბგერათმცოდნეობისა ქართულში, ე-ს გადასმისა, დიალექტთა შე-
რვეისა და აფხაზური ენის თანხმოვან ფონემათა კლასიფიკაციისა.

ქართულ-ქართველური ენების მონაცემები გ. ახვლედიანმა
გამოიყენა ზოგადფონეტიკური მოვლენების დასახასიათებლად, ე.
ი., თუ ადრე, მაგალითად, ფონეტიკის ზოგადი კურსი უპირატესად
ინდოევროპული ენების მასალაზე იყო აგებული, გ. ახვლედიანის
წყალობით ამ ზოგადი კურსის სტრუქტურაში ამიერიდან ქართვე-
ლურ ენათა მონაცემებიც შევიდა, — მონაცემები, რომლებიც უნდა
შევადგინოთ თეორიული დებულებების არა მხოლოდ უბრალო
ილუსტრაციად. ეს კონკრეტული მასალა მოწოდებულია, ახალი
გაშუქებები შეიტანოს ზოგადი საკითხების კვლევა-ძიებაში.

საკუთრივ ქართული ისტორიული ფონეტიკის თვალსაზრისით
დიდად საყურადღებოა გიორგი ახვლედიანის ნაშრომი ქართული
ბგერების ისტორიული გამძლეობის შესახებ. ეს პრობლემა მან
დასვა მხარეთმცოდნეობის მეორე ყრილობაზე, რომელიც ჩატარ-
და ქ. ბათუმში 1925 წელს. გამოქვეყნებულია მოხსენების ვრცელი
თეზისები.

გ. ახვლედიანმა მოგვცა ქართული ბგერების კლასიფიკაცია. მი-
სი დაკვირვებები ქართულ კონსონანტიზმზე და ვოკალიზმზე უაღ-
რესად პროდუქტიული აღმოჩნდა და ამ მიმართულებით მიღებული
შედეგი სახელმძღვანელოებში შევიდა, როგორც მეცნიერების მიღ-
წევა და უდავო დებულებების საფუძველზე გამომუშავებული კა-
ნონზომიერება.

გ. ახვლედიანის სახელთან არის დაკავშირებული ისეთი რთუ-
ლი ფონეტიკური სისტემის ენის ბგერათა შესწავლა და კლასიფიკა-
ცია, როგორიცაა აფხაზური. ჯერ კიდევ 1926 წელს გ. ახვლედიანმა
გამოაქვეყნა ნაშრომი „მასალები აფხაზურ ბგერათა ფიზიოლოგი-
ისათვის“, სადაც, როგორც სახელწოდებიდანაც ჩანს, გამოკვლეუ-
ლია აფხაზური ენის თანხმოვნების ფიზიოლოგიური ბუნება.

ფასდაუდებელი ამაგი დასდო გ. ახვლედიანმა ქართული მეც-
ნიერული ტერმინოლოგიის დამუშავებას. მისი მონაწილეობით დად-
გენილია მრავალი სპეციალური დარგის ტერმინოლოგია (მაგალითად,
ლიტერატურის, ენათმეცნიერების, ფიზიკა-მათემატიკური, ტექნი-
კური, სოფლის მეურნეობისა და სხვა ტერმინები).

გ. ახვლედიანს, როგორც მკვლევარს, იზიდავდა ინდოევროპულ
ენათა ოჯახის ა) ინდური ჯგუფი, ბ) ირანული ჯგუფი, გ) სლავური
ჯგუფი.

გ. ახვლედიანი პირველია, რომელმაც ჩვენში ინდოევროპულ
ენათა კვლევა მკვიდრ ნიადაგზე დააყენა.

როგორც ზემოთ აღინიშნა, გ. ახვლედიანი თბილისის უნივერ-
სიტეტში თავიდანვე კითხულობდა ძველი ინდურის — სანსკრიტის
კურსს. 1920 წელს გამოვიდა მისი წიგნი: „სანსკრიტი — მოკლე გრა-
მატიკა და ნაწყვეტები კლასიკური სანსკრიტიდან და რიგვედიდან
ლექსიკონით“.

ამ წიგნის გამოცემა ჩვენს სამეცნიერო ცხოვრებაში დიდი კულ-
ტურულ-ისტორიული მნიშვნელობის ფაქტად უნდა ვაღიაროთ, რამ-
დენადაც ამგვარი ნაშრომის შექმნა და დაბეჭდვა ჩვენი ნორჩი უნი-
ვერსიტეტის აკადემიურ პრესტიჟზე მეტყველებდა და მეცნიერულ
დისციპლინათა მრავალფეროვნებას ადასტურებდა.

კლასიკური ინდურის გრამატიკული აღნაგობის სხარტ და ზუსტ
დახასიათებას მოსდევს შერჩეული საკითხავი მასალა ინდური შრიფ-
ტით, რომელიც მეორდება ლათინური ტრანსკრიპციით, ბოლოს და-
რთულია ტექსტებში მოცემული სიტყვების ლექსიკონი.

ინდოევროპულ ენათა ირანული ჯგუფის ერთ-ერთი წევრი —
ოსური დიდი ხანია იპყრობს საბჭოთა კავშირისა და უცხოეთის
ცნობილი სპეციალისტების ყურადღებას. ეს ენა იმ მხრივაცაა საინ-
ტერესო, რომ საგულისხმო საკითხები ისმის ქართულ ენასთან კონ-
ტაქტების თვალსაზრისით, რაც შედეგია ქართველთა და ოსთა კულ-
ტურულ-ისტორიული ურთიერთობისა. ამ ენობრივ კონტაქტებს
იკვლევდნენ: აკად. ვ. მილერი, აკად. ნ. მარი, პროფ. ვ. აბაევი და
სხვა გამოჩენილი მეცნიერები, რომელთაც გვერდში ამოუდგა გ. ახვ-
ლედიანი და ამ დარგში მნიშვნელოვანი შედეგები მიიღო. გარდა ამი-
სა, ჩვენს მეცნიერს, როგორც ინდოევროპეისტს, თავისთავადაც აინ-
ტერესებდა ოსური ენის ფონეტიკის, მორფოლოგიისა და ლექსიკის
საკითხები.

გ. ახვლედიანის დაკვირვებები ოსურ (resp. ირანულ) მასალაზე
არათუ გაზიარებულია საგნის სპეციალისტების მიერ, არამედ ამ დაკ-
ვირვებებმა აღძრეს ახალი საკითხები და შუქი მოჰფინეს მანამდის
უცნობ ფონეტიკურ კანონზომიერებებს. ეს კი მეტად მნიშვნელო-
ვანი გარემოებაა და მჭევრმეტყველურად მოწმობს ქართველი ირა-

ნისტის მიერ მიღებული შედეგების დიდ მეცნიერულ ღირებულებას.

როგორც ზემოთ ითქვა გ. ახვლედიანმა ოსური ენის მასალაზე დაადგინა დისიმილაციური გამყდრების წესი, რომლის უნივერსალიზმი ჩვენი ენების მასშტაბით სრულიად უდავო გახდა.

გ. ახვლედიანის სახელთანაა დაკავშირებული ოსური ენის მთელი რიგი ფონეტიკური მოვლენების კვალიფიკაცია. ასეთია, მაგალითად, პროთეტული ხმოვნის გამოკვლევა ოსურში. იალლუზიძის ქართულიდან ოსურად ნათარგმნ ტექსტებში არაიშვიათად გვხვდება „ჰ“ სიტყვის თავში (ირანულ დიალექტში, რომელიც სალიტერატურო ოსურის საფუძველია, მას არაერთი შესატყვისი არ მოეპოვება). არც აკადემიკოს მილერს და არც აკადემიკოს შეგრენს ამ მოვლენისათვის ყურადღება არ მიუქცევიათ. გ. ახვლედიანმა სპეციალურ გამოკვლევაში „პროთეტული ხმოვნის საკითხისათვის ოსურში“ (1923) შეისწავლა ეს საკითხი და მიიღო დასკვნა, რომ აქ საქმე გვაქვს პროთეტულ ხმოვანთან.

განსაკუთრებული ყურადღება დაიმსახურა გ. ახვლედიანის ნაშრომებმა ოსური დიალექტოლოგიის დარგში. ამ საგანზე მან გამოთქვა და დაასაბუთა მეტად მნიშვნელოვანი დებულებები, რომლებიც ახალ პერსპექტივებს შლის ოსური ენის ისტორიის კვლევის თვალსაზრისით. ჩვენმა მეცნიერმა შეასწორა აკად. ვ. მილერის შეხედულებები და საოპერაციო მასალად გამოიტანა, ერთი მხრივ, იალლუზიძის ტექსტები და, მეორე მხრივ, საკუთარი დიალექტოლოგიური ჩანაწერები.

დიდი ამაგი დასდო გ. ახვლედიანმა ოსური ენის ტექსტოლოგიას. მის სახელთან არის დაკავშირებული ოსური მწერლობის ფუძემდებლის ივანე იალლუზიძის ლიტერატურული მემკვიდრეობის შესწავლა. გ. ახვლედიანმა, პირველად სამეცნიერო ლიტერატურაში, ჯეროვნად დააფასა იალლუზიძის დვაწლი და როლი ოსური ტექსტოლოგიის ისტორიაში. მან მოგვცა ვ. მილერისა და სხვათა მიერ გამოთქმული შეხედულებების კრიტიკა და ფაქტობრივი მასალის შესანიშნავი ანალიზის საფუძველზე წარმოაჩინა იალლუზიძისეული ტექსტების ფუნდამენტური მნიშვნელობა ოსური ენის შესწავლის დარგში. გიორგი ახვლედიანმავე გამოავლინა და შეისწავლა იალლუზიძის ხელნაწერი (1802 წლისა), რომელიც უძველესია ამ ავტორის ლიტერატურულ მემკვიდრეობაში და დიდად საყურადღებოა მეცნიერებისათვის.

შედეგები, რომლებიც მიიღო იალლუზიძის ლიტერატურული მემკვიდრეობის შესწავლის დარგში, გ. ახვლედიანმა მოახსენა ორენტალისტთა XVII საერთაშორისო კონგრესს ოქსფორდში 1929 წელს. მოხსენებამ სპეციალისტთა წრეებში ცხოველი ინტერესი გამოიწვია.

გ. ახვლედიანი იკვლევდა ქართულ-ოსურ პრობლემატიკას, ენობრივ შეხვედრებს, საუკუნეთა მანძილზე რომ არსებობს ქართველებისა და ოსების ისტორიული კავშირურობის პირობებში. ამ სფეროში შესანიშნავი ნაშრომები მოგვცა გამოჩენილმა ირანისტმა პროფ. ვ. აბაევმა, რომელიც ქართულის კარგი მცოდნეცაა. გ. ახვლედიანის გამოკვლევებში საპატიო ადგილი ეთმობა გ. აბაევის დამსახურებას და ბევრი აბაევისეული დებულება შემაგრებულია და განმტკიცებულია ახალი მასალებითა და გაშუქებებით. ამასთანავე გ. ახვლედიანმა ფარდა ახადა დღემდე უცნობ ენობრივ კონტაქტებს და თავისი წვლილი შეიტანა ამ პრობლემის დამუშავებაში.

ოსურ-ქართული პარალელების ძიების არაერთი და ორი ნიმუში და საყურადღებო მიგნებაა თავმოყრილი გიორგი ახვლედიანის ფუნდამენტური მნიშვნელობის წიგნში — «Сборник избранных работ по осетинскому языку» (I), რომელიც 1960 წელს გამოსცა თბილისის უნივერსიტეტმა.

გ. ახვლედიანმა საფუძვლიანი საუნივერსიტეტო განათლება მიიღო, უწინარეს ყოვლისა, სლავომაკოდნოებაში: მან დაამთავრა ფილოლოგიური ფაკულტეტი სლავურ-რუსული განხრით და აღიზარდა მოწინავე რუსული ენათმეცნიერების ტრადიციებზე. თბილისის ახლადგახსნილ უნივერსიტეტში გ. ახვლედიანი იმთავითვე კითხულობდა ლექციებს რუსული ენის ისტორიაში, რუსულ დიალექტოლოგიაში.

გ. ახვლედიანის პირველ მეცნიერულ ნაშრომში შესწავლილია ნარნარა და ცხვირისმიერი თანხმოვნები სლავურ ენებში.

გ. ახვლედიანი ავტორია რუსული ენის გრამატიკული ნაშრომებისა.

„რუსული ენის გრამატიკა“, რომელიც დაიბეჭდა 1919 წელს, დაფუძნებულია მეცნიერულ პრინციპებზე და მეთოდოლოგიურად პირველი სახელმძღვანელოა, სადაც ფონეტიკური და მორფოლოგიური მოვლენები ალაგ-ალაგ განხილულია ქართულ ენასთან შეპირისპირებით.

შემდგომ წლებში გ. ახვლედიანმა შექმნა ფუნდამენტური წიგნი «Учебник грамматики русского языка (для груз. школ)», რომლის მნიშვნელობა არ შეიძლება შემოიფარგლოს სახელმძღვანელოს მიზან-ამოცანებით. ეს არის პირველი მეცნიერული გრამატიკა რუსული ენი-სა ჩვენში, ამსახველი ზოგ ნაწილში რუსულ-ქართული გრამატიკული მოვლენების პარალელური შეპირისპირებისა; რუსულ-ქართული გრა-მატიკული კატეგორიები გვერდიგვერდაა დახასიათებული.

გ. ახვლედიანი ცნობილია, აგრეთვე, როგორც ლოგოპედი. მი-სი დამსახურებაა ლოგოპედიის, როგორც ფონეტიკის პრაქტიკულად გამოყენების ერთი ფრიად მნიშვნელოვანი დარგის, განვითარება საქართველოში. „სრულიად განსაკუთრებულია ფონეტიკის მნიშვნე-ლობა ლოგოპედიისა და სურდოპედაგოგიკისათვის; პირველი ასწო-რებს ენამოშლილობის სხვადასხვა ფორმებს (ენაჩლუნგობას, ენა-ბლულობას...), მეორე — ყრუმუნჯებს უვითარებს ბგერითს მეტყვე-ლებასო“, ამბობს ლოგოპედიის ფუძემდებელი ჩვენში.

გ. ახვლედიანი დიდი ხნის განმავლობაში ხელმძღვანელობდა ლოგოპედიური მუშაობის მტკიცე ბაზა, სადაც გიორგი ახვლედიანის ტიტუტში. აქ მუშაობდნენ ენათმეცნიერები და ექიმები. ეს იყო ლოგოპედიური კადრების სამჭედლო, სამეცნიერო და პრაქტიკული ლოგოპედიური მუშაობის მტკიცე ბაზა, სადაც გიორგი ახვლედიანის ხელმძღვანელობით არა ერთი და ორი სპეციალისტი აღიზარდა, არა ერთსა და ორ ენამოშლილს მეტყველება გამოუსწორდა.

გ. ახვლედიანის ინიციატივით შექმნილმა ლოგოპედთა ჯგუფმა დიდი მუშაობა გასწია სამამულო ომის დროს საევაკუაციო პოსტი-ტლებში მოთავსებული კონტუზირებული და მეტყველებადარგუ-ლი ჯარისკაცების განსაკურნავად. მრავალ ადამიანს აღუდგა სწორი მეტყველება, თუკი მეტყველების დარღვეულობა ფუნქციონალური ხასიათისა იყო და არა ორგანულია.

გ. ახვლედიანისავე ინიციატივითა და ხელმძღვანელობით საქარ-თველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ნ. მარის სახელობის ენის, ისტორიისა და მატერიალური კულტურის ინსტიტუტში ჩამოყა-ლიბდა ლოგოპედიური განყოფილება, სადაც გაიშალა უმთავრესად თეორიული მუშაობა ლოგოპედიის დარგში.

გ. ახვლედიანისათვის ნიშანდობლივი პიროვნული ტაქტი, პე-დაგოგიური ნიჭი და არაჩვეულებრივი განსწავლულობა მტკიცე სა-ფუძველი იყო იმისათვის, რომ მას აღეზარდა მკვლევართა ახალი ძალები.

გ. ახვლედიანის ყოფილი მოწაფეები დღეს ამშვენებენ უმაღ-ლეს სასწავლებლებს თუ სამეცნიერო-კვლევით დაწესებულებებს. მრავალი მათგანი გამოჩენილი მეცნიერია — აკადემიკოსები, პრო-ფესორები, დოცენტები...

გ. ახვლედიანმა მეცნიერთა კადრები აღზარდა შემდეგ დარგებში: ზოგადი ენათმეცნიერება, ზოგადი და ექსპერიმენტული ფონეტიკა, რუსული ენათმეცნიერება, ინდოლოგია, გერმანისტიკა, რომანისტიკა, ირანისტიკა, ლოგოპედია, მისი უშუალო ხელმძღვა-ნელობით დაიწერა რამდენიმე ათეული დისერტაცია.

შოთა ძიძიგური

(7-23479)

7-8540

ГЕОРГИЙ САРИДАНОВИЧ АХВЛЕДИАНИ

(Краткий обзор научной и общественной деятельности)

Георгий Сариданович Ахвледiani был многогранным исследователем и ему довелось работать в нескольких областях лингвистической науки. Им созданы важные труды по общему языкознанию, общей и экспериментальной фонетике, логопедии, индоевропейским и картвельским языкам; некоторые из них являются основополагающими и раскрывают широкие перспективы в науке.

Ахвледiani как ученому были чужды замкнутость и ограниченность узкими профессиональными интересами. Он был человеком с широкими общественными устремлениями. Георгий Сариданович принял деятельное участие в основании Тбилисского университета и своим авторитетом вместе с другими первыми профессорами университета снискал славу нашему молодому высшему учебному заведению. Уже с тех пор Г. Ахвледiani являлся одним из руководителей развития науки в Грузии и большим энтузиастом культурного возрождения республики. При его активном участии в Грузии было основано несколько педагогических институтов (он являлся директором либо заведующим учебной частью некоторых из них). Г. Ахвледiani был одним из основателей Академии наук Грузии и здесь в разное время занимал руководящие посты. Грузинский ученый (вместе с А. Шанидзе) являлся инициатором основания «Грузинского языковедческого общества» и его бессменным председателем, он был и председателем секции научных работников Грузии (в продолжение десяти лет), основателем ряда научных кабинетов и лабораторий, активным участником международных и все-союзных научных конгрессов, одним из основателей обще-

ства «Знание» и председателем одной его секции, председателем одного из отделов Грузинского общества дружбы и культурных отношений с зарубежными странами, членом постоянной правительственной комиссии по установлению норм литературного грузинского языка, председателем ученого совета сценической речи Театрального общества Грузинской ССР и др.

Как говорил академик И. Джавахишвили, «Создание отрасли языкознания в Тбилисском университете является заслугой трех лиц: проф. И. Кипшидзе, проф. А. Шанидзе и проф. Г. Ахвледiani. К сожалению, ввиду преждевременной кончины первого, тяжелое бремя легло на плечи двух последних».

Г. Ахвледiani родился 13 апреля 1887 г. в сел. Дерчи (в Лечхуми) в семье Саридана Ахвледiani. Мать Георгия — Евтрасти была урожденная Асатиани. Отец ученого 15 лет состоял на военной службе и был награжден орденами и медалями.

Грамоте маленького Георгия обучила мать. В 1894 г. он поступил в Дерчскую приходскую школу; далее продолжил учебу в Кутанской дворянской гимназии (здесь грузинский язык и литературу ему преподавал Силован Хундадзе), затем перешел в Тбилисскую дворянскую гимназию. Во время революции 1905 г. Георгий участвовал в нелегальной работе, за что в 1906 г. его арестовали и приговорили к ссылке в Архангельск. В 1908 г. он закончил гимназию, а в 1910 г. уже является студентом историко-филологического факультета Харьковского университета.

В университете Г. Ахвледiani получил обстоятельное образование как в области индоевропейского языкознания, так и классической филологии.

В Харьковском университете Георгий Сариданович основал кружок студентов-революционеров, из-за чего находился под арестом 6 месяцев.

Во время пребывания в университете Г. Ахвледiani написал научный труд «Очерк истории плавных и носовых сог-

ласных в санскрите, греческом, латинском и славянском языках», который заслужил высокую оценку.

Рецензию на этот первый научный труд Г. С. Ахвледиани опубликовал в 1914 г. проф. И. М. Эндзелин в «Записках Имп. Харьковского университета».

Высокий научный уровень выполнения этого сочинения и то признание, которое оно получило в рецензии Эндзелина — являвшегося крупным авторитетом в области сравнительно-исторического языкознания, окончательно определили будущность и научную перспективу молодого Г. Ахвледиани.

В 1915 г. Г. Ахвледиани был оставлен при Харьковском университете, при кафедре сравнительно индоевропейского языкознания, для подготовки к профессорской деятельности (по современной терминологии — в аспирантуре).

Вскоре молодой Георгий был направлен в Петербургский университет, где слушал лекции таких видных ученых, как Н. Марр (по грузинской филологии), К. Залеман (иранская филология), Ф. Щербацкий (индийская филология), Л. Щерба (общая и экспериментальная фонетика) и др.

Когда развернулась работа по основанию в Тбилиси университета, Г. Ахвледиани находился среди первых славных деятелей нашего высшего учебного заведения.

В Тбилисском университете Г. С. Ахвледиани довелось быть пионером в таких дисциплинах, как общее языкознание и общая фонетика.

Г. С. Ахвледиани был заведующим кафедрой общего языкознания. Кафедра выполнила историческую роль в деле зарождения и развития языковедческого мышления в Грузии.

Как лингвист с широчайшим образованием Г. С. Ахвледиани сначала же читал лекции в различных областях языкознания: введение в языкознание, общее языкознание, история лингвистических учений, общая фонетика, санскрит, греческий язык, история и диалектология русского языка, сравнительная грамматика индоевропейских языков. Помимо этого, некоторое время он читал курс истории западноевропейской литературы, преподавал логопедию и др.

8 февраля 1923 г. по инициативе Г. Ахвледиани было создано учредительное собрание грузинских языковедов и

филологов, которое основало «Грузинское языковедческое общество».

В 1932 г. Г. Ахвледиани был избран членом Международного общества по экспериментальной фонетике, в 1940 г. — членом Американского лингвистического общества.

Г. Ахвледиани как пользующийся широкой известностью в Советском Союзе и за рубежом ученый в 1939 г. был избран членом-корреспондентом АН СССР.

Вместе с другими видными грузинскими учеными Г. С. Ахвледиани является одним из основателей Академии наук Грузинской ССР. Он входил в первый состав членов Академии (1941) и в разное время выполнял различные ответственные должности — академика-секретаря Академии, председателя Отделения общественных наук, директора Института языкознания и др.

В 1942 г. Г. Ахвледиани вступил в ряды Коммунистической партии Советского Союза.

Г. Ахвледиани был награжден орденом Ленина, орденами Трудового Красного Знамени, «Знак Почета», Октябрьской революции и медалями.

Г. Ахвледиани скончался 7 июля 1973 г. и похоронен в саду Тбилисского университета.

Читать пропагедистический курс по языкознанию в Тбилисском университете Г. Ахвледиани начал в 1918 г.

В 1918—1919 гг. была опубликована в трех частях книга молодого профессора «Введение в языковедение». Это был первым грузинским университетским учебником, изданных Тбилисским университетом.

Заслуживающим внимания является оценка А. Чикобава, данная этой книге: «26 лет тому назад вышло в свет «Введение в языковедение» (в трех частях) Г. Ахвледиани. Это был первым «Общим языкознанием» на грузинском языке. Этот труд, от существующих в то время на русском языке аналогичных учебников, отличается богатством содержания и высоким уровнем разработки вопросов. По этому учебнику не одно поколение на грузин-

ском языке ознакомилось с основами языкознания». (Общее языкознание, II, 1945, подчеркнуто нами — Ш. Д.).

Одним из основных достоинств и особенностей составленного Г. Ахвледиани курса является то, что в нем теоретические вопросы освещены не только на материале европейских языков, а иллюстрированные данные приводятся из грузинского языка. Таким образом, это первый учебник по языкознанию, в котором общелингвистические понятия и явления освещены на основе анализа звуковой системы и морфологическо-синтаксических и лексических фактов грузинского языка.

Г. Ахвледиани преимущественно занимался фонетикой. Он заложил основу развитию в Грузии общей и экспериментальной фонетики.

Университетский курс по фонетике впервые у нас прочел Г. Ахвледиани; первые научные труды по фонетике принадлежат ему же, он первым основал и экспериментальные фонетические лаборатории; ему же принадлежит заслуга создания систематического учебного курса в этой области.

Фундаментальная книга Г. Ахвледиани «Основы общей фонетики» является одной из наилучших в мировой фонетической литературе. С его именем связано исследование общих проблем фонетики на материале грузинского языка.

Создание прочной основы для фонетических исследований соответственно современному уровню развития науки требовало организацию экспериментальных лабораторий и кабинетов. До 30-х годов в Тбилиси в качестве метода фонетических исследований главным образом применялось непосредственное наблюдение над живым произношением и историко-сравнительное изучение фонетических явлений картвельских и кавказских языков. Уже тогда назрела необходимость развертывания экспериментальных исследований на соответствующей научной базе. По инициативе и под руководством Г. Ахвледиани в Тбилисском университете был организован кабинет экспериментальной фонетики, которым заведовал он сам. В 1936 г. был создан кабинет фонетики в Институте языка, истории и материальной культуры им. Н. Мар-

ра. И этим кабинетом руководил Г. Ахвледиани. Здесь была заложена прочная основа кимографической и фонографической записи грузинской, чанской, сванской, абхазской, лажской, а также среднеазиатской арабской живой речи. Сравнительное изучение звукового состава картвельских и кавказских языков производилось путем составления синоптических таблиц на основании учета существующей научной литературы и экспериментальной проверки звуков.

В 1922 г. был опубликован замечательный труд Г. Ахвледиани «Смычногортанные согласные в грузинском языке», который имеет особое значение с точки зрения общей фонетики. В нем установлена природа абруптивов.

Г. Ахвледиани установил одну из важнейших тенденций грузинского произношения заключающуюся в стремлении к одновременности при произношении комплексов согласных; на этом основании находят объяснение своеобразия грузинского произношения.

В труде «Вопросы общей и грузинской фонетики» (1938) ученый обратил внимание на последовательность артикуляционных точек при соединении грузинских согласных. Различной последовательности в соединении согласных автор дал названия: «децессивная» и «акцессивная», используя их для установления слогоразделения.

Впоследствии Г. Ахвледиани опубликовал труд: «Регрессивно-диссимилятивное исчезновение гуттуральных в Грузинском» (1945).

В 1945 г. когда специфика такой последовательности дала возможность объяснить одну закономерность старого французского языка, эта последовательность была названа именно «акцессивной», а противоположная ей — «децессивной». Констатация различия в акцессивно-децессивной последовательности образования согласных стала реальным основанием для объяснения некоторых фонетических изменений.

Автор подчеркивал, что многие фонетические вопросы могут быть разрешены на основании более глубокого изучения этого явления, и не только в отношении грузинского языка.

Эта новая теория Г. Ахвледиани стала весьма плодотворной для решения целого ряда фонетических вопросов.

На основании децессивно-акцессивной теории нашли объяснение правила суперации акцессивных комплексов в грузинском и европейских языках. Автор показал, что для акцессивных комплексов в большинстве случаев характерна прогрессивная ассимиляция соответственно действию голосовых связей, а для децессивных — регрессивная.

Еще одной новой фонетической закономерностью, открыть которую довелось Г. С. Ахвледиани, является диссимилятивное озвончение смычных. Еще в своем труде «К истории осетинского языка» (1941) Г. Ахвледиани сделал наблюдение над вошедшими из грузинского языка в осетинский словами с абруптивами, а также и над теми фонетическими изменениями, которые претерпели подобные слова в новой языковой среде. Грузинские слова с двумя абруптивами в осетинском видоизменились, первый абруптив был озвончен. Впоследствии такое же явление автором было засвидетельствовано в древнегрузинском и новогрузинском языках, в горских говорах, в сванском.

Богатой идеями и отличающейся глубиной фактического материала является труд Г. Ахвледиани «Некоторые вопросы чередования звуков в грузинском языке» (1948). Автор различает позиционные и исторические изменения звуков, которые имели семантическое и грамматическое назначение. Первое автором названо фонетическим, второе же — фонологическим. Первичным является фонетический процесс, однако не редко случается, что неравнофункциональные разновидности звука приобретают функции фонемы и этим путем они грамматизируются или семантизируются. В этом труде Г. Ахвледиани сформулировал основные виды апофонии в грузинском.

Отдельные фонетические исследования Г. Ахвледиани как бы нашли обобщение в опубликованных в 1930 г. лекциях по общей фонетике: «Фонетика, речевой звук и письмо» (литографическое издание). В 1938 г. вышла в свет его книга: «Вопросы общей и грузинской фонетики», а в 1949 г. — «Ос-

новы общей фонетики», в двух частях. Первая часть — введение в общую фонетику — предназначалась в качестве учебника курса общей фонетики для студентов филологического факультета университета, а вторая часть — некоторые проблемы общей фонетики, содержит в основном разбор общefonетических вопросов, среди которых большинство автором поставлено впервые в нашей науке и рассматривается главным образом на материале картвельских и горских (кавказских) языков, некоторые же из них, которые и раньше разбирались в фонетической литературе, автором рассматриваются на том же материале, но в основном в новом освещении. К числу первых относятся: две системы гармоничных смычных в грузинском, шестой ряд тройки смычных грузинского языка, к вопросу о суперации акцессивных комплексов согласных. Глухой *mediae* в грузинском, абруптивы или гортанные смычные в грузинском, к вопросу о диссимилятивном озвончении смычных, к вопросу о различии друг от друга гласных и согласных, фонетика и логопедия. В новом освещении даются вопросы о чередовании звуков в грузинском, перестановки „з“ (в), смещении диалектов и классификации согласных фонем в абхазском языке.

Данные картвельских языков Г. Ахвледиани использовал для характеристики общefonетических явлений. Если раньше, к примеру, курс фонетики преимущественно был построен на материале индоевропейских языков, благодаря Г. Ахвледиани, в структуру этого общего курса вошли и данные из картвельских языков. При этом, этот конкретный материал следует расценивать не только как простую иллюстрацию к общим положениям, а как данные, призванные вносить новое освещение в исследование общих вопросов.

С точки зрения собственно грузинской исторической фонетики весьма важным является труд Г. Ахвледиани об исторической устойчивости системы звуков грузинского языка. Эта проблема им была поставлена на втором съезде краеведов, состоявшемся в г. Батуми в 1925 г. (Опубликованы расширенные тезисы доклада).

Г. Ахвледиани принадлежит классификация звуков грузинского языка. Его наблюдения над грузинскими консонантизмом и вокализмом оказались необычайно продуктивными и полученные в этом направлении результаты вошли в учебники как достижение науки и закономерность установления на основе неоспоримого обоснования.

С именем Г. Ахвледиани связано изучение и классификация звуков имевшего такую сложную фонетическую систему языка, каким является абхазский. Еще в 1926 г. Г. С. Ахвледиани опубликовал труд: «Материалы к физиологии абхазских звуков», в котором, как это явствует и из заглавия, исследована физиологическая природа согласных абхазского языка.

Неоценимый вклад внес Г. С. Ахвледиани в разработку грузинской научной терминологии. При его участии разработана терминология многих научных отраслей (например, литературы, языкознания, физико-математических, технических, сельскохозяйственных и других наук).

Как ученого Г. Ахвледиани из индоевропейской семьи языков привлекали а) индийская группа, б) иранская группа, в) славянская группа.

Г. Ахвледиани первым поставил у нас на прочную основу изучение индоевропейских языков. Как уже было отмечено, он в Тбилисском университете с самого же начала читал курс древнеиндийского языка — санскрита. В 1920 г. была опубликована его книга: «Санскрит. Краткая грамматика и отрывки из классического санскрита и Ригверды со словарем».

Издание этой книги в нашей научной жизни явилось событием большого культурно-исторического значения, поскольку создание и опубликование подобного труда говорило о престиже молодого грузинского университета и свидетельствовало о многосторонности изучаемых здесь научных дисциплин.

В труде за четкой и точной характеристикой грамматического строя классического индийского языка следует подобранный для чтения материал, набранный индийским

шрифтом и переданный в латинской транскрипции, а в конце дан и словарь.

Один из входящих в группу индоевропейских языков — осетинский язык давно привлекает внимание видных специалистов как в Советском Союзе, так и за рубежом. Этот язык заслуживает интереса и тем, что ставится вопрос о его контактах с грузинским, являющихся результатом грузино-осетинских культурно-исторических взаимоотношений. Эти языковые контакты исследовали: акад. В. Миллер, акад. Н. Марр, проф. В. Абаев и другие выдающиеся ученые, к которым присоединился и Г. Ахвледиани, достигнув в данной области значительных результатов. Помимо этого, нашего ученого, как специалиста по индоевропейским языкам, и сами по себе интересовали вопросы фонетики, морфологии и лексики осетинского языка.

Наблюдения Г. Ахвледиани над осетинским (госр. иранским) материалом не только разделяются специалистами данной области, но эти наблюдения породили новые вопросы и пролили свет на неизвестные до этого времени фонетические закономерности. А это является весьма важным фактором и наглядно свидетельствует о большой научной ценности полученных грузинским иранистом результатов исследования.

Как было отмечено выше, Г. Ахвледиани на материале осетинского языка установил правило диасимилятивного озвончения, универсализм которого в масштабе наших языков стал вполне очевидным.

С именем Г. Ахвледиани связана квалификация целого ряда фонетических явлений в осетинском языке. К таковым относится, например, исследование протетичного гласного в осетинском. В переведенных Ялгузисдзе с грузинского на осетинский язык текстах в начале слова нередко встречается ξ (в иранском диалекте, являющемся основой литературного осетинского языка, этот звук никакого соответствия не имеет). Г. Ахвледиани в своем специальном исследовании: «К вопросу о протетичном гласном в осетинском» (1923) изучил этот вопрос и пришел к выводу, что мы дело имеем именно с протетичным гласным.

Особый интерес заслужили труды Г. С. Ахвледиани в области осетинской диалектологии, где им высказаны и обоснованы имеющие большую важность положения, открывающие новые перспективы в отношении исследований истории осетинского языка. Наш ученый внес поправку во взгляд акад. В. Миллера и при этом в качестве оперативного материала использовал, с одной стороны, тексты Ялгузисдзе, а с другой, собственные диалектологические записи.

Большая заслуга принадлежит Г. С. Ахвледиани и в области текстологии осетинского языка. С его именем связано изучение литературного наследия основоположника осетинской литературы Ивана Ялгузисдзе. Г. Ахвледиани первым в научной литературе по достоинству оценил заслуги и роль Ялгузисдзе в истории осетинской текстологии. Он дал критический разбор высказанных Миллером и другими взглядов и на основании тщательного анализа фактического материала показал фундаментальное значение текстов Ялгузисдзе для изучения осетинского языка. Г. Ахвледиани выявил и изучил рукопись Ялгузисдзе (1802 года), являющуюся древней в литературном наследии этого автора и имеющую большую ценность для науки.

Полученные в области изучения литературного наследия Ялгузисдзе результаты были доложены Г. Ахвледиани на XVII международном конгрессе ориенталистов в Оксфорде в 1929 г. Доклад вызвал большой интерес среди специалистов.

Г. Ахвледиани интенсивно изучал грузино-осетинскую проблематику, языковые контакты, существовавшие в условиях многовекового исторического общения грузинского и осетинского народов. Замечательный труд в данной области создал выдающийся иранист В. Абаев, прекрасно владеющий грузинским языком. В исследованиях Г. С. Ахвледиани заслуги В. Абаева занимают почетное место и многие положения, принадлежащие этому ученому, находят дальнейшее обоснование и освещение со стороны Г. Ахвледиани. К тому же Г. Ахвледиани раскрыл ряд неизвестных до сих пор языковых контактов и внес свой вклад в разработку этой проблемы.

Не один заслуживающий внимания пример разыскания и выявления грузино-осетинских параллелей и весьма ценные наблюдения в данной области собраны в фундаментальном труде Г. Ахвледиани — «Сборник избранных работ по осетинскому языку» (I), опубликованном в 1960 г. Тбилиским университетом.

Г. Ахвледиани получил основательное университетское образование, в первую очередь, в области славяноведения; он окончил филологический факультет по славяно-русской специальности и был воспитан на традициях передового русского языкознания. Во вновь основанном Тбилиском университете Г. Ахвледиани с начала же читал лекции по истории русского языка, по русской диалектологии.

В первой научной работе Г. Ахвледиани изучены плавные и носовые согласные в славянском языке.

Г. Ахвледиани является автором трудов по грамматике русского языка. Его «Грамматика русского языка», опубликованная в 1919 г., основана на научных принципах и в методологическом отношении является первым учебником, где фонетические и морфологические явления порою рассматриваются в сопоставлении с грузинским языком.

В дальнейшем Г. Ахвледиани создал фундаментальный труд — «Учебник грамматики русского языка (для груз. школ)», значение которого нельзя ограничить рамками учебника. Это первая научная грамматика русского языка, разработанная у нас, в которой в некоторых случаях сопоставляются русско-грузинские грамматические параллели, ряд русско-грузинских грамматических категорий охарактеризован сопоставительно.

Г. Ахвледиани известен и как логопед. Его заслугой является развитие в Грузии логопедии как одной из весьма значительных областей практического использования фонетики. «Совершенно исключительное значение имеет фонетика для логопедии и сурдопедagogики; первая выправляет различные формы косноязычия (заикания и т. п.), вторая вырабатывает у глухонемых слоговую речь» — отмечал основоположник логопедии в Грузии — Г. Ахвледиани.

Г. Ахвледиани в продолжении многих лет руководил логопедией в Тбилисском институте нервно-функциональных заболеваний. Здесь работали языковеды и врачи. Это была кузница кадров логопедии, прочная база научной и практической работы в данной области, где под руководством Г. Ахвледиани были воспитаны многие специалисты, не один страдающий косноязычием смог исправить свою речь.

Созданная по инициативе Г. Ахвледиани группа логопедов провела большую работу во время Великой Отечественной войны Советского Союза в эвакогоспиталях по лечению, помещенных здесь контуженных и утративших дар речи военнослужащих. Многие выправили свою речь, если ее нарушение было функционального характера, а не органического.

По инициативе и под руководством Г. Ахвледиани в Институте языка, истории и материальной культуры им. Н. Марра Академии наук Грузии был создан логопедический отдел, где преимущественно была развернута теоретическая работа в области логопедии.

Характерные для Г. Ахвледиани тактичность, педагогическая способность и глубокая эрудиция являлись прочным основанием для того, чтобы им была воспитана целая плеяда молодых исследователей. Бывшие ученики Г. Ахвледиани сегодня успешно работают в высших учебных заведениях и научно-исследовательских учреждениях. Многие из них являются известными учеными — академиками, профессорами, доцентами.

Г. Ахвледиани воспитал кадры в следующих отраслях: общее языкознание, общая и экспериментальная фонетика, русское языкознание, индология, германистика, романистика, иранистика, логопедия. Под его непосредственным руководством было написано несколько десятков диссертаций.

Шота Дзидзигури

GIORGI S. AKHVLEDIANI

(An overview of his scholarly and public activities)

Giorgi S. Akhvlediani was a versatile scholar who worked in several branches of linguistics. To his pen belong major studies in general linguistics, general and experimental phonetics, logopedics, Indo-European and Kartvelian languages.

A man of broad social interests, Akhvlediani took an active part in the foundation of Tbilisi University; several pedagogical institutes in Georgia were established with his active participation; he was one of the founders of the Georgian Academy of Sciences; in collaboration with A. Shanidze he sponsored the foundation of the «Georgian Linguistic Society», himself being its permanent chairman for ten years; he chaired the section of research workers of Georgia; he founded a number of studies and laboratories, took an active part in international and All-Union scientific congresses; he was one of the founders of the «Knowledge» society and chairman of one of its sections; he was chairman of one of the sections of the Georgian Society for Friendship and Cultural Relations with Foreign Countries, a member of the permanent government commission for establishing the norms of literary Georgian, chairman of the academic council of stage speech of the theatrical Society of the Georgian SSR, and so on.

In Acad. I. Javakhishvili's words «The credit for the establishment of the department of linguistics at Tbilisi University goes to three persons: Prof. I. Qipshidze, Prof. A. Shanidze and Prof. G. Akhvlediani. Regrettably, owing to the premature decease of I. Qipshidze a heavy burden was placed on the latter two men».

Akhvlediani was born on 13 April 1887 in the village of Derghi (in Lechkhumi).

Having learned to read and write under his mother's guidance, he entered the Derchi parish school in 1894; then he went to the Kutaisi secondary school for the children of the nobility; later he moved to Tbilisi where he entered the same type of school.

During the Revolution of 1905 Akhvlediani engaged in illegal activities, for which he was arrested in 1906 and sentenced to be exiled to Arkhangelsk.

In 1908 he finished secondary education; in 1910 he was enrolled at the historical-philological faculty of Kharkov University, where he received fundamental education in Indo-European linguistics and classical philology.

At the university Akhvlediani organized a circle of revolutionary students, which led to his being taken into custody for 6 months.

While at the university, Akhvlediani wrote his «Essay on the History of Liquid and Nasal Consonants in the Sanskrit, Greek, Latin and Slavic Languages». The highly favourable review on that study published by Prof. I. M. Endzelin, an authority in comparative-historical linguistics, in *Zapiski Imp. Khark. Universiteta* in 1914 definitively decided Akhvlediani's future line of research.

In 1915 Akhvlediani continued his studies at the chair of comparative Indo-European linguistics of Kharkov University, preparing for professorship. Soon he was sent to Petrograd University where he attended the lectures of such prominent scholars as N. Marr (Georgian philology), K. Zaleman (Iranian philology), F. Shcherbatski (Indian philology), L. Shcherba (general and experimental phonetics) and others.

At the newly founded Tbilisi University Akhvlediani pioneered the teaching of such disciplines as general linguistics and phonetics. Under his guidance the department of general linguistics played an historical role in the inception and development of linguistic thinking in Georgia.

As a scholar of wide education Akhvlediani lectured in diverse fields of linguistics, namely, introductory and general courses of linguistics, history of linguistic theories, general phonetics, Sanskrit, Greek, history and dialectology of the Russian language, and comparative grammar of Indo-European languages.

In addition, for a time he delivered a course of the history of West European literature, taught logopedics, and so on.

In 1923 Akhvlediani sponsored the foundation of the «Georgian Linguistic Society».

In 1932 he was elected a member of the «International Society of Experimental Phonetics», and in 1940 a member of the «Linguistic Society of America».

Widely known in the Soviet Union and abroad, Akhvlediani was elected a corresponding member of the USSR Academy of Sciences (in 1939).

Being one of the founding members of the Academy of Sciences of the Georgian SSR (1941), at various times he held the office of academician-secretary of the Academy, chairman of the section of social sciences, director of the Institute of Linguistics, etc.

In 1942 Akhvlediani joined the Communist Party of the Soviet Union.

Akhvlediani was decorated with the Order of Lenin, the Order of the Red Banner of Labour, The Badge of Honour, the Order of the October Revolution and with medals.

He died on 7 July 1973 and was buried in the garden of Tbilisi University.

* * *

In 1918-1919 Akhvlediani's «Introduction to Linguistics» came out in three parts, being the first Georgian university manual published by Tbilisi University. This course was the first of its kind in which concepts and phenomena of general linguistics were elucidated on the basis of an analysis of the sound system and morphologico-syntactical and lexical facts of the Georgian language. The role played by the book in familiarizing generations of Georgian students with the principles of linguistics was highly appreciated by Arn. Chikobava (see his «General Linguistics, II, 1945».)

Akhvlediani worked mainly in the field of phonetics, laying the foundation for the development of general and experimental phonetics in Georgia. He was the first to deliver a university course on phonetics, his «Principles of General Phonetics» being one of the best in world phonetic literature. He related study of general problems of phonetics to the material of the Georgian language.

Up to the 1930s direct observation of pronunciation and historico-comparative study of the phonetic phenomena of Kartvelian and Caucasian languages was the recognized method. In order to put phonetic investigations on a rigorous scientific footing a laboratory of experimental phonetics was organized at the time on the initiative and under the direction of Akhvlediani. In 1936 a similar laboratory was set up at the N. Marr Institute of Language, History and Material Culture. At this laboratory (also headed by Akhvlediani) kymographic and phonographic recording of Georgian, Chan, Svanetian, Abkhazian, Laz and Central Asian Arabic speech was initiated. Comparative study of the sound system of Kartvelian and Caucasian languages was carried out through the compilation of synoptic tables, with account of the available scholarly data and experimental checking of individual sounds.

In 1922 Akhvlediani published his outstanding study: «Glottalized Consonants in the Georgian Language». Dealing with the glottoocclusive sounds, the study in question is of particular importance from the point of view of general phonetics. Akhvlediani identified one of the major tendencies of Georgian pronunciation—that of simultaneous utterance of consonant complexes, this accounting for the characteristics of Georgian pronunciation.

In his «Problems of General and Georgian Phonetics» (1938) the scholar paid attention to the sequence of articulation points in combinations of Georgian consonants. The different sequences of consonant combinations were termed by him 'decessive' and 'accessive', using them to ascertain syllable boundaries.

Later Akhvlediani published his «Regressive-dissimilatory Disappearance of Gutturals in Georgian» (1945.)

In 1945, when the specificity of this sequence helped to explain one regularity in Old French the sequence was called 'accessive', and its opposite phenomenon 'decessive'. The statement on the difference in the 'accessive-decessive' sequence of the formation of consonants provided a real basis for the explanation of certain phonetic changes. The 'decessive-accessive' theory accounted for the rule of predominance of accessive complexes in Georgian and in Hebrew. The author demonstrated that accessive complexes are largely characterized by progressive assimilation conformably to

the functioning of the vocal cords, and decessive by regressive assimilation.

Another phonetic regularity discovered by Akhvlediani was the dissimilatory sonorization of obstruents. In his study «Towards the History of the Ossetic Language» (1941) Akhvlediani observed that Georgian words with two glottalized consonants denized in Ossetic became modified so that the former of the two sounds became voiced. Subsequently he noted a similar phenomenon in Old and Modern Georgian, in mountain subdialects and in Svanetian.

In his in-depth study entitled «Some Questions of Sound Alternation in Georgian» (1948) Akhvlediani distinguished positional and historical sound changes serving semantic and grammatical purposes. He called the former change phonetic and the latter phonologic. The phonetic process is primary; however, more often than not non-equifunctional varieties of sound acquire the function of a phoneme, thereby becoming grammaticized or semanticized. In this work Akhvlediani listed the main types of apophony in Georgian.

Separate phonetic studies carried out by Akhvlediani were generalized, as it were, in his lectures on general phonetics published in 1938 under the title: «Phonetics, Speech Sound and Writing» (lithographic edition).

His book «Problems of General and Georgian Phonetics» came out in 1938; in 1949 his «Principles of General Phonetics» appeared in two parts. In the latter book many problems were discussed in a new light. The novelty in Akhvlediani's treatment of the subject was, as noted above, the use of the evidence of Kartvelian languages, the latter material serving not only to illustrate general statements but to shed new light on general problems.

Akhvlediani's views on the historical stability of the system of Georgian sounds were presented to the 2nd Congress of students of local lore at Batumi in 1925 (a broad abstract of the paper was published). The scholar gave a classification of the Georgian sounds.

As far back as 1926 he published his «Materials toward the Physiology of Abkhazian Sounds».

Akhvlediani's contribution to the development of Georgian scientific and scholarly terminology is invaluable.

Of the Indo-European family of languages he was interested in a) the Indian b) Iranian and c) Slavic branches. In Georgia he was the first to place the study of the languages in question on a firm foundation. Himself delivering a course of Sanskrit, in 1920 he published his «Sanskrit: Short Grammar and Excerpts from Classical Sanskrit and the Rig-veda, with a Vocabulary».

Akhvlediani also made a significant contribution to the study of Ossetic. As noted above he identified the rule of dissimilatory voicing of Georgian words entering Ossetic vocabulary. He also gave a classification of a number of phonetic phenomena in Ossetic (see, for example, his study «Concerning the Prothetic Vowel in Ossetic» (1923).

Akhvlediani's research into Ossetic dialectology was of special interest, opening up new avenues in the study of the history of that language. His contribution to Ossetic textology was outstanding. He was the first to study the literary heritage of Ivan Ial-guzisdze, the founder of Ossetian literature. He presented his findings in this field to the XVII International Congress of Orientalists at Oxford in 1929, his paper evoking a lively interest among specialists.

Akhvlediani intensively studied Georgian-Ossetic linguistics, further substantiating and elucidating the work done in this field by the eminent Iranist V. Abaev.

Very valuable are Akhvlediani's findings and observations contained in his «Selected Papers on the Ossetic Language» published by Tbilisi University in 1960.

Having graduated as a Slavic-Russian specialist, Akhvlediani lectured from the start on the history of the Russian language and Russian dialectology. His «Grammar of the Russian Language» (1919) was the first textbook in which some phonetic and morphological phenomena were juxtaposed with those of Georgian. Later he wrote a fundamental «Manual of Russian Grammar (for Georgian Schools)» based on the same principle of comparison.

Akhvlediani is credited with the development of logopedics in Georgia. For many years he directed this branch at the Tbilisi Institute of Nervous and Functional Diseases. On his initiative a team of specialists worked successfully at military hospitals during the Great Patriotic War of the Soviet Union.

Theoretical work in logopedics was carried on at the logopedic department of the N. Marr Institute of Language, History and Material Culture of the Georgian Academy of Sciences. The department was organized and directed by Akhvlediani.

Akhvlediani trained a galaxy of researchers who are now successfully engaged in work at higher educational and research establishments. He trained specialists in the following fields: general linguistics, general and experimental phonetics, Russian philology, Indology, Germanic philology, Romance philology, Iranian philology, and logopedics. Several dozens of theses were written under his guidance.

Shota Dzidzigiuri

გ. ახვლედიანის

ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ძირითადი თარიღები

- 1887 წ. 13 აპრილს დაიბადა ლეჩხუმში, სოფ. დერჩში.
- 1894 წ. შეიყვანეს დერჩის სამრევლო სკოლაში, რომლის დამთავრების შემდეგ სწავლა განაგრძო ქუთაისის ოთხკლასიან სათავადაზნაურო სკოლაში, შემდეგ კი თბილისის სათავადაზნაურო გიმნაზიაში.
- 1905 წ. რევოლუციის პერიოდში ჩაება არალეგალურ მუშაობაში.
- 1906 წ. რევოლუციური მუშაობისათვის ბინაზე დააპატიმრეს და მიუსაჯეს არხანგელსკში გადასახლება (მაგრამ არ გადაუსახლებიათ).
- 1908 წ. დაამთავრა თბილისის ქართული გიმნაზია.
- 1910 წ. შევიდა ხარკოვის უნივერსიტეტის ისტორია-ფილოლოგიის ფაკულტეტზე.
- 1913 წ. დააპატიმრეს რევოლუციონერ სტუდენტთა წრის მუშაობაში აქტიური მონაწილეობისათვის.
- 1913 წ. დაწერა საკონკურსო შრომა: «Очерк истории плавных и носовых согласных в санскрите, греческом, латинском и славянском языках», რისთვისაც დაჯილდოვდა ოქროს მედალით.
- 1914 წ. ხარკოვის უნივერსიტეტის მოამბეში დაიბეჭდა პროფ. ი. ენძელინის ვრცელი რეცენზია გ. ახვლედიანის საკონკურსო შრომაზე.
- 1914 წ. ხარკოვის უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ დაუბრუნდა მშობლიურ ქუთაისს და მასწავლებლობა დაიწყო გიმნაზიაში.
- 1915 წ. პროფ. ენძელინის წარდგენით დატოვებულ იქნა ხარკოვის უნივერსიტეტში „საპროფესოროდ მოსამზადებლად“ შედარებით ინდოევროპული ენათმეცნიერების კათედრაზე.
- 1916 წ. გააგზავნეს პეტროგრადის უნივერსიტეტში ერთწლიან მივ-

- ლინებაში. მუშაობდა აკადემიკოსებთან: კ. ზალემანთან (ირანული ფილოლოგია), თ. შჩერბაცკისთან (ინდური ფილოლოგია), ნ. მართან (ქართულ-სომხური ფილოლოგია) და პროფ. შჩერბასთან (ექსპერიმენტული ფონეტიკა).
- 1918 წ. უშუალო მონაწილეობა მიიღო თბილისის უნივერსიტეტის დაარსებაში.
- 1918 წ. გარდაცვალებამდე განაგრძო ზოგადი ენათმეცნიერების კათედრას.
- 1918—1921 წწ. თბილისის უნივერსიტეტის სამეცნიერო ბიბლიოთეკის დირექტორია.
- 1918—1924 წწ. იყო დირექტორი ეპარქიალური სასწავლებლის, II ქალთა გიმნაზიისა და XI ტექნიკუმის.
- 1923 წ. 18 თებერვალს გ. ახვლედიანის ინიციატივით მოწვეულ იქნა ქართველ ენათმეცნიერთა და ფილოლოგთა დამფუძნებელი კრება, რომელმაც დაადგინა „ქართული საენათმეცნიერო საზოგადოების“ დაარსება. თავმჯდომარედ არჩეულ იქნა გ. ახვლედიანი.
- 1924—1933 წწ. ხელმძღვანელობდა პროფკავშირული ხაზით საქართველოს მეცნიერ მუშაკთა სექციას და იყო მეცნიერ მუშაკთა საკავშირო ცენტრალური ბიუროს წევრი.
- 1927 წ. აირჩიეს საქართველოს სსრ სახალხო განათლების კომისარიატის საცვლილფიკაციო კომისიის წევრად.
- 1928 წ. მონაწილეობა მიიღო ორიენტალისტთა მე-17 მსოფლიო კონგრესში ოქსფორდში (ინგლისი).
- 1930 წლიდან ხელმძღვანელობდა თბილისის უნივერსიტეტის ზოგადი ენათმეცნიერების კათედრასთან არსებულ ფონეტიკის კაბინეტს.
- 1931 წ. ექსპერიმენტული ფონეტიკის საერთაშორისო საზოგადოების წევრია.
- 1933—1934 წწ. მიიღო უშუალო მონაწილეობა ქუთაისის პედაგოგიური ინსტიტუტის დაარსებაში და იყო ინსტიტუტის სასწავლო ნაწილის გამგე.
- 1934 წ. მისი ინიციატივით თბილისის ფუნქციონალურ-ნერვულ დაავადებათა ინსტიტუტში დაარსდა ლოგოპედიური განყოფილება.
- 1935 წ. მუშაობდა სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის საქართველოს

- ფილიალში ენის, ისტორიისა და მატერიალური კულტურის ინსტიტუტის უფროსი სპეციალისტის თანამდებობაზე.
- 1936—1950 წწ. აკად. ნ. მარის სახელობის ენის, ისტორიისა და მატერიალური კულტურის ინსტიტუტის ზოგადი ენათმეცნიერების განყოფილების გამგეა.
- 1939 წ. 28 იანვარს აირჩიეს სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტად.
- 1940 წ.-დან ამერიკის ლინგვისტური საზოგადოების წევრია.
- 1941 წ. არჩეულ იქნა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილ წევრთა პირველ შემადგენლობაში.
- 1941 წ. 26 თებერვალს არჩეულ იქნა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმის წევრად.
- 1941—1945 წწ. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის დადგენილებით მეცნიერთა ჯგუფი, რომელსაც ხელმძღვანელობდა გ. ახვლედიანი, მუშაობდა ევაკოპოსპიტალში დაჭრილ ჯარისკაცებთან, რომელთაც ჰქონდათ მეტყველების პოსტკონტუზიური მოშლილობანი.
- 1941—1947 წწ. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის საზოგადოებრივ მეცნიერებათა განყოფილების თავმჯდომარეა.
- 1942 წ.-დან სკკპ წევრია.
- 1943 წლის 9 იანვრის საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებით მიენიჭა საქართველოს სსრ მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწის წოდება.
- 1944 წ. დაჯილდოვდა მედლით „კავკასიის დაცვისათვის“.
- 1944 წ. 4 თებერვალს სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებით დაჯილდოვდა შრომის წითელი დროშის ორდენით.
- 1945 წ. სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებით სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის 220 წლისთავთან დაკავშირებით დაჯილდოვდა „საპატიო ნიშნის“ ორდენით.
- 1945—1947 წწ. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი-მდივანია.
- 1945—1956 წწ. იყო თეატრალური ინსტიტუტის სამეცნიერო საბჭოს წევრი.
- 1947 წ. გაიგზავნა დელეგატად სრულიად აზიის კონფერენციაზე ინდოეთში.
- 1947 წ. დაარსდა საზოგადოება „ცოდნა“. გ. ახვლედიანი იყო მისი

- ერთ-ერთი დამაარსებელი, პრეზიდიუმის წევრი, ენის, ლიტერატურისა და ხელოვნების სექციის უცვლელი ხელმძღვანელი.
- 1949—1950 წწ. აკად. ნ. მარის სახელობის ენის, ისტორიისა და მატერიალური კულტურის ინსტიტუტის დირექტორია.
- 1951 წ. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს დადგენილებით გ. ახვლედიანის უშუალო მონაწილეობით გაიხსნა 5 ლოგოპედიური პუნქტი მასობრივ სკოლებთან.
- 1960 წ. მონაწილეობდა აზიისა და აფრიკის ხალხთა სოლიდარობის პირველი საბჭოთა კონფერენციის მუშაობაში ქ. ღუშანბეში.
- 1962 წ.-დან გარდაცვალებამდე იყო თეატრალურ საზოგადოებასთან არსებული სასცენო მეტყველების სამეცნიერო-მეთოდური საბჭოს თავმჯდომარე.
- 1965 წ. პედაგოგიურ დარგში განსაკუთრებული დამსახურებისათვის დაჯილდოვდა „იაკობ გოგებაშვილის მედლით“.
- 1966 წ. დაჯილდოვდა ლენინის ორდენით.
- 1968 წ. დაჯილდოვდა „საიუბილეო მედლით თბილისის უნივერსიტეტის დაარსების 50-ე წლისთავის აღსანიშნავად“.
- 1969 წ. დაჯილდოვდა იქნა „ბულგარეთის სახალხო ხელისუფლების 25-ე წლისთავის საიუბილეო მედლით“.
- 1969 წ. დაჯილდოვდა მედლით „ლენინგრადის ა. ა. ედანოვის სახ. უნივერსიტეტის 150 წლისთავი“. 1819—1969 წწ.
- 1971 წ. დაჯილდოვდა ოქტომბრის რევოლუციის ორდენით.
- 1971 წ. დაჯილდოვდა მედლით „საბჭოთა საქართველოს 50-ე წლისთავი“.
- 1972 წ. დაჯილდოვდა მედლით „სამხრეთ ოსეთის 50-ე წლისთავი“.
- 1972 წ. დაჯილდოვდა მედლით „საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის 50-ე წლისთავი“.
- 1973 წ. საქართველოს სსრ საზოგადოება „ცოდნის“ საქმიანობაში განსაკუთრებული დამსახურებისათვის დაჯილდოვდა აკად. ს. ი. ვავილოვის სახელობის მედლით.
- 1973 წ. დაჯილდოვდა სამკერდე ნიშნით „საბჭოთა კავშირის უმაღლესი სკოლა“.
- 1973 წ. დაჯილდოვდა სამკერდე ნიშნით „სახალხო განათლების წარჩინებული“.
- 1973 წ. 7 ივლისს გარდაიცვალა.
- 1975 წ. დაჯილდოვდა (გარდაცვალების შემდეგ) მედლით „ვიორგი დიმიტროვის 90 წლისთავი“.

ОСНОВНЫЕ ДАТЫ ЖИЗНИ И ДЕЯТЕЛЬНОСТИ Г. С. АХВЛЕДИАНИ

- 1887 г. 13-го апреля родился в Лечхуми в селении Дерчи.
- 1894 г. Поступил в приходскую школу сел. Дерчи, по окончании которой продолжил учение в Кутаисской дворянской четырехклассной школе, затем — в Тифлисской дворянской гимназии.
- 1905 г. В период революции включился в нелегальную работу.
- 1906 г. За революционную работу арестован на квартире и приговорен к высылке в Архангельск (но не был выслан).
- 1908 г. Окончил Тифлискую грузинскую гимназию.
- 1910 г. Поступил на историко-филологический факультет Харьковского университета.
- 1913 г. Арестован за активное участие в студенческом революционном кружке.
- 1913 г. Написал конкурсную работу «Очерк истории плавных и носовых согласных в санскрите, греческом, латинском и славянском языках», за что награжден Золотой медалью.
- 1914 г. В известиях Харьковского университета проф. Я. Эндзелини поместил обширную рецензию на конкурсную работу Г. Ахвледiani.
- 1914 г. Окончил Харьковский университет, начал работать преподавателем в Кутаиси.
- 1915 г. По представлению проф. Эндзелина был оставлен в Харьковском университете на кафедре индоевропейских языков для «подготовки на профессора».
- 1916 г. Был командирован на один год в Петроградский университет. Работал у академиков: К. Залемана (иран-

ская филология), Т. Щербацкого (индийская филология), Н. Марра (грузинско-армянская филология) и проф. Щерба (экспериментальная фонетика).

- 1918 г. Принял непосредственное участие в основании Тбилисского университета.
- 1918 г. До конца жизни руководил кафедрой общего языкознания.
- 1918—1921 гг. Директор Научной библиотеки Тбилисского университета.
- 1918—1924 гг. Директор Епархиального училища, II женской гимназии и XI техникума.
- 1923 г. 18 февраля по инициативе Г. Ахвледiani было созвано учредительное собрание грузинских языковедов и филологов, принявшее решение о создании «Грузинского языковедческого общества»: Председателем был избран Г. Ахвледiani.
- 1924—1933 гг. Руководил по профсоюзной линии секцией научных работников Грузии и был членом Всесоюзного центрального бюро научных работников.
- 1927 г. Избран членом квалификационной комиссии наркомпроса ГССР.
- 1928 г. Принял участие в работе 17-го Всемирного конгресса ориенталистов в Оксфорде (Англия).
- С 1930 г. Руководил кабинетом фонетики при кафедре общего языковедения Тбилисского университета.
- С 1931 г. Член Всемирного общества экспериментальной фонетики.
- 1933—1934 гг. Принял непосредственное участие в основании Кутаисского педагогического института и заведовал учебной частью института.
- 1934 г. По его инициативе в Тбилиском институте функционально-нервных заболеваний было основано логопедическое отделение.
- 1935 г. Старший специалист Института языка, истории и материальной культуры Грузинского филиала АН СССР.
- 1936—1950 гг. Заведующий отделом общего языкознания

- Института языка, истории и материальной культуры им. Н. Я. Марра.
- 1939 г. 28 января избран членом-корреспондентом АН СССР.
- С 1940 г. — Член Американского лингвистического общества.
- 1941 г. Избран в первый состав действительных членов Академии наук ГССР.
- 1941 г. 26 февраля. Избран членом Президиума Академии наук ГССР.
- 1941—1945 гг. По постановлению Академии наук ГССР группа ученых под руководством Г. Ахвледиани работала в эвакуационных госпиталях с ранеными солдатами с постконтузионными расстройствами речи.
- 1941—1947 гг. Председатель Отделения общественных наук Академии наук ГССР.
- С 1942 г. Член КПСС.
- 1943 г. 9 января. Указом Президиума Верховного Совета ГССР присуждается звание заслуженного деятеля науки ГССР.
- 1944 г. Награжден медалью «За оборону Кавказа».
- 1944 г. 4 февраля. Указом Президиума Верховного Совета СССР награжден орденом Трудового Красного Знамени.
- 1945 г. Указом Президиума Верховного Совета СССР в связи с 220-летием АН СССР награжден орденом «Знак Почета».
- 1945—1947 гг. Академик-секретарь Академии наук ГССР.
- 1945—1956 гг. Член ученого совета Театрального института.
- 1947 г. Делегат Всеазиатской научной конференции в Индии.
- 1947 г. Один из основателей общества «Знание», член Президиума об-ва, неизменный руководитель секции языка, литературы и искусства.
- 1949—1950 гг. Директор Института языка, истории и материальной культуры им. Н. Я. Марра.
- 1951 г. По постановлению М-ва просвещения ГССР при непосредственном участии Г. Ахвледиани открылось 5 логопедических пунктов при массовых школах.

- 1960 г. Участвовал в работе первой советской конференции солидарности народов Азии и Африки в Душанбе.
- 1962 г. до конца жизни председатель научно-методического совета сценической речи Театрального общества.
- 1965 г. За особые заслуги в педагогической работе награжден «Медалью Якова Гогобашвили».
- 1966 г. Награжден орденом Ленина.
- 1968 г. Награжден «Юбилейной медалью 50-летию со дня основания Тбилисского университета».
- 1969 г. Награжден «Юбилейной медалью 25-й годовщины народной власти в Болгарии».
- 1969 г. Награжден медалью «В ознаменование 150-летия Ленинградского ордена Ленина Гос. Университета им. А. А. Жданова» 1819—1969 гг.
- 1971 г. Награжден орденом Октябрьской революции.
- 1971 г. Награжден медалью «50-летие Советской Грузии».
- 1972 г. Награжден медалью «50-летие Юго-Осетии».
- 1972 г. Награжден медалью «50 лет Союза Советских Социалистических Республик».
- 1973 г. Награжден медалью имени С. И. Вавилова за особые заслуги в работе груз. об-ва «Знание».
- 1973 г. Награжден нагрудным знаком «Высшая школа СССР».
- 1973 г. Награжден нагрудным знаком «Отличник народного образования».
- 1973 г. 7 июля скончался.
- 1975 г. Награжден (посмертно) медалью «90 лет Георгию Димитрову».

გიორგი ახვლედიანის შრომები

ТРУДЫ ГЕОРГИЯ АХВЛЕДИАНИ

1914

1. Очерк истории плавных и носовых согласных в санскрите, греческом, латинском и славянском языках. (Рукопись. Хранится в личном архиве Г. Ахвледiani).

Рец.: Эндзелин И. М. Отзыв о медальном сочинении [Г. Ахвледiani] на тему «Очерк истории плавных и носовых согласных в санскрите, греческом, латинском и славянском языках» под девизом: *Per angusta ad augusta*. — Записки Имп. Харьковского ун-та, 1914, кн. 1, с. 7—10.

1918

2. დასაბამი ნივთთა. (რიგ-ვედა, X, ჰიმნი 129). თარგმანი ძველი ინდურიდან. — პრომეთე, 1918, № 3, გვ. 57—59.

Гимн о сотворении Мира (Риг-веда, X, гимн 129). Перевод с древнеиндийского. — Прометей, 1918, № 3, с. 57—59.

3. ენათმეცნიერების შესავალი (ლექციები, ხელთნაწერის მაგიერ). I. ტფ., გამოცემა უნ-ტის სტუდენტთა კავშირის გამგეობისა, (1918). 32 გვ.

რეც. მაგიერ: ახალი წიგნი. [პროფ. გ. ახვლედიანის წიგნის «ენათმეცნიერების შესავალი» — პირველი ხუთი ლექციის გამოსვლის გამო]. — სახალხო საქმე, 1918, 9 მაისი, გვ. 3.

Введение в языковедение. (Лекции. На правах рукописи). I. Тифлис, Изд. правл. союза студентов ун-та, (1918). 32 с.

Рец.: Новая книга. [К выходу первых пяти лекций книги проф. Г. Ахвледiani «Введение в языковедение»]. — Сахалхо сакме, 1918, 9 мая, с. 3.

4. ენათმეცნიერების შესავალი. (ლექციები, ხელთნაწერის მაგიერ). II. ტფ., გამოცემა ტფ. უნივერსიტეტის სტუდენტთა კავშირის გამგეობისა, (1918). 91 გვ.

რეც. მაგიერ: «ენათმეცნიერების ლექცია». [პროფ. გ. ახვლედიანის «ენათმეცნიერების შესავლის» ლექციების მეორე ნაწილის (გვ. 6—12 ლექციები) გამოსვლის გამო]. — სახალხო საქმე, 1918, 13 ივნ., გვ. 3.

Введение в языковедение. (Лекции. На правах рукописи). II. Тифлис, издание правления союза студентов ун-та, [1918]. 91 с.

Рец.: «Введение в языковедение». [К выходу второй части (шестая-двенадцатая лекции) книги Г. Ахвледiani «Введение в языковедение»]. — Сахалхо сакме, 1918, 13 июня, с. 3.

5. ენათმეცნიერების შესავალი. (ლექციები, ხელთნაწერის მაგიერ). III. ტფ., უნივერსიტეტის სტუდენტთა კავშირის გამგეობა, (1918). 40 გვ.

Введение в языковедение. (Лекции. На правах рукописи). III. Тифлис, издание правления союза студентов ун-та, [1918]. 40 с.

1919

6. რუსული ენის გრამატიკა. უმაღლეს დაწყებით სასწავლებელთათვის. I. ფონეტიკა. II. მორფოლოგია. ტფ., წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების გამოცემა, 1919. 140 გვ.

Грамматика русского языка. Для высших начальных училищ. I. Фонетика. II. Морфология. Тифлис, издание общ. на распространения грамотности, 1919. 140 с.

1920

7. „სანსკრიტი“. მოკლე გრამატიკა და ნაწყვეტები კლასიკური სანსკრიტიდან და რიგვედიდან ლექსიკონითურთ. ტფ., ტფილ. უნ-ტის გამბა, 1920. III, 114 გვ. ლითოგრ. გამოცემა.

«Санскрит». Краткая грамматика и отрывки из классического санскрита и Ригведы со словарем. Тифлис, Изд-во Тифлис. ун-та, 1920. III, 114 с. Литогр. изд.

8. ყრუ mediae ქართულში. — განათლება, 1920, № 4—5, გვ. 29—36.

Глухие mediae в грузинском языке. — Ганатлеба, 1920, № 4—5, с. 29—36.

9. პაე და სანი ქართულ ზმნებში. [შანიძე აკ. პროექტი ორთოგრაფიის რეფორმისათვის. ტფ., ტფილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1920. რეც.] — განათლება, 1920, № 4—5, გვ. 22—28.

Употребление з и с в грузинских глаголах. [Шанидзе Ак. Проект к орфографическим реформам. Тб., Изд-во Тифлис. ун-та, 1920. Рец.] — Ганатлеба, 1920, № 4—5, с. 22—28.

1921

10. „მარცვლის“ საკითხის გარშემო. I. ვ. ბგერის მეტათეზისი. — მომავალი, 1921, № 2, გვ. 10—12.

К вопросу о «слоде». I. Метатезис звука в. — Момавали, 1921, № 2, с. 10—12.

11. სალიტერატურო ქართულისათვის. პროექტი ქართული ორთოგრაფიის საღავთო საკითხების მოსაწესრიგებლად, შემუშავებული საორგანიზაციო კომისიისა და მიღებული სასწავლო კომიტეტის მიერ (მასალები კონფერენციისათვის). თბ., 1921. 53 გვ. კ. კეკელიძის, ა. შანიძის, ვ. ბერიძის და ს. გორგაძის თანაავტორობით.

О литературном грузинском языке. Проект для разрешения спорных вопросов грузинской орфографии, разработанный организационной комиссией и принятый учебным комитетом. (Материалы к конференции). Тб., 1921. 53 с.

В соавторстве с К. Кекелидзе, А. Шанидзе, В. Беридзе и С. Горгадзе.

1922

12. მკვეთრი ხშულნი ქართულში. — ტფილ. უნ-ტის მოამბე, ტ. 2, 1922—1923, გვ. 113—128.

არის ცალკე ამონაბეჭდი.

Смычно-гортанные согласные в грузинском языке. — Вестник Тифлис. ун-та, т. 2, 1922—1923, с. 113—128. Имеется отд. оттиск.

1923

13. ორი ერთსახე პრეფიქსი ქართულ ზმნაში. [შანიძე აკ. სუბიექტური პრეფიქსი მეორე პირისა და ობიექტური პრეფიქსი მესამე პირისა ქართულ ზმნებში. ტფ., ტფილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1920. რეც.] ჩვენი მეცნიერება, 1923, № 1, გვ. 97—106.

Два однозвучных префикса в грузинских глаголах. [Шанидзе Ак. Субъективный префикс второго лица и объективный префикс третьего лица в грузинских глаголах. Тифлис, Изд-во Тифлис. ун-та, 1920. Рец.] — Чвени мешниереба, 1923, № 1, с. 97—106.

14. პროტეტული ხმოვნის საკითხისათვის ოსურში. — ჩვენი მეცნიერება, 1923, № 2—3, გვ. 62—68.

არის ცალკე ამონაბეჭდი.

К вопросу о протетичном гласном в осетинском языке. — Чвени мешниереба, 1923, № 2—3, с. 62—68.

Имеется отд. оттиск.

15. სამი „ლ“ ოსურში და მათი მიმართება ძველი ირანულის შესაფერ ბგერებთან. [წაკითხულია მოხსენებად ქართული საენათმეცნიერო საზოგადოების საჯარო სხდომაზე 1924 წ. 11 მარტს]. — წგ-ში: ქართული საენათმეცნიერო საზოგადოების წელიწადი. [წიგნი] 1—2. 1923—1924, გვ. 22—31.

არის ცალკე ამონაბეჭდი.

Три «л» в осетинском языке и их отношение к соответствующим звукам древнеиранского языка. [Доклад на публичном заседании Грузинского языковедческого общества 11 марта 1924 г.]. — В кн.: Ежегодник грузинского языковедческого общества. [Кн.] 1—2. 1923—1924, с. 22—31.

Имеется отд. оттиск.

16. „სა-ო“ და „-ური“-ს მნიშვნელობა [მოხსენდა საქართველოს სამეცნ. საბჭოს 1922 წ. 2 მარტს]. — ჩვენი მეცნიერება, 1923, № 2—3, გვ. 56—61.

Значение „სა-ო“ и „-ური“. [Доклад на ученом совете Грузии 2 марта 1922 г.]. — Чвени мешниереба, 1932, № 2—3, с. 56—61.

17. შენიშვნა „ვეარები, ეარე“-ს შესახებ. [სულხან-საბა ორბელიანის ლექსიკონში განმარტებული სიტყვები]. — ჩვენი მეცნიერება, 1923, № 6—7, გვ. 80.

Замечание о „ვარები, ვარე“ (Vzarebi, zare). Слова, разьясненные в словаре Сулхан-Сабა-Србелиани — Чвени мецნიереба 1923, № 6—7, с. 80.

18. Dativus predicativus ოსურ ენაში. — ტფილ. უნ-ტის მოამბე, ტ. 3, 1923, გვ. 127—140.

Dativus predicativus в осетинском языке. — Вестник Тифлис. ун-та, т. 3, 1923, с. 127—140.

19. Русская хрестоматия для старших классов техникумов. Тифлис, 1923, 438, III с.

В соавторстве с М. Зандукели.

20. Dr. Max Levy. Oberlehrer am Gymnasium zu Laborze; Grundlagen einer allgemeinen phonetik als Vorstufe zur Sprachwissenschaft. Köln, 1917. 133 s. [რეკ.]. — ჩვენი მეცნიერება, 1923, № 6—7, გვ. 100—101.

1924

21. ირანის ლიტერატურის ძეგლები. 1. მასხა 29. მასხა 30. — ჩვენი მეცნიერება, 1924, № 2(14), გვ. 97—102.

Из иранской литературы. 1. Ясна 29. Ясна 30. — Чвени мецნიереба, 1924, № 2 (14), с. 97—102.

22. „ქაჯური ენის“ ნიმუში ოსურში. — ჩვენი მეცნიერება, 1924, № 11—12, გვ. 80—82.

არის ცალკე ამონაბეჭდი.

Образец «тайного языка» в осетинском языке. — Чвени мецნიереба, 1924, № 11—12, с. 80—82.

Имеется отд. оттиск.

23. A. Meillet. Linguistique historique et linguistique générale. Paris, 1921. (Collection Linguistique publiée par la Société de Linguistique de Paris. — VIII). [რეკ.]. — ჩვენი მეცნიერება, 1924, № 9—10, გვ. 80.

1925

24. ოსური ენის ისტორიისათვის. დიალექტთა განრიგება გაპალა-ტებულ ველარ თანხმოვანთა და აფრიკატთა მიხედვით. წაკითხულია მოხსენებად ქართული საენათმეცნიერო საზოგადოების 1925 წლის

10 თებერვლის სხდომაზე, — ტფილ. უნ-ტის მოამბე, ტ. 5, 1925, გვ. 313—322.

არის ცალკე ამონაბეჭდი.

К истории осетинского языка. Классификация диалектов осетинского языка по палатализованным велярным согласным и аффрикатам. Доклад прочитанный на заседании грузинского языковедческого общ-ва 10 февраля 1925 г. — Вестник Тифлис. ун-та, т. 5, 1925, с. 313—322.

Имеется отд. оттиск.

25. „სამხრეთ-ოსური“ თუ „დვალური“? — ჩვენი მეცნიერება, 1925, № 3—4(15—16), გვ. 14—16.

«Южно-осетинский» или «двальный»? — Чвени мецნიереба, 1925, № 3—4 (15—16), с. 14—16.

26. წინასიტყვაობა. — წგ-ში: ცაგარელი ლ. ლექსიკონი. სამხედრო-ტექნიკური. ტფ., სამხედრო სარედაქც.-საგამომცემლო კომისიის გამოცემა, 1925, გვ. III—VIII.

Предисловие. — В кн.: Цагарели Л. Словарь. Военно-технический. Тифлис, Издание редакционно-издательской комиссии, 1925, с. III—VIII.

27. Историческая устойчивость системы звуков грузинского языка. (Тезисы). Постановления и Резолюции. Второй Краеведческий Съезд Черноморского побережья и Западного Кавказа. 25—IX—5—X—1925 года, г. Батуми. Батуми, 1925, с. 46—47.

1926

28. მასალები აფხაზურ ბგერათა ფიზიოლოგიისათვის. — მომხილველი, 1926, № 1, 195—197.

არის ცალკე ამონაბეჭდი.

Материалы к физиологии абхазских звуков. — Мимом-хивელი, 1926, № 1, с. 195—197.

Имеется отд. оттиск.

29. ქართული ენის შემსწავლელი წრე განათლების მუშაკთა სახლთან. — საქართველოს განათლების მუშაკი, 1926, № 14, გვ. 14—15.

Кружок изучающих грузинский язык при доме работни-

კოვ просвещения. — Сакартвелოს განათლების მუშაკი, 1926, № 14, ს. 14—15.

30. შენიშვნები ქართულ თანხმოვანთა განდგენისათვის. [E. Polivanov-ის სტატიის „La classification des consonnes georgiennes“ გამო:—Bulletin de l'Université de l'Asie Centrale (Tachkent). Livraison 8. 1925. რეც.]—მიმოხილველი, 1926, ტ. I, გვ. 243—246.

Заметки о классификации согласных в грузинском языке. По поводу статьи Е. Поливанова. [E. Polivanov. „La classification des consonnes georgiennes“.—Bulletin de l'Université de l'Asie Centrale (Tachkent). Livraison 8. 1925. Рец.]—მიმოხილველი, 1926, ტ. I, ს. 243—246.

31. წიგნი ტრისტონისა და იზოლტასი. [წიგნი ტრისტონისა და იზოლტასი. თარგმ. გ. ქიქოძისა. თბ., 1926. რეც.]. — კომუნისტი, 1926, 14 ნოემბ., გვ. 5.

Книга о Тристоне и Изольде. [Книга о Тристоне и Изольде. Пер. Г. Кикодзе. Тб., 1926. Рец.]. — Комунисти, 1926, 14 ноября, с. 5.

32. Zur Geschichte des Ossetischen. II. Johannes Jalgusidse und seine in ossetischen Sprache geschriebenen Werke. — ტფილ. უნ-ტის მოამბე, 1926, ტ. 6, გვ. 339—346.

1927

33. 1802 წლის ოსური A ხელნაწერი. [წაკითხულია წინასწარი მოხსენებას სახით ქართულ საენათმეცნიერო საზოგადოების 1926 წლის 8 ივნისის სხდომაზე]. — ტფილ. უნ-ტის მოამბე, 1927, ტ. 7, გვ. 90—97.

არის ცალკე ამონაბეჭდი.

Осетинская А рукопись 1802 года. [Прочитано в качестве предварительного доклада на заседании грузинского языковедческого общества 8 июня 1926 года]. — Вестник Тифлис. ун-та, 1927, т. 7, с. 90—97.

Имеется отд. оттиск.

34. ენათმეცნიერების შესავალი. I—III. ლექციები. (ხელნაწერის მაგიერ). ტფ., „სახალხო საქმე“, 1927. I. 32 გვ; II. 91 გვ; III. 132 გვ.

Введение в языковедение. I—III. Лекции. (На правах

рукописи). Тифлис, «Сахалხო საქმე», 1927. I. 32 с; II. 91 с; III. 132 с.

1928

35. წინასწარი შენიშვნები. — წგ-ში: იმედაშვილი ი. უცხო სიტყვათა ლექსიკონი. ახლად შევსებულ-შესწ. და გადამუშ. მე-3 გამოცემა. ტფ., სილ. თავართქილაძის გამოცემა, 1928, გვ. V.

Предварительные замечания. — В кн.: Имедашвили И. Словарь иностранных слов. Вновь дополн.-испр. и перераб. 3-е изд. Тифлис, Изд. Сил. Таварткиладзе, 1928, с. V.

36. Иваны Иалгъузидзей алфоемблай (ი. იალღუზიდის გარეშე). — Fidiuäg, 1928, № 2, с. 97—99.

1930

37. ფონეტიკა. I. სამეტყველო ბგერა და წერა (კონსპექტი). 1930. 64 გვ. ლითოგრ. გამ.

Фонетика. I. Речевой звук и письмо. (Конспект). 1930. 64 с. Литогр. изд.

1931

38. რუსულ-ქართული ლექსიკონი. გ. ახვლედიანის რედ-ით. ტ. I. A—3. ტფ., „ქართული წიგნი“, 1931. 715 გვ.

ს. იორდანიშვილის თანაავტორობით.

Русско-грузинский словарь. Под ред. Г. Ахвледиани. Т. I. A—3. Тифлис, «Картули цитни», 1931. 715 с.

В соавторстве с С. Иорданишвили.

39. წინასიტყვაობა. — წგ-ში: ახვლედიანი გ. და იორდანიშვილი ს. რუსულ-ქართული ლექსიკონი. ტ. I, A—3. ტფ., „ქართული წიგნი“, 1931, გვ. 5—9. — პარალ. ტექსტი რუს ენ., გვ. 10—14.

Предисловие. — В кн.: Ахвледиани Г. и Иорданишвили С. Русско-грузинский словарь. Т. I. A—3. Тифлис, «Картули цитни», 1931, с. 5—9. — Парал. текст на рус. яз., с. 10—14.

1932

40. ენათმეცნიერების პროპედევტიკა და ზოგადი ფონეტიკა. განაკვ. I—2. ტფ., საქ. სახ. პედ. ინსტიტუტის ლითოგრაფია, 1932. განაკვ. I. 38 გვ., განაკვ. 2. 36 გვ.

არბ. ჩიქობავას თანაავტორობით.

Лингвистическая пропедевтика и общая фонетика. Вып. 1—2. Тифлис, Литография Груз. гос. пед. ин-та, 1932. Вып. 1. 38 с.; Вып. 2. 36 с.

В соавторстве с Арн. Чикобава.

1933

41. ბურჟუაზიული მემკვიდრეობის დაძლევისათვის ენათმეცნიერებაში მარქსიზმის კლასიკოსების მითითებათა საფუძველზე. — საბჭოთა მწერალი (ქუთაისი), 1933, № 3, გვ. 3.

К преодолению пережитков буржуазного наследия в языковедении на основе указаний классиков марксизма. — Сабчота მწერალი (Кутаиси), 1933, № 3, с. 3.

42. უცხო სიტყვათა ლექსიკონი. ტფ., ავტორის გამოცემა, 1933. [II], 454 გვ.

Словарь иностранных слов. Тифлис, Издание автора, 1933. [II], 454 с.

43. ქუთაისის პედინსტიტუტში სამეცნიერო მუშაობის გაშლისათვის. — მუშა და კოლმეურნე (ქუთაისი), 1933, 28 თებ.

К вопросу о развертывании научной работы в Кутаисском пед. институте. — Муша და კოლმეურნე (Кутаиси), 1933, 28 февр.

1934

44. აკადემიკოსი ნიკო მარი. — კომუნისტური აღზრდისათვის, 1934, № 11—12, გვ. 7.

Академик Николай Яковлевич Марр. — Комунистური აღზრდისათვის, 1934, № 11—12, с. 7.

45. ბგერათანაობის მნიშვნელობა „ვეფხისტყაოსნის“ ტექსტის დადგენისათვის. — სალიტერატურო გაზეთი, 1934, 4 სექტ., გვ. 1.

Значение звукового анализа для установления текста «Витязя в тигровой шкуре». — Салитературо газети, 1934, 4 сент., с. 1.

46. ჯოვანი ბოკაჩოს ცხოვრება და შემოქმედება. — წგ-ში: ბოკაჩო ჯოვანი. დეკამერონი. ნაწ. პირველი. თარგმ. იტალ. თ. სახოკიასი. ტფ., სახელგამი, 1934, გვ. IX—XXXVII.

Жизнь и творчество Джованни Боккаччо. — В кн.: Боккаччо Джованни. Декамерон. Пер. с итал. Т. Сахокия. Ч. I. Тифлис, Госиздат ГССР, 1934, с. IX—XXXVII.

1935

47. ენგელსი, როგორც ენათმეცნიერი. [მოხსენება ინსტიტუტის ზოგადი ენათმეცნიერების და ქართული ენის კათედრების საჯარო სხდომაზე ფ. ენგელსის გარდაცვალების 40 წლისთავის აღსანიშნავად]. — სტალინელი. (ქუთაისი), 1935, 29 დეკ.

Фридрих Энгельс как языковед. [Доклад на публичном заседании кафедр общего языковедения и грузинского языка, посвященном 40-летию со дня смерти Ф. Энгельса]. — Стали-нели (Кутаиси), 1935, 29 дек.

48. რუსულ-ქართული ლექსიკონი. ტ. II. И—Н. გ. ს. ახვლედიანის რედ-ით. ტფ., სახელგამი, 1935. 06 გვ. 784 სვ.

ს. გ. იორდანიშვილის თანაავტორობით.

Русско-грузинский словарь, Т. II. И—Н. Под ред. Г. С. Ахвледиани. Тифлис, Госиздат ГССР, 1935. 06 с. 784 стб.

В соавторстве с С. Г. Иорданишвили.

49. წინასიტყვაობის მაგიერი. (შენიშვნები II ტომისათვის). — წგ-ში: ახვლედიანი გ. და იორდანიშვილი ს. რუსულ-ქართული ლექსიკონი. ტ. II. И—Н. ტფ., სახელგამი, 1935, გვ. 05. — პარალ. ტექსტი რუს. ენ., გვ. 06.

Вместо предисловия. (Замечания ко второму тому). — В кн.: Ахвледиани Г. и Иорданишвили С. Т. II. И—Н. Тиф-лис, Госиздат ГССР, 1935, с. 05. — Парал. текст на рус. яз., с. 06.

1936

50. გემინირებული და „ნაზალიზებული“ აფრიკატების შესახებ ოსური ენის დვალურ დიალექტში. — ტფილ. უნ-ტის შრომები. პირველი სერია: საზოგადოებათმეცნიერებანი. ტ. 5, 1936, გვ. 260—264.

არის ცალკე ამონაბეჭდი.

К вопросу о геминированных и назализованных аффри-катах в двальском диалекте осетинского языка. — Труды Тифлис. ун-та. Серия обществ. науки. Т. 5, 1936, с. 260—264.

Имеется отд. оттиск.

51. ე და უმახვილო ო-ს შემცველ რუსულ სიტყვათა გადმოცემისათვის ქართულში. (გ. ახვლედიანის მოხსენების მიხედვით). თეზისები. I. ე. II. უმახვილო ო. — წგ-ში: სალიტერატურო ქართულის ნორმები. I. ტფ., ტფილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1936, გვ. 58—60.

К вопросу о передаче в грузинском языке русских слов, содержащих *ё* и безударное *о*. (По докладу Г. Ахвледiani). Тезисы. I. ё. II. Безударное *о*. — В кн.: Нормы литературного грузинского языка. I. Тифлис, Изд-во Тифлис. ун-та, 1936, с. 58—60.

52. მიღწევები ენების სწავლებაში. [თბილისის მესამე საცდელ საშუალო სკოლაში ენების (რუს. და უცხ.) სწავლების შესახებ]. — კომუნისტი, 1936, 21 ნოემბ., გვ. 3.

Достижения в обучении языков. [Об обучении языков (русского и иностранных) в Тбилисской третьей опытной средней школе]. — Комунисти, 1936, 21 ноября, с. 3.

53. ქართულ სამეტყველო ბგერათა წარმოთქმის სპეციფიკურობა. — ფუნქციონალურ ნერვულ-დაავადებათა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის შრომები, 1936, ტ. I, გვ. 117—128.

Особенности произношения звуков грузинского языка. — Труды Научн.-исслед. ин-та функц.-нервных заболеваний, 1936, т. I, с. 117—128.

54. წინასიტყვაობა. — წგ-ში: ტარტაკოვსკი ი. ი. ენაბლუობის ფსიქოლოგია და კოლექტიური ფსიქოთერაპია. ტფ., 1936, გვ. 5—9.

Предисловие. — В кн.: Тартаковский И. И. Психология косяязычия и коллективная психотерапия. Тифлис, 1936, с. 5—9.

1937

55. ა. პუშკინის ენა. [წაკითხულია ტფილ. უნ-ტში სამეცნიერო სესიაზე 1937 წ. 15 თებერვალს]. — კომუნისტური აღზრდისათვის, 1937, № 1—2, გვ. 43—47.

О языке Пушкина. [Прочитано на научн. сессии в Тифлисском университете 15 февраля 1937 года]. — Комунистури აგზრდისათვის, 1937, № 1—2, с. 43—47.

56. ფონეტიკური შენიშვნები. I. ფონეტიკური ტერმინოლოგიის უნიფიკაციისათვის. 2. „საშუალო მელერობა“ თუ ფშვინვიერო-

ბა? 3. „ნორხისმიერობა“ თუ ფარინგალობა? 4. რთულია თუ არა ყველა „აფრიკატი“ ქართულში? — აკად. ნ. მარის სახ. ენის, ისტორიისა და მატერიალური კულტურის ინ-ტის მოამბე, ტ. I, 1937, გვ. 107—118.

Фонетические заметки. 1. К вопросу об унификации фонетической терминологии. 2. «Средняя звонкость» или аспирация? 3. «Гортанные» или фарингальные? 4. Все ли «аффрикаты» груз. языка сложные? — Известия ин-та языка, истории и материальной культуры им. акад. Н. Я. Марра, т. I, 1937, с. 107—108.

57. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для VIII класса средних школ и I курса педучилищ. Тб., Госиздат ГССР, 1937. 142 с.

58. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для IX класса средних школ и II курса педучилищ. Тб., Госиздат ГССР, 1937. 109, 2 с.

В соавторстве с Г. Пагава и М. Оганезовой.

1938

59. ზოგადი და ქართული ენის ფონეტიკის საკითხები. ტ. I. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1938. [2], 232 გვ. დანართი: დამატებანი I—IV. რუსული, ფრანგული, ინგლისური, გერმანული ენების ფონეტიკური შემადგენლობის შესახებ ქართულთან შედარებით, გვ. 179—202; ნახატებისა და ცხრილების ნუსხა, გვ. 207—208; საგნობრივი საძიებელი, გვ. 209—227.

რეც.: ლლონტი ალ. ფონეტიკის პირველი სახელმძღვანელო ქართულად. — ლიტერატურული საქართველო, 1938, 30 ივნ., გვ. 4.

Вопросы общей и грузинской фонетики. Т. I. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1938. [2], 232 с. Приложения I—IV: О фонетическом составе русского, французского, английского, немецкого языков в сравнении с грузинским, с. 179—202; Список рисунков и таблиц, с. 207—208; Предметный указатель, с. 209—227.

Рец.: Глonti Ал. Первый учебник фонетики на грузинском языке. — Литературиლი Сакарთველო, 1938, 30 июня, с. 4.

60. რუსულის სწორი წარმოთქმისა და ორთოგრაფიის სწავლებისათვის. — კომუნისტური აღზრდისათვის, 1938, № 4—5, გვ. 64—65.

Об обучении правильного произношения и орфографии русского языка. — Комунистури აგრძისათვის, 1938, № 4—5, с. 64—65.

61. წინასიტყვაობა. — წგ-ში: სასოფლო-სამეურნეო ტერმინოლოგია. II. ენტომოლოგია. [რუსულ-ქართული და ქართულ-რუსული]. შედგ. ლ. კალანდაძისა და ვ. ბაქრაძის მიერ. ტფ., სსრკ მეცნ. აკად. საქ. ფილიალის გამ-ბა, 1938, გვ. I—II.

Предисловие. — В кн.: Сельско-хозяйственная терминология. II. Энтомология. [Русско-грузинская и грузино-русская]. Сост.: Л. Каландадзе и В. Бакрадзе. Тифлис, Издание Груз. филиала АН СССР, 1938, с. I—II.

62. Грамматика русского языка. Учебник для грузинских средних школ (VII—X кл.). Тб., Госиздат ГССР, 1938. 285 [2] с.

63. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для VIII класса. Тб., Учпедгиз, 1938. 163 [3] с.

В соавторстве с Г. Пагава и М. Оганезовой.

1939

64. პროფესორი ლ. ნ. ანდრონიკაშვილი. [ნეკროლოგი]. — კომუნისტი, 1939, 23 დეკ., გვ. 4. — ხელს აწერენ: ივ. ჯავახიშვილი, ნ. მუსხელიშვილი, გ. ახვლედიანი და სხვ.

Профессор Л. Н. Андроникашвили. [Некролог]. — Комунისტი, 1939, 23 дек., с. 4. — Подписи: Ив. Джавахишвили, Н. Мусхелишвили, Г. Ахвледiani и др.

65. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для VIII класса. Тб., Госиздат ГССР, 1939. 148 с.

В соавторстве с Г. Пагава и М. Оганезовой.

66. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для IX класса грузинской сред. школы. Тб., Госиздат ГССР, 1939. 204 с.

В соавторстве с Г. Пагава и М. Оганезовой.

1940

67. აფხაზური ენის ბგერათა კლასიფიკაცია. მოხსენების თეზისები. — სსრკ მეცნ. აკადემიის საქართველოს ფილიალის გამსვლელი სესია ქ. სოხუმში 1940 წლის 26—29 სექტემბერს. დღის წესრიგი და მოხსენებათა თეზისები. თბ. სსრკ მეცნ. აკად. საქ. ფილიალის გამ-ბა, 1940, გვ. 14. — პარალ. ტექსტი რუს ენ., გვ. 14—15.

Классификация звуков абхазского языка. Тезисы доклада — Выездная сессия груз. филиала Акад. наук СССР в г. Сухуми. 26—29 сентября 1940 г. Порядок дня и тезисы к докладам. Тб., Изд-во Груз. филиала АН СССР, 1940, с. 14—Парал. текст на рус. яз., с. 14—15.

68. იაკობ გოგებაშვილი ქართველი ხალხის უდიდესი პედაგოგი. — კომუნისტური აღზრდისათვის, 1940, № 10, 75—76.

Яков Гогобашвили великий педагог грузинского народа. — Комунистури აგრძისათვის, 1940, № 10, с. 75—76.

69. იაკობ გოგებაშვილი ქართველი ხალხის უდიდესი პედაგოგია. ი. გოგებაშვილის დაბადების 100 წლისთავისათვის. — კომუნისტი, 1940, 27 ოქტ., გვ. 3; საბჭოთა აჭარა, 1940, 27 ოქტ., გვ. 3.

Яков Гогобашвили великий педагог грузинского народа. К 100-летию со дня рождения. — Комунისტი, 1940, 27 окт., с. 3; Саბчოთა Аджара, 1940, 27 окт., с. 3.

70. კომპოზიტის მეორე წევრის მეღერი ანლაუტის საკითხისათვის ოსურ ენაში. წაკითხულია მოხსენების სახით ენიშვის კავკას. ენათა განყოფილების საჯარო სხდომაზე 1936 წ. 29—XII. — ენის, ისტორიისა და მატერიალური კულტურის ინ-ტის მოამბე, ტ. 5—6, 1940, გვ. 413—418. — რეზიუმე რუს. ენ.

Звонкий анлаут второго члена композита в осетинском языке. Прочитано в качестве доклада на публичном заседании отделения кавказских языков института ЯИМК 29—XII 1936 г. — Известия Ин-та языка, истории и материальной культуры им. Н. Я. Марра, т. 5—6, 1940, с. 413—418. — Резюме на рус. яз.

71. ფონეტიკისა და „ფონოლოგიის“ ადგილის საკითხისათვის ლინგვისტურ დისციპლინათა შორის. მოხსენების თეზისები. — თბილისის უნ-ტის სამეცნიერო სესია 1940 წ. 7—11 მაისი. მოხსენებათა თეზისები. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1940, გვ. 144—145.

К вопросу о месте фонетики и «фонологии» в ряду лингвистических наук. Тезисы доклада. — Научная сессия Тбил. ун. 7—11 мая 1940 г. Тезисы докладов. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1940, с. 144—145.

72. ფონეტიკური ლიტერატურის ანოტირებული ბიბლიოგრაფია. II. კავკასიური ენები. გ. ახვლედიანის რედაქციით. თბ., სსრკ მეცნ. აკად. საქ. ფილიალის გამ-ბა, 1940. II, 241 გვ. ლითოვრ. გამოც.

ს. ელენტიის თანაავტორობით.

Аннотированная библиография фонетической литературы. II. Кавказские языки. Под ред. Г. С. Ахвледиани. Тб., Изд-во Груз. филнала АН СССР, 1940. II, 241 с. Литопр. изд.

В соавторстве с С. Жгенти.

73. ქართული გრამატიკის საკითხები იაკობ გოგებაშვილის შრომებში. — წგ-ში: იაკობ გოგებაშვილი. საიუბილეო კრებული. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1940, გვ. 58—67.

ა. ფარეშიშვილის თანაავტორობით.

Вопросы грузинской грамматики в трудах Я. Гогобашвили. — В кн.: Яков Гогобашвили. Юбилейный сборник. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1940, с. 58—67.

В соавторстве с А. Паренишвили.

74. Звуковые возможности кавказских языков. 1. Принципы классификации согласных абхазского языка. — Сообщения Груз. филнала АН СССР, т. 1, № 1, 1940, с. 87—92 с табл.

75. Яков Гогобашвили — выдающийся педагог грузинского народа. (К столетию со дня рождения). — Батумский рабочий, 1940, 29 окт., с. 3.

76. Иван Александрович Джавахишвили [1876—1940. Некролог]. — Заря Востока, 1940, 21 ноября, с. 1; Молодой сталинец, 1940, 22 ноября, с. 1. — Подписи: Н. Мухелишвили, Ив. Бериташвили, Ак. Шанидзе, Г. Ахвледиани и др.

77. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для VIII класса сред. школы. Тб., Госиздат ГССР, 1940. 148 с.

В соавторстве с Г. Пагава и М. Оганезовой.

78. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для

IX класса груз. сред. школы. Тб., Госиздат ГССР, 1940. 200 с.

В соавторстве с Г. Пагава и М. Оганезовой.

1941

79. აკად. გ. ახვლედიანის სიტყვა [საქართველოს მეცნიერებათა ანტიფაშისტურ მიტინგზე თბილისში 19 ოქტომბერს]. — კომუნისტი, 1941, 21 ოქტ., გვ. 2; Заря Востока, 1941, 21 окт., с. 3.

Речь академика Г. С. Ахвледиани [на антифашистском митинге ученых Грузии]. — Комунисти, 1941, 21 окт., с. 2; Заря Востока, 1941, 21 окт., с. 3.

80. დიდი მეცნიერი ივანე ჯავახიშვილი. [გარდაცვალებიდან ერთი წლისთავის გამო]. — კომუნისტი, 1941, 22 ნოემბ., გვ. 4. — ხელს აწერენ: გ. ახვლედიანი [და სხვ.].

Великий ученый Иване Джавахишвили. [К годовщине смерти]. — Комунисти, 1941, 22 ноября, с. 4. — Подписи: Г. Ахвледиани и др.

81. თბილისის უნივერსიტეტი და ენათმეცნიერება საქართველოში. — თბილ. უნ-ტის შრომები, ტ. 19, 1941, გვ. 155—186.

Тбилисский университет и языковедение в Грузии. — Труды Тбил. ун-та, т. 19, 1941, с. 155—186.

82. ისტორიული ცნობა დვალეთისა და დვალეების შესახებ. — ენის, ისტორიისა და მატერ. კულტურის ინ-ტის მოამბე, ტ. 10, 1941, გვ. 193—195. — რეზიუმე რუს. ენ.

Историческое сведение о Двალети и двалах. — Известия Ин-та языка, истории и материальной культуры им. Н. Я. Марра, 1941, т. 10, 1941, с. 193—195. — Резюме на рус. яз.

83. მეცნიერება სამამულო ომის სამსახურში. (საუბარი საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის საზოგადოებრივ მეცნიერებათა განყოფილების აკადემიკოს-თავმჯდომარესთან გ. ახვლედიანთან). — კომუნისტი, 1941, 25 დეკ., გვ. 3.

Наука на службе Великой Отечественной войны. (Беседа с председателем Отделения общественных наук АН Груз. ССР академиком Г. С. Ахвледиани). — Комунисти, 1941, 25 дек., с. 3.

84. ოსური ენის ისტორიისათვის. III. ხმულთა დისიმილაცი-

ური გამეღერება ოსურ ენაში. — თბილ. უნ-ტის შრომები, ტ. 18, 1941, გვ. 41—45; — რეზიუმე რუს. ენ.

К истории осетинского языка. III. Диссимилятивное озвончение смычных в осетинском языке. — Труды Тбил. ун-та, т. 18, 1941, с. 41—45. — Резюме на рус. яз.

85. რუსული ენის გრამატიკის სახელმძღვანელო ქართული სკოლებისათვის. თბ., სახელგამი, 1941. 388 გვ.

Грамматика русского языка. Учебник для груз. школ. Тб., Госиздат ГССР, 1941. 388 с.

86. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიაში. მორიგი სამეცნიერო სესიისათვის. (საუბარი საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის საზოგადოებრივ მეცნიერებათა განყოფილების აკადემიკოს-თავმჯდომარესთან გ. ახვლედიანთან). [სესიის გახსნის წინ]. — კომუნისტი, 1941, 8 ივნ., გვ. 1.

В Академии наук Грузинской ССР. Об очередной научной сессии. (Беседа с председателем Отделения общественных наук АН Груз. ССР академиком Г. С. Ахвледиани). [Перед открытием сессии]. — Коммунисти, 1941, 8 июня, с. 1.

87. საქართველოს მეცნიერებისა და ხელოვნების მუშაკები — სოციალისტური სამშობლოს პატრიოტები. — კომუნისტი, 1941, 20 ივლ., გვ. 1. — ხელს აწერენ: ნ. მუსხელიშვილი, ს. ჯანაშია, გ. ახვლედიანი [და სხვ.].

Работники науки и искусства Грузии — патриоты социалистической родины. — Коммунисти, 1941, 20 июля, с. 1; Заря Востока, 1941, 19 июля, с. 2. — Подписи: Н. Мухелишвили, С. Джанашиа, Г. Ахвледиани и др.].

88. სწორი წარმოთქმის როლი არამშობლიური ენის შესწავლაში (საკითხის დასმისათვის). — პუშკინის სახ. თბილ. სამასწავლ. ინ-ტის შრომები, 1941, ტ. 1, გვ. 25—29.

Роль правильного произношения в изучении неродного языка. (К постановке вопроса). — Труды Тбил. учительского ин-та им. А. С. Пушкина, 1941, т. 1, с. 25—29.

89. ფაშიზმი მეცნიერების მტერია. — ბოლშევიკი, 1941, № 5—6, გვ. 36—41. — ხელს აწერენ: ნ. მუსხელიშვილი, ს. ჯანაშია, გ. ახვლედიანი და ლ. გოციელი.

არის ცალკე გამოცემა. თბ., „კომუნისტის“ გამ-ბა, 1941. 15 გვ. Фашизм враг науки. — Большевики, 1941, № 5—6, с.

36—41. — Подписи: Н. Мухелишвили, С. Джанашиа, Г. Ахвледиани, Л. Гокхели.

Имеется отд. издание. Тб., Изд-во «Комунисти», 1941. 15 с.

90. შედარებითი ინდოევროპული ენათმეცნიერება და გერმანელთა „წინარესამშობლოს“ საკითხი. მოხსენების თეზისები. — საქ. სსრ მეცნიერებათა აკადემიის საზოგადოებრივ მეცნიერებათა განყოფილების III სამეცნ. სესია, 1941 წლის 18—20 ოქტომბერი. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1941, გვ. 5—6.

Сравнительно-индоевропейское языковедение и вопрос о «прародине» германцев. Тезисы доклада. — 3-я научная сессия Отделения общественных наук АН Груз. ССР, 18—20 октября 1941 г. Тб., Изд-во АН ГССР, 1941, с. 5—6.

91. Учебник грамматики русского языка. Для груз. школы. Тб., Госиздат ГССР, 1941. (На обл.: 1942). 338 с.

92. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для VIII класса груз. школы. Тб., Госиздат ГССР, 1941. 148 с.

93. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для IX класса Груз. сред. школы. Тб., Госиздат ГССР, 1941. 196 с.

1942

94. ზოგიერთი არაირანული ტომის დასახელების საკითხისათვის აქემენიდთა ლურსმულ წარწერებში. მოხსენების თეზისები. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. საზოგადოებრივ მეცნიერებათა განყოფილების მე-8 სამეცნიერო სესია, 1942 წლის 24, 26 და 27 ოქტომბერი. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1942, გვ. 15.

К вопросу о названиях некоторых иранских племен в ахеменидских клинописях. Тезисы доклада. — 8-я научная сессия Отделения общественных наук АН Груз. ССР, 24—27 октября 1942 г. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во АН Груз. ССР, 1942, с. 15.

95. ომში კონტუზირებულთა ენათმეცნიერების ტიპოლოგიისა და სმენის დაზიანების დიაგნოსტიკის საკითხები. მოხსენების თეზისები. — საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის საზოგადოებრივ მეცნიერებათა განყოფილების მე-6 სამეცნ. სესია, 1942 წლის 24—25

აპრილი. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1942, გვ. 5—6.

ა. კაიშაურის, ნ. ასამბაძისა და ა. ჩარგეიშვილის თანაავტორობით.

Вопросы типологии речевого расстройства у контуженных на войне и о диагностике повреждения слуха. Тезисы доклада. — 6-я научная сессия Отд-ния общественных наук АН Груз. ССР. 24—25 апреля 1942 г. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во АН Груз. ССР, 1942, с. 5—6.

В соавторстве с А. Кайшаури, Н. Асамбадзе и А. Чаргейшвили.

96. როგორ ეძებენ დოქტორის გერმანელი ფაშისტები თავიანთ „წინარესაშობლოს“. — თბილ. უნ-ტის შრომები, 1942, ტ. 22, გვ. 1—11.

Немецкие фашисты и вопрос о «прородине» германцев. — Труды Тбил. ун-та, т. 22, 1942, с. 1—11.

97. საქართველოს მეცნიერება საშობლოს დაცვის სადარაჯოზე. [დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის XXV წლისთავის გამო]. — კომუნისტი, 1942, 7 ნოემბ., გვ. 4.

Наука Грузии на страже Родины. [К 25-летию Великой Октябрьской Социалистической революции]. — Комунисти, 1942, 7 ноября, с. 4.

98. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის საზოგადოებრივ მეცნიერებათა განყოფილების მუშაობა სამამულო ომის პერიოდში. მოხსენების თეზისები. — საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის მე-3 სამეცნიერო სესია. 1942 წლის 25—28 თებერვალი. მუშაობის გეგმა. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1942, გვ. 3.

О работе Отделения общественных наук Академии наук Грузинской ССР в период Отечественной войны. Тезисы доклада. — 3-я научная сессия Академии наук Грузинской ССР. 25—28 февраля 1942 г. План работы. Тб., Изд-во АН Груз. ССР, 1942, с. 3.

99. ქართულ-რუსული ლექსიკონი. (დაახლოებით 15 000 სიტყვა). თბ., სახელგამი, 1942. XI, 424 გვ. (საქ. სსრ მეცნ. აკადემია. ენის, ისტორიისა და მატერიალური კულტურის ინ-ტი).

გ. თოფურიას თანაავტორობით.

Грузино-русский словарь. (Около 15 000 слов). Тб., Госиздат ГССР, 1942. XI, 424 с. [Академия наук Груз. ССР. Ин-т языка, истории и материальной культуры им. Н. Я. Марра].

В соавторстве с В. Топурия.

100. ხმოვნისა და თანხმოვნის ერთმანეთისაგან გენეზისური განსხვავების საკითხისათვის. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. მოამბე, ტ. 3, № 9, 1942, გვ. 959—964. — რეზიუმე რუს. ენ.

К вопросу о генетическом различии между гласными и согласными. — Сообщения АН ГССР, т. 3, № 9, 1942, с. 959—964. — Резюме на рус. яз.

1943

101. აქემენიდთა ლურსმული წარწერების *maçiya* ხალხის იდენტიფიკაციის საკითხისათვის. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. მოამბე, ტ. 4, № 5, 1943, გვ. 483—489. — რეზიუმე რუს. და ინგლ. ენ.

К вопросу об идентификации народа *maçiya* ахеменидских надписей. — Сообщения АН ГССР, т. 4, № 5, 1943, с. 483—489. — Резюме на рус. и англ. яз.

102. დანიელ ჭონქაძის ადგილი ოსური ენის შესწავლის ისტორიაში. — ა. ს. პუშკინის სახ. თბილისის სახელმწ. სამასწავლებლო ინ-ტის შრომები, ტ. 3, 1943, გვ. 211—213.

Роль Д. Чонкадзе в истории изучения осетинского языка. — Труды Тбил. учительского ин-та им. А. С. Пушкина, т. 3, 1943, с. 211—213.

103. ენათმეცნიერების ზოგიერთი საკითხი მეტყველების პათოლოგიის გაშუქებით. მოხსენების გეგმა. — თბილისის უნივერსიტეტის სამეცნიერო სესია, მიძღვნილი უნივერსიტეტის არსებობის 25 წლისთავისადმი. (1918—1943 წწ.). მუშაობის გეგმა. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1943, გვ. 6.

Некоторые вопросы языковедения в свете патологии речи. План доклада. — Научная сессия Тбилисского университета, посвящ. 25-летию со дня основания университета (1918—1943 гг.). План работы. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1943, с. 6.

104. საბჭოთა მეცნიერება ფაშისტების წინააღმდეგ ბრძოლაში. მოხსენების თეზისები. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. საზოგადოებრივ მეც-

ნიერებათა განუ-ბის მე-11 სამეცნიერო სესია. 1943 წლის 26—28 აპრილი. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1943, გვ. 3.

Грузинская наука в борьбе против фашизма. Тезисы доклада. — 11-я научная сессия Отд-ния общественных наук Академии наук Груз. ССР. 26—28 апреля 1943 года. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во АН Груз. ССР, 1943, с. 3.

105. Выдающийся грузинский историк. [К выдвижению в действительные члены Академии наук СССР С. Н. Джанашиа]. — Известия, 14 сент., с. 3. — Подписи: Н. И. Мухелишвили, А. Г. Шанидзе, Г. С. Ахвледиани и Н. А. Бердзенишвили.

1944

106. ავესტა. მასწავ. 9. (თარგმანი და კომენტარი). — წგ-ში: ლიტერატურული ძეგლები. ტ. 2. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1944, გვ. 1—4.

Авеста. Ясна 9. (Перевод и комментарий). — В кн.: Литературные разыскания. Т. 2. Тб., Изд-во АН Груз. ССР, 1944, с. 1—4.

107. მეტყველებისა და სმენის პოსტკონტუზიური დარღვევის საკითხები. მოხსენების თეზისები. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. საზოგადოებრივ მეცნიერებათა განუ-ბის მე-15 სამეცნიერო სესია. 1944 წლის 28—29 თებერვალს და 1 მარტს. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1944, გვ. 4—6. პარალ. ტექსტი რუს. ენ., გვ. 15—16.

ს. ელენტი, ა. კაიშაური, ნ. ასამბაძისა და ა. ჩარგეიშვილის თანაავტორობით.

Вопросы постконтузионного расстройства речи. Тезисы доклада. — 15-я научная сессия Отд-ния общественных наук Академии наук Грузинской ССР. 28—29 февраля и 1 марта. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во АН Груз. ССР, 1944, с. 4—6. — Парал. текст на рус. яз., с. 15—16.

В соавторстве с С. Жгенти, А. Кайшаური, Н. Асамбадзе и А. Чаргейшвили.

108. პათოლოგიური მეტყველების ზოგიერთი საკითხი. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. მოამბე, ტ. 5, № 3, 1944, გვ. 321—328. — რეზიუმე რუს. ენ.

ა. კაიშაურის და ნ. ასამბაძის თანაავტორობით.

Некоторые вопросы патологической речи. — Сообщения АН Груз. ССР, т. 5, № 3, 1944, с. 321—328. — Резюме на рус. яз.

В соавторстве с А. Кайшаური и Н. Асамбадзе.

109. ფონოლოგიის ზოგიერთი საკითხი. მოხსენების თეზისები. — საქ. სსრ მეცნ. აკადემიის საზოგადოებრივ მეცნიერებათა განუ-ბის მე-15 სამეცნიერო სესია. 1944 წლის 28—29 თებერვალს და 1 მარტს. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1944, გვ. 13—14. — პარალ. ტექსტი რუს. ენ., გვ. 24—25.

Некоторые вопросы фонологии. Тезисы доклада. — 15-я научная сессия Отд-ния общественных наук Академии наук Груз. ССР. 28—29 февраля и 1 марта 1944 года. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во АН Груз. ССР, с. 13—14. — Парал. текст на рус. яз., с. 24—25.

110. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для VIII класса грузинской средней школы. Тб., Госиздат ГССР, 1944. 184 с.

В соавторстве с Г. Пагава и М. Оганезовой.

111. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для IX класса груз. сред. школы. Тб., Госиздат ГССР, 1944. 224 с.

В соавторстве с Г. Пагава и М. Оганезовой.

1945

112. გრამონის „ფონეტიკური ევოლუციის მსხვილი მოვლენები“. მოხსენების თეზისები. — ენათმეცნიერების ინსტიტუტის II სამეცნ. სესია. 1945 წ. 27—28 ნოემბერი. თბ., 1945, გვ. 4.

«Крупные явления фонетической эволюции» Грамона. Тезисы доклада. — 2-я научная сессия Ин-та языкознания, 27—28 ноября, 1945 г., Тб., 1945, с. 4.

113. გუტურალთა რეგრესიულ-დისიმილაციური დაკარგვა ქართულში. — ფსიქოლოგიის ინ-ტის შრომები, ტ. 3, 1945, გვ. 31—35. — რეზიუმე რუს. ენ.

Регрессивно-диссимилятивное исчезновение гуттуральных в грузинском. — Труды Ин-та психологии, т. 3, 1945, с. 31—35. — Резюме на рус. яз.

114. ენათმეცნიერების შესავლის პროგრამა. (პედაგოგიური ინსტიტუტის ენისა და ლიტერატურის ფაკულტეტის ქართული განყოფილებებისათვის). თბ., სამეცნ. მეთოდ. კაბინეტის გამ-ბა, 1945. 10 (2) გვ.

Учебная программа по языковедению. (Для грузинских отделений факультетов языка и лит-ры педагогических ин-тов). Тб., Изд-во науч.-метод. кабинета, 1945. 10(2) с.

115. ენამოშლილობა და მისი გამოსწორება. — საბჭოთა მასწავლებელი, 1945, 1 ნოემბ., გვ. 3.

Расстройство речи и его исправление. — Сабчота масцавლებელი, 1945, 1 ноября, с. 3.

116. თანხმოდანთა აქცესიური კომპლექსის სუპერაციის საკითხისათვის ძველ ფრანგულში. მოხსენების თეზისები. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. საზოგ. მეცნ. განყ-ბის მე-19 სამეცნ. სესია, 1945 წლის 18—19 დეკემბერი. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1945, გვ. 12.

К вопросу о суперации акцессивных комплексов согласных в древнефранцузском языке. Тезисы доклада. — 19-я научная сессия Отд-ния общественных наук АН Груз. ССР. 18—19 декабря 1945 г. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во Акад. наук Груз. ССР, 1945, с. 12.

117. თანხმოდანთა რეგრესულ-დისიმილაციური დაკარგვის მოვლენები ქართულში. მოხსენების თეზისები. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. საზოგ. მეცნ. განყ-ბის მე-18 სამეცნ. სესია, 1945 წ. 3—5 მარტი. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1945, გვ. 10.

Явления регрессивно-диссимиляционных исчезновений согласных в грузинском языке. Тезисы доклада. — 18-я научная сессия Отд-ния общественных наук АН Груз. ССР. 3—5 марта 1945 г. Тб., Изд-во АН Груз. ССР, 1945, с. 10.

118. თვალსაჩინო საზოგადო მოღვაწე. [იოსებ ივანეს ძე ოცხელი]. — საბჭოთა მასწავლებელი, 1945, 27 სექტ., გვ. 3.

Видный общественный деятель. [Иосиф Иванович Оцхели]. — Сабчота масцаვლებელი, 1945, 27 сент., с. 3.

119. „კომუნისტს“ [მისალმება გაზეთის დაარსების 25 წლისთავის გამო]. — კომუნისტი, 1945, 3 ივნ., გვ. 4.

«Комунисти» [приветствие по случаю 25-летия со дня основания газеты Комунисти]. — Комунисти, 1945, 3 июня, с. 4.

120. ლოგოპედიის მნიშვნელობის საკითხისათვის ისტორიულ ენათმეცნიერებაში. — თბილისის ფუნქც. ნერვ. დაავად. ინ-ტის და პოლიკლინიკ. შრომები, 1945, ტ. 2, გვ. 236—238. — რეზიუმე რუს. ენ.

К вопросу о значении логопедии в историческом языковедении. — Труды Тбил. ин-та и поликлиники функц.-нервных заболеваний, 1945, т. 2, с. 236—238. — Резюме на рус. яз.

121. საბჭოთა საქართველოს მეცნიერება აღმავლობის გზაზე. — საბჭოთა მასწავლებელი, 1945, 6 ნოემბ., გვ. 3.

Наука в Советской Грузии на подъеме. — Сабчота масцаვლებელი, 1945, 6 ноября, с. 3.

122. Литературоведение в Грузии. Беседа с членом-корреспондентом Акад. наук СССР Г. Ахвледиани. — Литературная газета, 1945, 14 июля, с. 2.

123. От животного крика до человеческой речи. [К вопросу о происхождении языка]. — Молодой сталинец, 1945, 23 ноября, с. 2.

124. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для VIII класса грузинской сред. школы. Тб., Госиздат ГССР, 1945. 184 с.

В соавторстве с Г. Пагава и М. Оганезовой.

125. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для IX класса груз. сред. школы. Тб., Госиздат ГССР, 1945, 213 с.

В соавторстве с Г. Пагава и М. Оганезовой.

1946

126. გრძელი ხმოვნის საკითხისათვის გემინატის წინ ძველ ისლანდურში. მოხსენების თეზისები. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. სამეცნ.

სესია მიძღვნილი საბჭოთა საქართველოს 25 წლისთავისადმი. 26 თებ. — 2 მარტი. 1946 წ. თბ., 1946, გვ. 26. — პარალ. ტექსტი რუს. ენ., გვ. 27.

К вопросу о долгом гласном перед геминатом в древнеисландском. Тезисы доклада. — Научная сессия посвященная 25-летию Советской Грузии. 26 февр. — 2 марта 1946 г. Тб., 1946, с. 26. — Парал. текст на рус. яз., с. 27.

127. დიალექტთა შერევის საკითხისათვის. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. მოამბე, ტ. 7, № 9—10, 1946, გვ. 633—636.

К вопросу о смешении диалектов. — Сообщения АН Груз. ССР, 1946, т. 7, № 9—10, с. 633—636.

128. ენათმეცნიერება. I. ენათმეცნიერული მუშაობა საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებამდე. 2. ქართული ენათმეცნიერება საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ. — წგ-ში: მეცნიერება საბჭოთა საქართველოში 25 წლის მანძილზე. [ნაკვ.] 3. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1946, გვ. 49—90.

ვლ. ფანჩიძის თანაავტორობით.

Языковедение. I. Языковедческая работа в Грузии до установления Советской власти. 2. Языковедение в Грузии после установления Советской власти. — В кн.: Наука в Советской Грузии за 25 лет. [Вып.] 3. Тб., Изд-во АН Груз. ССР, 1946, с. 49—90.

В соавторстве с Вл. Панчвидзе.

129. ვერნერის კანონის ფიზიოლოგიისათვის. (კ. ვერნერის დაბადებიდან ასი წლისა და გარდაცვალებიდან 50 წლისთავის გამო). მოხსენებების თეზისები. — აკად. ნ. შარის სახ. ენის ინსტიტუტის მე-3 სამეცნ. სესია. 1946 წ. 28—30 ოქტომბერი, მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1946, გვ. 5—6.

К вопросу о физиологии закона Вернера. (К 100-летию со дня рождения и 50-летию со дня смерти К. Вернера). Тезисы доклада. — 3-я научная сессия Ин-та языка, истории и материальной культуры им. Н. Я. Марра. 28—30 октября 1946 г. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во АН Груз. ССР, 1946, с. 5—6.

130. მეცნიერების საფუძვლების დაუფლებისათვის. რამდენიმე რჩევა სტუდენტ ახალგაზრდობას. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1946, 7 სექტ., გვ. 3.

Для овладения основами науки. Несколько советов студентам. — Ахалгазრда коммунисти, 1946, 7 сент., с. 3.

131. მილოცვები ინდუსტრიულ ქუთაისს. [დაარსების 25 წლისთავის გამო]. — ინდუსტრიული ქუთაისი, 1946, 3 აპრ., გვ. 3.

Приветствие газете «Индустиული Кутаиси». [К 25-летию со дня основания]. — Индустиული Кутаиси, 1946, 3 апр., с. 3.

132. საზოგადოებრივ მეცნიერებათა განყოფილება. — წგ-ში: საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია 1941—1945 წწ. მანძილზე. (მოკლე მიმოხილვა). აკად. გ. ახვლედიანის რედ-ით. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1946, გვ. 16—28.

Отделение общественных наук. — В кн.: Академия наук Грузинской ССР за 1941—1945 гг. (Краткий обзор). Под ред. Г. С. Ахвледиани. Тб., Изд-во АН Груз. ССР, 1946, с. 16—28.

133. Расцвет научной мысли. [Накануне 25-летия Грузинской ССР]. — Известия, 1946, 24 февр., с. 2.

134. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для VIII класса Груз. сред. школы. Тб., Госиздат ГССР, 1946, 183 с.

В соавторстве с Г. Пагава и М. Оганезовой.

135. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для IX класса груз. сред. школы. Тб., Госиздат ГССР, 1946, 230 с.

В соавторстве с Г. Пагава и М. Оганезовой.

1947

136. გამოჩენილი ისტორიკოსი და ენათმეცნიერი (ს. ჯანაშია). — კომუნისტი, 1947, 18 ნოემბ., გვ. 2. ხელმოწერა: ავ. შანიძე, გ. ახვლედიანი, არნ. ჩიქობავა და სხვ.

Выдающийся историк и языковед (С. Джанашиа). — Коммунисти, 1947, 18 ноября, с. 2. Подписи: А. Шанидзе, Г. Ахвледиани, Арн. Чикобава и др.).

137. თანხმოდანთა ასიმილაციის მიმართულების საკითხისათვის ქართულში. მოხსენების თეზისები. — თბილ. სახ. უნ-ტის სამეცნ. სესია, მიძღვნილი დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის 30 წლისთავისადმი. 1947, 23/X—3/XI. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1947, გვ. 5.

К вопросу о направлении ассимиляции согласных в грузинском языке. Тезисы доклада. — Научная сессия Тбил. ун-та посвященная 30-летию Великой Октябрьской Социалистической революции, 1947, 23 октября — 3 ноября. Тезисы докладов. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1947, с. 5.

138. თანხმოდანთა აქცესორი კომპლექსების საკითხისათვის ქართულში. — თბილ. უნ-ტის შრომები, ტ. 30 ბ—31 ბ, 1947, გვ. 357—361.

К вопросу об акцессивных комплексах согласных в грузинском языке. — Труды Тбил. ун-та, т. 30 б—31 б, 1947, с. 357—361.

139. თანხმოდანთა პარმონიული კომპლექსების ფიზიოლოგიისათვის ქართულში. მოხსენების თეზისები. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. საზოგად. მეცნ. განყოფილების 25-ე სამეცნ. სესია, მიძღვნილი დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის 30 წლისთავისადმი (1947 წლის 28—29 ნოემბერს). მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1947, გვ. 9. — პარალ. ტექსტი რუს. ენ., გვ. 19.

К вопросу о физиологии гармонических комплексов согласных в грузинском. Тезисы доклада. — 25-я научная сессия Отд-ния общественных наук АН Груз. ССР, посвященная 30-летию Великой Октябрьской Социалистической революции. (28—29 ноября 1947 г.). План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во АН Груз. ССР, 1947, с. 9. — Парал. текст на рус. яз., с. 19.

140. პირველ კურსელებს, [მიმართვა უმაღლეს სასწავლებლებში სასწავლო წლის დაწყებასთან დაკავშირებით]. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1947, 2 სექტ., გვ. 3.

Первокурсникам. [Обращение в начале учебного года]. — Ахалгазრда коммунисти, 1947, 2 сент., с. 3.

141. საბჭოთა კავშირის სიამაყე. [მოსკოვის დაარსების 800 წლისთავის გამო]. — კომუნისტი, 1947, 7 სექტ., გვ. 3.

Гордость Советского Союза. [К 800-летию со дня основания Москвы]. — Комунисти, 1947, 7 сент., с. 3.

142. К вопросу о геминации смычных в осетинском по экспериментальным данным. Тезисы доклада. — Рефераты научно-исследовательских работ за 1945. Отд-ние лит-ры и языка АН СССР. М. — Л., Изд-во АН СССР, 1947, с. 40—41.

143. К вопросу об изменении «акцессивного» сочетания согласных в старофранцузском языке. — В кн.: Рефераты научно-исследовательских работ за 1945 год. Отд-ние лит-ры и языка АН СССР. М.—Л., Изд-во АН СССР, 1947, с. 40.

144. Регрессивно-диссимилятивное исчезновение гуттуральных в грузинском. — В кн.: Рефераты научно-исследовательских работ за 1945 год. Отд-ние лит-ры и языка АН СССР, М.—Л., Изд-во АН СССР, 1947, с. 40.

145. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для VIII класса Груз. сред. школы. Тб., Госиздат ГССР, 1947, 383 с. с илл.

В соавторстве с Г. Пагава и М. Оганезовой.

146. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для IX класса груз. сред. школы. Тб., Госиздат ГССР, 1947, 331 с. с рис.

В соавторстве с Г. Пагава и М. Оганезовой.

1948

147. ბგერათმონაცვლეობის ზოგიერთი საკითხი ქართულში. პოზიციურისა და ისტორიული ბგერათმონაცვლეობის განსხვავება. წაკითხულია მოხსენებად ზოგადი ენათმეცნიერების კათედრის სხდომაზე 15/X—1948 წელს. — თბილ. უნ-ტის შრომები, 1948, ტ. 34 ა—ბ, გვ. 355—363.

Некоторые вопросы чередования звуков в грузинском языке. Различие между позиционным и историческим изменением звуков. Прочитано в качестве доклада на заседании кафедры языковедения 15/X—1948 года. — Труды Тбил. ун-та, 1948, т. 34 а—б, с. 355—363.

148. გრძელი ხმოვანი — tt—l*—xt წინ ძველ ისლანდურში. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. შობაზე, ტ. 9, № 7, 1948, გვ. 457—459.

Долгий гласный перед -tt-L*-xt в древнеисландском. — Сообщения АН Груз. ССР, т. 9, № 7, 1948, с. 457—459.

149. ოსური ენის კავკასიური ბუნების საკითხისათვის. მოხსენებების თეზისები. — თბილისის სახელმწ. უნ-ტის სამეცნ. სესია. (1948 წ. 31 მაისი — 5 ივნისი). მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1948, გვ. 5. — პარალ. ტექსტი რუს. ენ., გვ. 43—44.

К вопросу о кавказском характере осетинского языка. Тезисы доклада. — Научная сессия Тбилис. ун-та. 31 мая — 5 июня 1948 г. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1948, с. 5 — Парал. текст на рус. яз., с. 43—44.

150. საერთაშორისო ხელოვნური ენა ბურჟუაზიულ ენათმეცნიერებაში. მოხსენებების თეზისები. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. საზოგად. მეცნ. განუ-ბის 28-ე სამეცნ. სესია, მიძღვნილი აკად. სიმონ ჯანაშიას ხსოვნისადმი (10—11 დეკემბერს 1948 წ.). მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1948, გვ. 5. — პარალ. ტექსტი რუს. ენ., გვ. 12—13.

Международный искусственный язык в буржуазной лингвистике. Тезисы доклада. — 28-ая научная сессия Отделения обществ. наук АН Груз. ССР, посвященная памяти академика С. Н. Джанашиа 10—11 декабря 1948 г. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во АН Груз. ССР, 1948, с. 5. — Парал. текст на рус. яз., с. 12—13.

151. უცნაური დ ელემენტი ოსურ დან, და-ში. (ოსური ენის ორბუნებრიანობის საკითხისათვის). — საქ. სსრ მეცნ. აკად. მოამბე, ტ. 9, № 1, 1948, გვ. 79—82.

Загадочный элемент d в осетинском dän, dā. (К вопросу о двуприродности осетинского языка). — Сообщения АН ГССР, т. 9, № 1, 1948, с. 79—82.

152. ფონეტიკური კანონზომიერების პრობლემისათვის: ჰუგო შუხარდტი „ბგერათ კანონის“ გამოუნაკლისობის შესახებ. მოხსენებების თეზისები. — აკად. ნ. მარის სახ. ენის ინსტიტუტის მე-5 სამეცნ. სესია მიძღვნილი აკად. ს. ჯანაშიას ხსოვნისადმი. 1948 წ. 30 ნოემბ. — 1 დეკ. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1948, გვ. 7—8.

К проблеме фонетической закономерности. Тезисы доклада. — 5-я научная сессия Ин-та языка им. акад. Н. Я.

Марра, посвященная памяти акад. С. Н. Джанашиа. 30 ноября — 1 декабря 1948 г. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во АН Груз. ССР, 1948, с. 7—8.

153. Учебник грамматики русского языка. Для груз. школ. 2-е изд. Тб., Госиздат ГССР, 1948. 416 с. (Ин-т языка им. акад. Н. Я. Марра).

რეც.: მგელაძე დ. სასარგებლო წიგნი. — სახალხო განათლება, 1949, 24 მარტი, გვ. 4.

Рец.: Мгеладзе Д. Полезная книга. — Сахалхо განათლება, 1949, 24 მარტი, ს. 4.

154. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для VIII класса груз. сред. школы. Тб., Госиздат ГССР, 1948. 340 с.

В соавторстве с Г. Пагава и М. Оганезовой.

155. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для IX класса груз. сред. школы. 12-е изд. Тб., Госиздат ГССР, 1948. 328 с.

В соавторстве с М. Оганезовой и Г. Пагава.

1949

156. აკად. მარის ენათმეცნიერული მემკვიდრეობის შემოქმედებითი ათვისება და ჩვენი უახლესი ამოცანები. მოხსენების გეგმა. — ენის ინ-ტის მე-6 სამეცნ. სესია მიძღვნილი აკად. ნ. მარის ხსოვნისადმი. 1949 წ. 29—30 დეკემბერს და 1950 წ. 8 იანვარს. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1949, გვ. 5. ✓

Творческое освоение языковедческого наследия акад. Н. Я. Марра и наши ближайшие задачи. План доклада. — 6-я научная сессия Ин-та языка им. акад. Н. Я. Марра. 29—30 декабря 1949 года и 8 января 1950 г. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во АН Груз. ССР, 1949, с. 5.

157. ენის პრობლემები ი. ბ. სტალინის შრომებში. მოხსენების თეზისები. — თბილისის სახელმწ. უნ-ტის სამეცნიერო სესია მიძღვნილი ი. ბ. სტალინის დაბადების 70 წლისთავისადმი. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1949, გვ. 44.

Проблемы языка в трудах И. В. Сталина. Тезисы доклада. — Научная сессия Тбилис. гос. ун-та, посвященная 70-летию со дня рождения И. В. Сталина, 22—24 декабря, 1949 г. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1949, с. 44.

158. ზოგადი ფონეტიკის საფუძვლები. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1949. XIV, 438 გვ. ილ. — წინასიტყვაობა რუს. ენ.

Основы общей фонетики. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1949. XIV, 438 с. с илл. — Предисловие на рус. яз.

159. რამდენიმე რჩევა ახალგაზრდობას რუსული ენის დაუფლებისათვის. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1949, 17 თებ., გვ. 2—3.

Несколько советов молодежи для овладения русским языком. — Ахалгазრда комунисти, 1949, 17 февр., с. 2—3.

160. რუსული კლასიკური ლიტერატურის მსოფლიო მნიშვნელობა. თბილისში წაკითხული საჯარო ლექციის სტენოგრამა. თბ., 1949. 31 გვ. (საქ. სსრ პოლიტ. და მეცნ. ცოდნის გამაერც. საზ-ბა).

Мировое значение русской классической литературы. Стенограмма публичной лекции, прочит. в Тбилиси. Тб., 1949. 31 с. (Общ-во по распрост. полит. и науч. знаний Груз. ССР).

161. სამი ფონეტიკური კანონი (მარის, ფორტუნატოვისა და ვერნერის). მოხსენების თეზისები. — აკად. ნ. მარის სახ. ენის ინ-ტის მე-6 სამეცნ. სესია მიძღვნილი აკად. ნ. მარის ხსოვნისადმი. 1949 წ. 29—30 დეკემბერს და 1950 წ. 8 იანვარს. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1949, 33. 7.

Три фонетических закона (Н. Я. Марра, Ф. Фортунатова, К. Вернера). Тезисы доклада. — 6-ая научная сессия Ин-та языка, истории и материальной культуры им. Н. Я. Марра. 29—30 декабря 1949 г. и 8 января 1950 г. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во АН ГССР, 1949, с. 7.

162. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для VIII класса груз. сред. школы. 13-е изд. Тб., Госиздат ГССР, 1949. 334 с.

В соавторстве с Г. Пагава и М. Оганезовой.

163. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для

IX класса груз. сред. школы. 13-е изд. Тб., Госиздат ГССР, 1949. 326 с. с илл.

В соавторстве с М. Оганезовой и Г. Пагава.

1950

164. ბგერათმშენებლობა და ბგერათცვლა. მოხსენების თეზისები. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. საზოგ. მეცნ. განყ-ბის 29-ე სამეცნ. სესია, მიძღვნილი აკად. ნ. მარის ხსოვნისადმი. დაბადებიდან 85 წლისა და გარდაცვალებიდან 15 წლის შესრულების გამო. 14 იანვ. 1950 წ. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1950, გვ. 13—14.

Расстройство речи и звукоизменение. Тезисы доклада. — 29-я научная сессия Отд-ния обществ. наук АН Груз. ССР, посвященная памяти академика Н. Я. Марра в связи с 85-летием со дня рождения и 15-летием со дня кончины. 14 января 1950 г. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во АН ГССР, 1950, с. 13—14.

165. მილიონთა მრისხანე ხმა გააუქმებს ატომურ იარაღს. — ლიტერატურა და ხელოვნება, 1950, 16 ივლ., გვ. 1.

Грозный голос миллионов уничтожит атомное оружие. — Литература да хеловнеба, 1950, 16 июля, с. 1.

166. ქართულ-რუსული ლექსიკონი. (დაახლოებით 16000 სიტყვა). თბ., სახელგამი, 1950. XII, 478 გვ. (საქ. სსრ მეცნ. აკადემია. აკად. ნ. მარის სახ. ენის ინ-ტი). — ბიბლიოგრ.: „უმთავრესი ლექსიკო-გრაფიკული სახელმძღვანელოები“, გვ. XII (12 სსწ.).

ვ. თოფურიას თანაავტორობით.

Грузинско-русский словарь. (Около 16 000 слов). Тб., Госиздат ГССР, 1950. XII, 478 с. (Акад. наук Груз. ССР. Ин-т языка, истории и материальной культуры им. Н. Я. Марра). — Библиогр.: «Главнейшие лексикотр. пособия», с. XII (12 назв.).

В соавторстве с В. Топуриа.

167. Апполоний Дискон. (2 в. н. э.). — Большая Советская Энциклопедия, 2-е изд. Т. 2, 1950, с. 557.

168. Артикуляционная база. — Большая Советская Энциклопедия, 2-е изд. Т. 3. 1950, с. 132.

169. За ленинско-сталинский путь развития советского языкознания. — Правда, 1950, 27 июня, с. 4.

170. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для VIII класса груз. сред. школы. 14-е изд. Тб., Госиздат ГССР, 1950. 335 с. с илл.

В соавторстве с М. Оганезовой и Г. Пагава.

რეც.: გაშიაშვილი ნ. „შემჩნეულ“ და „შეუმჩნეველ“ შეცდომათა შესახებ. — კომუნისტი, 1950, 6 მაისი, გვ. 2.

Рец.: Джашиашвили Н. О «замеченных» и «незамеченных» ошибках. — Коммунисти, 1950, 6 мая, с. 2.

171. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для IX класса груз. сред. школы. 14-е изд. Тб., Госиздат ГССР, 1950. 336 с.

В соавторстве с М. Оганезовой и Г. Пагава.

1951

172. სტალინური ენათმეცნიერების მნიშვნელობა ინდოევროპულ ენათა შედარებით-ისტორიული გრამატიკისათვის. მოხსენების თეზისები. — თბილისის სახელმწ. უნ-ტის სამეცნიერო სესია, მიძღვნილი საბჭოთა საქართველოს 30 წლისთავისადმი, 1951 წ. 1—5 მარტი. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1951, გვ. 108—110.

Значение сталинского языкознания для сравнительно-исторической грамматики индоевропейских языков. Тезисы доклада. — Научная сессия Тбил. ун-та, посвященная 30-летию Советской Грузии. 1—5 марта 1951 г. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1951, с. 108—110.

173. სტალინური ენათმეცნიერების ძირითადი პრობლემები. მოხსენების თეზისები; — თბილისის სახელმწ. უნ-ტის სამეცნიერო სესია, მიძღვნილი ი. ბ. სტალინის გენიალური შრომის „მარქსიზმი და ენათმეცნიერების საკითხების“ გამოსვლის წლისთავისადმი. 1951 წ. 22—23 ივნისი. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1951, გვ. 10—11.

Основные проблемы сталинского учения о языке. Тезисы доклада. — Научн. сессия Тбил. ун-та, посвященная годовщине выхода в свет гениального труда И. В. Сталина

«Марксизм и вопросы языкознания». 22—23 июня 1951 г. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1951, с. 10—11.

174. Две системы гармонических смычных в грузинском языке. — В сб.: Памяти академика Льва Владимировича Щербы. (1880—1944). Сборник статей. Л., Изд-во Ленингр. ун-та, 1951, с. 113—116.

175. Учебник грамматики русского языка. Для груз. школ. 3-е изд. Тб., Госиздат ГССР, 1951. IV, 399 с. (Акад. наук Груз. ССР).

176. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для VIII класса Груз. сред. школы. 15-е изд. Тб., Госиздат ГССР, 1951. 335 с. с илл.

В соавторстве с М. Оганезовой и Г. Пагава.

177. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для IX класса груз. сред. школы. 15-е изд. Тб., Госиздат ГССР, 1951. 336 с. с илл.

В соавторстве с Г. Пагава и М. Оганезовой.

1952

178. ი. სტალინის მოძღვრება ენის ძირითადი ლექსიკური ფონდის შესახებ. (წაკითხულია საჯაროდ ზოგადი ენათმეცნიერების კათედრის ღია სხდომაზე 1951 წ. 27/III). — თბილ. უნ-ტის შრომები, ტ. 47, 1952, გვ. 111—117.

Учение И. В. Сталина об основном словарном фонде языка. [Прочитано публично на открытом заседании кафедры общего языкознания 27/III.1951 г.]. — Труды Тбил. ун-та, т. 47, 1952, с. 111—117.

179. სტალინური ენათმეცნიერება და თარგმნითი ლექსიკონის შედგენის პრინციპები. მოხსენების თეზისები. — თბილისის სახ. უნ-ტის სამეცნ. სესია, მიძღვნილი ი. ბ. სტალინის გენიალური შრომის „მარქსიზმი და ენათმეცნიერების საკითხების“ გამოსვლის ორი წლისთავისადმი; თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1952, გვ. 1.

Сталинское языкознание и принципы составления переводного словаря. Тезисы доклада. — Научная сессия Тбил. гос. ун-та 20—22 июня 1952 г. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1952, с. 1.

180. За дальнейшие успехи науки о земле. [Ко второй годовщине выхода в свет труда И. В. Сталина «Марксизм и вопросы языкознания»]. — Заря Востока, 1952, 20 июня, с. 2.

181. Идо. Язык. — Большая Советская Энциклопедия. 2-е изд. Т. 17, 1952, с. 340.

182. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для VIII класса груз. сред. школы. 16-е изд. Тб., Госиздат ГССР, 1952. 284 с. с илл.

В соавторстве с М. Оганезовой и Г. Пагава.

183. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для IX класса груз. сред. школы. 16-е изд. Тб., Госиздат ГССР, 1952. 252 с. с илл.

В соавторстве с М. Оганезовой и Г. Пагава.

1953

184. ენის ცვლადობა და განვითარება სამწერლობო ენის ნორმალიზაციის თვალსაზრისით. მოხსენების თეზისები. — თბილისის სახელმწ. უნ-ტის სამეცნიერო სესია, მიძღვნილი ი. ბ. სტალინის გენიალური შრომის „მარქსიზმი და ენათმეცნიერების საკითხების“ გამოსვლის სამი წლისთავისადმი. 1953 წ. 19—21 ივნისი. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1953, გვ. 1—2.

Изменение и развитие языка с точки зрения нормализации литературного языка. Тезисы доклада. — Научная сессия Тбил. ун-та, посвященная третьей годовщине выхода в свет гениального труда И. В. Сталина «Марксизм и вопросы языкознания». 19—21 июня 1953 г. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1953, с. 1—2.

185. მოწინავე მეცნიერების უდიდესი მწუხარება. (ი. ბ. სტალინის ხსოვნისათვის). — მეცნიერება და ტექნიკა, 1953, № 3, გვ. 15—16.

Великое горе передовой науки. [К кончине И. В. Сталина]. — Мецნიერება და техника, 1953, № 3, с. 15—16.

186. Индоиранские языки. — Большая Советская Энциклопедия. 2-е изд. Т. 18, 1953, с. 10.

187. Инкорпорация. — Большая Советская Энциклопедия. 2-е изд. Т. 18, 1953, с. 166.

188. Инкорпорирующие языки. — Большая Советская Энциклопедия. 2-е изд. Т. 18, 1953, с. 166—167.

189. Иранистика. — Большая Советская Энциклопедия. 2-е изд. Т. 18, 1953, с. 433.

190. Иранские языки. — Большая Советская Энциклопедия. 2-е изд. Т. 18, 1953, с. 433—435.

191. Учебник грамматики русского языка. Для груз. школ. 4-е изд. Тб., Госиздат ГССР, 1953. 399 с. (Акад. наук Груз. ССР).

192. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для VIII класса Груз. сред. школы. 17-е изд. Тб., Госиздат ГССР, 1953. 319 с. с илл.

В соавторстве с М. Оганезовой и Г. Пагава.

193. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для IX класса груз. сред. школы. 17-е изд. Тб., Госиздат ГССР, 1953. 319 с.

В соавторстве с В. Натадзе, М. Оганезовой и Г. Пагава.

1954

194. ენობრივი გარსის საკითხისათვის. მოხსენების თეზისები. — თბილისის უნივერსიტეტის სამეცნიერო სესია. 1954 წ. 22—27 ნოემბერს. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1954, გვ. 138—139.

К вопросу об языковой оболочке. Тезисы доклада. — Научная сессия Тбил. гос. ун-та. 22—27 ноября 1954 г. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1954, с. 138—139.

195. მომხიბლავი ხელოვნება. [ინდოეთის ხელოვნების ოსტატთა კონცერტი რუსთაველის სახ. თეატრში]. — ლიტერატურული გახეტი, 1954, 1 ოქტ., გვ. 4.

Чарующее искусство. [Концерт мастеров искусств Индии в театре им. Руставели]. — Литературиლი გაზეტი, 1954, 1 окт., с. 4.

196. ინდოეთის ხელოვნება. [ინდოეთის კულტურა და ხელოვნების მოღვაწეთა დელეგაცია თბილისში]. — საბჭოთა ხელოვნება, 1954, № 4, გვ. 40—41.

Искусство Индии. [Делегация деятелей культуры и искусства Индии в Тбилиси]. — Сабчота хеловნება, 1954, № 4, с. 40—41.

197. Учебник грамматики русского языка. Для IX—XI классов груз. школ. Изд. 5-е, перераб. Тб., Госиздат ГССР, 1954. 372 с. (Акад. наук Груз. ССР).

198. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для VIII класса груз. сред. школы. 18-е изд. Тб., Госиздат ГССР, 1954. 332 с.

В соавторстве с В. Натадзе, М. Оганезовой и Г. Пагава.

199. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для IX класса груз. сред. школы. 18-е изд. Тб., Госиздат ГССР, 1954. 319 с. с илл.

В соавторстве с В. Натадзе, М. Оганезовой и Г. Пагава.

1955

200. ქართული თარგმანის რედაქტორისაგან. — წგ-ში: ბუ-
ლახოვსკი ლ. ა. ენათმეცნიერების შესავალი. ნაწ. II. თარგმ. გ. ახ-
ვლედიანისა. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1955, გვ. 203.

От редактора грузинского перевода. — В кн.: Булахов-
ский Л. А. Введение в языковедение. Ч. 2. Пер. Г. Ахвледиа-
ни. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1955, с. 203.

201. К вопросу о преподавании курса «История языко-
знания». — Вопросы языкознания, № 2, 1955, с. 98—101.

202. Русская литература. Учебник — хрестоматия для
IX класса груз. сред. школы. Тб., Госиздат ГССР, 1955.
232 с. с илл.

В соавторстве с Г. Гиголовым, В. Натадзе и Г. Па-
гава.

203. Хрестоматия по русской литературе. Учебник для
VIII класса груз. сред. школы. 19-е изд. Тб., Госиздат ГССР,
1955. 366 с. с илл.

В соавторстве с В. Натадзе, М. Оганезовой и Г. Пагава.

204. Ценный труд по истории грузинской культуры.
[З. ინგოროვეა. გიორგი მერჩულე. ქართველი მწერალი მეათე საუ-
კუნისა. ნარკვევი ძველი საქართველოს ლიტერატურის, კულტურის

და სახელმწიფოებრივი ცხოვრების ისტორიიდან. თბ., „საბჭ.
მწერალი“, 1954. რეც.]. — Заря Востока, 1955, 9 июля, с. 3.

Ценный труд по истории грузинской культуры. [Инго-
роква П. Георгий Мерчуле. Грузинский писатель десятого
века. Очерки по истории литературы, культуры и государ-
ственной жизни древней Грузии. Тб., «Сабчота мцერალი»,
1954. Рец.]. — Заря Востока, 1955, 9 июля, с. 3.

1956

205. ზოგადი ფონეტიკის შესავალი. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა,
1956. 208 გვ. ილ. (თბილისის სახელმწ. უნ-ტი. ზოგადი ენათმეცნიე-
რების კათედრის შრომები. I).

რეც.: მეგრელიძე ი. მონოგრაფიები ქართული ენის ფონეტი-
კაზე. — ლიტერატურული გაზეთი, 1956, 14 სექტ., გვ. 4.

რეც.: შათირიშვილი შ. ახალი ნაშრომი ზოგადი ფონეტიკის სა-
კითხებზე. — კომუნისტური აღზრდისათვის, 1957, № 5, გვ. 86—88.

რეც.: ძიძიგური შ. ახალი ნაშრომი ზოგადი ფონეტიკის დარგ-
ში. — მნათობი, 1956, № 12, გვ. 188—190.

Введение в общую фонетику. Тб., Изд-во Тбил. ун-та,
1956, 208 с. с илл. (Тбил. ун-т. Труды кафедры общего язы-
коведения. I).

Рец.: Мегрелидзе И. Монография о фонетике грузинско-
го языка. — Литературиლი გაზეთი, 1956, 14 სექტ., с. 4.

Рец.: Шатиришвили Ш. Новый труд по вопросам общей
фонетики. — Комунистиური აღზრდისათვის, 1957, № 5, с. 86—88.

Рец.: Дзидзигური Ш. Новый труд в области общей фоне-
тики. — მნათობი, 1956, № 12, с. 188—190.

206. Выступление [на выездном расширенном заседании
ученого совета Ин-та языкознания Академии наук СССР в
Ленинграде на дискуссии о теории субстрата]. — Доклады и
сообщения Ин-та языкознания АН СССР, 1956, т. 9, с. 153—
154.

207. Русская литература. Учебник—хрестоматия для
VIII класса груз. сред. школы. Тб., Госиздат ГССР, 1956,
267 с. с илл.

В соавторстве с Г. Гиголовым, В. Натадзе и Г. Пагава.

208. Учебник грамматики русского языка для VIII—XI классов груз. школ. Под ред. Д. С. Мгеладзе. 6-е изд. пересмотр. Тб., Госиздат ГССР, 1956. 368 с. (Акад. наук Груз. ССР).

1957

209. აფხაზეთის ისტორიული ტოპონიმის ზოგიერთი საკითხისათვის. [პავლე ინგოროვა — „გიორგი მერჩულე“. თბ., „საბჭ. მწერალი“, 1954]. (განხილვის წესით). [ქ. ლომთათიძის რეცენზიის გამო]. — მნათობი, 1957, № 2, გვ. 107—114.

Некоторые вопросы исторической топонимики Абхазии. [Ингорова П. Георгий Мерчуле. Тб., «Сабчота мцeralი», 1954]. (По поводу рецензии К. Ломтатидзе). [В порядке обсуждения]. — Мнათობი, 1957, № 2, с. 107—114.

210. ლინგვისტური საუბარი. — ახალგაზრდა სტალინელი, 1957, 1 მაისი, გვ. 3.

Лингвистическая беседа. — Ахалгазრда сталинели, 1957, 1 мая, с. 3.

211. სალიტერატურო ქართულის მოვლის საკითხისათვის. მოხსენების გეგმა. — საქართველოს სსრ უმაღლესი სასწავლებლების ქართული ენის კათედრათა მე-4 სამეცნიერო-მეთოდური სესია. 1957 წ. 11—13 მაისი, მუშაობის გეგმა. თბ., სამეცნიერო-მეთოდური კაბინეტის გამ-ბა, 1957, გვ. 3.

О литературном грузинском языке. План работы. — 4-я научно-методическая сессия кафедр грузинского языка высших учебных заведений Грузинской ССР. 11—13 мая 1957 г. План работы. Тб., Изд-во научно-метод. кабинета, 1957, с. 3.

212. სახელოვანი მეცნიერი. აკაკი შანიძის დაბადების 70 და სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობის 45 წლისთავის გამო. — ლიტერატურული გაზეთი, 1957, 10 მაისი, გვ. 1.

Прославленный ученый. 70-летию со дня рождения и 45-летию научно-педагогической деятельности Ак. Шанидзе. — Литературиლი გაზეთი, 1957, 10 მაისი, с. 1.

213. Русская литература. Учебник хрестоматия для VIII класса груз. сред. школы. Тб., Госиздат ГССР, 1957. 236 с. с илл.

В соавторстве с Г. Гиголовым, В. Натадзе и Г. Пагава.

1958

214. ამხ. ნ. აგიაშვილის ფელეტონის გამო. — ლიტერატურული გაზეთი, 1958, 19 დეკ., გვ. 2—4. — ხელმოწერა: რუსულ-ქართული ლექსიკონის სარედაქციო კოლეგიის წევრები: გ. ახვლედიანი, ქ. დათიკაშვილი, ს. ვაჩნაძე, ვ. თოფურია, ქ. ლომთათიძე, ნ. ლოლბერიძე, ა. ჩიქობავა და გ. წერეთელი.

По поводу фельетона тов. Н. Агияшвили. — Литературиლი გაზეთი, 1958, 19 дек., с. 2—4. — Подписи: члены ред. коллегии русско-грузинского словаря: Г. Ахвледiani, К. Да-тиკაშვილი, С. Вацнаძე, В. Топуриа, К. Ломтатидзе, Н. Гого-ბერიძე, А. Чикобава и Г. Церетели.

215. 1. ორი ქება რიგ-ვედიდან. 2. ორი გალობა ავესტის გათე-ბიდან. (თარგმანი შენიშვნებითურთ). 1. რიგ-ვედა. 2. ავესტა. — მნათობი, 1958, № 8, გვ. 24—31.

1. Два гимна из Риг-веды. 2. Две песни-гаты из Авесты. (Перевод с коммент.). 1. Риг-веда. 2. Авеста. — Мнათობი, 1958, № 8, с. 24—31.

216. ყოველმხრივ წარმატებას გისურვებთ. [ახალი სასწავლო წლის დაწყების გამო]. — ახალგაზრდა სტალინელი, 1948, 6 სექტ., გვ. 1.

Желаем успеха. [К началу нового учебного года]. — Ахалгазრდა сталинели, 1958, 6 сент., с. 1.

217. ძველ ირანელთა სოციალური, პოლიტიკური და ფილო-სოფიური შეხედულებანი ავესტის გათების მიხედვით. (29-ე და მე-4 გათას შინაარსობრივი ანალიზი. მოხსენების თეზისები. — თბი-ლისის უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკ-ტის მე-3 სამეცნიერო სე-სია. 8—11 აპრილს 1958 წ. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზი-სები. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1958, გვ. 9.

Социальные, политические и философские взгляды древ-них иранцев по гатам Авесты. (Анализ содержания 29-й и 4-й гат). Тезисы доклада. — 3-я научная сессия фак-та фило-логии Тбил. ун-та. 8—11 апр. 1958 г. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1958, с. 9.

218. К вопросу осетинско-грузинских языковых взаимо-отношений. Тезисы доклада. — 2-я объединенная научная сессия Азербайджанского, Ереванского и Тбилисского универ-

ситетов, посвященная 1500-летию Тбилиси. 10—14 октября 1958 года. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1958, с. 107.

219. Русская литература. Учебник—хрестоматия для VIII класса груз. сред. школы. Издание 22-е. Тб., «Цодна», 1958. 253 с, с илл.

В соавторстве с Г. Гиголовым, В. Натадзе, Г. Пагава.

220. Учебник грамматики русского языка. Для груз. школ. Изд. 7-е пересмотр. Тб., «Цодна», 1958.

Ч. 1. Фонетика, морфология. Для VIII—IX классов. 244 с.

Ч. 2. Синтаксис. Для X класса. 98 с.

1959

221. „ვეფხისტყაოსანი“ და მიხაი ზიჩი. — თბილისი, 1959, 4 ივლ., გვ. 3.

«Витязь в тигровой шкуре» и Михай Зичи. — Тбилиси, 1959, 4 июля, с. 3.

222. ინდოევროპულ ენათა შედარებითი გრამატიკის ისტორიიდან. (კ. ბრუგმანის დაბადებიდან 110 წლისა და გარდაცვალებიდან 40 წლისთავის გამო). მოხსენების თეზისები. — თბილისის სახ. უნ-ტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის მე-4 სამეცნ. სესია. 19—21 მაისს 1959 წ. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1959, გვ. 3.

Из истории сравнительной грамматики индоевропейских языков. (К 100-летию со дня рождения и 40-летию со дня смерти К. Бругмана). Тезисы докладов. — 4-я научная сессия филологического фак-та Тбил. ун-та, 19—21 мая 1959 г. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд. Тбил. ун-та, 1959, с. 3.

223. ლენინგრადის უნივერსიტეტი და ქართული კულტურა. პეტერბურგის უნივერსიტეტის დაარსების 140 წლისთავის გამო. — კომუნისტი, 1959, 20 თებ., გვ. 3.

Ленинградский университет и грузинская культура. К 140-летию со дня основания Петербургского университета. — Комунисти, 1959, 20 февр., с. 3.

224. ნუ დავარქმევთ ბავშვს საჩოთირო სახელს! [სემინარი შშობლებისათვის]. — საბჭოთა ქალი, 1959, № 7, გვ. 21.

Не надо давать детям необычных имен! [Семинар для родителей]. — Сабчота კალი, 1959, № 7, с. 21.

225. პიროვნების სახელის შესახებ. [თამარა და უშანგი თუ თამარ და უშანგი?]. — თბილისი, 1959, 10 ივნ., გვ. 3.

О собственных именах. (Тамара и Ушанги или Тамар и Ушанг?). — Тбилиси, 1959, 10 июня, с. 3.

226. შენიშვნები ენის, როგორც სამეტყველო მოქმედების სა-შემეცნებო ფუნქციის შესახებ. — საიუბილეო კრებული კორნელი სამსონის ძე კეკელიძის დაბადების 80 წლისთავის აღსანიშნავად. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1959, გვ. 59—64.

Заметки о языке, как опознавательной функции речевой деятельности. — В кн.: Юбилейный сборник, посвященный Корнелию Самсоновичу Кекелидзе к 80-летию со дня рождения. Тб., Изд-во Тбил. ун-та. 1959, с. 59—64.

227. К вопросу о знакомстве в языке. — В сб.: Сборник статей посвященный академику, профессору, доктору Яну Эндзелину. В связи с 85-летием со дня рождения и 65-летием научной деятельности. Рига, Изд-во АН Латв. ССР, 1959, с. 31—39.

228. О некоторых основных вопросах фонетики грузинского языка. — В кн.: Фонетический сборник. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1959, с. 39—67. — Резюме на англ. яз.

229. Р. А. Будагов. Введение в науку о языке. Учебное пособие для студентов филологических факультетов. М., Учпедгиз, 1958. [Рец.]. — Известия АН СССР, Отд-ние лит-ры и языка, 1959, т. 18, вып. 4, с. 375—380.

1960

230. ახალი გზები — ახალი წარმატებები. [მიმართვა უნივერსიტეტის კურსდამთავრებულებს]. — ახალგაზრდა სტალინელი, 1960, I ივლ., გვ. 2.

Новые пути — новые успехи. [Обращение к выпускникам университета]. — Ахалгаზრდა сталинели, 1960, 1 июля, с. 2.

231. გამოჩენილი ინდოელი ენათმეცნიერი. ჯ. ბ. ლიტონი ჩვენს უნივერსიტეტში. [თბილისის სახელმწ. უნ-ტის მოწვევით ახალ ინდურ ენებში კადრების მომზადებისათვის]. — ახალგაზრდა სტალინელი, 1960, 9 სექტ., გვ. 1.

Видный индийский языковед. Дж. Б. Литтон в нашем университете. [По приглашению Тбил. ун-та для подготовки кадров по новым индийским языкам]. — Ахалгазრда сталинели, 1960, 9 сент., с. 1.

232. ზოგიერთი შენიშვნა [იურიდიული ტერმინოლოგიის რუსულ-ქართულ „ლექსიკონის“ გამოქვეყნებულ მასალებზე. — საბჭ. სამართალი, 1960, № 1, გვ. 41—42.

Некоторые замечания о материалах, опубликованных в «словаре». [Русско-грузинская юридическая терминология]. — Сабчота самартали, 1960, № 1, с. 41—42.

233. პრევერბთა ფუნქციების შესახებ ქართულსა და ოსურში. მოხსენების თეზისები. — თბილისის ფილოლოგიის ფაკულტეტის მე-6 სამეცნიერო სესია, მიძღვნილი ვ. ი. ლენინის დაბადებიდან 90 წლისთავისადმი. 7—9 აპრილი, 1960 წ. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1960, გვ. 9.

О функциях превербов в грузинском и осетинском языках. Тезисы доклада. — 6-я научная сессия филологического фак-та Тбил. ун-та, посвященная 90-летию со дня рождения В. И. Ленина. 7—9 апреля 1960 г. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1960, с. 9.

234. რუსული ენის გამოჩენილი მეცნიერი-პედაგოგი. დ. მგელაძის დაბადების 70 წლისთავის გამო. — კომუნისტი, 1960, 17 დეკ., გვ. 3.

Видный ученый-педагог русского языка. К 70-летию со дня рождения Д. Мгеладзе. — Комунისტი, 1960, 17 дек., с. 3.

235. ფარინგალთა დისიმილაცია არაბულ დიალექტში. — თბილ. უნ-ტის შრომები, ტ. 91, 1960, გვ. 7—10. — რეზიუმე რუს. ენ.

Диссимилиация фарингальных в арабских диалектах. — Труды Тбил. ун-та, т. 91, 1960, с. 7—10. — Резюме на рус. яз.

236. ღვაწლმოსილი პედაგოგი-ლიტერატორი. (სილოვან ხუნდაძის დაბადების 100 წლისთავი). — კომუნისტი, 1960, 21 აპრ., გვ. 4.

Заслуженный педагог-литератор. [100 лет со дня рождения Силована Хундадзе]. — Комунისტი, 1960, 21 апр., с. 4.

237. ჯოვანი ბოკაჩოს ცხოვრება და შემოქმედება. — წგ-ში: ბოკაჩო ჯოვანი. ღევამერონი. თარგმ. იტალ. თედო სახოკიასი. თბ., „საბჭ. საქართველო“, 1960, გვ. 5—21.

Жизнь и деятельность Джованни Боккаччо. — В кн.: Боккаччо Джованни. Декамерон. Пер с итал. Т. Сахокия. Тб., «Сабчота Сакартвелო», 1960, с. 5—21.

238. Древнеперсидское таѝиуа и грузинское пѣсх. — М., Изд-во вост. лит., 1960. 5 с. (XXV Междунар. конгресс востоковедов. Доклады делегации СССР).

239. О композиции С. А. Кочаряна «Витязь в тигровой шкуре». — В кн.: Кочарян С. В поисках живого слова. М., Всерос. театральное об-во, 1960, с. 497—498.

240. Русская литература. Учебник—хрестоматия для VIII класса пруз. сред. школы. 23-е изд. Тб., «Цодна», 1960. 234 с. с илл.

В соавторстве с Г. Гиголовым и В. Натадзе.

241. Русская литература. Учебник—хрестоматия для VIII класса грузинской школы слепых детей. В 4-х книгах. Кн. 1—4. Тб.; «Цодна», 1960. Кн. 1. [67 с браиль]; Кн. 2. [81 с браиль]; Кн. 3. [108 с браиль]; Кн. 4. [99 с браиль].

В соавторстве с Г. Гиголовым, В. Натадзе и Г. Пагава.

242. Сборник избранных работ по осетинскому языку. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1960. Кн. 1. 240 с. (Тбил. ун-т. Труды кафедры общего языкознания 5).

Содержание: Предисловие. 1. К вопросу о протетическом гласном в осетинском языке. 2. Три «Г» в осетинском языке. 3. Дателыйный предикативный в осетинском языке. 4. Заметка о «девичьем» языке в осетинском. 5. К истории осетинского языка: 1. Распределение диалектов осетинского языка по палатализованным велярным смычным и аффрикатам. 6. «Южноосетинский» или «двальский». 7. Историческая справка о Двалети и двалах. 8. К истории осетинского языка: II. Иван Ялгузидзе и его переводы с грузинского на осетинский. 9. Осетинский рукопись А 1802 года. 10. К вопросу о геминированных и назализованных аф-

фрикатах в двальском (джавском) диалекте осетинского языка. 11. К вопросу о геминии и геминатах в осетинском. 12. К вопросу о звонком аялауте второго члена композита в осетинском. 13. К вопросу о действии закона Вернера в осетинском языке. 14. К истории осетинского языка: III. Диосимилативное озвончение смычных в осетинском языке. 15. Место Даниила Чонкадзе в истории изучения осетинского языка. 16. Загадочный элемент даен, дае в осетинском. 17. По поводу обнаружения Заромагской псалтыри: 1. Ценный памятник середины XIII века. 2. О некоторых вопросах аланско-(осетинско)-грузинских языковых взаимоотношений. 3. Об осетинских и грузинских провербах. 4. О двух словообразовательных суффиксах в грузинском и осетинском. 5. Сдвоенно-наречные образования в осетинском и грузинском. 6. К постановке некоторых вопросов структурной общности грузинского и осетинского языков. 7. О некоторых лексических и фразеологических единицах в грузинском и осетинском языках. 8. О некоторых отдельных случаях взаимной близости осетинского и грузинского языков. 18. К вопросу о самоназвании осетин. Указатели.

რედ.: ცხოვრებოვა ზ. წიგნი ოსური ენის საკითხებზე. — საბჭოთა ოსეთი, 1960, 28 აგვ., გვ. 3.

Ред.: Цховребова З. Книга о вопросах осетинского языка. — Сабчота Осети, 1960, 28 авг., с. 3.

Ред.: Исаев М. И. — Вопросы языкознания, 1962, № 3, с. 143—145.

Ред.: Кулаев Н. Х. — Социалистическая Осетия, 1961, 17 авг., с. 3.

Ред.: Кулаев Н. Х. Ценный труд по осетинскому языку. — Известия Сев.-Осет. науч.-исслед. ин-та, т. 23, вып. 1, 1962, с. 159—163.

243. Ossetica—Georgica: 1. К вопросу о самоназвании осетин.—2. Об осетинских и грузинских провербах. — 3. Ценный памятник середины XIII в. (О Заромагской Псалтыри).—Известия Сев.-Осет. науч.-исслед. ин-та, т. 22, вып. 1, 1960, с. 29—40.

რედ.: Zgusta L.—Archiv Orientalni, 1967, XXXV, № 3, p. 489—490.

244. მათემატიკური ენათმეცნიერება. ახალი სპეციალობა [თბილისის] უნივერსიტეტში. — კომუნისტი, 1961, 15 ივლ., გვ. 2.

Математическая лингвистика. Новая специальность [в Тбилисском] университете. — Комунисти, 1961, 15 июля, с. 2.

245. პრევერბისეული ტმეზისი ოსურში. მოხსენების თეზისები. — თბილისის სახელმწ. უნ-ტის პროფესორ-მასწავლებელთა საიუბილეო სამეცნ. სესია მიძღვნილი საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებისა და საქართველოს კომუნისტური პარტიის შექმნის 40 წლისთავისადმი. 1961 წ. 17, 18, 19 და 20 მაისს. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1961, გვ. 128.

К вопросу о провербном тмезисе в осетинском языке. Тезисы доклада. — Юбилейная научная сессия профессоров и преподавателей Тбил. ун-та, посвященная 40-летию установления советской власти в Грузии и образования Коммунистической партии Грузии. 17—20 мая 1961 г. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1961, с. 128.

246. Русская литература. Учебник—хрестоматия для VIII класса груз. школы. 24-е изд. Тб., «Подна», 1961. 152 с. с илл.

В соавторстве с Г. Гиголовым, В. Натадзе и Г. Пагава.

247. Учебник грамматики русского языка. Для груз. школы. Изд. 8-е, пересмотр. Тб., «Подна», 1961. Ч. 1. Фонетика, Морфология. Для VIII—IX классов. 244 с. с илл. Ч. 2. Синтаксис. Для X класса. 99 с.

248. გალობა 45. (ავესტის გათებიდან). — თბილ. უნ-ტის შრომები, ტ. 99. აღმოსავლეთმცოდნეობის სერია, 3. 1962, გვ. 39—41.

Песнь 45. (Из гат «Авесты»). — Труды Тбил. ун-та, т. 99. Серия Востоковедения, 3, 1962, с. 39—41.

249. დიდად პატივცემულო ძვირფასო ნინო! [ქართველ მეცნიერთა და კულტურის მოღვაწეთა წერილი მსახიობ ნინო ჩხეიძის

დაბადების 80 წლისთავზე]. — საბჭოთა ხელოვნება, 1962, № 6, გვ. 44—45. — ფაქსიმილე: გ. ახვლედიანი და [სხვ.]

Глубокоуважаемая и дорогая Нини! [Письмо грузинских ученых и деятелей культуры к 80-летию со дня рождения актрисы Нино Чхейдзе]. — Сабчота хеловნება, 1962, № 6, с. 44—45. — Подписи: Г. Ахвледиани и [др.].

250. ი. ი. აბულაძე. 1874—1962 წწ. ნეკროლოგი. — კომუნისტი, 1962, 7 ივნ., გვ. 4. — ხელმოწერა: გ. ახვლედიანი, გ. წერეთელი, ა. ბარამიძე და [სხვ.].

И. И. Абуладзе. 1874—1962. Некролог. — Комунисти, 1962, 7 июня, с. 4. — Подписи: Г. Ахвледиани, Г. Церетели, А. Барамидзе и [др.].

251. ჩვენი შემოქმედება — ხალხს! [სარესპუბლიკათაშორისო თათბირ-სემინარის შესახებ თბილისში]. — კომუნისტი, 1962, 8 მაისი, გვ. 4.

Наше творчество—народу! [Межреспубликанское собрание-семинар в Тбилиси]. — Комунисти, 1962, 8 мая, с. 4.

252. ძვირფასო პატარა მეგობრებო, გიყვარდეთ წიგნი! — ნორჩი ლენინელი, 1962, 7 დეკ., გვ. 3; 1973, 13 ივლ., გვ. 4.

Дорогие маленькие друзья, любите книгу! — Норчи ленинели, 1962, 7 дек., с. 3; 1973, 13 июля, с. 4.

253. Выдающийся ученый—востоковед [Ю. Абуладзе]. — Вечерний Тбилиси, 1962, 8 июня, с. 4.

254. Русский язык. Учебник для VIII класса груз. школы. Изд. 20-е Тб., «Цодна», 1962. 180 с. с илл.

В соавторстве с О. Лабарткава, В. Натадзе и Г. Пагава.

1963

255. დიდი საუბრის დასაწყისი. [ჟურნალ „ცისკრის“ 1962 წ. № 11-ის განხილვა]. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1963, 28 თებ., გვ. 2.

Начало большой беседы. [Обзор журн. «Цискари», № 11, 1962 г.]. — Ахалгазრда комунисти, 1963, 28 февр., с. 2.

256. კიდევ მეტი უნდა გაავითოს. [გაზ. „თბილისის უნივერსიტეტის“ შესახებ]. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1963, 15 მაისი, გვ. 3.

Еще больше надо сделать. [О газ. «Тбилисис университети». — Тбилисис университети, 1963, 15 мая, с. 3.

257. სალიტერატურო ქართულის ზოგიერთი საკითხისათვის. მოხსენების თეზისები. — საქართველოს სსრ უმაღლესი სასწავლებლის ქართული ენის კათედრათა I (V) სამეცნიერო-მეთოდური კონფერენცია. 1963 წლის 27, 28, 29 აპრილი, მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., 1963, გვ. 26—27.

Некоторые вопросы литературного грузинского языка. Тезисы доклада. — I(V) научно-методическая конференция кафедр грузинского языка высших учебных заведений Грузинской ССР, 27—29 апреля 1963 г. План работы и тезисы докладов. Тб., 1963, с. 26—27.

258. სასცენო მეტყველების ზოგიერთი საკითხი. — საქართველოს თეატრალური საზოგადოების მოამბე, 1963, № 1, გვ. 5—6.

Некоторые вопросы сценической речи. — Вестник театрального общества Грузии, 1963, № 1, с. 5—6.

259. ქართული სალიტერატურო ენა „ცისკრის“ ერთ ნომერში. [1962 წ. № 11]. — ლიტერატურული საქართველო, 1963, 24 მაისი, გვ. 2.

Грузинский литературный язык в одном номере журнала «Цискари». [№ 11, 1962 г.]. — Литературиლი Сакартвело, 1963, 24 мая, с. 2.

260. Dativus ethicus და ობიექტის პირის გამოხატვა ოსურ ზმნასთან. მოხსენების თეზისები. — თბილისის უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის მე-7 სამეცნიერო სესია. 1963 წლის 9—11 მაისი. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., 1963, გვ. 3.

Dativus ethicus и выражение лица объекта в осетинском глаголе. Тезисы доклада. — 7-я научн. сессия филолог. фак-та Тбил. ун-та. 9—11 мая 1963 г. План работы и тезисы докладов. Тб., 1963, с. 3.

261. Превербный тмезис в осетинском языке. — Краткие сообщения Института Народов Азии, 67. Иранская филология, 1963, с. 11—15.

262. Русская литература. Учебник—хрестоматия для IX класса груз. школы. Тб., «Цодна», 1963. 96 с.

В соавторстве с Г. Гиголовым, В. Натадзе и Г. Пагава.

263. Русский язык. Учебник для 8-го класса груз. школы. Изд. 21-е, Тб., «Цодна», 1963. 208 с.

В соавторстве с О. Лабарткава, В. Натадзе и Г. Пагава.

264. Учебник грамматики русского языка. Для груз. школы. Изд. 9-е Тб., «Цодна», 1963.

Ч. 1. Фонетика, морфология. Для IX—X классов. 1963. 244 с.

1964

265. გალობა 28 (ავესტის გათებიდან). — თბილ. უნ-ტის შრომები, ტ. 108, 1964, გვ. 67—68.

Песнь 28 (из гат «Авесты»). — Труды Тбил. ун-та, т. 108, 1964, с. 67—68.

266. დილის სიხარული. [აღზრდის თემაზე]. — ნორჩი ლენინელი, 1964, 11 სექტ., გვ. 1; 1973, 13 ივლ., გვ. 4.

Радость утра. [На тему воспитания]. — Норчи ленинели, 1964, 11 сент., с. 1; 1973, 13 июля, с. 4.

267. ლაბიო-ველარული თანხმოვნები. მოხსენების თეზისები. — თბილისის უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკ-ტის მე-8 სამეცნიერო სესია. მიძღვნილი აკად. კორნელი კეკელიძის დაბადების 85 წლისთავისადმი. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. 25—29 მაისი, 1964 წ. თბ., 1964, გვ. 3.

Лабии-велярные гласные в осетинском языке. Тезисы доклада. — 8-я научная сессия филолог. фак-та Тбил. ун-та посвящ. 85-летию со дня рождения акад. К. Кекелидзе. План работы и тезисы докладов. 25—29 мая, 1964 г. Тб., 1964, с. 3.

268. ვისუცკაია ვ. English reader for medical Students. (ინგლისური ენის დამხმარე სახელმძღვანელო). თბ., „ცოდნა“, 1963. [რეც.]. — საბჭოთა მედიცინა, 1964, № 1, გვ. 58—59.

ვ. ლევიშვილის თანაავტორობით.

Высоцкая В. English reader for medical Students. (Вспомогательное пособие по английскому языку). Тб., «Цодна», 1963. (Рец.) — Сабчота медицина, 1964, № 1, с. 58—59.

В соавторстве с В. Лекишвили.

269. სიმშვენიერე გარეგნული და სიმშვენიერე შინაგანი. [თბილისის მაღალი კულტურისა და სანიმუშო წესრიგის ქალაქად გამოცემისათვის]. — თბილისი, 1964, 3 ნოემბ., გვ. 3.

Красота внешняя и красота внутренняя. [О превращении Тбилиси в город высокой культуры и образцового порядка]. — Тбилиси, 1964, 3 ноября, с. 3.

270. სინონიმთა ლექსიკონის საკითხების გარშემო. [ც. კიკვიძის რეცენზიის გამო აღ. ნეიმანის წიგნზე „ქართულ სინონიმთა ლექსიკონი“]. — ლიტერატურული საქართველო, 1964, 22 მაისი, გვ. 2.

К вопросу о словаре синонимов. [По поводу рецензий И. Киквидзе на книгу Ал. Неймана «Словарь грузинских синонимов»]. — Литературиლი საქართველო, 1964, 22 мая, с. 2.

271. ფრიალ მნიშვნელოვანი წიგნი. [გრ. ხავთასი. გერმანული ლიტერატურის კრესტომათია. ტ. 1. თბ., თბილ. უნ-ტის ვამ-ბა, 1962. რეც.]. — ლიტერატურული საქართველო, 1964, 19 ივნ., გვ. 3.

Весьма важная книга. [Хавтаси Гр. Хрестоматия немецкой литературы. Т. 1. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1962. Рец.]. — Литературиლი საქართველო, 1964, 19 июня, с. 3.

272. Русская литература. Учебник — хрестоматия для IX класса груз. школы. Изд. 26-е Тб., «Цодна», 1964. 144 с. с илл.

В соавторстве с Г. Гиголовым, В. Натадзе и Г. Пагава.

273. Русский язык. Учебник для VIII класса груз. школы. Изд. 22-е, Тб., «Цодна», 1964. 208 с. с илл.

В соавторстве с О. Лабарткава, В. Натадзе и Г. Пагава.

274. Щедрость таланта. [О творчестве груз. художника Л. Гудиашвили]. — Литературная Грузия, 1964, № 1, с. 60—65.

275. Наукон кусაგან აფთა ამბაღი? — Растзинад, 1964, 21 июля.

К лицу ли это научному работнику? [Отклик на статью Гагкаева К. Е. О новой осетинской грамматике. Напеч. в газ. «Растзинад» по выходу в свет «Грамматики осетинского языка. Т. 1. Фонетика и морфология»]. — Растзинад, 1964, 21 июля.

276. ავესტა. გალობა 9. — გათა-გალობა 29—30. — გათა-გალობა 44—45. [თარგმ. ირანულიდან გ. ახვლედიანისა]. — კრ-ში: არმაღანი. აღმოსავლური მწერლობის ნიმუშები. თბ., „საბჭ. საქართველო“, 1965, გვ. 77—87.

Авеста. Песнь 9. — Гата-песня 29—30. — Гата-песня 44—45. [Пер. с иранского Г. Ахвледиани]. — В сб.: Армаган. Образцы восточной литературы. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1965, с. 77—87.

277. დასაბამი ნივთთა (რიგ-ვედა, X, 129). — ცისა და დედამიწისადმი (რიგ-ვედა, 1, 185). [თარგმ. სანსკრიტ. გ. ახვლედიანისა]. — კრ-ში: არმაღანი. აღმოსავლური მწერლობის ნიმუშები. თბ., „საბჭ. საქართველო“, 1965, გვ. 9—10.

Гимн о сотворении мира. (Риг-веда, X, 129). — К небу и земли. (Риг-веда, 1, 185). [Пер. с санскр. Г. Ахвледиани]. — В сб.: Армаган. Образцы восточной литературы. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1965, с. 9—10.

278. დიდმნიშვნელოვანი ნაშრომი ქართველურ ენათმეცნიერებაში. [თ. გამყრელიძე და გ. მაჭავარიანი. სონანტთა სისტემა და აბლაუტი ქართველურ ენებში. (საერთო-ქართველური სტრუქტურის ტიპოლოგია). გ. წერეთლის რედაქციითა და წინასიტყვაობით. თბ., „მეცნიერება“, 1965, რეც.]. — კომუნისტი, 1965, 12 ნოემბ., გვ. 3.

შ. ძიძიგურის თანაავტორობით.

Выдающееся исследование в картвельском языковедении. [Гамкрелидзе Т. и Мачавариани Г. Система сонантов и аблаут в картвельских языках. (Обще-картвельская типология структуры). Под ред. и с предисл. Г. Церетели. Тб., «Мецниереба», 1965. Рец.]. — Комунисти, 1965, 12 ноября, с. 3.

В соавторстве с Ш. Дзидзигури.

279. ისტორიული ბგერათცვლილებების ერთი ფაქტორთაგანი. მოხსენების თეზისები. — საქართველოს სსრ უმაღლესი სასწავლებლების ქართული ენის კათედრათა მე-6 რესპუბლიკური სამეცნიერო-მეთოდური კონფერენცია. 1965 წ. 25—26 დეკ., მუშაობის გეგმა და მოხსენებთა თეზისები. თბ., 1965, გვ. 8—9.

Один из факторов исторического звукоизменения. Тезисы доклада. — 6-я республиканская науч.-метод. конференция кафедр грузинского языка высших учебных заведений Груз. ССР. 25—26 дек. 1965 г. План работы и тезисы докладов. Тб., 1965, с. 8—9.

280. მსოფლიო სახელი. აკაკი ხორავას დაბადების 70 წლისთავის გამო. — კომუნისტი, 1965, 31. ოქტ., გვ. 3.

Всемирно известное имя. К 70-летию со дня рождения Ак. Хоравы. — Комунисти, 1965, 31 окт., с. 3.

281. სანიმუშო წესრიგი, მაღალი კულტურა. [ქ. თბილისის სანიმუშო წესრიგისა და მაღალი კულტურის ქალაქად გადაქცევის შესახებ]. — კომუნისტი, 1965, 31 იანვ., გვ. 2.

Образцовый порядок, высокая культура. [О превращении Тбилиси в город образцового порядка и высокой культуры]. — Комунисти, 1965, 31 янв., с. 2.

282. სიტყვას ეცვლება მნიშვნელობა. [სიტყვა „ბატონოს“ ადგილი ქართულ მეტყველებაში]. — საქართველოს ქალი, 1965, № 5, გვ. 22.

Слово меняет свое значение. [Значение слова «батон» в грузинской речи]. — Сакартвелოს კალი, 1965, № 5, с. 22.

283. წინასიტყვაობის მაგიერ. — წგ-ში: ჟღერს ს. ქართველურ ენათა ფონეტიკის საკითხები. რჩეული შრომები. რედ. გ. ახვლედიანი. თბ., „განათლება“, 1965, გვ. 5—6.

Вместо предисловия. — В кн.: Жгенти С. Вопросы фонетики картвельских языков. Избранные труды. Тб., «Ганатლება», 1965, с. 5—6.

284. Исследование биографии великого Руставели. [П. Ингорова. Собрание сочинений. Т. 1. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1963. Рец.]. — Вопросы литературы, 1965, № 6, с. 64—72.

В соавторстве с Г. Маргвелашвили.

285. К вопросу о «втором инфинитиве» в осетинском языке. — Известия Юго-Осет. науч.-исслед. ин-та АН ГССР, 1965, вып. 14, с. 3—6.

286. К вопросу о преподавании курса «История языкознания». [С прил. проекта программы курса «История языкознания». — Вопросы языкознания, 1965, № 2, с. 98—101.

287. Наука раскрывает тайну биографии великого Ру-
ставели. [К выходу I тома собрания сочинений П. Ингорок-
ва]. — Заря Востока, 1965, 6 февр., с. 3—4.

В соавторстве с Г. Маргвелашвили.

288. [О творчестве художника Ладო Гудиашвили]. — За-
ря Востока, 1965, 9 февр., с. 3.

289. Русская литература. Учебник—хрестоматия для
IX класса груз. школы. Изд. 27-е Тб., «Ганатлеба», 1965.
144 с. с илл.

В соавторстве с Г. Гиголовым, В. Натадзе и Г. Пагава.

290. Русская литература. Учебник—хрестоматия для
IX класса груз. школы слепых детей. В 3-х кн. [Изд. 2-е].
Тб., «Ганатлеба», 1965.

В соавторстве с Г. Гиголовым, В. Натадзе и Г. Пагава.

291. Русский язык. Учебник для VIII класса груз. школы.
Изд. 23-е Тб., «Ганатлеба», 1965. 208 с. с портр.

В соавторстве с О. Лабарткава, В. Натадзе и Г. Пагава.

292. Русский язык. Учебник для VIII класса груз. школы
слепых детей. В 4-х кн. [Изд. 2-е]. Тб., «Ганатлеба», 1965.

В соавторстве с О. Лабарткава, В. Натадзе и Г. Пагава.

293. Учебник грамматики русского языка. Для груз. шко-
лы. Тб., «Ганатлеба», 1965.

Ч. 1. Фонетика, морфология. Для IX—X классов. Изд.
10-е, пересмотр. 246 с.

Ч. 2. Синтаксис. Для XI класса груз. школы. Изд. 9-е, пе-
рераб. 108 с.

1966

294. ზოგადი ფონეტიკის შესავალი. სახელმძღვ. უნივერსიტე-
ტის სტუდენტებისათვის, მე-2 გამოცემა. თბ., „განათლება“, 1966.
208 გვ. ილ.

Введение в общую фонетику. Учебное пособие для сту-
дентов ун-та. Изд. 2-е. Тб., «Ганатлеба», 1966. 208 с. с илл.

295. სახალწლო სურვილები. თბილისის „ცისკრის“ რედაქცი-
ას. — ცისკარი, 1966, № 1, გვ. 3—6. — ხელმოწერა: გ. ახვლედი-
ანი, ი. აბაშიძე და სხვ.

Новогодние пожелания. Редакции журнала «Цискари». —
Цискари, 1966, № 1, с. 3—6. — Подписи: Г. Ахвледиани,
И. Абашидзе и др.

296. წინასიტყვაობა. — წგ-ში: კალიდასა და შაკუნტალა. თარგ-
მნა სანსკრიტიდან და კომენტარები დაურთო გრიგოლ ნახუცრი-
შვილმა. რედაქცია გ. ახვლედიანისა. თბ., „ნაკადული“, 1966, გვ.
5—12.

Предисловие. — В кн.: Калидаса и Шакунтала. Пер. с
санскр. и коммент. Г. Нахуцришвили. Ред. Г. Ахвледиани.
Тб., «Накадули», 1966, с. 5—12.

297. Русская литература. Учебник—хрестоматия для
IX класса груз. школы. Изд. 28-е. Тб., «Ганатлеба», 1966.
164 с.

298. Русский язык. Учебник для VIII класса груз. шко-
лы. Издание 24-е. Тб., «Ганатлеба», 1966. 211 с. с портр.

В соавторстве с О. Лабарткава, В. Натадзе, Г. Пагава.

1967

299. გათა-გალობა 53. — თბილ. უნ-ტის შრომები, ტ. 118, აღ-
მოსავლეთმცოდნეობის სერია, 6, 1967, გვ. 71—72.

Песнь 53. (Из гат. Авесты). — Труды Тбил. ун-та, т. 118,
серия востоковедения, 6, 1967, с. 71—72.

300. იუბილარი — წყალტუბოს. — დროშა (წყალტუბო), 1967,
8 ივნ., გვ. 3.

Юбиляр—Цкалтуბო. — Дроша (Цкалтуბო), 1967, 8 ию-
ня, с. 3.

301. [იყალბოს კულტურის სახალხო უნივერსიტეტის შესახებ.
1964 წ. 12.VII]. — ალაზნის განთიადი (თელავი), 1967, 6 ივნ., გვ. 2.

[О народном университете культуры в Икалто. 12.VII.
1964 г.]. — Алазнис განთიადი (Телавი), 1967, 6 июня, с. 2.

302. მცირე მოგონება დიდ ქართველოლოგზე. — კრ-ში: ორი-
თნი. საიუბილეო კრებული, მიძღვნილი აკაკი შანიძის დაბადების
80 წლისთავისადმი. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1967, გვ. 38—39.

Воспоминание о большом картвелологе. — В сб.: Орио-
ни. Юбилейный сборник, посвящ. 80-летию со дня рождения
Ак. Шанидзе. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1967, с. 38—39.

303. სახელგანთქმული მეცნიერი. აკაკი შანიძის დაბადების 80 წლისთავი. — საბჭოთა ოსეთი, 1967, 27 მაისი, გვ. 3.

Прославленный ученый. 80 лет со дня рождения А. Шанидзе. — Сабчота Осети, 1967, 27 мая, с. 3.

304. ფსევდოკომპოზიტთა სემანტიკური კლასიფიკაცია. — მაცნე (საქ. სსრ მეცნ. აკადემიის საზ. მეცნ. განყ-ბა), 1967, № 4, გვ. 291—297.

Семантическая классификация псевдоконпозигов. — Мачне (Отд-ние обществ. наук АН Груз. ССР), 1967, № 4, с. 291—297.

305. დია წერილი მწერალთა კავშირს, გაზეთ „ლიტერატურული საქართველოს“ რედაქციას. [ქართულ ენაზე უცხოური სალიტერატურო ჟურნალის დაარსების საჭიროების შესახებ]. — ლიტ. საქართველო, 1967, 23 ივნ., გვ. 1. — ხელმოწერა: გრ. აბაშიძე, გ. ახვლედიანი, კ. გამსახურდია და სხვ.

Открытое письмо Союзу писателей Грузии, редакции газ. «Литератури Сакартвелო». [О необходимости основания на грузинском языке иностранного литературного журнала]. — Литератури Сакартвелო, 1967, 23 июня, с. 1. — Подписи: Гр. Абашидзе, Г. Ахвледиани, К. Гамсахурдия и др.

306. ჩემი, მშობლიური. [თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დაარსების 50 წლისთავის გამო]. — კომუნისტი, 1967, 30 დეკ., გვ. 3.

Мой, родной. [50-летие со дня основания Тбилисского университета]. — Комунисти, 1967, 30 дек., с. 3.

307. Будущее — в руках молодежи. 50-летию Тбилисского университета. — Заря Востока, 1967, 30 дек., с. 3.

308. Вам, молодые! — Молодежь Грузии, 1967, 6 июня, с. 3.

309. Русская литература. Учебник—хрестоматия для IX класса груз. школы. Издание 29-е. Тб., «Ганатлеба», 1967. 164 с. с портр.

В соавторстве с Г. Гиголовым, В. Натадзе и В. Пагава.

310. Русский язык. Учебник для VIII класса груз. школы. Изд. 25-е. Тб., «Ганатлеба», 1967, 211 с. с портр.

В соавторстве с О. Лабарткава, В. Натадзе и Г. Пагава.

311. Учебник грамматики русского языка. Для груз. школы. Тб., «Ганатлеба», 1967.

Ч. 1. Фонетика, морфология. Для 9-го класса. Изд. 11-е, пересмотр. автором. 151 с.

Ч. 2. Синтаксис. Для X класса. Изд. 10-е 103 с.

1968

312. დავიცვათ სალიტერატურო ქართული ენის ნორმები. — საყმაწვილო ლიტერატურის მოამბე, 1968, № 1, გვ. 43—44.

Соблюдать нормы литературного грузинского языка. — Сакмацвило литературის მოამბე, 1968, № 1, с. 43—44.

313. ვარშაკიანი. [საფალავნო-სათევგადასავლო ამბების კრებული]. — კრ-ში: ქართული ლიტერატურის საკითხები. (ქართული ლიტერატურის ისტორიის ინ-ტი). თბ., 1968, გვ. 39—60.

«Варшаквани». [Сборник героико-приключенческих историй]. — В сб.: Вопросы грузинской литературы. Тб., 1968, с. 39—60.

314. ვაშა, დიდება ჩვენს უნივერსიტეტს. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის 50 წლისთავი. — ლენინელი (ვ. ი. ლენინის სახ. თბილ. პოლიტექნ. ინ-ტი), 1968, 23 ოქტ., გვ. 2.

Слава нашему университету. 50-летие со дня основания Тбилисского университета. — Ленинели (Тбил. политех. ин-т им. В. И. Ленина), 1968, 23 окт., с. 2.

315. ზეიმით აღინიშნება. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის 50 წლისთავი. — ბახტრიონი (ახმეტა), 1968, 26 ოქტ., გვ. 1.

Торжественно отмечается. 50-летие со дня основания Тбилисского университета. — Бахтриони (Ахмета), 1968, 26 окт., с. 1.

316. მოგონება დიდ ეროვნულ საქმეზე. [თბილ. სახელმწ. უნ-ტში სამკურნალო ფაკულტეტის შექმნის 50 წლისთავისათვის]. — სახ. ჯანმრთელობა, 1968, 25 ივნ., გვ. 3.

Воспоминание о большом национальном деле. [50-летие со дня основания в Тбилисском университете лечебного факультета]. — Сахалхо джаниმრтелობა, 1968, 25 июня, с. 3.

317. ნათელ გზაზე. ფაშისტურ უღლისაგან ბულგარეთის განთავისუფლების 24 წლისთავი. — კომუნისტი, 1968, 8 სექტ., გვ. 2.

По светлему пути. 24-я годовщина освобождения Болгарии от фашистского ига. — Комунисти, 1968, 8 сент., с. 2.

318. ნახევარი საუკუნე. თბილისის უნივერსიტეტის დაარსების 50 წლისთავი. — თბილისი, 1968, 21 ოქტ., გვ. 2.

Пол столетия. 50-летие со дня основания Тбилисского университета. — Тбилиси, 1968, 21 окт., с. 2.

319. რატომ უყვარს ქართველ ხალხს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. (თბილისის უნი-ტის არსებობის 50 წლისთავის გამო). — სკოლა და ცხოვრება, 1968, № 10, გვ. 31.

Почему любит грузинский народ Тбилисский государственный университет. (50-летие со дня основания университета). — Сკოლა და ცხოვრება, 1968, № 10, с. 31.

320. ქართული გვარებისა და საკუთარი სახელების რუსულად გადატანის საკითხისათვის. — სახალხო განათლება, 1968, 25 დეკ., გვ. 2. — ხელმოწერა: გ. ახვლედიანი, შ. ძიძიგური, დ. მგელაძე და ე. მაჭარაშვილი.

К вопросу о передаче грузинских собственных имен и фамилии по-русски. — Сахалხო განათლება, 1968, 25 дек., с. 2. — Подписи: Г. Ахвლედიани, Ш. Дзидзигური, Д. Мгеладзе и Е. Мацарашвили.

321. შემოქმედო. მკვლევარი. ენათმეცნიერ გივი მაჭავარიანის გარდაცვალების გამო. — კომუნისტი, 1968, 3 სექტ., გვ. 4.

Творец, исследователь. О кончине языковеда Г. Мацавариани. — Комунисти, 1968, 3 сент., с. 4.

322. ჩვენი უნივერსიტეტი. თბილისის უნივერსიტეტის დაარსების 50 წლისთავი. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1968, 21 ოქტ., გვ. 2.

Наш университет. 50-летие со дня основания Тбилисского университета. — Тбилиსის უნივერსიტეტი, 1968, 21 окт., с. 2.

323. ცოდნის ყოველ დარგში. თბილისის უნივერსიტეტის დაარსების 50 წლისთავი. — კომუნისტი, 1968, 20 ოქტ., გვ. 4.

В каждой отрасли знания. 50-летие со дня основания Тбилисского университета. — Комунисти, 1968, 20 окт., с. 4.

324. Начало дороги в мир... [50-летие Тбилисского университета]. — Литературная Грузия, 1968, № 11, с. 10—15.

325. От истоков до сегодняшнего полноводья. [О работе кафедры общего языковедения. К 50-летию ТГУ]. — Вечерний Тбилиси, 1968, 24 окт., с. 3.

326. Признание заслуг. [Г. В. Церетели избран действительным членом Академии наук Союза ССР]. — Заря Востока, 1968, 29 ноября, с. 2.

327. Так создавался университет. [50-летие Тбилисского университета]. Записал В. Кайшаури. — Вечерний Тбилиси, 1968, 8 февр., с. 2.

В соавторстве с А. Шанидзе и Ш. Нуцубидзе.

328. Русская литература. Учебник—хрестоматия для IX класса груз. школы. Изд. 30-е Тб., «Ганатлеба», 1968. 163 с.

В соавторстве с Г. Гиголовым, В. Натадзе и Г. Пагава.

329. Русская литература. Учебник — хрестоматия для IX класса груз. школы слепых детей. В 4-х книгах. Изд. 3-е. Тб., «Ганатлеба», 1968. Кн. 1. 93 с.; Кн. 2. 87 с.; Кн. 3. 61 с.; Кн. 4. 63 с.

В соавторстве с Г. Гиголовым, В. Натадзе и Г. Пагава.

330. Русский язык. Учебник для VIII класса груз. школы. Изд. 26-е. Тб., «Ганатлеба», 1968. 211 с. с портр.

В соавторстве с О. Лабарткава, В. Натадзе и Г. Пагава.

331. Русский язык. Учебник для VIII класса груз. школы слепых детей. В 5-ти кн. [Изд. 3-е]. Тб., «Ганатлеба», 1968. Кн. 1. 79 с.; Кн. 2. 88 с.; Кн. 3. 48 с.; Кн. 4. 69 с.; Кн. 5. 88 с.

В соавторстве с О. Лабарткава, В. Натадзе и Г. Пагава.

332. Учебник грамматики русского языка. Для груз. школы. Тб., «Ганатлеба», 1968. Ч. 2. Синтаксис. Для X класса. Изд. 11-е, пересмотр. автором. 103 с.

333. Учебник грамматики русского языка. Тб., «Ганатлеба», 1968. Ч. 1. Фонетика и морфология. Для IX класса груз. школы. Изд. 12-е пересмотр. автором. 152 с.

334. Учебник грамматики русского языка. Фонетика, морфология для IX класса Груз. школы слепых детей. В 3-х книгах. Тб., «Ганатлеба», 1968. Кн. 1. 85 брайл., Кн. 2. 93 брайл., Кн. 3. 85 брайл.

335. ერის დანაკარგი. აკად. შალვა ნუცუბიძის გარდაცვალების გამო. — კომუნისტი, 1969, 9 იანვ., გვ. 3.

Народная потеря. По поводу кончины Ш. И. Нуцубидзе. — Коммунисти, 1969, 9 янв., с. 3.

336. ცნობილი ქართველი ლოგოპედი [ა. კაიშაური. დაბადების 75 წლისთავთან დაკავშირებით]. — თბილისი, 1969, 27 დეკ., გვ. 2. ტ. უგულავას თანაავტორობით.

Известный грузинский логопед. [А. Кайшаури. 75-летие со дня рождения]. — Тбилиси, 1969, 27 дек., с. 2.

В соавторстве с Т. Угулава.

337. წესრიგიანობა. [ალბრდის თემაზე]. — ნორჩი ლენინელი, 1969, 30 აგვ., გვ. 2; 1973, 13 ივლ., გვ. 4.

Порядочность. [На тему воспитания]. — Норчи ленинели, 1969, 30 авг., с. 2; 1973, 13 июля, с. 4.

338. ჰიმნი ინდრასა და აგნისადმი. (რიგვედა III, 12). წინასწარი რამდენიმე განმარტება. — კრებულში: ქართული ფოლკლორი. მასალები და გამოკვლევები. III. თბ., „მეცნიერება“, 1969, გვ. 90—91.

Гимн Индре и Агни. (Ригведа III, 12). — В сб.: Грузинский фольклор. Материалы и исследования. III. Тб., «Мецниереба», 1969, с. 90—91.

339. Вспоминая минувшие годы. [Дни Ленинградского университета в Тбилиси. 150-летию Ленинградского университета]. Записал Э. Гаспаров. — Молодежь Грузии, 1969, 16 окт., с. 4.

340. Новые проблемы в связи с изучением озвончения согласного в композите осетинского языка. — Известия АН СССР. Серия лит-ры и языка, т. 28, вып. 6, 1969, с. 528—530.

341. Русская литература. Учебник — хрестоматия для IX класса грузинской школы. Изд. 31-е. Тб., «Ганатлеба», 1969. 164 с.

В соавторстве с Г. Гиголовым, В. Натадзе и Г. Пагава.

342. Русский язык. Учебник для 8-го класса груз. школы. Изд. 27-е. Тб., «Ганатлеба», 1969. 211 с. с портр.

В соавторстве с О. Лабарткава, В. Натадзе и Г. Пагава.

343. Учебник грамматики русского языка. Тб., «Ганатлеба», 1969. Ч. 1. Фонетика, морфология. Для IX класса груз. школы. Изд. 13-е пересмотр. автором. 152 с.

Ч. 2. Синтаксис. Для X класса. Изд. 12-е, 103 с.

344. ენა და ერი. — სამშობლო, 1970, 13 თებ., გვ. 6.

Язык и народ. — Самшობლო, 1970, 13 февр., с. 6.

345. ზოგადი ენათმეცნიერების კათედრის მუშაობა საქართველოს სსრ და საქართველოს კომუნისტური პარტიის დაარსების 50 წლისთავზე. მოხსენების თეზისები. — ფილოლოგიის ფაკულტეტის მე-14 სამეცნიერო სესიაზე, მიძღვნილი საქართველოს სსრ და საქართველოს კომუნისტური პარტიის დაარსების 50 წლისთავისადმი. 14—19 დეკ. 1970 წ. მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1970, გვ. 5.

Работа кафедры общего языковедения к 50-й годовщине Грузинской ССР и основания Компартии Грузии. Тезисы доклада. — 14-я научная сессия филологического фак-та, посвященная 50-летию Грузинской ССР и Коммунистической партии Грузии. 14—19 декабря 1970 года. План работы и тезисы докладов. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1970, с. 5.

346. მცირე მოგონება დიდ მგოსანზე. — კრ-ში: გიორგი ლეონიძე. საიუბილეო კრებული. თბ., „მეცნიერება“, 1970, გვ. 220—221. 1 ფ. პორტრ. (რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ისტორიის ინ-ტი).

Воспоминание о большом поэте. — В сб.: Георгий Леонидзе. Юбилейный сборник. Тб., «Мецниереба», 1970, с. 220—221. 1 л. портр. (Ин-т истории груз. лит-ры им. Ш. Руставели).

347. სილოვან ხუნდაძე. [დაბადებიდან 110 წლის გამო]. — სამშობლო, 1970, 11 დეკ., გვ. 7.

Силован Хундадзе. [К 110-летию со дня рождения]. — Самшობლო, 1970, 11 дек., с. 7.

348. [სიტყვა ირანისტა საკავშირო კონფერენციაზე, რომელიც ჩატარდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში 1970 წლის მაისში]. — ლიტერატურული საქართველო, 1970, 6 ნოემბ., გვ. 2.

[Речь на Всесоюзной конференции иранистов, в Тбилисском гос. ун-те, в мае 1970 года]. — Литературиლი Сакарთველო, 1970, 6 ноября, с. 2.

349. სიტყვის კეთილი და ავი ძალი. — საქართველოს ქალი, 1970, № 7, გვ. 20.

Добрая и злая сила слова. — Сакарთველოს კალი, 1970, № 7, с. 20.

350. ქართული კულტურის მეგობარი. [ინდოელი ენათმეცნიერის პროფ. სუნიტი კუმარ ჩატერჯის 80 წლისთავისათვის]. — კომუნისტი, 1970, 26 ნოემბ., გვ. 4.

Друг грузинской культуры. [К 80-летию индийского языковеда проф. Сунити Кумар Чаттерджи]. — Комунисти, 1970, 26 ноября, с. 4.

351. ძვირფასი და აღვილად შესაძენი. [ეთიკის საკითხებზე]. — ნორჩი ლენინელი, 1970, 21 თებ., გვ. 4.

Дорогое, легко приобретаемое. [О вопросах этики]. — Норчи ленинели, 1970, 21 февр., с. 4.

352. ჯოვანი ბოკაჩოს ცხოვრება და შემოქმედება. — წგ-ში: ბოკაჩო ჯოვანი. დეკამერონი წ. 1. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1970, გვ. 5—22.

Жизнь и деятельность Джованни Боккаччо. — В кн.: Боккаччо Джованни. Декамерон. Кн. 1. Тб., «Сაბჭოთა საქართველო», 1970, с. 5—22.

353. Благодарим за высокую награду. [Указом Президиума Верховного Совета СССР Тбилисский университет награжден орденом Трудового Красного Знамени. Приветствие]. — Заря Востока, 1970, 6 ноября, с. 2.

354. Слово о коллеге. К 70-летию со дня рождения проф. М. Канкава. — Заря Востока, 1970, 30 мая, с. 4.

В соавторстве с Т. Мревлишвили.

355. Русская литература. Учебник — хрестоматия для IX класса груз. школы. Изд. 32-е. Тб., «Ганатлеба», 1970. 164 с. с илл.

В соавторстве с Г. Гиголовым, В. Натадзе и Г. Пагава.

356. Русский язык. Учебник для VIII класса груз. школы. Изд. 28-е. Тб., «Ганатлеба», 1970. 211 с.

В соавторстве с О. Лабарткава, В. Натадзе и Г. Пагава.

357. Учебник грамматики русского языка. Тб., «Ганатлеба», 1970.

Ч. 1. Фонетика, морфология. Учебник для IX класса груз. школы. Изд. 14-е. 149 с.

Ч. 2. Синтаксис. Изд. 13-е. Для 10-го класса груз. школы. Изд. 13-е. 95 с.

1971

358. აკად. ვ. თოფურიას დაბადების 70 წლისთავი. — განახლებული აბაშა, 1971, 29 ივნ., გვ. 3.

Акад. В. Топуриа. К 70-летию со дня рождения. — Ганახლებული აბაშა, 1971, 29 июня, с. 3.

359. ავესტის გათვლიდან. (გალობა 34¹). თარგმანი კომენტარებით. — თბილ. უნ-ტის შრომები, В1 (138). ჰუმანიტარული მეცნიერებანი, 1971, გვ. 149—150.

Из гат Авесты. (Песнь 34¹). Пер. с коммент. — Труды Тбил. ун-та, В 1 (138). Гуманитарные науки, 1971, с. 149—150.

360. ამაღლარი პროფესორი. დიმიტრი მგელაძის დაბადების 80 წლისთავი. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1971, 19 ნოემბ., გვ. 3.

Заслуженный профессор. К 80-летию со дня рождения Д. Мгеладзе. — Тбилисის უნივერსიტეტი, 1971, 19 ноября, с. 3.

361. გამოჩენილი ქართველოლოგი. შ. ძიძიგურის დაბადების 60 წლისთავი. — თბილისი, 1971, 18 სექტ., გვ. 3.

Видный картвелолог. 60-летие со дня рождения Ш. Дзидзигури. — Тбилиსი, 1971, 18 сент., с. 3.

362. დავკარგეთ უბადლო მსახიობი. სერგო ზაქარიას გარდაცვალების გამო. — სამშობლო, 1971, 23 აპრ., გვ. 3.

Кончина талантливого актера. По поводу кончины Серго Закариадзе. — Самшობლო, 1971, 23 апр., с. 3.

363. დაუღალავი მკვლევარი. პროფ. შოთა ძიძიგურის დაბადების 60 და სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობის 35 წლისთავის გამო. — სახალხო განათლება, 1971, 6 ოქტ., გვ. 3.

Неутомимый исследователь. 60 лет со дня рождения и 35 лет научно-педагогической деятельности проф. Шота Дзидзигури. — Сахалხო განათლება, 1971, 6 окт., с. 3.

364. დიდი განახლების ეპოქა. [საქართველოს 50 წლისთავის გამო]. — დროშა, 1971, № 2, გვ. 6.

Эпоха великих возрождений. [50-летие Советской Грузии]. — Дроша, 1971, № 2, с. 6.

365. დიდი მკვლევარი. [ქ. სიხარულიძის დაბადების 60 წლისთავისა და მეცნიერული მოღვაწეობის 40 წლისთავის გამო]. — კომუნისტის განთიადი (ხოხათაური), 1971, 12 ივნ., გვ. 3.

Крупный исследователь. [К 60-летию со дня рождения и 40-летию научной деятельности К. Сихарулидзе]. — Комунизмის განთიადი (Чохатаური), 1971, 12 июня, с. 3.

366. თაობებს შემოვუწახოთ. ღია წერილი ქართული კულტურის ყველა მოღვაწისადმი [საქართველოს ლიტერატურისა და ხელოვნების ცენტრალური სახელმწიფო არქივის შესახებ]. — კომუნისტი, 1971, 7 თებ., გვ. 3. ხელმოწერა: გ. ახვლედიანი, ა. შანიძე, ჭ. გამსახურდია და სხვ.

Сохраним для будущих поколений. Открытое письмо всем деятелям грузинской культуры [о центральном гос. архиве Грузинской литературы и искусства]. — Комунисти, 1971, 7 февр., с. 3. — Подписи: Г. Ахвледиани, А. Шанидзе, К. Гамсахурдия и др.

367. „კეთება“ ზმნის უმართებულოდ ხმარების გამო. შენიშვნა. — სახალხო განათლება, 1971, 23 ივლ., გვ. 2.

О неправильном употреблении глагола «кетеба». Замечание. — Сахалхо ганатлеба, 1971, 23 июля, с. 2.

368. მეცნიერთა მეგობარი. გაზეთ „კომუნისტის“ დაარსების 50 წლისთავი. — კომუნისტი, 1971, 26 დეკ., გვ. 2.

Друг ученых. К 50-летию со дня основания газ. «Комунисти». — Сахалхо ганатлеба, 1971, 26 дек., с. 2.

369. სახელოვანი 50 წლისთავი. გაზეთ „კომუნისტის“ დაარსების 50 წლისთავი. — სახალხო განათლება, 1971, 24 დეკ., გვ. 2.

Славное 50-летие. 50 лет со дня основания газ. «Комунисти». — Сахалхо ганатлеба, 1971, 26 дек., с. 2.

370. უმაღლესი ცოდნის შეძენის ნამდვილი გზები. [მისალმება ახალგაზრდობას საქართველოს კომკავშირის 50 წლისთავთან დაკავშირებით]. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1971, 31 აგვ., გვ. 1.

Истинные пути достижения высокого знания. [Поздрав-

ление молодежи к 50-летию Комсомола Грузии]. — Ахалгазრда комунисти, 1971, 31 авг., с. 1.

371. ლეწლმოსილი პედაგოგი და მეცნიერი. დიმიტრი მგელაძის დაბადების 80 წლისთავის გამო. — კომუნისტი, 1971, 19 ნოემბ., გვ. 3.

ა. ურუშაძისა და თ. ბუაჩიძის თანაავტორობით.

Заслуженный педагог и ученый. 80-летие со дня рождения Дмитрия Мгеладзе. — Комунисти, 1971, 19 ноября, с. 3.

В соавторстве с А. Урушадзе и Т. Буачидзе.

372. Лингвистические заметки. 1. Еще раз об исторической устойчивости звуков грузинского языка. II. Следы носового симпатизма в языке текста Авесты. — Известия АН СССР. Серия лит. и языка, 1971, т. 30, вып. 3, с. 225—229.

373. Новое пособие. Камбай В. А. Сборник упражнений по русскому языку [фонетика и морфология]. Тб., «Ганатлеба», 1970. [Рец.]. — Русский язык в груз. школе, 1971, № 3, с. 77—78.

374. Русская литература. Учебник—хрестоматия для IX класса груз. школы. Тб., «Ганатлеба», 1971. 164 с. с илл.

В соавторстве с Г. Гиголовым, В. Натадзе и Г. Пагава.

375. Русский язык. Учебник для VIII класса груз. школы. Изд. 29-е. Тб., «Ганатлеба», 1971, 251 с. с илл.

В соавторстве с О. Лабарткава, В. Натадзе и Г. Пагава.

376. Учебник грамматики русского языка. Для средней грузинской школы. Тб., «Ганатлеба», 1971.

Ч. 1. Фонетика, морфология. Для IX класса. Изд. 15-е. 149 с.

Ч. 2. Синтаксис. Для X класса. Изд. 14-е, 95 с.

377. Учебник грамматики русского языка. Синтаксис. Для X класса груз. школы слепых детей. Ч. 2-я. В 2-х кн. Тб., Редакция лит-ры для слепых, 1971. Кн. 1. 90 брайл. л., Кн. 2. 90 брайл. л.

1972

378. ასე ვხვდებით დიდ იუბილეს. [საბჭოთა კავშირის 50 წლისთავს]. — დროშა, 1972, № 12, გვ. 6.

Так встречаем великий юбилей. [К 50-летию Советского Союза]. — Дроша, 1972, № 12, с. 6.

379. ენათა კლასიფიკაცია. — წგ-ში: ენათმეცნიერების შესავლის საკითხები. გ. ახვლედიანის რედაქციით. დამხმარე სახელმძღვანელო სტუდენტებისათვის. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1972, გვ. 285—324.

Классификация языков. — В кн.: Вопросы введения в языковедение. Под ред. Г. С. Ахвледиани. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1972, с. 285—324.

380. ენათმეცნიერების შესავლის საკითხები. გ. ახვლედიანის რედაქციით. [დამხმარე სახელმძღვანელო სტუდენტებისათვის]. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1972, 359 გვ.

გ. ნებიერიძის, თ. აბზიანიძის, ნ. ქუთელიას, მ. ანდრონიკაშვილის, გ. მაჭავარიანის, ი. თევდორაძის, კ. ჭრელაშვილის, ბ. გიგინეიშვილის თანაავტორობით.

რეც.: შამელაშვილი რ. ენათმეცნიერების შესავლის საკითხები. — საბჭოთა ოსეთი, 1972, 19 დეკ., გვ. 4.

რეც.: შამელაშვილი რ. თანასახელმძღვანელო სტუდენტთათვის აკადემიკოს გ. ახვლედიანის რედაქციით. — ქუთაისი, 1973, 3 იანვ., გვ. 3.

Вопросы введения в языковедение. Под ред. Г. С. Ахвледиани. [Учеб. пособие для студентов]. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1972, 359 с.

В соавторстве с Г. Небиеридзе, Т. Абзанидзе, Н. Кутелна, М. Андроникашвили, Г. Мачавариани, И. Тевдორაძე, К. Чрелашვილი и Б. Гигинейшвили.

Рец.: Шамелашвили Р. Вопросы введения в языковедение. — Сабчота Осети, 1972, 19 дек., с. 4.

Рец.: Шамелашвили Р. Учебник для студентов под ред. Г. Ахвледиани. — Кутаиси, 1973, 3 янв., с. 3.

381. თბილისელთა ღირსების საქმე. ღია წერილი ყველა თბილისელისადმი. [ქ. თბილისის მოვლა-გაშენების შესახებ]. — კომუნისტი, 1972, 26 ივლ., გვ. 3; — თბილისი, 1972, 26 ივლ., გვ. 2. — ხელმოწერა: ა. ზურაბაშვილი, გ. ახვლედიანი, გ. მინდელი, კ. ზავრიევი, პ. გამყრელიძე და სხვ.

Дело чести каждого тбилисеца. Открытое письмо всем тбилисцам. [О превращении Тбилиси в город образцового по-

рядка и высокой культуры]. — Комунисти, 1972, 26 июля, с. 2; — Тбилиси, 1972, 26 июля, с. 2. — Подписи: А. Зурабашвили, Г. Ахвледиани, Г. Миндели, К. Завриев, П. Гамкредидзе и др.

382. მეცნიერთა სახელით. — ქართული თეატრის დღე, 1972, 14 იანვ., გვ. 2.

От имени ученых. — Картული театრის დღე, 1972, 14 янв., с. 2.

383. მოგესალმებით. [მილოცვა სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის 50 წლისთავის გამო]. — კომუნისტი, 1972, 20 აპრ., გვ. 1.

Приветствуем вас! [К 50-летию Южно-Осетинского автономного округа]. — Комунисти, 1972, 20 апр. с. 1.

384. მხურვალე საღამო! [მილოცვა ლენინის სახელობის პიონერთა ორგანიზაციის შექმნის 50 წლისთავის გამო]. — კომუნისტი, 1972, 19 მაისი, გვ. 1.

Пламенный привет! [50-летие со дня создания пионерской организации им. В. И. Ленина]. — Комунисти, 1972, 19 мая, с. 1.

385. 50 წლის იუბილარი [გაზეთი „ქუთაისი“]. — ქუთაისი, 1972, 8 ივლ., გვ. 2.

50-летний юбилар [газ. «Кутаиси»]. — Кутаиси, 1972, 8 июня, с. 2.

386. პროფესორ ივანე ქავთარაძის სტატიის გამო. [გამოხმაურება ამავე გაზეთის 1971 წ. 14 ოქტომბრის ნომერში დაბეჭდილ ივ. ქავთარაძის სტატიაზე „ეფექტობთ მომავლისათვის“ მთარგმნელობითი მუშაობის გაუმჯობესების საკითხებზე]. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1972, 15 იანვ., გვ. 3.

По поводу статьи проф. Ив. Кавтарадзе. [Отзыв на статью Ив. Кавтарадзе «Подумаем о будущем» напечатанную в газ. «Ахалгазрда комунисти» 14 окт., 1971 г. о вопросах улучшения переводческой работы]. — Ахалгазрда комунисти, 1972, 15 янв., с. 3.

387. სიტყვა თბილისის სახ. უნ-ტის სააქტო დარბაზში გამართულ საზეიმო სხდომაზე, მიძღვნილ კოტე მარჯანიშვილის დაბადების 100 წლისთავისადმი. — თბილისი, 1972, 23 ნოემბ., გვ. 1.

[Речь на торжественном заседании в актовом зале Тбил. гос. ун-та, посвященном 100-летию со дня рождения Коте Марджанишвили]. — Тбилиси, 1972, 23 ноября, с. 1.

388. წინასიტყვაობა. — წგ-ში: ენათმეცნიერების შესავლის საკითხები. დამხმარე სახელმძღვანელო სტუდენტებისათვის. თბ., თბილ. უნ-ტის გამბა, 1972, გვ. 3—5.

Предисловие. — В кн.: Вопросы введения в языковедение. Учеб. пособие для студентов. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1972, с. 3—5.

389. წყლის კულტის მოტივები „ვარშაკიანში“, — ცისკარი, 1972, № 1, გვ. 119—125.

Мотивы культа воды в «Варшакяни». — Цискари, 1972, № 1, с. 119—125.

390. Новое в картвелистике. [По поводу статьи А. Чикобава «К вопросу об отношении картвельских языков в индоевропейским и северокавказским языкам» в журн. «Вопросы языкознания», 1970, № 2]. — Письмо в ред. — Вопросы языкознания, 1972, № 1, с. 157—159.

391. Реализм, народность. [100-летие со дня рождения художника М. Тоидзе]. — Вечерний Тбилиси, 1972, 19 янв., с. 3.

392. Русская литература. Учебник—хрестоматия для IX кл. груз. школы. Изд. 34-е. Тб., «Ганатлеба», 1972. 173 с.

В соавторстве с Г. Гиголовым, В. Натадзе и Г. Пагава.

393. Русский язык. Учебник для VIII кл. груз. школы. Изд. 30-е. Тб., «Ганатлеба», 1972. 251 с. с илл.

В соавторстве с О. Лабарткава, В. Натадзе и Г. Пагава.

394. Учебник грамматики русского языка. [Для грузинской школы]. Тб., «Ганатлеба», 1972.

Ч. 1. Фонетика, морфология. [IX кл.]. Изд. 16-е. 149 с.

Ч. 2. Синтаксис. Для X кл. Изд. 15-е. 95 с.

395. ირონ ავზაგ სახუყრ კანყნან ზონადონ კადრტა ცატტა კანყნან ფარსტყ ფადყლ. — ფიდიუაგ, 1972, № 7, с. 73—74.

О подготовке научных кадров для изучения осетинского языка. — Фидиуаг, 1972, № 7, с. 73—74.

1973

396. ალექსანდრე ჯავახიშვილი. [Некролог]. — კომუნისტი, 1973, 24 იანვ., გვ. 3. — ხელმოწერა: პ. გილაშვილი, ა. ინაური, ნ. მუსხელიშვილი, გ. ახვლედიანი და სხვ.

Александр Джавахишвили. [Некролог]. — Комунисти, 1973, 24 янв., с. 3. — Подписи: П. Гилашвили, А. Инаური, Н. Мусхелишвили, Г. Ахвледiani и др.

397. იყავით ჭაბუკები! — წგ-ში: სიტყვა ახალგაზრდობას! თბ., საქ. კბ. ცკ-ის გამბა, 1973, გვ. 8—9.

Будьте молоды! — В кн.: Слово к молодежи! Тб., Изд-во ЦК КП Грузии, 1973, с. 8—9.

398. [Выступление на научно-методической конференции, посвященной вопросам улучшения преподавания русского языка в республике организованной в Тбилисском гос. университете]. — Вечерний Тбилиси, 1973, 26 мая, с. 2.

399. Русская литература. Учебник—хрестоматия для IX кл. груз. школы. Изд. 35-е. Тб., «Ганатлеба», 1973. 173 с.

В соавторстве с Г. Гиголовым, В. Натадзе и Г. Пагава.

400. Русский язык. Учебник для VIII класса грузинской школы. Изд. 31-е. Тб., «Ганатлеба», 1973. 251 с.

В соавторстве с О. Лабарткава, В. Натадзе и Г. Пагава.

401. Русский язык. Учебник для VIII класса груз. школы слепых. В четырех книгах. Тб., Редакция лит-ры для слепых, 1973.

Кн. 1. Браил. л. 94.

Кн. 2. Браил. л. 94.

Кн. 3. Браил. л. 94.

Кн. 4. Браил. л. 94.

В соавторстве с О. Лабарткава, В. Натадзе и Г. Пагава.

402. Русский язык. Учебник для VIII кл. груз. школы слепых. В пяти книгах. Тб., Редакция лит-ры для слепых, 1973.

Кн. 5. Браил. л. 94.

В соавторстве с О. Лабарткава, В. Натадзе и Г. Пагава.

403. Учебник грамматики русского языка. Тб., «Ганатлеба», 1973.

Ч. 1. Фонетика, морфология. Для 9-го кл. груз. школы. Изд. 17-е. 149 с.

Ч. 2. Синтаксис. Для X кл. Изд. 16-е. 95 с.

404. ნუ დაარქმევთ ბავშვებს საჩოთირო სახელებს. — დროშა (შუაბევი), 1974, 1 ივნ., გვ. 4.

Не давайте детям несурзных имен. — Дроша (Шуахе-
ви), 1974, 1 июня, с. 4.

405. Русская литература. Учебник — хрестоматия для
IX кл. груз. школы. Изд. 36-е. Тб., «Ганатлеба», 1974. 173 с.

В соавторстве с Г. Гиголовым, В. Натадзе и Г. Пагава.

406. Русский язык. Учебник для 8-го класса грузинской
школы. Изд. 32-е. Тб., «Ганатлеба», 1974. 245 с.

В соавторстве с О. Лабарткава, В. Натадзе и Г. Пагава.

Рец.: Чхенкели В. С. Серьезные недостатки одного учеб-
ника. — Русский язык в груз. школе, 1974, № 3, с. 74—79.

407. Учебник грамматики русского языка. Для 9-го клас-
са груз. школы. Изд. 18-е. Тб., «Ганатлеба», 1974.

Ч. 1. Фонетика, морфология. 149 с.

408. Учебник грамматики русского языка. Для X класса
груз. школы. Изд. 17-е. Тб., «Ганатлеба», 1974.

Ч. 2. Синтаксис. 95 с.

409. Русская литература. Хрестоматия. Учебник для
IX кл. груз. школы. Изд. 37-е. Тб., «Ганатлеба», 1974. 173 с.

В соавторстве с Г. Гиголовым, В. Натадзе и Г. Пагава.

410. Русский язык. Учебник для VIII кл. груз. школы.
Изд. 33-е испр. и перераб. Тб., «Ганатлеба», 1975. 254 с.

В соавторстве с О. Лабарткава, В. Натадзе и Г. Пагава.

411. Учебник грамматики русского языка. Тб., «Ганатле-
ба», 1975.

Ч. 1. Фонетика. Морфология. Для 9-го кл. груз. школы.
Изд. 19-е. 149 с.

Ч. 2. Синтаксис. Для X кл. груз. школы. Изд. 18-е 95 с.

1976

412. Русская литература. Хрестоматия. Учебник для
IX кл. груз. школы. Изд. 38-е. Тб., «Ганатлеба», 1976. 190 с.

В соавторстве с Г. Гиголовым, В. Натадзе и Г. Пагава.

413. Русский язык. Учебник для VIII кл. груз. школы.
Изд. 34-е. Тб., «Ганатлеба», 1976. 254 с.

414. Учебник грамматики русского языка. Тб., «Ганатле-
ба», 1976.

Ч. 2. Синтаксис. Для X кл. груз. школы. Изд. 19-е. 96 с.

1977

415. ავესტის გათები (გალობანი). თარგმ. გ. ახვლედიანისა.
რედ. მ. ანდრონიკაშვილი. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1977.

Гаты Авесты. Пер. Г. Ахвледиани. Ред. М. Андроника-
швили. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1977.

416. ავესტა. გათები. (გალობანი). 17 გათა. — წგ-ში: ირანული
პოეზია. თბ „საბჭოთა საქართველო“, 1977, გვ. 35—73 (მსოფლიო
ლიტერატურის ბიბლიოთეკა. პირველი სერია. ტ. 9).

Авеста. Гаты — В кн. Персидская поэзия. Тб., «Сабчота
Сакартвело», 1977, с. 35—73. (Библиотека Всемирной лит-
ры. II-я серия. Т. 9).

გ. ახვლედიანის რედაქციით გამოცემული შრომები

ТРУДЫ ВЫШЕДШИЕ ПОД РЕДАКЦИЕЙ Г. АХВЛЕДИАНИ

1923

417. საენათმეცნიერო ტერმინოლოგია. (განხილულია და მიღე-
ბული საქართველოს სახელმწ. სამეცნიერო საბჭოს მიერ 1923 წლის
7, 14 და 28 ივნისის სხდომაზე. იბეჭდება ს. ს. ს. საბჭოს წევრის
გ. ახვლედიანის რედაქციით). — ჩვენი მეცნიერება, 1923, № 2—3,
გვ. 1—16.

არის ცალკე ამონაბეჭდი.

Лингвистическая терминология. (Обсужден и принят грузинским гос. научным советом на заседаниях 7, 14 и 28 июня 1923 года. Печатается под редакцией члена гос. науч. совета Г. Ахвледиани). — Чვენი მეცნიერება, 1923, № 2—3, с. 1—16.

Имеется отд. оттиск.

418. ჩვენი მეცნიერება. ყოველთვიური სამეცნიერო კრებული.
გ. ახვლედიანისა და ს. ყაუხჩიშვილის რედაქციით. ტფ., 1923,
№ 6—7; 1924, № 9—12.

Чვენი მეცნიერება. Ежемесячный научный сборник. Под
ред. Г. Ахвледиани и С. Каухчишвили. Тифлис, 1923, № 6—
7; 1924, № 9—12.

419. როხლინა მ. კ. ძუძუმწოვარი ბავშვის მოვლა. რჩევა-დარიგებანი დედებს. ენის მხრივ პროფ. გ. ახვლედიანის რედაქციით. ტფ. პოლიგრაფსკოლა, 1925. 71 გვ.

Рохлина М. К. Уход за грудным ребенком. Советы матерям. Стилист. редакция проф. Г. Ахвледиани. Тифлис, Полиграфскола, 1925. 71 с.

420. ცაგარელი ლ. ლექსიკონი. სამხედრო-ტექნიკური. ტფ., სამხედრო-სარედაქციო-საგამომცემლო კომისიის გამოცემა, — 1925. XXIX, 170 გვ.

Цагарели Л. Словарь. Военно-технический. Тифлис, Изд. редакционно-издательской комиссии, 1925. XXIX, 170 с.

421. იმედაშვილი ი. უცხო სიტყვათა ლექსიკონი. ახლად შევსებულ-შესწორებული და გადამუშავებული მე-3 გამოცემა. გ. ახვლედიანის (ა—პ), დ. თნიაშვილის (ყ—ჰ) და ე. ტატიშვილის (უცხო-ან-თქ) რედაქციით. ტფ., სილ. თავართქილაძის გამოცემა, 1928. VIII, 860 გვ.

Имедашвили И. Словарь иностранных слов. Вновь доп., испр. и переработ. 3-е изд. Под ред.: Г. Ахвледиани, Д. Ониашвили и Е. Татишвили. Тифлис, Изд. С. Таварткиладзе, 1928, VIII, 860 с.

422. ახვლედიანი გ. ს. და იორდანიშვილი ს. გ. რუსულ-ქართული ლექსიკონი. ტ. 1. А—З. ტფ., „ქართული წიგნი“, 1931. 715 გვ.

Ахвледиани Г. С. и Иорданишвили С. Г. Русско-грузинский словарь. Т. 1. А—З. Тифлис, «Картули цитни», 1931. 715 с.

423. ახვლედიანი გ. ს. და იორდანიშვილი ს. გ. რუსულ-ქართული ლექსიკონი. ტ. 2. ი—ნ. ტფ., სახელგამი. 1935. 06 გვ., 784 სვ.

Ахвледиани Г. С. и Иорданишвили С. Г. Русско-грузинский словарь. Т. 2. И—Н. Тифлис, Госиздат ГССР, 1935, 06 с., 784 стр.

424. ჟღენტი ს. გურული კილო. გამოკვლევა, ტექსტები, ლექსიკონი. ტფ., სსრკ მეცნ. აკად. საქ. ფილიალის გამ-ბა, 1936. 279 გვ.

Жгенти С. Гурийский говор. Исследование, тексты, словарь. Тифлис, Изд-во Груз. филиала АН СССР, 1936. 279 с.

425. ტარტაკოვსკი ი. ი. ენაბლუობის ფსიქოლოგია და კოლექტიური ფსიქოთერაპია. თარგმნეს ა. კაიშაური, ნ. ასამბაძემ და ტ. უგულავამ. ტფ., 1936. 95 გვ. (ფუნქც.-ნერვ. დაავადებათა სამეცნ.-კვლევ. ინ-ტი).

Тартаковский И. И. Психология заикания и коллективная психотерапия. Пер.: А. Кайшаури, Н. Асамбадзе и Т. Угулава. Тифлис, 1936, 95 с. (Науч.-иссл. ин-т функц.-нервн. забол.).

426. Асамбадзе Н., Кайшаури А. и Угулава Т. Психология заикания и коллективная психотерапия Тартаковского. Тб., Изд. Ин-та функц.-нервных заболеваний, 1936.

427. ფონეტიკური ლიტერატურის ანოტირებული ბიბლიოგრაფია. 1. ქართველური ენები. ტფ., სსრკ მეცნ. აკად. საქ. ფილიალის გამ-ბა, 1937. 80 გვ.

Анотированная библиография фонетической литературы. 1. Картвельские языки. Тифлис, Изд-во Груз. филиала АН СССР, 1937. 80 с.

428. ლათინური ენის სახელმძღვანელო. (მედიკური და ფარმაც. უმაღლესი სასწავლებლებისათვის). თბ., „ტექნიკა და შრომა“, 1938. 76 გვ.

Учебник латинского языка. (Для мед. и фармац. высших учеб. заведений). Тб., «Техника да шრომა», 1938, 76 с.

429. სასოფლო-სამეურნეო ტერმინოლოგია. II. ენტომოლოგია (რუსულ-ქართული და ქართულ-რუსული). შედგენილი პროფ. ლ. კალანაძისა და ვ. ბაქრაძის მიერ. ტფ., სსრკ მეცნ. აკად. საქ. ფილიალის გამ-ბა, 1938. II, 628 სვ. (ენის ისტორიისა და მატ.

კულტ. ინ-ტი. აკად. ნ. შარის სახელობისა, სამეცნიერო ტერმინოლოგიის განყ-ბა).

Сельскохозяйственная терминология. II. Энтомология (руско-грузинская и грузинско-русская). Сост.: проф. Л. Каландадзе и В. Бакрадзе. Тифлис, Изд. Груз. филиала АН СССР, 1938. II, 628 стб. (Ин-т языка, истории и мат. культуры им. Н. Я. Марра. Отд. научной терминологии).

1940

430. ახვლედიანი გ. და ჟღენტო ს. ფონეტიკური ლიტერატურის ანოტირებული ბიბლიოგრაფია. ტ. 2. კავკასიური ენები. თბ., სსრკ მეცნ. აკად. საქ. ფილიალის გამ-ბა, 1940. II, 241 გვ. — ლიტოგრ. გამოცემა.

Ахвледиани Г. и Жгенти С. Аннотированная библиография фонетической литературы. Т. 2. Кавказские языки. Тб., Изд-во Груз. филиала АН СССР, 1940, II, 241 с. — Литогр. издание.

431. სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის საქართველოს ფილიალის შოამბე, 1940, ტ. 1.

Сообщения Груз. филиала Академии наук Грузинской ССР, 1940, т. 1.

1941

432. გეოლოგიური ტერმინოლოგია. შეადგინეს: გ. ლომთათიძემ, მ. ფოფხაძემ და კ. ჯავრიშვილმა. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1941. 511 გვ. (საქ. სსრ მეცნ. აკადემია. ენის, ისტორიისა და მატერიალური კულტურის ინსტიტუტი აკად. ნ. შარის სახელობისა, სამეცნიერო ტერმინოლოგიის განყ-ბა).

Геологическая терминология. Сост.: Г. Ломтатидзе, М. Попхадзе и К. Джавришвили. Тб., Изд-во АН ГССР, 1941. 511 с. (Акад. наук Груз. ССР. Ин-т языка, истории и мат. культуры им. Н. Я. Марра. Отд. научной терминологии).

1945

433. ჩიქობავა არნ. ზოგადი ენათმეცნიერება. II. ძირითადი პრობლემები. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1945. XII, 392 გვ.

Чикобава Арн. Общее языкознание. II. Основные проблемы. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1945. XII, 392 с.

1946

434. მეცნიერება საბჭოთა საქართველოში 25 წლის მანძილზე. [სტატიების კრებული]. 3. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1946. III გვ. (საქ. სსრ მეცნ. აკადემია).

Наука в Советской Грузии за 25 лет. [Сборник статей]. 3. Изд-во АН ГССР, 1946. III с. (Академия наук Груз. ССР).

435. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია 1941—1945 წწ. მანძილზე. (მოკლე მიმოხილვა). თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1946. 60 გვ.

Академия наук Грузинской ССР за 1941—1945 гг. (Краткий обзор). Тб., Изд-во АН ГССР, 1946. 60 с.

436. ჩიქობავა არნ. ზოგადი ენათმეცნიერება. I. პრობლემური ნაწილი. მე-3 შეესებ. გამოცემა. თბ., სახელგამი, 1946. 268 გვ.

Чикобава Арн. Общая лингвистика. I. Проблематическая часть. 3-е доп. изд. Тб., Госиздат ГССР, 1946. 268 с.

437. Краткий очерк истории грузинской советской науки за 25 лет. Тб., Изд-во АН ГССР, 1946. 81 с.

1947

438. მეცნიერება საბჭოთა საქართველოში 25 წლის მანძილზე. [ნაკვ.] 6. ეკონომიკა. [ავტ. პ. გუგუშვილი]. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1947. 33 გვ. (საქ. სსრ მეცნიერებათა აკადემია).

Наука в Советской Грузии за 25 лет. [Вып.] 6. Экономика. [Авт. П. Гугушвили]. Тб., Изд-во АН ГССР, 1947. 33 с. (Академия наук Груз. ССР).

439. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის შოამბე, 1947, ტ. 7.

Сообщения Академии наук Грузинской ССР, 1947, т. 7.

1948

440. ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი. საცდელი ნაკვეთი. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1948. XI გვ., 212 სვ. (საქ.

სსრ მეცნ. აკადემია. ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონის კომისია)

Толковый словарь грузинского языка. Пробный выпуск. Тб., Изд-во АН ГССР, 1948. XI с., 212 стб. (Акад. наук Груз. ССР. Комиссия толкового словаря грузинского языка).

1949

441. მრევლიშვილი მ. ქართული სასცენო მეტყველების ფონეტიკური საფუძვლები. სასცენო მეტყველების ტექნიკა. თბ., „ხელოვნება“, 1949. 192 გვ. (საქართველოს თეატრალური საზოგადოება).

Мревлишвили М. Фонетические основы сценической речи. Тб., «Хеловნება», 1949, 192 с. (Театральное общ-во Грузии).

1950

442. ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი. მთ. რედაქცია: გ. ახვლედიანი, ს. ვაჩნაძე, ვ. კუპრაძე, თ. ლომოური, ვ. თოფურია, ა. ჩიქობავა, გ. წერეთელი, ივ. გიგინეიშვილი, ი. გრიშაშვილი. ნ. კეცხოველი, გ. ლეონიძე, ს. მენთეშაშვილი. ნ. მუსხელიშვილი, ქ. ლომთათიძე; არნ. ჩიქობავას საერთო რედაქციით. ტ. 1—8. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1950—1964.

ტ. 1. ა—ბ.	1950.	096 გვ.	1212 სვ.
ტ. 2. გ.	1951.	034 გვ.	1532 სვ.
ტ. 3. დ—ე.	1953.	011 გვ.	1536 სვ.
ტ. 4. ვ—ლ.	1955.	011 გვ.	1599 სვ.
ტ. 5. მ—ნ.	1958.	011 გვ.	1524 სვ.
ტ. 6. ო—უ.	1960.	011 გვ.	1756 სვ.
ტ. 7. ფ—შ.	1962.	010 გვ.	1480 სვ.
ტ. 8. ჩ—ც.	1964.	09 გვ.	1652 სვ.

რეც.: ლაფონი რ. — Bulletin de la Société de Linguistique de Paris, ტ. 61, Fasc. 2, 1966, p. 151—156. (ფრანგულ ენაზე).
თარგმნა რ. ლამბაშიძემ. — იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება, ტ. 18, თბ., „მეცნიერება“, 1970, გვ. 365—369.

რეც.: მამულაშვილი მ. — თბილისი, 1965, 1 აპრ., გვ. 3.

რეც.: ფორტ გ. — Norsk Tidsskrift for Sprogvidenskap. T. XXI, 1967, p. 181—186. (ფრანგულ ენაზე), თარგმნა რ. ლამბაში-

ძემ. — იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება, ტ. 17, თბ., „მეცნიერება“, 1970, გვ. 359—364.

Толковый словарь грузинского языка. Гл. редакция: Г. Ахвледиани, С. Вачнадзе, В. Купрадзе, Т. Ломоური, В. Топуриа, А. Чикобава, Г. Церетели, Ив. Гигинейшвили, И. Гришашвили, Н. Кецохели, Г. Леонидзе, С. Ментеша-швили, Н. Мухелишвили, К. Ломтатидзе. Под общ. редакцией Арн. Чикобава. Т. 1—8. Тб., Изд-во АН ГССР, 1950—1964.

Т. 1. А—Б.	1950.	096 с.	1212 стб.
Т. 2. Г.	1951.	034 с.	1532 стб.
Т. 3. Д—Е.	1953.	011 с.	1536 стб.
Т. 4. В—Л.	1955.	011 с.	1599 стб. (2) с.
Т. 5. М—Н.	1958.	011 с.	1524 стб.
Т. 6. О—У.	1960.	011 с.	1756 стб.
Т. 7. Ф—Ш.	1962.	010 с.	1480 стб.
Т. 8. Ч—Ц.	1964.	09 с.	1652 стб.

Ред.: Лафон Ренэ. Толковый словарь грузинского языка. Т. 8. Оубл. в журн.: Bulletin de la Société de Linguistique de Paris, т. 61, вып. 2, 1966, с. 151—156. (На франц. яз.). Пер. Р. Гамбашидзе. — Иберийско-Кавказское языкознание, т. XVIII. Тб., «Мецნიერება», 1970, с. 365—369.

Ред.: Мамულაშვილი М. — Тбилиси, 1965, 1 апр., с. 3.

Ред.: Форт Ганс. — Norsk Tidsskrift for Sprogvidenskap. XXI, 1967, с. 181—186. (На франц. яз.). Пер. Р. Гамбашидзе. — Иберийско-Кавказское языкознание, т. XVII. Тб., «Мецნიერება», 1970, с. 359—364.

1953

443. ასამბაძე ნ., უგულავა ტ. და მგალობლიშვილი ს. ქართული ენა. II კლასის სახელმძღვანელო. თბ., სახელგამი, 1953. 99 გვ.

Асамбадзе Н., Угулава Т. и Мгалоблишвили С. Грузинский язык. Учебник для II класса. Тб., Госиздат ГССР, 1953. 99 с.

444. ასამბაძე ნ., უგულავა ტ. და მგალობლიშვილი ს. ქართული ენა. III კლასის სახელმძღვანელო. თბ., სახელგამი, 1953. 112 გვ.

Асамбадзе Н., Угулава Т. и Мгалоблишвили С. Грузинский язык. Для III класса. Тб., Госиздат ГССР, 1953. 112 с.

445. ერბენი კ. ჩეხური ზღაპრები. თარგმ. ელ. ერისთავისა. თბ., სახელგამი, 1953. 80 გვ.

Ербен К. Чешские сказки. Пер. Ел. Эристави. Тб., Саб-литгამი, 1953. 80 с.

1954

446. ასამბაძე ნ. გ. და უგულოვა ტ. კ. ბგერათწარმოქმნის სწავ-ლება ყრუ-მუნჯთა სკოლაში. სახელმძღვანელო მასწავლებელთათ-ვის. თბ., სახელგამი, 1954.

რეც.: გაბაშვილი ზ. სასარგებლო სახელმძღვანელო ყრუ-მუნჯ-თა სკოლის მასწავლებელთათვის — კომუნისტური აღზრდისათვის, 1954, № 1, გვ. 90—91.

Асамбадзе Н. Г. и Угулова Т. К. Обучение воспроиз-ведению звуков в школе глухонемых. Учебник для учителей. Тб., Госиздат ГССР, 1954.

Рец.: Гаბაშвили З. Полезный учебник для педагогов школ глухонемых. — Комунистури აგზრდისათვის, 1954, № 1, с. 90—91.

447. კაიშაური ა. სახელმძღვანელო მეტყველების ნაკლოვანე-ბათა გამოსასწორებლად. თბ., სახელგამი, 1954. 189 გვ.

Кайшаური А. Учебник для исправления недостатков ре-чи. Тб., Госиздат ГССР, 1954. 189 с.

1955

448. ბულახოვსკი ლ. ა. ენათმეცნიერების შესავალი. ნაწ. 2. სახელმძღვანელო უნ-ტის და პედ. ინსტიტუტებისათვის. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1955. 207 გვ.

Булаховский Л. А. Введение в языковедение. Ч. 2. Учеб-ное пособие для ун-тов и пед. ин-тов. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1955. 207 с.

449. დაფქვიშვილი თ. მუსიკალურ ტერმინთა ლექსიკონი. გ. ახე-ლედნიანისა და პ. ხუჭუას რედაქციით. თბ., სახელგამი, 1955. 260 გვ.

რეც.: კიაურელი ნ. საყურადღებო შრომა ქართულ მუსიკალურ ლექსიკოლოგიაში. — საბჭოთა ხელოვნება, 1956, № 3, გვ. 44—45.

Датквიაშвили Т. Словарь музыкальных терминов. Под ред. Г. Ахвледиани и П. Хучуа. Тб., Госиздат ГССР, 1955, 260 с.

Рец.: Чиаурели Н. Значительный труд в области грузин-ской музыкальной лексикологии. — Сабчота ხელოვნება, 1956, № 3, с. 44—45.

450. მრეწიშვილი Т. Н. Речевая характеристика персо-нажей повести Н. В. Гоголя «Шинель». Хатиаშвили Л. Г. О лексике Т. Г. Шевченко. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1955. 36 с.

1956

451. რუსულ-ქართული ლექსიკონი. ტ. 1—3. (სარედაქციო კო-ლეგია: გ. ახვლედიანი, ქ. დათიკაშვილი, ს. ვაჩნაძე, ვ. თოფური, ქ. ლომთათიძე (თავმჯდომარე), ნ. ლოლბერიძე, ა. შანიძე, არნ. ჩი-ქობავა, გ. წერეთელი). თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1956—1959.

ტ. 1. (А—М). 1956. XII (2), 802 გვ.

ტ. 2. (Н—П), 1958. (10), 827 გვ.

ტ. 3. (Р—Я). 1959. (12). 818 გვ.

რეც.: აგიაშვილი ნ. ჰაიპარად გაკეთება რისამე. — ლიტერატუ-რული გაზეთი, 1958, 26 სექტ., გვ. 3—4.

Русско-грузинский словарь. Т. 1—3. (Редакционная кол-легия: Г. С. Ахвледиани, С. М. Вачнадзе, Н. В. Гогоберидзе, К. В. Датикишвили, К. В. Ломтатидзе (предс.), В. Т. Топу-риа, Г. В. Церетели, А. С. Чикобава, А. Г. Шанидзе). Тб., Изд-во АН ГССР, 1956—1959.

Т. 1. (А—М.) 1956. XII (2), 802 с.

Т. 2. (Н—П). 1958. (10), 827 с.

Т. 3. (Р—Я). 1959. (12), 818 с.

Рец.: Агиашвили Н. Что-то сделать кое-как. — Литера-турули გაზეთი, 1958, 26 სექტ., с. 3—4.

452. ქლენტი ს. ქართული ენის ფონეტიკა. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1956. 316 გვ.

რეც.: შათირიშვილი შ. — მნათობი, 1957, № 9, გვ. 190—192.

Жгенти С. Фонетика грузинского языка. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1956. 316 с.

Рец.: Шатиришвили Ш. — Мნათობი, 1957, № 9, с. 190—192.

453. სააკაშვილი მ. გ. და გელაშვილი ა. პ. საქართველოს მედი-ცინის ისტორია. ტ. 3. თბ., საქმედგამი, 1956. 420 გვ.

Саакашвили М. Г. и Гелашвили А. П. История медицины Грузии. Т. 3. Тб., Грузмедгиз, 1956. 420 с.

454. სვატოპლუკი ტ. ბოტოსტროი. თარგმ. ელ. ერისთავისა. თბ., სახელგამი, 1956. 282 გვ.

Сватоплук Т. Ботострой. Пер. Ел. Эристави. Тб., Госиздат ГССР, 1956. 282 с.

455. ძიდიგური შ. ქართული დიალექტების ქრესტომათია ლექსიკონით თბ. სამეცნ.-მეთოდური კაბინეტის გამ-ბა, 1956. 402 გვ.

Дзидзигური Ш. Хрестоматия грузинских диалектов со словарем. Тб., Изд-во науч.-метод. кабинета, 1956. 402 с.

456. ძიდიგური შ. ქართული ენის ლექსიკა, ფონეტიკა, მორფოლოგია. სახელმძღვ. პედ. სასწავლებელთათვის. თბ., სამეცნ.-მეთოდ.-კაბინეტის გამ-ბა, 1956. 142 გვ.

Дзидзигური Ш. Лексика, фонетика, морфология грузинского языка. Учебник для пед. училищ. Тб., Изд-во науч.-метод. кабинета, 1956. 142 с.

1957

457. რაუ თ. სმენადაკარგული ბავშვების შესახებ. თარგმ. შ. შათირიშვილმა. თბ., სამეცნ.-მეთოდ. კაბინეტის გამ-ბა, 1957. 48 გვ.

Рау Ф. О детях, потерявших слух. Пер. Ш. Шатиришвили. Тб., Изд-во науч.-пед. кабинета, 1957. 48 с.

1958

458. კაიშაური ა. ლოგოპედია. წიგნი I. ენაბლუობა და ენაჩლუნგობა. თბ., „ცოდნა“, 1958. 268 გვ.

Кайшаური А. Логопедия. Кн. I. Косноязычие и заикание. Тб., „Цодна“, 1958. 268 с.

1959

459. სააკაშვილი მ. გ. და გელაშვილი ა. პ. საქართველოს მედიცინის ისტორიის ილუსტრაციები. (უძველესი დროიდან XIX საუკუნემდე). სარედაქციო კოლეგია: გ. ახვლედიანი, ა. წულუკიძე, გ. მელიქიშვილი, კ. ერისთავი, ი. მენთეშაშვილი, ი. ტატიშვილი, ვ. ბერიძე და ა. აფაქიძე. თბ., „საბჭ. საქართველო“, 1959. 128 გვ.

Саакашвили М. Г. и Гелашвили А. П. Иллюстрации к истории медицины Грузии. (С древнейших времен до XIX века). Ред. коллегия: Г. Ахвледиани, А. Цулукидзе, Г. Меликишвили, К. Эристави, И. Ментешашвили, И. Татишвили, В. Беридзе и А. Алакидзе. Тб., «Сабчота Сакартвелო», 1959. 128 с.

1960

460. ავალიშვილი კლ., ინაშვილი ა., უგულავა ტ. და ფერაძე თ. სახელმძღვანელო ლოგოპედიური მუშაობისათვის სკოლაში. თბ., „ცოდნა“, 1960. 291 გვ.

Авалишвили Кл., Инашвили А., Угулава Т. и Ферაძე Т. Учебник для логопедической работы в школе. Тб., „Цодна“, 1960. 291 с.

461. ელენტი ს. ქართველურ ენათა შედარებითი ფონეტიკა. I. მარცვლის აგებულების პრობლემა. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1960. 261 გვ.

Жгенти С. Сравнительная фонетика картвельских языков. I. Проблема структуры слога. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1960. 261 с.

1961

462. ფოგტი პ. ქართული ენის ფონემატური სტრუქტურა. ნარკვევი ფონემებისა და ფონემათა ჯგუფების კლასიფიკაციისა. თარგმნა ლ. შადურმა. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1961. 97 გვ.

Фогт Г. Фонематическая структура грузинского языка. Очерк классификации фонем и групп фонем. Пер. Л. Шадური. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1961. 97 с.

463. Литтон Дж. Рабиндранат Татორ. (100-летию со дня рождения). Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1961. 35 с.

1963

464. ინგოროყვა პ. თხზულებათა კრებული 7 ტომად. ტ. 1, 3. [სარედ. კოლეგია: გ. ახვლედიანი, გ. ლეონიძე, ს. ჭილაია]. თბ., „საბჭ. საქართველო“, 1963 — 1965.

ტ. 1. რუსთველიანა. 1963. 887 გვ.

ტ. 3. (გიორგი მერჩულე). ნაწ. 1—2. 1965. 596 გვ.

Ингороква П. Собрание сочинений в 7-ми томах. Т. 1, 3. [Ред. коллегия: Г. Ахвледиани, Г. Леонидзе, С. Чилая]. Тб., «Саბჟოთა საქართველო», 1963—1965.

Т. 1. რუსთველიანა. 1963. 887 ს.

Т. 3. [Георгий Мерчуле]. Часть 1—2. 1965. 596 ს.

465. ელენტი ს. ქართული ენის რიტმიკულ-მელოდიკური სტრუქტურა. თბ., „ცოდნა“, 1963. 194 გვ. — რეზიუმე რუს. და ინგლ. ენ.

Жгенти С. Ритмико-мелодическая структура грузинского языка. Тб., «Цодна», 1963. 194 ს. — Резюме на рус. и англ. яз.

466. Грамматика осетинского языка. Т. 1. Фонетика и морфология. Орджоникидзе, 1963. 368 ს. — Авт.: В. И. Абаев, Т. А. Гуриев, А. Т. Аппаев и [др.].

1964

467. რუსულ-ქართული დრამატული თეატრალური ხელოვნების ტერმინები. [სარედ. კოლეგია: გ. ახვლედიანი (მთ. რედ.), ვ. თოფურია, შ. ძიძიგური და დ. ჯანელიძე]. თბ., „ლიტ-რა და ხელოვნება“, 1964. 38 გვ.

Русско-грузинские термины драматического искусства. [Ред. коллегия: Г. Ахвледиани (гл. ред.), В. Топуриа, Ш. Дзидзигური и Д. Джанелидзе]. Тб., «Литература და ხელოვნება», 1964. 38 ს.

1965

468. ელენტი ს. ქართველურ ენათა ფონეტიკის საკითხები. რჩეული შრომები. თბ., „განათლება“, 1965. 333 გვ.

Жгенти С. Вопросы фонетики картвельских языков. Избранные труды. Тб., «Ганатლება», 1965. 333 ს.

1966

469. ანდრონიკაშვილი მ. ნარკვევები ირანულ-ქართული ენობრივი ურთიერთობიდან. I. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1966. 636 ს.

Андроникашвили М. Очерки по иранско-грузинским языковым взаимоотношениям. I. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1966. 636 ს.

470. კალიდასა. შაკუნტალა. თარგმნა სანსკრიტიდან და კომენტარები დაურთო გრიგოლ ნახუცრიშვილმა. რედაქცია და წინასიტყვაობა გ. ახვლედიანისა. თბ., „ნაკადული“, 1966. 131 გვ.

Калидаसा. Шакунтала. Пер. с санскрит. и коммент. Гр. Нахуцришвили. ред. и предисл. Г. Ахвледиани. Тб., «Накадули», 1966. 131 ს.

1967

471. ორიონი. სათბილეო კრებული, მიძღვნილი აკაკი შანიძის დაბადების 80 წლისთავისადმი. სარედ. კოლეგია: გ. ახვლედიანი, ა. ბარამიძე, ი. იმნაიშვილი, გ. შალამბერიძე, შ. ძიძიგური, ზ. ჭუმბურიძე. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1967. 446 გვ.

Орион. Сборник, посвященный 80-летию А. Г. Шанидзе. Ред. коллегия: Г. Ахвледиани, А. Барамидзе, И. Имнаишвили, Г. Шаламбериძე, Ш. Дзидзигური и З. Чумбуриძე. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1967. 446 ს.

1969

472. Грамматика осетинского языка. Т. 2. Синтаксис. Орджоникидзе, 1969. 387 ს. — Авт.: Д. Г. Бекоев, А. Х. Бязров, Л. В. Гогчаева и [др.].

1971

473. ლომთაძე ს. სტენოგრაფია. ძირითადი კურსი. სახელმძღვანელო სტუდენტებისათვის. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1971. 302 გვ.

Ломтадзе С. Стенография. Основной курс. Учебник для студентов. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1971. 302 ს.

474. Дзидзигური Ш. Грузинские варианты нартекского эпоса. (Исследование, тексты). Тб., «Мерани», 1971. 107 ს.

(Ин-т истории грузинской лит-ры им. Руставели). — Часть текста на груз. яз.

1972

475. იედლიჩკა ი. ჩეხური ენა. ჩეხური ენის სახელმძღვ. ქართულთათვის. [რედ. გ. ახვლედიანი, ელ. ერისთავი]. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1972. 526 გვ.

Иедличка Я. Чешский язык. Учебник чешского языка для грузин. [Ред. Г. Ахвледиани и Ел. Эристави]. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1972. 526 с.

476. ენათმეცნიერების შესავლის საკითხები. [ავტორთა ჯგუფი]. დამხმარე სახელმძღვანელო სტუდენტებისათვის. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1972. 359 გვ. — საძიებლები: გვ. 338—355.

Вопросы введения в языковедение. [Группа авторов]. Учеб. пособие для студентов. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1972. 359 с. — Указатели: с. 338—355.

1973

477. კალიდასა, მალავიკა და აგნიმიტრა. სანსკრიტიდან თარგმნა და წინასიტყვაობა დაურთო ეთ. ალექსიძემ. თბ., „ნაკადული“, 1973. 110 გვ.

Калидаса. Малявика и Агнимитра. Пер. с санскр. и предисл. Э. Алексидзе. Тб., «Накадули», 1973. 110 с.

478. Пумпянский А. Л. Информационная роль порядка слов в научной и технической литературе. М., «Наука», 1974.

ლიტერატურა გ. ახვლედიანის შესახებ ЛИТЕРАТУРА О Г. АХВЛЕДИАНИ

1914

479. Эндзелин И. М. Отзыв о медальном сочинении Г. Ахвледиани на тему «Очерк истории плавных и носовых согласных в санскрите, греческом, латинском и славянском языках, под девизом: Per angusta ad augusta.

1918

480. ახალი წიგნი. [პროფ. გ. ახვლედიანის წიგნის „ენათმეცნიერების შესავალი“ — პირველი ხუთი ლექსის გამოსვლის გამო. რეც.]. — სახალხო საქმე, 1918, 9 მაისი, გვ. 3.

Новая книга. [К выходу первых пяти лекций книги проф. Г. Ахвледиани «Введение в языковедение». Рец.]. — Сахалхо сакме, 1918, 9 мая, с. 3.

481. „ენათმეცნიერების ლექცია“ [პროფ. გ. ახვლედიანის „ენათმეცნიერების შესავლის“ მეორე ნაწილი (6—12 ლექციები) გამოსვლის გამო. რეც.]. — სახალხო საქმე, 1918, 13 ივნ., გვ. 3.

«Введение в языковедение». [К выходу второй части (шестая—двенадцатая лекции) книги Г. Ахвледиани «Введение в языковедение. Рец.]. — Сахалхо сакме, 1918, 13 июня, с. 3.

482. პირველი ქართული საფილოსოფიო საზოგადოება. (დამფუძნებელი კრება. წევრთა არჩევნები. წესდება. კრებამ ნამდვილ წევრად აირჩია გიორგი ახვლედიანი და სხვ.) — სახალხო საქმე, 1918, № 243, გვ. 3.

Первое грузинское философское общество. (Учредительное собрание. Выборы членов. Устав. Собрание действительным членом выбрало Г. С. Ахвледиани и др.). — Сахалхо сакме, 1918, № 243, с. 3.

483. ქართული უნივერსიტეტის პროფესორთა კოლეგიუმისა, მეცნიერ ხელმძღვანელთა და ლექტორების შემადგენლობა 1918 წ. პირველ სემესტრში. [დასახელებულია გიორგი ახვლედიანი (საზოგადო და შეღარებითი ინდოევროპული ენათმეცნიერება), ენათმეცნიერების მაგისტრანტი, ხარკოვის უნივერსიტეტი]. — სახალხო საქმე, 1918, № 154, გვ. 3.

Состав коллегiums профессоров научных руководителей и лекторов грузинского университета в первом семестре 1918 г. [Назван Г. Ахвледиани (общее и сравнительно индоевропейское языкознание), магистрант языковедения, Харьковский университет]. — Сахалхо сакме, 1918, № 154, с. 3.

1919

484. სახალხო განათლების სამინისტრო. ახალი პროგრამები დაწყებითი სასწავლებლებისათვის [კომისიაში არჩეულია გიორგი ახვლედიანი]. — სახალხო საქმე, 1919, № 533, გვ. 3.

Министерство народного просвещения. Новые программы для начальных училищ. [В комиссию избран Георгий Ахвледиани]. — Сахалхо сакме, 1919, № 533, с. 3.

485. პროფ. გ. ახვლედიანის ლექცია თემაზე: „როგორ დაიწყო ადამიანმა ლაპარაკი“ (ენის წარმოშობა). წაიკითხავს გამოსასვლელი დღის უნივერსიტეტში — პროფსაბჭოს დარბაზში. — მუშა და კოლმეურნე (ქუთაისი), 1935, 17 მაისი.

Лекция проф. Г. Ахвледиани на тему: «Как начал человек говорить» (происхождение языка). Прочтет в университете выходного дня, в зале совпрофа. — Мუშა და კოლმეურნე (Кутаиси), 1935, 17 мая.

486. პედიუსტიტუტში... ზოგადი ენათმეცნიერებისა და ქართული ენის კათედრების გაერთიანებულ საჯარო სხდომაზე პროფ. გ. ახვლედიანი წაიკითხავს მოხსენებას თემაზე „ზოგადი და ექსპერიმენტულ-ფონეტიკური დაკვირვებანი ქართულ და რუსულ ენებზე“. — სტალინელი (ქუთაისი), 1937, 10 მაისი.

В пединституте... На объединенном публичном заседании кафедр общего языковедения и грузинского языка проф. Г. Ахвледиани прочтет доклад на тему: «Общее и экспериментально-фонетические наблюдения над грузинским и русским языками». — Сталиნელი (Кутаиси), 1937, 10 мая.

487. დადგენილება საქართველოს სსრ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმისა: თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის 20 წლისთავთან დაკავშირებით დაჯილდოებულნი არიან საქართველოს სსრ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის სიგელით გ. ს. ახვლედიანი (და სხვ.). — კომუნისტი, 1938, 1 ივნ., გვ. 1.

Постановление Президиума Центрального Исполнительного Комитета Грузинской ССР: В связи с 20-летием Тбилисского государственного университета наградить грамотами Центрального Исполнительного Комитета Груз. ССР проф. Г. С. Ахвледиани [и др.]. — Кომუნიტი, 1938, 1 июня, с. 1; Заря Востока, 1938, 1 июня, с. 1.

488. ლლონტი ალ. ფონეტიკის პირველი სახელმძღვანელო ქართულად. [გ. ახვლედიანი. ზოგადი და ქართული ენის ფონეტიკის საკითხები. I. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1938. რეც.]. — ლიტერატურული საქართველო, 1938, 30 ივნ., გვ. 4.

Глonti Ал. Первый учебник фонетики на грузинском языке. [Г. Ахвледиани. Вопросы общей и грузинской фонетики. Т. I. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1938. Рец.]. — Литератури საქართველო, 1938, 30 июня, с. 4.

489. პროფესორი გიორგი ახვლედიანი. (სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი). — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1939, 27 თებ., გვ. 3.

Профессор Георгий Ахвледиани. (Член-корр. Акад. наук СССР). — Ахალგაზრდა კომუნიტი, 1939, 27 февр., с. 3.

490. ძიძიგური შ. პროფ. გ. ახვლედიანი. [საბჭოთა კავშირის მეცნ. აკადემიის წევრ-კორესპონდენტად არჩევის გამო]. — ბოლშევიკური კადრებისათვის, 1939, 21 აპრილ., გვ. 2.

Дзидзигури Ш. Проф. Г. Ахвледиани. [По поводу избрания членом-корреспондентом Академии наук СССР]. — Большевикури კადრებისათვის, 1939, 21 апр., с. 2.

491. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილ წევრთა პირველი შემადგენლობა. [ნ. ი. მუსხელიშვილი, ი. ს. ბერიტაშვილი, გ. ს. ახვლედიანი, ა. გ. შანიძე, გ. ვ. საჭაპურაძე, კ. ს. კეკელიძე, ა. ი. ჯანელიძე, ა. ა. თვალჭრელიძე, გ. ნ. ჩუბინაშვილი, კ. ს. ზავრიევი, დ. ნ. უზნაძე, ს. ნ. ჯანაშია, ნ. ნ. კეცხოველი, ფ. ა. ზაიცევი, ტ. ყ. კვარაცხელია, ა. ს. ჩიქობავა]. [მოკლე ბიოგრაფიული ცნობები]. — კომუნისტი, 1941, 24 თებ., გვ. 2; Заря Востока, 1941, 23 февр., с. 2.

Первый состав действительных членов Академии наук Грузинской ССР. [Н. И. Мусхелишвили, И. С. Бериташвили, Г. С. Ахвледиани, А. Г. Шанидзе, Г. В. Хачапуридзе, К. С. Кекелидзе, А. И. Джанелидзе, А. А. Твалчрелидзе, Г. Н. Чубинашвили, К. С. Завриев, Д. Н. Уznaдзе, С. Н.

Джанашиа, Н. Н. Кецховели, Ф. А. Зайцев, Т. К. Кварацхелиа, А. С. Чикобава]. [Биографические справки]. — Комунисти, 1941, 24 февр., с. 2; Заря Востока, 1941, 23 февр., с. 2.

492. Интеллигенция Советской Грузии в дни Отечественной войны. Новые работы академика Г. С. Ахвледиани. — Заря Востока, 1941, 21 сент., с. 1.

1943

493. ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა [გ. ს. ახვლედიანისათვის საქართველოს სსრ მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწის წოდების მინიჭების შესახებ]. — კომუნისტი, 1943, 12 იანვ., გვ. 1; Заря Востока, 1943, 12 янв., с. 1.

Указ Президиума Верховного Совета Грузинской ССР. [О присуждении почетного звания заслуженного деятеля науки Грузинской ССР Ахвледиани Георгию Саридановичу]. — Комунисти, 1943, 12 янв., с. 1; Заря Востока, 1943, 12 янв., с. 1.

1944

494. ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა, უმაღლესი სკოლის მუშაკთა დაჯილდოება ორდენებითა და მედლებით: [გ. ს. ახვლედიანის შრომის წითელი დროშის ორდენით დაჯილდოების შესახებ]. — კომუნისტი, 1944, 21 ნოემბ., გვ. 1; Заря Востока, 1944, 21 ноября, с. 1.

Указ Президиума Верховного Совета СССР. Награждение работников высшей школы орденами и медалями. [О награждении Г. С. Ахвледиани орденом Трудового Красного Знамени]. — Комунисти, 1944, 21 ноября, с. 1; Заря Востока, 1944, 21 ноября, с. 1.

1945

495. კანდიდატთა წამოყენება ეროვნებათა საბჭოს არჩევნების საქართველოს სსრ რესპუბლიკური საარჩევნო კომისიის შემადგენლობაში. [გ. ს. ახვლედიანი]. — კომუნისტი, 1945, 2 ნოემბ. გვ. 1; Заря Востока, 1945, 2 ноября, с. 1.

Выдвижение кандидатов в состав Республиканской Избирательной комиссии Грузинской ССР по выборам в Совет Национальностей [Г. С. Ахвледиани и др.]. — Комунисти, 1945, 2 ноября, с. 1; Заря Востока, 1945, 2 ноября, с. 1.

496. სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის მუშაკთა დაჯილდოება. [მეცნიერებაში თვალსაჩინო დამსახურებისათვის. სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის 220 წლისთავთან დაკავშირებით სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებით გ. ს. ახვლედიანი დაჯილდოვდა „საპატიო ნიშნის“ ორდენით]. — კომუნისტი, 1945, 17 ივნ., გვ. 1.

Награждение работников Академии наук СССР. [За выдающиеся заслуги в науке указом Президиума Верховного Совета СССР в связи с 220-летием Академии наук СССР награжден орденом «Знак Почета» Ахвледиани Г. С.] — Комунисти, 1945, 17 июня, с. 1.

1949

497. მგელაძე დ. სასარგებლო წიგნი. [გ. ს. ახვლედიანი. Учебник грамматики русского языка для грузинских школ. გამოცემა მე-2, 1948 წ. 416 გვ. რედ. ს. ვაჩნაძე. რეც.]. — სახალხო განათლება, 1949, 24 მარტი, გვ. 4.

Мгеладзе Д. Полезная книга. [Г. С. Ахвледиани. Учебник грамматики русского языка для грузинских школ. Изд. 2-е. 1948. 416 с. Ред. С. Вачнадзе. Рец.]. — Сахалхо განათლება, 1949, 24 მარტი, с. 4.

1950

498. შალამბერიძე გ. „ზოგადი ფონეტიკის საფუძვლები“. [გ. ახვლედიანი. ზოგადი ფონეტიკის საფუძვლები. რედ. ს. ელენტი. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1949. რედ.]. — სახალხო განათლება, 1950, 30 მარტი, გვ. 3.

Шаламберидзе Г. «Основы общей фонетики». [Ахвледиани Г. Основы общей фонетики. Ред. С. Жгенти. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1949. Рец.]. — Сахалхо განათლება, 1950, 30 მარტი, с. 3.

499. ჯაშიაშვილი ნ. „შემჩნეულ“ და „შეუმჩნეველ“ შეცდომათა შესახებ. [ქართულ საშუალო სკოლის მე-8 კლასის სახელმძღვანელო. ახვლედიანი გ., ოგანეზოვა მ. და პაგავა გ. Хрестоматия по русской литературе. Тб., Госиздат ГССР, 1949. რეც.] — კომუნისტური, 1950, 6 მაისი, გვ. 2.

Джашиашвили Н. «О замеченных» и «незамеченных» ошибках. [Учебник для VIII класса груз. сред. школы. Ахвლედიანი Г., ოგანეზოვა მ. და პაგავა გ. Хрестоматия по русской литературе. Тб., Госиздат ГССР, 1949. რეც.] — Комунисти, 1950, 6 მაისი, ს. 2.

500. ახვლედიანი გ. ს. — Большая Советская Энциклопедия. 2-е изд., т. 3. М., «БСЭ», 1950, с. 563.

1956

501. მეგრელიძე ი. მონოგრაფიები ქართული ენის ფონეტიკაზე. [ახვლედიანი გ. ზოგადი ფონეტიკის შესავალი. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1956. ელენტი ს. ქართული ენის ფონეტიკა. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1956. რეც.] — ლიტერატურული გაზეთი, 1956, 14 სექტ., გვ. 4.

Мегрелидзе И. Монографии о фонетике грузинского языка. [Ахвლედიანი Г. Введение в общую фонетику. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1956. Жгенти С. Фонетика грузинского языка. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1956. რეც.] — Литერატურული გაზეთი, 1956, 14 სექტ., ს. 4.

502. შათირიშვილი შ. ახალი ნაშრომი ზოგადი ფონეტიკის საკითხებზე: [ახვლედიანი გ. ზოგადი ფონეტიკის შესავალი. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1956. რეც.] — კომუნისტური აღზრდისათვის, 1957, № 5, გვ. 86—88.

Шатиришвили Ш. Новый труд по вопросам общей фонетики. [Ахвლედიანი Г. Введение в общую фонетику. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1956. რეც.] — Комунистури აგზრდისათვის, 1957, № 5, с. 86—88.

503. შათირიშვილი შ. „ენათმეცნიერების შესავლის“ მეორე ნაწილის ქართულად გამოცემის გამო. [ბულახოვსკი ლ. ა. ენათმეცნიერების შესავალი. ნაწ. II. რედ გ. ახვლედიანი. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1955. რეც.] — მნათობი, 1956, № 9, გვ. 188—190.

Шатиришвили Ш. Ко второму изданию «Введение в языковедение» на груз. языке. [Булаховский Л. А. Введение в языковедение. Ч. II. Ред. Г. Ахвლედიანი. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1955. რეც.] — მნათობი, 1956, № 9, с. 188—190.

504. ძიძიგური შ. ახალი ნაშრომი ზოგადი ფონეტიკის დარგში. [ახვლედიანი გ. ზოგადი ფონეტიკის შესავალი. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1956. რეც.] — მნათობი, 1956, № 12, გვ. 188—190.

Дзидзигური Ш. Новый труд в отрасли общей фонетики. [Ахвლედიანი Г. Введение в общую фонетику. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1956. რეც.] — მნათობი, 1956, № 12, с. 188—190.

1957

505. შათირიშვილი შ. ახალი ნაშრომი ზოგადი ფონეტიკის საკითხებზე. [ახვლედიანი გ. ზოგადი ფონეტიკის შესავალი. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1956. რეც.] — კომუნისტური აღზრდისათვის, 1957, № 5, გვ. 86—88.

Шатиришвили Ш. Новый труд о вопросах общей фонетики. [Ахვლედიანი Г. Введение в общую фонетику. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1956. რეც.] — Комунистури აგზრდისათვის, 1957, № 5, с. 86—88.

1958

506. ძიძიგური შ. ორი ენათმეცნიერი. [ავ. შანიძე და გ. ახვლედიანი]. — ცისკარი, 1958, № 1, გვ. 77—81.

Дзидзигური Ш. Два языковеда. [А. Шанидзе и Г. Ахвლედიანი]. — Цისკარი, 1958, № 1, с. 77—81.

507. В защиту алжирского народа. Собрание представителей трудящихся Тбилиси. [На собрании выступили Г. Меликишвили и Г. Ахвლედიანი]. — Заря Востока, 1958, 30 марта, с. 2.

1960

508. ცხოვრებოვა ზ. წიგნი ოსური ენის საკითხებზე. [Ахვლედიანი Г. Сборник избранных работ по осетинскому языку. Кн. I. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1960. რეც.] — საბჭოთა ოსეთი, 1960, 28 აგვ., გვ. 3.

Цховребова З. Книга о вопросах осетинского языка. [Ахვლედიანი Г. Сборник избранных работ по осетинскому

языку. Кн. 1. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1960. Рец.]. — Сабчота Осети, 1960, 28 авг., с. 3.

1961

509. [გ. ახვლედიანის ლექცია „მეცნიერება და რელიგია ენის წარმოშობის შესახებ“. 1961 წლის 7 აპრილს]. — თბილისი, 1961, 6 აპრ., გვ. 4.

[Лекция Г. Ахвледиани «Наука и религия о происхождении языка». 7 апреля 1961 г.]. — Тбилиси, 1961, 6 апр., с. 4.

1962

510. Исаев М. И. Сборник избранных работ по осетинскому языку. Кн. 1. [Ахвледиани Г. Сборник избранных работ по осетинскому языку. Кн. 1. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1960. Рец.]. — Вопросы языкознания, 1962, № 3, с. 143—145.

511. Кулаев Н. Х. Ценный труд по осетинскому языкознанию. [Ахвледиани Г. Сборник избранных работ по осетинскому языку. Кн. 1. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1960. Рец.]. — Известия Сев.-Осет. науч.-исслед. ин-та, т. 23, вып. 1, 1962, с. 159—163.

512. Кулаев Н. Х. [Ахвледиани Г. Сборник избранных работ по осетинскому языку. Кн. 1. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1960. Рец.]. — Социалистическая Осетия, 1961, 17 авг. с. 3.

1963

513. მხარგრძელი ს. და კაცეაშვილი ი. ოსური ენის დიდ მკვლევართან. — საბჭოთა ოსეთი, 1963, 13 აპრ., გვ. 3.

Мхаргрძელი С. и Кавказати И. У великого исследователя осетинского языка. — Сабчота Осети, 1963, 13 апр., с. 3.

514. სასცენო მეტყველების მეთოდური საბჭო. [სასცენო მეტყველების მეთოდური საბჭოს თავმჯდომარედ გ. ს. ახვლედიანის არჩევის შესახებ]. — საქართველოს თეატრალური საზ-ბის მოამბე, 1963, № 1, გვ. 3—4.

Методический совет сценической речи. [Об избрании председателем методического совета сценической речи Г. С. Ахвледиани]. — Сакартвелოს театრალური საზოგადოების მოამბე, 1963, № 1, с. 3—4.

515. სასცენო მეტყველების მეთოდური საბჭო განაგრძობს მუ-

შაობას. [აკად. გ. ს. ახვლედიანის მოღვაწეობის შესახებ სასცენო მეტყველების მეთოდური საბჭოში]. — საქართველოს თეატრალური საზოგადოების მოამბე, 1963, № 4, გვ. 10—13.

Методический совет сценической речи продолжает работу. [О деятельности акад. Г. С. Ахвледиани в методическом совете сценической речи]. — Сакартвелოს театრალური საზოგადოების მოამბე, 1963, № 4, с. 10—13.

516. სივსივადე ნ. და ჩაგელიშვილი ი. შეხვედრა მკითხველებთან. [თბილისის უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკის თანამშრომელთა შეხვედრა მკითხველებთან. მონაწილეობდნენ ა. შანიძე და გ. ახვლედიანი]. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1963, 19 დეკ., გვ. 3.

Сивсивадзе Н. и Чагелишвили И. Встреча с читателями. [Встреча работников библиотеки Тбил. ун-та с читателями. Участвовали А. Шанидзе и Г. Ахвледиани]. — Ахალგაზრდა კომუნისტი, 1963, 19 дек., с. 3.

517. ჟღენტი ს. გიორგი ახვლედიანი. (მონოგრაფია). თბ., „ნაკადული“, 1963. 62 გვ. (ჩვენი სახელოვანი თანამემამულენი).

Жгенти С. Георгий Ахвледиани. (Монография). Тб., «Накадули», 1963. 62 с. (Наши знаменитые современники).

518. ჭუმბურიძე ზ. ქართული ენის კათედრათა სამეცნიერო-მეთოდური კონფერენცია. [თბილისი, 1963 წ. აპრილი. მოხსენებით გამოვიდა გ. ახვლედიანი]. — სკოლა და ცხოვრება, 1963, № 8, გვ. 77—79.

Чумбურიძე З. Научно-методическая конференция кафедр грузинского языка. [Тбилиси. Апрель 1963 г. С докладом выступил Г. Ахвледиани]. — Сკოლა და ცხოვრება, 1963, № 8, с. 77—79.

1964

519. შამელაშვილი რ. საყურადღებო ნაშრომი ოსური ენის გამოჩენილი მკვლევარის შესახებ. [გიორგი ახვლედიანი. მონოგრაფია. თბ., „ნაკადული“, 1963. რეც.]. — საბჭოთა ოსეთი, 1964, 3 მარტი; გვ. 3—4.

Шамелашвили Р. Важный труд о выдающемся исследователе осетинского языка. [Георгий Ахвледиани. Монография. Тб., «Накадули», 1963. Рец.] — Сабчота Осети, 1964, 3 марта, с. 3—4.

520. ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა, სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტის გ. ს. ახვლედიანის ლენინის ორდენით დაჯილდოების შესახებ. — კომუნისტი, 1966, 8 მაისი, გვ. 1.

Указ Президиума Верховного Совета СССР. О награждении члена-корреспондента Академии наук СССР Ахвледiani Г. С. орденом Ленина. — Коммунисти, 1966, 8 мая, с. 1.

521. გიორგაძე თ. შეხვედრა ჯადრაკის დაფასთან. [აკადემიკოსების გ. ახვლედიანისა და ა. შანიძის ჯადრაკით გატაცების შესახებ]. — დროშა, 1966, № 2, გვ. 18—19.

Гиоргадзе Т. Встреча у шахматной доски. [Об увлечении шахматами акад. Г. Ахвледiani и А. Шанидзе]. — Дроша, 1966, № 2, с. 18—19.

522. ლენინის ორდენოსნები [გ. ს. ახვლედიანი და სხვ.]. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1966, 21 მაისი, გვ. 1.

Кавалеры ордена Ленина [Г. С. Ахвледiani и др.]. — Тбилисисე университетი, 1966, 21 мая, с. 1.

523. მულდარათი Т. Ирон адамы халартта. — Фидиуат, 1966, № 11, с. 66—70.

Мулдаров Т. Друзья осетинского народа [Ахвледiani Г. С.]. — Фидиуат, 1966, № 11, с. 66—70.

524. ჯახრაქია ნ. საქართველოს სსრ საზოგადოება „ცოდნა“ 20 წლის მანძილზე, თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1967. — გ. ახვლედიანის შესახებ: გვ.: 10, 15, 26, 35, 40, 44.

Чахракия Н. Общество «Знание» Грузинской ССР за 20 лет. Тб., «Сабчота Сакартвелო», 1967. О Г. Ахвледiani: сс.: 10, 15, 26, 35, 40, 44.

525. Немсадзе А. На службе науки и школы. [Дзидзигური Ш. Георгий Ахвледiani. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1967. Рец.]. — Русский язык в грузинской школе, 1967, № 4, с. 78.

526. Zgusta L. [Сборник избранных работ по осетинскому языку. Кн. 1. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1960. Рец.]. — Archiv Orientalni, 1967, XXXV, N3, p. 489—490.

527. ბეგაშვილი ალ. „როგორ ვუშველოთ ქართულ ენას?“ — მნათობი, 1968, № 11, გვ. 158—169. — იბეჭდება აკად. გ. ახვლედიანის, პროფ. დ. ბენაშვილის, მწერლების ალ. ქუთათელისა და ს. შანშიაშვილის რეკომენდაციით.

Бегашвили Ал. «Как помочь грузинскому языку». — Мнათობი, 1968, № 11, с. 158—169. — Печатается по рекомендации акад. Г. Ахвледiani, проф. Д. Бенашвили, писателей Ал. Кутатели и С. Шаншиашвили.

528. გიორგი სარიდანის ძე ახვლედიანი. [ბიოგრაფიული ცნობები]. — წგ-ში: თბილისის უნივერსიტეტი, 1918—1968. (მასალა მომხსენებელთათვის). თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1968, გვ. 15—16.

Георгий Сариданович Ахвледiani. [Биографические справки]. — В кн.: Тбилисский университет. 1918—1968. (Материал для докладчика). Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1968, с. 15—16.

529. ოქრიაშვილი მ. გიორგი ახვლედიანი. (სამი ბერძენი უნივერსიტეტის დამაარსებელთა ჯგუფიდან: გიორგი ახვლედიანი, აკაკი შანიძე, შალვა ნუცუბიძე). — ახალგაზრდა ჟურნალისტი, 1968, № 5, გვ. 3.

Окрияшвили М. Георгий Ахвледiani. (Три коренастых дуба из группы основателей университета: Георгий Ахвледiani, Акакий Шанидзе, Шалва Нуцубидзе). — Ахалгазрда журналисти, 1968, № 5, с. 3.

530. შეხვედრა გ. ახვლედიანთან [პუშკინის სახ. პედაგოგიურ ინსტიტუტში]. — თბილისი, 1968, 4 იანვ., გვ. 3.

Встреча с Г. Ахвледiani [в пед. институте им. Пушкина]. — Тбилиси, 1968, 4 янв., с. 3.

531. ცისკარაძე ნ. გიორგი ახვლედიანი და თბილისის უნივერსიტეტი. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დაარსების 50 წლისთავი. — ასპინძა, 1968, 4 ივლ., გვ. 3; წითელი დროშა (ახალციხე), 1968, 22 ივნ., გვ. 3.

Цискарадзе Н. Георгий Ахвледiani и Тбилисский университет. [50-летие основания Тбилисского университета]. — Аспиндза, 1968, 4 июля, с. 3; Цители дроша (Ахалцихе), 1968, 22 июня, с. 3.

532. ღორდკიპანიძე თ. ჩაში უჩენე. [ყჱკოვედჱ გ. ს. ახვლედიანი, მ. ვ. კიკაშა, დ. ს. მგელაძე, თ. ნ. მრეღიშვილი]. — რუსკიი ყჱკი ვ გრჱ. სკოლე, 1968, № 3, ს. 63—68.

1970

533. დიდი დამსახურებისათვის [გიორგი ახვლედიანი შეტანილია ჩრდილო-ოსეთის კ. ლ. ხეთაგუროვის სახ. უნივერსიტეტის საბატოო წიგნში]. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1970, 15 მაისი, გვ. 1.

За большие заслуги. [Георгий Ахвледiani внесен в почетную книгу Сев.-Осетинского ун-та им. К. Л. Хетагурова]. — Тбилисис უნივერსიტეტი, 1970, 15 მაი, ს. 1.

534. კობიძე დ. ირანისტოთა სიკავშირო კონფერენცია. [თბილისის უნივერსიტეტში 1970 წ. მაისში ჩატარდა ირანისტოთა VI სიკავშირო კონფერენცია. მონაწილეობდა აკად. გ. ახვლედიანი]. — ლიტერატურული სიქართველო, 1970, 6 ნოემბ., გვ. 2.

Кобидзе Д. Всесоюзная конференция иранистов. [В Тбил. ун-те, в мае 1970 г. Участвовал акад. Г. Ахвледiani]. — Литературули საქართველო, 1970, 6 ნოებრა, ს. 2.

535. მარდალეიშვილი ვ. დაუვიწყარი ორი საათი. [შეხვედრა ენათმეცნიერ გ. ახვლედიანთან]. — დროშა (წყალტუბო), 1970, 18 აგვ., გვ. 3.

Мардалейшвили В. Незабываемые два часа. [Встреча Г. С. Ахвледiani]. — Дроша (Цхалтубო), 1970, 18 ავტ., ს. 3.

536. ახვლედიანი გ. ს. — Большая Советская Энциклопедия, 3-е изд. Т. 2. М., «Сов. Энциклопедия», 1970, с. 458, с. 1362.

537. Высокое признание. Г. С. Ахвледiani занесен в книгу почета общества «Знание». — Заря Востока, 1970, 8 აპრ., ს. 2.

1971

538. ფხაკაძე ს. ენათმეცნიერთან მშობლიურ სოფელში. [შეხვედრა გ. ახვლედიანთან სოფ. დერჩში წყალტუბოს რაიონში]. — ქუთაისი, 1971, 8 დეკ., გვ. 3.

Пхакадзе С. С языковедом в родной деревне. [Встреча с Г. Ахвледiani в селе Дерчи Цхалтубского р-на]. — Кутаиси, 1971, 8 дек., с. 3.

539. ჩიქოვანი ჯ. პირველი სექტემბრის ზეიმი უნივერსიტეტში. [სტუდენტოთა და პროფესორ-მასწავლებლოთა შეხვედრა. მისალოცი სიტყვებით გამოვიდნენ: ი. ვეკუა, გ. ჭიბლაძე, გ. ახვლედიანი, შ. მესხია და სხვ.]. — სახალხო განათლება, 1971, 3 სექტ., გვ. 2.

Чиковани Дж. Праздник первого сентября в университете. [Встреча студентов и профессоров-преподавателей. Поздравительными словами выступили: И. Векуа, Г. Джибладзе, Г. Ахвледiani, Ш. Месхиа и др.]. — Сахалхо განათლება, 1971, 3 сент., с. 2.

540. დიდიჭიგური შ. სოკროვიშიცა გრჱინსკოთა ყჱკი. [О присуждении Гос. премии Груз. ССР создателям «Толкового словаря грузинского языка» А. Чикобава, Г. Церетели, В. Толурна, Г. Ахвледiani и др.]. — Заря Востока, 1971, 11 იული, ს. 4.

541. კობიძე დ. ი. ირანსკაი ფილოლოგია ვ გრჱინი. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1971, с. 7, 18—20, 26, 32, 39—42, 49, 51, 60, 64, 69, 75, 76.

1972

542. ღურგლიშვილი ბ. მეცნიერთა სიტყვა: სამეცნიერო საბჭოს გაფართოებული საზეიმო სხდომა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში [მიძღვნილი სსრკ 50 წლისთავისადმი. მონაწილეობდნენ: გ. ახვლედიანი, ა. ჩიქოვანი, ნ. კეცხოველი, მ. მირიანაშვილი, ე. ანდრონიკაშვილი, ე. ხარაძე]. — კომუნისტი, 1972, 9 დეკ., გვ. 4.

Дурглишвили Б. Слово ученых. Расширенное торжественное заседание ученого совета Тбилисского университета [посвященное 50-летию СССР. Участвовали Г. Ахвледiani, А. Чикобава, Н. Кецховели, М. Мирианашвили, Э. Андроникашвили, Е. Харадзе]. — Комунисти, 1972, 9 дек., с. 4.

543. კიდევ ერთი ჭილდო. [აკად. გ. ახვლედიანის ს. ი. ვავილოვის სახ. მედლით დაჯილდოების შესახებ]. — კომუნისტი, 1972, 20 ივნ., გვ. 4.

Еще одна награда грузинского ученого. [О награждении акад. Г. Ахвледiani медалью им. С. И. Вавилова]. — Комунисти, 1972, 20 июня, с. 4.

544. შამელაშვილი რ. ენათმეცნიერების შესავლის საკითხები. [ახვლედიანი გ. ენათმეცნიერების შესავლის საკითხები. გ. ახვლედიანის რედ. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1972. რეც.]. — საბჭოთა ოსეთი, 1972, 19 დეკ., გვ. 4.

Шамелашвили Р. Вопросы введения в языковедение. [Ахвледиани Г. Вопросы введения в языковедение. Под ред. Г. Ахвледиани. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1972. Рец.]. — Саб-чота Осети, 1972, 19 дек., с. 4.

545. წყალტუბოს მხარეთმცოდნეობის მუზეუმის სამეცნიერო საბჭოს სხდომაზე. [სამეცნიერო საბჭოს საპატიო თავმჯდომარედ აკად. გ. ახვლედიანის არჩევის შესახებ]. — დროშა, 1972, 25 მაი-სი, გვ. 2.

На заседании ученого совета Цкалтубского краеведче-ского Музея. [Об избрании акад. Г. Ахвледиани почетным председателем ученого совета]. — Дроша, 1972, 25 мая, с. 2.

546. Кекелидзе М. и Левин Г. Рыцарь науки о языке. [Академик Г. С. Ахвледиани]. — Вечерний Тбилиси, 1972, 6 марта, с. 3.

1973

547. გაჩეჩილაძე ვ. ძვირფასი წერილები. [ივ. ჯავახიშვილის და გ. ახვლედიანის წერილები და ხელნაწერები ტრ. ჯაფარიძის პირად არქივში]. — კომუნისტი, 1973, 7 თებ., გვ. 4.

Гачечиладзе В. Дорогие письма. [Письма и рукописи Ив. Джавахишвили и Г. Ахвледиани в личном архиве Тр. Джапаридзе]. — Коммунисти, 1973, 7 февр., с. 4.

548. კაკაბაძე მ. ღვაწლმოსილი მეცნიერის გახსენება. [მოგონე-ბები გიორგი ახვლედიანზე]. — წიგნის სამყარო, 1973, 10 ოქტ., გვ. 8.

Какабадзе М. Памяти заслуженного ученого. [Воспоми-нание о Г. Ахвледиани]. — Цигნის სამყარო, 1973, 10 окт., с. 8.

549. მახვილაძე პ. საზეიმოდ გადაეცა. [სრულიად საკავშირო საზოგადოება „ცოდნის“ გამგეობის პრეზიდიუმის მიერ აკად. გ. ახვლედიანის ს. ი. ვავილოვის სახ. მედლით დაჯილდოების შე-სახებ საქართველოს სსრ საზოგადოება „ცოდნის“ საქმიანობაში

განსაკუთრებული დამსახურებისათვის]. — თბილისი, 1973, 7 მარ-ტი, გვ. 3.

Махвиладзе П. Торжественно вручили. [О награждении Президиумом правления Всесоюзного общ-ва «Знание» акад. Г.С. Ахвледиани медалью им. С. И. Вавилова за осо-бую заслугу в деятельности грузинского общ-ва «Знание»]. — Тбилиси, 1973, 7 марта, с. 3.

550. მუშკუდიანი მ. დიდი მეცნიერი, საუკეთესო მოქალაქე. — კომუნისტის სხივი (ცაგერი), 1973, 25 იანვ., გვ. 3.

Мушкудиани М. Большой ученый, великий гражда-нин. — Комунისტის სხივი (Цаგერი), 1973, 25 янв., с. 3.

551. შამელაშვილი რ. თანასახელმძღვანელო სტუდენტთათვის. [ახვლედიანი გ. ენათმეცნიერების შესავლის საკითხები. გ. ახვლე-დიანის რედ-ით. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1972. რეც.]. — ქუთა-ისი, 1973, 3 იანვ., გვ. 3.

Шамелашвили Р. Учебник для студентов. [Ахвледиани Г. Вопросы введения в языковедение. Под ред. Г. Ахвледиани. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1972. Рец.]. — Кутаиси, 1973, 3 янв., с. 3.

1974

552. ძიძიგური შ. გიორგი ახვლედიანი. [ქართული ენისა და კულტურის მეცლევარნი]. — წგ-ში: ძიძიგური შ. ლიტერატურულ-ენათმეცნიერული ნარკვევები. თბ., „მერანი“, 1974, გვ. 505—572.

Дзидзигური Ш. Георгий Ахвледиани. [Исследователи грузинского языка и культуры]. — В его же кн.: Литератур-но-лингвистические очерки. Тб., «Мерани», 1974, с. 505—572.

553. Академия наук СССР. Персональный состав. 1724—1974. — Кн. 2. М., «Наука», 1974, с. 183.

554. Академия наук СССР и развитие грузинской науки. 1724—1974. Тб., «Мецნიერება», 1974, с. 198, 202.

555. Джорбенадзе С. М. Учреждения Академии наук Со-юза СССР и Тбилисский университет. Доклады и факты. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1974, с. 61, 119, 127, 128, 129, 187, 211, 215, 216.

556. Чхенкели, В. С. Серьезные недостатки одного учебника. [Ахвледиани Г. и др. Русский язык. Учебник 8-го класса груз. школы. Тб., «Ганатлеба», 1973]. — Русский язык в груз. школе, 1974, № 3, с. 74—79.

დაბადების 70 წლისთავი
70 ЛЕТ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ

557. ალავიძე მ. სახელოვანი ენათმეცნიერი. [გიორგი ახვლედიანის იუბილეს გამო ქუთაისის პედაგოგიკური ინსტიტუტში]. — სტალინელი (ქუთაისი), 1957, 20 დეკ.

Алавидзе М. Знаменитый языковед. [По поводу юбилея Г. Ахвледиани в Кутаисском пединституте]. — Сталинели (Кутаиси), 1957, 20 дек.

558. ანდანიშვილი ა. ღვაწლმოსილი საბჭოთა მეცნიერი. — საბჭოთა ოსეთი, 1957, 9 ოქტ., გვ. 3.

Анганишвили А. Заслуженный советский ученый. — Сабчота Осети, 1957, 9 окт., с. 3.

559. პროფ. გ. ს. ახვლედიანის საიუბილეო საღამო [თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში 1957 წლის 1 ოქტომბერს]. — ახალგაზრდა სტალინელი, 1957, 4 ოქტ., გვ. 3.

Юбилейный вечер проф. Г. С. Ахвледиани [в Тбилисском государственном университете 1 окт. 1957 года посвященный 70-летию со дня рождения и 45-летию научно-пед. деятельности]. — Ахалгазრда сталинели, 1957, 4 окт., с. 3.

560. ქლენტი ს. გამოჩენილი საბჭოთა ენათმეცნიერი. — კომუნისტი, 1957, 1 ოქტ., გვ. 3.

Жленти С. Выдающийся советский ученый. — Комунисти, 1957, 1 окт., с. 3.

561. ქლენტი ს. გიორგი ახვლედიანი. — მხათობი, 1957, № 12, გვ. 177—182.

Жленти С. Георгий Ахвледиани. — Мхათობი, 1957, № 12, с. 177—182.

562. ქლენტი ს. სახელოვანი მეცნიერი. — ახალგაზრდა სტალინელი, 1957, 4 ოქტ., გვ. 3.

Жленти С. Знаменитый ученый. — Ахалгазრда сталинели, 1957, 4 окт., с. 3.

563. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსის გ. ახვლედიანის საიუბილეო საღამო. (საქდესი). — კომუნისტი-სავენ (კასპი), 1957, 6 ოქტ., გვ. 1.

Юбилейный вечер посвященный академику Академии наук Грузинской ССР Г. Ахвледиани. (ГрузТат). — Комунизмисაკენ (Каспи), 1957, 6 окт., с. 1.

564. ფოცხიშვილი ა. გამოჩენილი ქართველი მეცნიერი. — მეცნიერება და ტექნიკა, 1958, № 1, გვ. 5—7.

Фощишвили А. Выдающийся грузинский ученый. — Мещниереба და техника, 1958, № 1, с. 5—7.

565. ლლონტი ალ. გამოჩენილი ქართველი მეცნიერი. — ლიტერატურული გაზეთი, 1957, 27 სექტ., გვ. 3.

Ллonti Ал. Выдающийся грузинский ученый. — Литератури გაზეთი, 1957, 27 сент., с. 3.

566. შათირიშვილი შ. გამოჩენილი მეცნიერი და საზოგადო მოღვაწე. — სახალხო განათლება, 1957, 2 ოქტ., გვ. 3.

Шатиришвили Ш. Выдающийся ученый и общественный деятель. — Сахалхо განათლება, 1957, 2 окт., с. 3.

567. შათირიშვილი შ. ფონეტიკური კრებული [აკად. გ. ახვლედიანის დაბადების 70 წლისთავისადმი მიძღვნილი რუსულ ენაზე გამოცემული ფონეტიკური კრებულის შესახებ]. — ლიტერატურული გაზეთი, 1959, 18 სექტ., გვ. 3.

Шатиришвили Ш. Фонетический сборник. [Посвященный 70-летию со дня рождения Г. С. Ахвледиани. Изд. на рус. яз.]. — Литератури გაზეთი, 1959, 18 сент., с. 3.

568. შეხვედრა აკადემიკოს გ. ახვლედიანთან. — სტალინელი (ქუთაისი), 1957, 25 დეკ.

Встреча с академиком Г. Ахвледиани. — Сталинели (Кутаиси), 1957, 25 дек.

569. ძიძიგური შ. პატრიოტი, ღვაწლმოსილი მეცნიერი. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1957, 1 ოქტ., გვ. 3.

Дзидзигური Ш. Патриот, заслуженный ученый. — Ахалгазრда კომუნისტი, 1957, 1 окт., с. 3.

570. Михайлов Ф. Чествование академика Г. С. Ахвледиани. [В Кутаисском пед. ин-те]. — Кутаисская правда, 1957, 24 дек.

571. Фонетический сборник. [Ред. В. А. Артемов и С. М. Жгенти]. 1. [Посвящ. 70-летию чл.-кор. АН СССР акад. проф. Г. С. Ахвледиани]. Тб., Изд-во тбил. ун-та, 1959. 447 с, с илл. 1 л. портр. — Библиогр.: с. 24—34 (124 назв.). Резюме статей на англ. яз.

О Г. С. Ахвледиани. Жгенти С. М. Георгий Сариданович Ахвледиани, с. VII—XV.

572. Шарадзенидзе Т. Выдающийся языковед. — Заря Востока, 1957, 1 окт., с. 3.

573. Чествование академика Академии наук Грузинской ССР Г. Ахвледиани. — Заря Востока, 1957, 4 окт., с. 3.

574. Чочуа Т. Ученый и гражданин. — Молодой сталинец, 1957, 1 окт., с. 2.

დაბადების 75 წლისთავი

75 ЛЕТ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ

575. ამაშუკელი შ. გამოჩენილი ქართველი ენათმეცნიერი. — ქუთაისი, 1962, 13 აპრ., გვ. 3.

Амашукели Ш. Выдающийся грузинский языковед. — Кутаиси, 1962, 13 апр., с. 3.

576. ლიტონი ჯ. მეცნიერების ნათელი სხივი. — თბილისი, 1962, 19 აპრ., გვ. 3.

Литтон Дж. Ясный луч науки. — Тбилиси, 1962, 19 апр., с. 3.

577. ქლენტი ს. დიდი მეცნიერი და მოქალაქე. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1962, 12 მაისი, გვ. 2.

Жгенти С. Большой ученый и гражданин. — Тбилисисс университети, 1962, 12 мая, с. 2.

578. ძიძიგური შ. ჩვენი მეცნიერები. [ავაქი შანიძე, გიორგი ახვლედიანი]. — დროშა, 1962, № 5, გვ. 13.

Дзидзигური Ш. Наши ученые. [Акакий Шанидзе, Георгий Ахвледиани]. — Дроша, 1962, № 5, с. 13.

579. Шарадзенидзе Т. Жизнь, отданная науке. — Молодежь Грузии, 1962, 12 апр., с. 4.

დაბადების 80 წლისთავი

80 ЛЕТ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ

580. აკადემიკოს გ. ახვლედიანის იუბილე. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1967, 5 ივნ., გვ. 3.

Юбилей академика Г. Ахвледиани. — Тбилисисс университети, 1967, 5 июня, с. 3.

581. აკადემიკოს გ. ახვლედიანის იუბილე. [საიუბილეო საღამო თბილ. უნ-ტში]. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1967, 10 ივნ., გვ. 3.

Юбилей академика Г. Ахвледиани. [Юбилейный вечер в Тбил. ун-те]. — Тбилисисс университети, 1967, 10 июня, с. 3.

582. აკადემიკოს გიორგი ახვლედიანს. [ჟურნალ „ცისკარის“ რედაქცია ულოცავს დაბადების 80 წლისთავს]. — ცისკარი, 1967, № 6, გვ. 142.

Академику Георгию Ахвледиани. [Редакция журн. «Цискари» поздравляет 80-летие со дня рождения]. — Цискари, 1967, № 6, с. 142.

583. ალავიძე მ. გამოჩენილი ენათმეცნიერი. — ქუთაისი, 1967, 15 აპრ., გვ. 3.

Алавиძე М. Выдающийся языковед. — Кутаиси, 1967, 15 апр., с. 3.

584. ალავიძე მ. დიდი მეცნიერი და ქუთაისი. აკადემიკოს გიორგი ახვლედიანის იუბილესათვის. — ქუთაისი, 1967, 4 ივნ., გვ. 3.

Алавиძე М. Большой ученый и Кутаиси. — Кутаиси, 1967, 4 июня, с. 3.

585. ანდრონიკაშვილი მ. ინდო-ირანულ ენათა შესანიშნავი მკვლევარი. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1967, 5 ივნ., გვ. 2.

Андроникашвили М. Выдающийся исследователь индо-иранских языков. — Тбилисисс университети, 1967, 5 июня, с. 2.

586. აღმოსავლური ფილოლოგია. სტატიების კრებული. სარედ. კოლეგია: გ. წერეთელი (რედ.), თ. გამყრელიძე, ჯ. გიუნაშვილი (მდივანი), მ. თოდუა, დ. კობიძე, აღ. ლეკიაშვილი, ს. ყაუხჩიშვილი, კ. წერეთელი, ს. ჯიქია. ავ. შანიძისა და გ. ახვლედიანის დაბადების 80 წლისთავზე. თბ., „მეცნიერება“, 1969. 287 გვ. 27 ფ. ილ. — სტატიების რეზიუმე რუს. ენ.

Восточная филология. Сборник статей. Ред. коллегия:

Г. Церетели (Ред.), Т. Гамкrellidze, Дж. Гиунашвили (секретарь), С. С. Джикия, С. Г. Каухчишвили, Д. И. Кобидзе, А. С. Лекиашвили, М. А. Тодуа, К. Г. Церетели. К 80-летию со дня рождения А. Г. Шанидзе и Г. С. Ахвледиани. Тб., «Мещниереба», 1969. 287 с. 27 л. илл. — Резюме статей на рус. яз.

587. ბანძელაძე გ. ადამიანური ადამიანი. — დროშა (წყალტუბო), 1967, 8 ივნ., გვ. 3.

Бандзелаძე Г. Человечный человек. — Дроша (Цхалтубო), 1967, 8 июня, с. 3.

588. ბეკოევი დ. ჩვენი დიდი მოამბე. — საბჭოთა ოსეთი, 1967, 4 ივნ., გვ. 3.

Бекоев Д. Преданный друг. — Сабчота Осети, 1967, 4 июня, с. 3.

589. გაფრინდაშვილი შ. დიდი ფონეტიკოსი. — კომუნისტი, 1967, 4 ივნ., გვ. 3.

Гаприндашвили Ш. Большой исследователь-фонетик. — Комунисти, 1967, 4 июня, с. 3.

590. გვენცაძე ალ. გამოჩენილი მეცნიერი და საზოგადო მოღვაწე. — გამარჯვების დროშა (ლაგოდეხი), 1967, 3 ივნ., გვ. 2; ალაზნის განთიადი (თელავი), 1967, 6 ივნ., გვ. 2.

Гвенцадзе Ал. Выдающийся ученый и общественный деятель. — Гамарджвеხის დროშა (Лагодехი), 1967, 3 июня, с. 2; Алазის განთიადი (Телавი), 1967, 6 июня, с. 2.

591. გიორგაძე თ. ჭადრაკს გამოეხსურებულნი. [ქართული კულტურის მოღვაწენი და ჭადრაკი]. თბ., „საბჭ. საქართველო“, 1967. 129 გვ. [ილ. ჭავჭავაძე, აკ. წერეთელი, ნ. ნიკოლაძე, ვ. მაჩაბელი, კ. მარჯანიშვილი, ა. შანიძე, გ. ახვლედიანი].

გიორგაძე თ. Влюбленные в шахматы. [Деятели грузинской культуры и шахматы]. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1967. 129 с. [И. Чавчаваძე, აკ. Церетელი, ნ. ნიკოლაძე, ვ. მაჩაბელი, კ. მარჯანიშვილი, ა. შანიძე, გ. ახვლედიანი].

592. გიორგი სარიდანის ძე ახვლედიანი. (მოკლე ბიოგრაფიული ცნობა). — დროშა (წყალტუბო), 1967, 8 ივნ., გვ. 3.

Георгий Сариданович Ахвледиани. (Краткая биографическая справка). — Дроша (Цхалтубო), 1967, 8 июня, с. 3.

593. გუდავა ტ. მაღალი ზნეობის კეთილი ადამიანი. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1967, 5 ივნ., გვ. 3.

Гудава Т. Человек высокой нравственности и большой души. — Тбилисის უნივერსიტეტი, 1967, 5 ივნ., с. 3.

594. დიდად პატივცემულ მოღვაწეს გიორგი. (საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმის და საზოგადოებრივ მეცნიერებათა განუ-ბის მისალმება დაბადების 80 წლისა და სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობის 55 წლისთავზე). — მაცნე, 1967, № 6, გვ. 401—402.

Адрес Георгию Ахвледиани. (От Президиума Акад. наук Груз. ССР и Отд-ния общ. наук 80-летию со дня рождения и 55-летию науч.-педаг. деятельности). — Мачне, 1967, № 6, с. 401—402.

595. ვეშაბიძე ი. სტუდენტთა მოსყვარულე და მეგობარი. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1967, 5 ივნ., გვ. 4.

Вешапиძე И. Большой друг студентов. — Тбилисის უნივერსიტეტი, 1967, 5 ივნ., с. 4.

596. ზაალიშვილი მ. [გ. ახვლედიანის დაბადების 80 წლისთავის გამო]. — ალაზნის განთიადი (თელავი), 1967, 6 ივნ., გვ. 2.

Заалишвили М. [80-летие со дня рождения Г. Ахвледиани]. — Алазის განთიადი (Телавი), 1967, 6 ივნ., с. 2.

597. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები. 121. აღმოსავლეთმცოდნეობის სერია, ტ. 7. გიორგი ახვლედიანს დაბადების 80 წლისთავზე. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1967. 373 გვ.

შინაარსი: კობიძე დ., გიუნაშვილი ჯ. გიორგი ახვლედიანის ცხოვრება და მოღვაწეობა. გვ. 11—20.

Труды Тбилисского университета. 121. Серия востоковедения. Т. 7. Г. С. Ахвледиани к 80-летию со дня рождения. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1967. 373 с.

Содержание: Кобидзе Д. И., Гиунашвили Дж. Ш. Жизнь и деятельность Г. С. Ахвледиани, с. 11—20.

598. თბილისის უნივერსიტეტი გიორგი ახვლედიანს. საიუბილეო კრებული, მიძღვნილი გიორგი ახვლედიანის დაბადების 80 წლისთავისადმი. სარედ. კოლეგია: შ. ძიძიგური (მთ. რედ.) [და სხვ.]. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1969. 485 გვ. ილ. 1. ფ. პორტრ.

შინაარსი: ძიძიგური შ. გიორგი ახვლედიანი, გვ. 7—24.

Тбилисский университет Георгию Ахвледиани. Юбилей-

ный сборник посвященный Георгию Саридановичу Ахвледиани в связи с 80-летием со дня рождения. Ред. коллегия: Ш. Дзидзигури (гл. ред.) [и др.]. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1969. 485 с. 1 л. портр. с илл.

Содержание: Дзидзигури Ш. Георгий Ахвледиани, с. 7—24; Небиеридзе Г. С. Г. С. Ахвледиани как фонолог, с. 25—30.

599. იაკობსონი რ. იუბილარს ულოცავენ [აშშ. პარკარდის უნივერსიტეტის პროფესორის მილოცვა]. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1967, 5 ივნ., გვ. 2; კომუნისტი, 1967, 5 ივნ., გვ. 3.

Якобсон Р. Поздравляют юбиляра. [Соед. штаты Америки. Поздравление профессора Гарвардского университета]. Тбилисис უნივერსიტეტი, 1967, 5 ივნ., ს. 2; Кომუნისტი, 1967, 5 ივნ., ს. 3.

600. იანჭოშვილი მ. მადლიერებით შევუძრებთ. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1967, 5 ივნ., გვ. 3.

Ианкошвили М. Взираем с почтением. — Тбилисис უნივერსიტეტი, 1967, 5 ივნ., ს. 3.

601. იუბილარს მიეძღვნა. [აკად. გ. ახვლედიანის დაბადების 80 წლისთავთან დაკავშირებით თბილ. უნ-ტის გამ-ბამ გამოსცა შ. ძიშის გურის წიგნი „გიორგი ახვლედიანი“. ცნობა]. — თბილისი, 1967, 5 ივნ., გვ. 3.

Посвящается юбиляру. [Изд-во Тбил. ун-та в связи с 80-летием со дня рождения Г. С. Ахвледиани издало книгу Ш. Дзидзигури «Георгий Ахвледиани». Сообщение]. — Тбилиსი, 1967, 5 ივნ., ს. 3.

602. კაიშაური ა. ლოგოპედიის მოამბე. — სახალხო განათლება, 1967, 7 ივნ., გვ. 3.

Кайшаური А. Заслуженный деятель логопедии. — Сахалხო განათლება, 1967, 7 ივნ., ს. 3.

603. კობიძე დ. და გიუნაშვილი ჯ. გიორგი ახვლედიანის ცხოვრება და მოღვაწეობა. — თბილ. უნ-ტის შრომები, ტ. 121, 1967, გვ. 11—20.

Кобидзе Д. и Гиუნашвили Дж. Жизнь и деятельность Георгия Ахвледиани. — Труды Тбил. ун-та, т. 121, 1967, с. 11—20.

604. კოპალიანი მ. შესანიშნავი მეცნიერი. — კომუნისტის სიყვარული (ცაგვერი), 1967, 3 ივნ., გვ. 3.

Копалдანი М. Замечательный Ученый. — Комунизмის სიყვარული (Цაღვერი), 1967, 3 ივნ., ს. 3.

605. მაისურაძე ი. გამოჩენილი საბჭოთა მეცნიერი. — მნათობი, 1967, № 7, გვ. 165—168.

Маисურაძე И. Выдающийся советский ученый. — Мნათობი, 1967, № 7, ს. 165—168.

606. მაისურაძე ი. დედა ენის სიწმინდის გუშაგი. — თბილისი, 1967, 5 ივნ., გვ. 3.

Маисურაძე И. Защитник чистоты родного языка. — Тбилиსი, 1967, 5 ივნ., ს. 3.

607. მაისურაძე ი. დიდი მეცნიერი და მოქალაქე. — ბორჯომი, 1967, 3 ივნ., გვ. 3.

Маисურაძე И. Большой ученый и гражданин. — Боржومي, 1967, 3 ივნ., ს. 3.

608. მაისურაძე ი. სახელოვანი ქართველი მეცნიერი და მოღვაწე. — განათლებული მესხეთი (ადიგენი), 1967, 6 ივნ., გვ. 3.

Маисურაძე И. Прославленный грузинский ученый. — განათლებული მესხეთი (ადიგენი), 1967, 6 ივნ., ს. 3.

609. მაისურაძე ი. სახელოვანი ქართველი მეცნიერი და მოღვაწე. — სოციალისტური რუსთავი, 1967, 4 ივნ., გვ. 3.

Маисურაძე И. Прославленный грузинский ученый. — Социалистური რუსთავი, 1967, 4 ივნ., ს. 3.

610. მაისურაძე ი. უებრო მეკლევარი. — სახალხო განათლება, 1967, 7 ივნ., გვ. 3.

Маисურაძე И. Несравненный исследователь. — Сахалხო განათლება, 1967, 7 ივნ., ს. 3.

611. მაჭავარიანი გ. ქართული ფონოლოგიის ფუძემდებელი. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1967, 5 ივნ., გვ. 2.

Мацавარიანი Г. Основоположник грузинской фонологии. — Тбилиსის უნივერსიტეტი, 1967, 5 ივნ., ს. 2.

612. მეგლაძე დ. ნორჩი თაობის მოამბე. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1967, 5 ივნ., გვ. 2.

Мегლაძე Д. Друг юного поколения. — Тбилиსის უნივერსიტეტი, 1967, 5 ივნ., ს. 2.

613. მეგრელიძე ი. გამოჩენილი მეცნიერი. — თბილისი, 1967, 5 ივნ., გვ. 3, სურ-ით.

Мегрелидзе И. Выдающийся ученый. — Тбилиси, 1967, 5 июня, с. 3, с порт.

614. მეტყველების ანალიზის, სინთეზისა და სტატისტიკის საკითხები. სახელოვან ქართველ მეცნიერს აკაკი შანიძესა და გიორგი ახვლედიანს დაბადებიდან 80 წლისთავზე. თბ., „მეცნიერება“, 1967, 174 გვ.

Вопросы анализа, синтеза и статистики речи. Грузинским ученым Ак. Шанидзе и Г. Ахвледiani к 80-летию со дня рождения. Тб., „მეცნიერება“, 1967, 174 ს.

615. მეცნიერის სახელოვანი გზა. გიორგი ახვლედიანის იუბილე (თბილ. სახელმწ. უნ-ტში). — კომუნისტი, 1967, 7 ივნ., გვ. 3.

Славный путь ученого. Юбилей Георгия Ахвледiani (в Тбил. ун-те). — Комунисти, 1967, 7 июня, с. 3.

616. მრეწლიშვილი მ. ქართული თეატრის ამავდარი. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1967, 5 ივნ., გვ. 4.

Мревлишвили М. Большой труженик грузинского театра. — Тбилисис университети, 1967, 5 июня, с. 4.

617. ნებეირიძე გ. გიორგი ახვლედიანი. — ქართული ენა და ლიტერატურა სკოლაში, 1967, № 2, გვ. 70—72.

Небиеридзе Г. Георгий Ахвледiani. — Картული ენა და ლიტერატურა სკოლაში, 1967, № 2, с. 70—72.

618. ნებეირიძე გ. დიდი ქართველი მეცნიერი. — განთიადი (კასპი), 1967, 6 ივნ., გვ. 3.

Небиеридзе Г. Большой грузинский ученый. — Гантиади (Каспи), 1967, 6 июня, с. 3.

619. ნიქარაძე შ. დიდი ქართველი მეცნიერი. — საბჭოთა აჭარა, 1967, 4 ივნ., გვ. 3.

Нижарадзе Ш. Большой грузинский ученый. — Сабчота Аджара, 1967, 4 июня, с. 3.

620. ოქროპირიძე ნ. ღვაწლმოსილი მეცნიერი და მოქალაქე. — გამარჯვება (გორი), 1967, 6 ივნ., გვ. 3.

Окропиридзе Н. Заслуженный ученый и гражданин. — Гамарджвеба (Гори), 1967, 6 июня, с. 3.

621. პროკოფიევი მ. ა. იუბილარს ულოცავენ. [სსრკ განათლების მინისტრის მ. ა. პროკოფიევის მილოცვა გ. ახვლედიანის დაბადების 80 წლისთავისადმი]. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1967, 5 ივნ., გვ. 1; კომუნისტი, 1967, 4 ივნ., გვ. 3.

Прокофьев М. А. Поздравляют юбиляра. [Министр просвещения СССР М. А. Прокофьев поздравляет Г. Ахвледiani 80-летием]. — Тбилиსის университети, 1967, 5 июня, с. 1; Комунисти, 1967, 4 июня, с. 3.

622. სახვაძე ე. ტვირთი მისი — დაწმენდილი ოქრო. ინტერვიუ აკად. გ. ახვლედიანთან. — ლიტერატურული საქართველო, 1967, 9 ივნ., გვ. 3.

Сахвадзе Э. Труд его — чистое золото. Интервью с акад. Г. Ахвледiani. — Литერатуриლი Сакартველო, 1967, 9 июня, с. 3.

623. ურუშაძე აკ. მშვენება უნივერსიტეტისა. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1967, 5 ივნ., გვ. 3.

Урушадзе Ак. Гордость университета. — Тбилиსის университети, 1967, 5 июня, с. 3.

624. ფოგტი ჰანს. იუბილარს ულოცავენ. [ოსლოს უნივერსიტეტის რექტორის მილოცვა]. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1967, 5 ივნ., გვ. 2; კომუნისტი, 1967, 4 ივნ., გვ. 3.

Фогт Ханс. Поздравляют юбиляра. [Поздравление ректора университета Осло]. Тбилиსის университети, 1967, 5 июня, с. 2; Комунисти, 1967, 4 июня, с. 3.

625. ფოცხიშვილი ა. ქართული ენათმეცნიერების ბურჯი. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1967, 6 ივნ., გვ. 3.

Фоцхишвили Л. Столп грузинского языковедения. — Ахалгаზრდა კომუნისტი, 1967, 6 июня, с. 3.

626. ქაჯაია თ. გამოჩენილი ქართველი ენათმეცნიერი. — საბჭოთა ოსეთი, 1967, 4 ივნ., გვ. 3.

Каджая О. Выдающийся грузинский языковед. — Сабчота Осети, 1967, 4 июня, с. 3.

627. ღლონტი ალ. მამა ქართული ენათმეცნიერებისა. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1967, 5 ივნ., გვ. 2.

Глonti Ал. Отец грузинского языковедения. — Тбилиსის университети, 1967, 5 июня, с. 2.

628. ღლონტი ალ. საქვეყნოდ განთქმული მეცნიერი. — დროშა (წყალტუბო), 1967, 8 ივნ., გვ. 3.

Глonti Ал. Прославленный ученый. — Дроша (Цхалтубо), 1967, 8 июня, с. 3.

629. ღლონტი ალ. ძვირფასი სახელი. — კომუნისტი, 1967, 4 ივნ., გვ. 3.

Глonti Ал. Дорогое имя. — Комунисти, 1967, 4 июня, с. 3.

630. შათირიშვილი შ. დიდი მეცნიერი და პედაგოგი. — სახალხო განათლება, 1967, 7 ივნ., გვ. 3.

Шатиришвили Ш. Большой ученый и педагог. — Сахалхо განათლება, 1967, 7 июня, с. 3.

631. შამელაშვილი რ. მართლმეტყველების საკითხები გ. ახვლედიანის შრომებში. — ქუთაისი, 1967, 9 ივნ., გვ. 3.

Шамелашвили Р. Вопросы орфоэпии в трудах Георгия Ахвледiani. — Кутаиси, 1967, 9 июня, с. 3.

632. შამელაშვილი რ. საყურადღებო ნაშრომი. [შ. ძიძიგური. გიორგი ახვლედიანი. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა. 1967. რეც.] — საბჭოთა ოსეთი, 1967, 14 სექტ., გვ. 4.

Шамелашвили Р. Важное исследование. [Ш. Дзидзигური. Георгий Ахвледiani. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1967. Рец.] — Сабчота ოსეთი, 1967, 14 сент., с. 4.

633. შვანგირაძე ნ. ჩვენი თეატრის ამაღლარი. — კომუნისტი, 1967, 4 ივნ., გვ. 3.

Швангирадзе Н. Большой деятель нашего театра. — Комунисти, 1967, 4 июня, с. 3.

634. ძიძიგური შ. გიორგი ახვლედიანი. — მაცნე (საქ. სსრ მეცნ. აკადემიის საზოგადოებრივ მეცნ. განყ-ბა), 1967, № 6, გვ. 403—408.

Дзидзигური Ш. Георгий Ахвледiani. — Мачне, (Акад. наук Груз. ССР. Отд-ние общ. наук), 1967, № 6, с. 403—408.

635. ძიძიგური შ. გიორგი ახვლედიანი. — ცისკარი, 1967, № 6, გვ. 137—142.

Дзидзигური Ш. Георгий Ахвледiani. — Цискари, 1967, № 6, с. 137—142.

636. ძიძიგური შ. გიორგი ახვლედიანი. — სკოლა და ცხოვრება, 1967, № 6, გვ. 85—88.

Дзидзигური Ш. Георгий Ахвледiani. — Скола და ცხოვრება, 1967, № 6, с. 85—88.

637. ძიძიგური შ. გიორგი ახვლედიანი. [მონოგრაფია]. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1967, 71 გვ. ილ. და პორტრ. — გიორგი ახვლედიანის უმთავრესი შრომების ბიბლიოგრაფია, გვ. 65—70.

Дзидзигური Ш. Георгий Ахвледiani. [Монография]. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1967, 71 с. с илл. и портр. — Библиогр. трудов Г. С. Ахвледiani, с. 65—70.

638. ჯანტურიშვილი დ. ქართველ რუსისტთა პატრიარქი. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1967, 5 ივნ., გვ. 4.

Чантуришвили Д. Патриарх грузинских русистов. — Тбилисის უნივერსიტეტი, 1967, 5 июня, с. 4.

639. ხუციშვილი ს. ბატონი გიორგი. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1967, 5 ივნ., გვ. 3.

Хуцишвили С. Батони Георги. — Тбилисის უნივერსიტეტი, 1967, 5 июня, с. 3.

640. ჯიბლაძე გ. დიდად საამაუო მეცნიერი. — სოფლის ცხოვრება, 1967, 4 ივნ., გვ. 3.

Джибладзе Г. Гордость науки. — Соцлис ცხოვრება, 1967, 4 июня, с. 3.

641. ჯიქია ს. ჩვენი სასიქადულო მასწავლებელი. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1967, 5 ივნ., გვ. 1.

Джикия С. Наш славный учитель. — Тбилисის უნივერსიტეტი, 1967, 5 июня, с. 1.

642. Адрес Георгию Ахвледiani. (К 80-летию со дня рождения и 55-летию науч.-пед. деятельности). — Мачне, 1967, № 6, с. 401—402; 1 л. портр.

643. ასათიანი ე. Выдающийся ученый и общественный деятель. — Кутанская правда, 1967, 6 июня, с. 2.

644. Владимирская В. Ученый, учитель, гражданин. — Учительская газета, 1967, 13 апр. с. 2.

645. გამკრელიძე ტ. Патриот, ученый педагог. — Заря Востока, 1967, 4 июня, с. 3.

646. Дзидзигური Ш. Георгий Сариданович Ахвледiani. — Изв. АН СССР. Серия лит-ры и яз., т. 26, вып. 3, 1967, с. 286—287, с портр.

647. კანკავა მ. Г. С. Ахвледiani. — Русский язык в грузинской школе, 1967, № 2, с. 16—22.

648. კანკავა მ. Юбилей Г. С. Ахвледiani. — Русский язык в нац. школе, 1967, № 4, с. 84—85.

649. Кекელიძე მ. Воскресенье накануне юбилея. — Вечерний Тбилиси, 1967, 5 июня, с. 1.

650. Мачавариани Г. Вечная молодость. — Молодежь Грузии, 1967, 6 июня, с. 3.

651. Мгеладзе Д. Золотые плоды. — Молодежь Грузии, 1967, 6 июня, с. 3.

652. Славный путь ученого. Юбилей Георгия Ахвледиани. — Заря Востока, 1967, 7 июня, с. 3.

653. Урушадзе А. Им гордится университет. — Молодежь Грузии, 1967, 6 июня, с. 3.

654. Хуцишвили С. Рыцарь большой науки. — Молодежь Грузии, 1967, 6 июня, с. 3.

655. Цагаева А. Выдающийся советский ученый Г. С. Ахвледиани. — Социалистическая Осетия, 1967, 4 июня.

656. Шамелашвили Р. Номдзыд ахуыргонд, ирон авзаг иртасаг. — Фидиуаг, 1967, № 4, с. 53—55.

Шамелашвили Р. Знаменитый ученый, исследователь осетинского языка. — Фидиуаг, 1967, № 4, с. 53—55.

დაბადების 85 წლისთავი
85 ЛЕТ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ

657. შეხვედრა აკადემიკოს გ. ახვლედიანთან [სამხრეთ ოსეთის სახელმწ. პედ. ინ-ტში]. — საბჭოთა ოსეთი, 1972, 12 დეკ., გვ. 4.

Встреча с академиком Г. Ахвледиани [в Юго-Осетинском гос. пед. институте]. — Сабчота Осети, 1972, 12 дек., с. 4.

658. ძიძიგური ბ. დიდი მეცნიერი, მრავალმხრივი მოღვაწე. — თბილისი, 1972, 1 ივნ., გვ. 3.

Дзидзигური Н. Выдающийся языковед, многогранный деятель. — Тбилиси, 1972, 1 июня, с. 3.

659. Медойты Б. Ирон адсемы хселар, разагътайахуыргонд. — Советон Ирыстон, 1972, 18 апр.

Медоев Б. Друг осетинского народа, прославленный ученый. — Советон Ирыстон, 1972, 18 апр.

660. Цхуырбаты З. Ирон адсемы — анувыд хселар. — Фидиуаг, 1972, № 4, с. 90—92.

Цховребова З. Преданный друг осетинского народа. — Фидиуаг, 1972, № 4, с. 90—92.

დაბადების 90 წლისთავი
90 ЛЕТ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ

661. ალავეძე მიხ. გამოჩენილი ენათმეცნიერი და მოღვაწე. — ქუთაისი, 1977, 15 აპრ., გვ. 3.

Алавидзе Мих. Выдающийся языковед и деятель. — Кутаиси, 1977, 15 апр., с. 3.

662. დიდ მეცნიერს მიეძღვნა. [აკად. გ. ახვლედიანის დაბადების 90 წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო სესია თბილისის უცხო ენათა პედაგოგიურ ინ-ტში]. — თბილისი, 1977, 16 აპრ., გვ. 3.

Посвящена большому ученому. [Научная сессия в Тбил. пед. ин-те иностранных языков]. — Тбилиси, 1977, 16 апр., с. 3.

663. ფხაკაძე ს. მეცნიერის შარავანდედი. (მოგონებათა ფურცელი). — დროშა (წყალტუბო), 1977, 12 აპრ., გვ. 3.

Пхакадзе С. Яркий свет ученого. (Воспоминание). — Дроша (Цкалтуბо), 1977, 12 апр., с. 3.

664. შამელაშვილი რ. დიდი ენათმეცნიერი. — საბჭოთა ოსეთი, 1977, 13 აპრ., გვ. 4.

Шамелашвили Р. Большой языковед. — Сабчота Осети, 1977, 13 апр., с. 4.

665. შამელაშვილი რ. ქართული ენათმეცნიერების სიამაყე. — სოფლის ცხოვრება, 1977, 13 აპრ., გვ. 3.

Шамелашвили Р. Гордость грузинского языковедения. — Соплис цховреба, 1977, 13 апр., с. 3.

666. Шамелашვილი Р. Ирон фовзалжы зынгъо иртасог. — Советон Ирыстон, 1977, 17 апр., с. 4.

Шамелашвили Р. Видный деятель осетинского языковедения. — Советская Осетия, 1977, 17 апр., с. 4.

გიორგი ახვლედიანის გარდაცვალება და დაკრძალვა
СМЕРТЬ И ПОХОРОНЫ ГЕОРГИЯ АХВЛЕДИАНИ

667. გიორგი სარიდანის ძე ახვლედიანი. [ცნობა გარდაცვალების შესახებ]. — კომუნისტი, 1973, 8 ივლ., გვ. 1; თბილისი, 1973, 9 ივლ., გვ. 1; ახალგაზრდა კომუნისტი, 1973, 10 ივლ., გვ. 3; Заря

Востока, 1973, 10 ივლისი, ს. 3. — ხელმოწერა: საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭო.

Георгий Сариданович Ахвледиани. [Извещение о кончине]. — Комунисти, 1973, 8 ივლისი, ს. 1; Тбилиსი, 1973, 9 ივლისი, ს. 1; Ахალგარდა комунисти, 1973, 10 ივლისი, ს. 3; Заря Востока, 1973, 10 ივლისი, ს. 3. — Подписи: Центральный Комитет Компартии Грузии, Президиум Верховного Совета Грузинской ССР и Совет Министров Грузинской ССР.

668. გიორგი სარიდანის ძე ახვლედიანი. [გარდაცვალების გამო]. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. მოამბე, 1973, ტ. 72, № 1, გვ. 248—249. — პარალ. ტექსტი რუს. ენ.

Георгий Сариданович Ахвледиани. [По случаю смерти]. — Сообщения Акад. наук Груз. ССР, 1973, т. 72, № 1, с. 248—249. — Парал. текст на рус. яз.

669. საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოში. [ცნობა აკადემიკოს გ. ს. ახვლედიანის დაკრძალვის მომწყობი კომისიის შექმნის შესახებ]. — კომუნისტი, 1973, 8 ივლისი, გვ. 1; თბილისი, 1973, 9 ივლისი, გვ. 1; Заря Востока, 1973, 8 ივლისი, ს. 1.

В Совете Министров Грузинской ССР [Об образовании комиссии по организации похорон акад. Г. С. Ахвледиани]. — Комунисти, 1973, 8 ივლისი, ს. 1; Тбилиსი, 1973, 9 ივლისი, ს. 1; Заря Востока, 1973, 8 ივლისი, ს. 1.

670. აკად. გ. ს. ახვლედიანის დაკრძალვის კომისიისაგან. — კომუნისტი, 1973, 8 ივლისი, გვ. 4; თბილისი, 1973, 9 ივლისი, გვ. 1; Заря Востока, 1973, 8 ივლისი, ს. 1.

От комиссии по организации похорон акад. Г. С. Ахвледиани. — Комунисти, 1973, 8 ივლისი, ს. 4; Тбилиსი, 1973, 9 ივლისი, ს. 1; Заря Востока, 1973, 8 ივლისი, ს. 1.

671. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიისაგან. [სამგლოვიარო განცხადება]. — კომუნისტი, 1973, 8 ივლისი, გვ. 4; თბილისი, 1973, 9 ივლისი, გვ. 4; Заря Востока, 1973, 8 ივლისი, ს. 4.

От Академии наук Грузинской ССР. [Извещение о кончине акад. Г. С. Ахвледиани]. — Комунисти, 1973, 8 ივლისი, ს. 4; Тбилиსი, 1973, 9 ივლისი, ს. 4; Заря Востока, 1973, 8 ივლისი, ს. 4.

672. საქართველოს სსრ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტროსა და თბილისის შრომის წითელი დროშის ორდენოსანი სახელმწიფო უნივერსიტეტისაგან [სამგლოვიარო განცხადება სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტის, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსის, მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწის, პროფესორ გიორგი სარიდანის ძე ახვლედიანის გარდაცვალების გამო]. — კომუნისტი, 1973, 8 ივლისი, გვ. 4; თბილისი, 1973, 9 ივლისი, გვ. 4; Заря Востока, 1973, 8 ივლისი, ს. 4.

От Министерства высшего и среднего специального образования Грузинской ССР и Тбилисского государственного университета. [Соболюдение по поводу кончины члена-корреспондента Академии наук СССР, академика Академии наук Груз. ССР, заслуженного деятеля науки, профессора Ахвледиани Георгия Саридановича]. — Комунисти 1973, 8 ივლისი, ს. 4; Тбилиსი, 1973, 9 ივლისი, ს. 4; Заря Востока, 1973, 8 ივლისი, ს. 4.

673. გიორგი ახვლედიანი. [1887—1973. ნეკროლოგი]. — კომუნისტი, 1973, 10 ივლისი, გვ. 3; სახალხო განათლება, 1973, 11 ივლისი, გვ. 3; სამშობლო, 1973, № 13, ივლისი, გვ. 3; Заря Востока, 1973, 10 ივლისი, ს. 3. — ხელმოწერა: ბ. გიგინბერია, პ. გილაშვილი, ა. ინაური, შ. კიკნაძე, პ. მელნიკოვი, ზ. პატარიძე, ე. სირაძე, ე. შევარდნაძე, ა. ჩუბინი, გ. ძოწენიძე, გ. ჯავახიშვილი, ო. ჩერქეზია, მ. მთაწმიდელი, გ. პათიაშვილი, ნ. მუსხელიშვილი, ი. ვეკუა, ი. აბაშიძე, ზ. ახვლედიანი, ე. სეხნიაშვილი, ა. შანიძე, ა. ჩიქობავა, დ. ჩხიკვიშვილი, გ. წერეთელი, თ. ჯანელიძე, გ. ჯიბლაძე.

Г. С. Ахвледиани. [1887—1973. Некролог]. — Комунисти, 1973, 10 ივლისი, ს. 3; Сахალხო განათლება, 1973, 11 ივლისი, ს. 3; Самшობლო, 1973, № 13, ივლისი, ს. 3; Заря Востока, 1973, 10 ივლისი, ს. 3. — Подписи: Б. Гигинберия, П. Гиладшвили, А. Инаури, Ш. Кикнадзе, П. Мельников, З. Патаридзе, В. Сирадзе, Э. Шеварднадзе, А. Чуркин, Г. Дзоценидзе, Г. Джавахишвили, О. Черкезия, Т. Мосашвили, Дж. Патиашвили, Н. Мухелишвили, И. Векуа, И. Абашидзе, З. Ахвледиани, Е. Сехниашвили, А. Шанидзе, А. Чикобава, Д. Чхиквишвили, Г. Церетели, Т. Джanelidze, Г. Джибладзе.

674. გიორგი სარიდანის ძე ახვლედიანი. [ნეკროლოგი]. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. მოამბე, ტ. 72, № 1, 1973, გვ. 248—249. — პარალ. ტექსტი რუს. ენ.

Георгий Сариданович Ахвледiani. [Некролог]. — Сообщения Акад. наук Груз. ССР, т. 72, № 1, 1973, с. 248—249. — Парал. текст на рус. яз.

675. Георгий Сариданович Ахвледiani. [Языковед. 1887—1973. Некролог]. — Изв. Акад. наук СССР. Серия лит. и языка, 1974, т. 33, вып. 2, с. 191—192, с портр. — Подпись: Ин-т Востоковедения АН ГССР.

676. Г. С. Ахвледiani. Видный грузинский советский ученый, член-корреспондент Академии наук СССР, академик Академии наук Грузинской ССР, Заслуженный деятель науки Георгий Ахвледiani. [Некролог]. — Русский язык в груз. школе, 1973, № 4, с. 78—80.

677. Г. С. Ахвледiani. [Лингвист. 1887—1973. Некролог]. — Русский язык в национальной школе, 1973, № 5, с. 85. — Подпись: Редколлегия журнала «Русский язык в национальной школе».

678. ასეთი გვემახსოვრება. გ. ახვლედიანის გარდაცვალების გამო. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1973, 10 ივლ., გვ. 3, სურ.

Таким он останется в памяти. По поводу кончины Г. Ахвледiani. — Ахалгазრда კომუნისტი, 1973, 10 ივლ., с. 3, с портр.

679. გიორგაძე თ. გიორგი ახვლედიანის ხსოვნას. [ქართველი მეცნიერის ჭაღრაკით დაინტერესების შესახებ]. — ლელო, 1973, 10 ივლ., გვ. 3.

გიორგაძე თ. Памяти Георгия Ахвледiani. [Об интересе грузинского ученого к шахматам]. — Лело, 1973, 10 ივლ., с. 3.

680. დიდი ქართველი მეცნიერი. აკადემიკოს გიორგი ახვლედიანის ხსოვნას. — ნორჩი ლენინელი, 1973, 13 ივლ., გვ. 4, სურ-ით.

Великий грузинский ученый. Памяти акад. Г. Ахвледiani. — Норчи ленинели, 1973, 13 ივლ., с. 4, с портр.

681. ვეკუა ი. მგზნებარე პატრიოტი. — კომუნისტი, 1973, 10 ივლ., გვ. 3.

Векуа И. Пламенный патриот. — Комунисти, 1973, 10 ივლ., с. 3.

682. კელენჯერიძე ან. დიდი პატრიოტი-კომუნისტი. — ლიტერატურული საქართველო, 1973, 13 ივლ., გვ. 6.

Келенджеридзе Ант. Большой патриот-коммунист. — Литературиლი საქართველო, 1973, 13 ივლ., с. 6.

683. მეგრელიძე ი. თეატრის მოამბე მეცნიერი. — თეატრალური მოამბე, 1973, № 4, (74), გვ. 33—34.

Мегрелидзе И. Ученый—рачитель театра. — Вестник театрального общества Грузии, 1973, № 4 (74), с. 33—34.

684. პავლიაშვილი ალ. ამაგდარი! — ლენინელი (ლენინგორი), 1973, 24 ივლ., გვ. 3.

Павлиашвили Ал. Заслуженный ученый. — Ленинели (Ленинგორი), 1973, 24 ივლ., с. 3.

685. რამიშვილი გ. აკადემიკოს გ. ახვლედიანის ხსოვნას. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1973, 28 სექტ., გვ. 4.

Рамишвили Г. Памяти академика Г. Ахвледiani. — Тбилиსის უნივერსიტეტი, 1973, 28 სექტ., с. 4.

686. შათირიშვილი გ. სოფლის მშრომელთა მეგობარი. — სოფლის ცხოვრება, 1973, 11 ივლ., გვ. 4, სურ-ით.

Шатиришвили Г. Друг сельских тружеников. — Сопლის ცხოვრება, 1973, 11 ივლ., с. 4, с портр.

687. შანიძე ავ. მეგობრის ხსოვნას. — კომუნისტი, 1973, 10 ივლ., გვ. 3.

Шанидзе Ав. Памяти друга. — Комунисти, 1973, 10 ივლ., с. 3.

688. შვანგირაძე ნ. თეატრის ამაგდარი. — თბილისი, 1973, 10 ივლ., გვ. 3.

Швангирадзе Н. Большой друг театра. — Тбилиსი, 1973, 10 ივლ., с. 3.

689. ძიძიგური შ. საუკუნის კაცი. — ლიტერატურული საქართველო, 1973, 13 ივლ., გვ. 6.

Дзидзиგური Ш. Гражданин века. — Литературиლი საქართველო, 1973, 13 ივლ., с. 6.

690. ძიძიგური შ. დიდი მეცნიერი და მოღვაწე. — თბილისი, 1973, 10 ივლ., გვ. 3.

Дзидзиგური Ш. Большой ученый и деятель. — Тбилиსი, 1973, 10 ივლ., с. 3.

691. წერეთელი გ. გიორგი ახვლედიანის ხსოვნას. — ლიტერატურული საქართველო, 1973, 13 ივლ., გვ. 6.

Церетели Г. Памяти Георгия Ахвледиани. — Литературы Сакартвело, 1973, 13 июля, с. 6.

692. წერეთელი გ. გიორგი ახვლედიანის ხსოვნას. — მაცნე, საქ. სსრ მეცნ. აკად. საზ-რივ მეცნ. განყ-ბა. ენისა და ლიტერატურის სერია, 1973, № 3, გვ. 192, პორტრ.

Церетели Г. Памяти Георгия Ахвледиани. — Мадне. Серия языка и литературы, 1973, № 3, с. 192, с портр.

693. ჯიბლაძე გ. დიდი მეცნიერი, დიდი მოღვაწე. — კომუნისტი, 1973, 10 ივლ., გვ. 3.

Джибладзе Г. Большой ученый, большой деятель. — Комунисти, 1973, 10 июля, с. 3.

694. აბაშიძე ირ. Воспитатель плеяды ученых. Памяти Георгия Ахвледиани. — Вечерний Тбилиси, 1973, 9 июля, с. 4.

695. Каухчишвили С. Человек одухотворенной работоспособности. Памяти Георгия Ахвледиани. — Вечерний Тбилиси, 1973, 9 июля, с. 4.

696. Небнеридзе Г. Нетленной памяти учителя. Памяти Георгия Ахвледиани. — Молодежь Грузии, 1973, 12 июля, с. 4.

697. Рамишвили Г. Гордость университета. Памяти Георгия Ахвледиани. — Вечерний Тбилиси, 1973, 9 июля, с. 4.

698. Шанидзе А. Навсегда в сердце. Памяти Георгия Ахвледиани. — Молодежь Грузии, 1973, 12 июля, с. 4.

699. Шарадзенიძე Т. Останется с нами. Памяти Г. С. Ахвледиани. — Молодежь Грузии, 1973, 12 апр., с. 4.

ლექსები, მიძღვნილი გიორგი ახვლედიანსადმი

СТИХИ, ПОСВЯЩЕННЫЕ Г. АХВЛЕДИАНИ

700. სამხარაძე გ. დაგვიანებული საჩუქარი. — ქუთაისი, 1962, 13 აპრ., გვ. 3.

Самхарадзе Г. Запоздалый подарок. — Кутаиси, 1962, 13 апр., с. 3.

701. სამხარაძე გ. ერის საუზნის მესაიდუმლე. — ქუთაისი, 1967, 15 აპრ., გვ. 3.

Самхарадзе Г. Хранитель тайн сокровищницы народа. — Кутаиси, 1967, 15 апр., с. 3.

702. ტოგონიძე შ. რაა სიცოცხლის ერთი ზამთარი. — ქუთაისი, 1967, 4 ივნ., გვ. 3; დროშა (წყალტუბო), 1967, 8 ივნ., გვ. 3.

Тогонидзе Ш. Лишь одна зима жизни. — Кутаиси, 1967, 4 июня, с. 3; Дроша (Цхалтубо), 1967, 8 июня, с. 3.

703. ჩატერჯი სუნითი კუमार. მისალოცი ლექსი [სანსკრიტულ ენაზე]. — კრ-ში: აღმოსავლური ფილოლოგია. აკაკი შანიძესა და გიორგი ახვლედიანს დაბადების 80 წლისთავზე. თბ., „მეცნიერება“, 1969, გვ. 281—284.

Чаттерджи Сунити Кумар. Поздравительный стих. [На санскр. яз.] — В сб.: Восточная филология. Акакию Гавриловичу Шанидзе и Георгию Саридановичу Ахвледиани к 80-летию со дня рождения. Тб., «Мецნიერება», 1969, с. 281—284.

704. ჭავჭავაძე ლ. ვარდები იმერეთის სანახევში. — წიგნის სამყარო, 1970, 11 მარტი, გვ. 6. — გადმოებეჭდილია ლ. ჭავჭავაძის წიგნიდან „მგზავრო კეთილო“. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1969, გვ. 30—31.

Чавчавадзе Л. Розы в окрестностях Имерети. — Цитиис самкаро, 1970, 11 марта, с. 6. — Перепечатан из книги Л. Чавчавадзе «Добрый путник». Тб., «Саბჭოთა საქართველო», 1969, с. 30—31.

ძირითადი უროგავის საკითხები

ავესტა. გალობა 9. — გათა-გალობა 29—30. — გათა-გალობა 44—45. (თარგმ.). 276

ავესტა. მასნა 9. (თარგმ.). 106

ავესტის გათები (გალობანი). (თარგმ.). 415—416

ავესტის გათებიდან. გალობა 341. (თარგმ.). 359

1802 წლის ოსური ხელნაწერი. 33

აქემენიდა ლურსმული წარწერების mačiyā ხალხის იდენტიფიკაციის საკითხისათვის. 101

გათა-გალობა 53. (თარგმ.). 299.

გალობა 28. (ავესტის გათებიდან). (თარგმ.). 265

გალობა 45. (ავესტის გათებიდან). (თარგმ.). 248

გემინირებული და ნაზალიზებული აფრიკატების შესახებ ოსური ენის დვალურ დიალექტში. 50

გრძელი ხმოვანი — tt—l*—xl წინ ძველ ისლანდურში. 148

გუტურალთა რეგრესულ-დისიმილაციური დაკარგვა ქართულში. 113

დასაბამი ნივთთა. (რიგ-ვედა, X, ჰიმნი 129). (თარგმ.). 2

დასაბამი ნივთთა. (რიგ-ვედა, X, 129.). — ცისა და დედამიწისადმი. (რიგ-ვედა, 1, 185). (თარგმ.). 277

დიალექტთა შერევის საკითხისათვის. 127

ენათმეცნიერების პრობლემატიკა და ზოგადი ფონეტიკა. განაკვ. 1—2. 40

ენათმეცნიერების შესავალი. ლექციები. I. II. III. 3—5, 34

ენათმეცნიერების შესავლის საკითხები. 380.

ზოგადი და ქართული ენის ფონეტიკის საკითხები. ტ. 1. 59

ზოგადი ფონეტიკის საფუძვლები. 158

ზოგადი ფონეტიკის შესავალი. 205, 294

თანხმოვანთა აქცესიური კომპლექსების საკითხისათვის ქართულში. 138

ირანის ლიტერატურიდან. 1. მასნა 29, მასნა 30. (თარგმ.). 21

ისტორიული ცნობა დვალეთისა და დვალეების შესახებ. 82

კომპოზიტის მეორე წევრის მტლერი ანლაუტის საკითხისათვის ოსურ ენაში. 70

„მარცელის“ საკითხის გარშემო. I. ვ. ბგერის მეტათეზისი. 10.

მასალები აფხაზურ ბგერათა ფიზიოლოგიისათვის. 28

მკვეთრი ხშულნი ქართულში. 12

ორი ქება რიგ-ვედიდან. 2. გალობა ავესტის გათებიდან (თარგმ.). 215

ოსური ენის ისტორიისათვის. დიალექტთა განრიგება გაპალატებულ ველარ თანხმოვანთა და აფრიკატთა მიხედვით. 24

ოსური ენის ისტორიისათვის. III. ხშულთა დისიმილაციური გამტლერება ოსურ ენაში. 84.

პროტეტული ხმოვნის საკითხისათვის ოსურში. 14

რუსულ-ქართული ლექსიკონი. ტ. 1. A—3. ტ. 2. U—H 48

რუსული ენის გრამატიკა. უმაღლეს დაწვებით სასწავლებელთათვის. I. ფონეტიკა. II. მორფოლოგია. 6

რუსული ენის გრამატიკის სახელმძღვანელო ქართული სკოლებისათვის. 85

„ხა-ო“ და „—ური“-ს მნიშვნელობა. 16

სამი „ქ“ ოსურში და მათი მიმართება ძველი ირანულის შესაფერ ბგერებთან. 15

„სამხრეთ-ოსური“ თუ „დვალური“? 25

„სანსკრიტი“. მოკლე გრამატიკა და ნაწევრები კლასიკური სანსკრიტიდან და რიგ-ვედიდან. 7

უცნაური დ ელემენტი ოსურ დან, დან-ში. (ოსური ენის ორბუნებრივობის საკითხისათვის). 151

ფარინგალთა დისიმილაცია არაბულ დიალექტში. 235

ფონეტიკა. I. სამეტყველო ბგერა და წერა. 37

ფონეტიკური ლიტერატურის ანოტირებული ბიბლიოგრაფია. II. კავკასიური ენები. 72

ფონეტიკური შენიშვნები. 1. ფონეტიკური ტერმინოლოგიის უნიფიკაციისათვის.

2. „საშუალო მტლერადობა“ თუ ფშვინვიერობა? 3. „ხორხისმიერობა“ თუ

ფარინგალობა? 4. რთულია თუ არა ყველა „აფრიკატი“ ქართულში? 56

ფსევდოკომპოზიტთა სემანტიკური კლასიფიკაცია. 304

ქართულ-რუსული ლექსიკონი. 166

„ქაჯური ენის“ ნიმუში ოსურში. 22

ყრუ mediae ქართულში. 8

შენიშვნები ენის, როგორც სამეტყველო მოქმედების საშეშეცნებო ფუნქციის შესახებ. 226

ხმოვნისა და თანხმოვნის ერთმანეთისაგან გენეზისური განსხვავების საკითხისათვის. 100

ჰიმნი ინდრასა და ავნისადმი. (რიგ-ვედა III, 12). (თარგმ.). 338

Dativus predicativus ოსურ ენაში. 18

УКАЗАТЕЛЬ ОСНОВНЫХ ТРУДОВ

- Авеста. Песнь 9. Гата-песня 29—30.—Гата-песня 44—45. (Пер.). 277.
 Авеста. Ясна 9. (Пер.) 106
 Аннотированная библиография фонетической литературы. II. Кавказские языки. 72.
 Введение в общую фонетику. 205, 294
 Введение в языковедение. Лекции. I. II. III. 3—5, 34
 Вопросы введения в языковедение. 380
 Вопросы общей и грузинской фонетики. Т. I. 59
 Гаты Авесты. (Пер.). 415
 Гимн Индре и Агни (Ригведа III, 12). (Пер.). 339
 Гимн о сотворении мира. (Ригведа, X, гимн 129). (Пер.). 2
 Гимн о сотворении мира. (Ригведа, X, 129). — К небу и земли. (Ригведа, I, 185). (Пер.). 277
 Глухие mediae в грузинском языке. 8
 Грамматика русского языка. Для высших начальных училищ. I. Фонетика, II. Морфология. 6
 Грамматика русского языка. Учебник для груз. сред. школы (VII—X кл.). 62
 Грамматика русского языка. Учебник для груз. школ. 85
 Грузинско-русский словарь. 166
 Два гимна из Риг-веды. 2. Две песни-гаты из Авесты. 215.
 Две системы гармонических смычных в грузинском языке. 174
 Диссимилиация фарингальных в арабских диалектах. 235
 Долгий гласный перед -tt-L*-xt в древнеисландском. 148
 Древнеперсидское tāsīuā и грузинское tēsx. 238
 Загадочный элемент d в осетинском dān dā (к вопросу о двуприродности осетинского языка). 151
 Заметки о языке, как опознавательной функции речевой деятельности. 226
 Звонкий анлаут второго члена композита в осетинском языке. 70
 Звуковые возможности кавказских языков. I. Принципы классификации согласных абхазского языка. 74
 Значение „ბჟ-მ“ и „-ჟმ“. 16.
 Из гат Авесты. (Песнь 34¹). (Пер.). 359
 Из иранской литературы. I. Ясна 29. Ясна 30. (Пер.). 21
 Исторические сведения о Двалети и двалах. 82
 К вопросу о «втором инфинитиве» в осетинском языке. 285

- К вопросу о геминированных и назализованных аффрикатах в двалском диалекте осетинского языка. 50
 К вопросу о генетическом различии между гласными и согласными. 100
 К вопросу о знаковости в языке. 227
 К вопросу о протетичном гласном в осетинском языке. 14
 К вопросу о «слоге». I. Метатезис звука В. 10
 К вопросу о смещении диалектов. 127
 К вопросу об акцессивных комплексах согласных в грузинском языке. 138
 К вопросу об идентификации народа tāsīuā ахеменидских надписей. 101
 К истории осетинского языка. Классификация диалектов осетинского языка по палатализованным велярным согласным и аффрикатам. 24
 К истории осетинского языка. III. Диссимилативное озвончение смычных в осетинском языке. 84
 Лингвистическая пропедевтика и общая фонетика. Вып. 1—2. 40
 Лингвистические заметки. I. Еще раз об исторической устойчивости звуков грузинского языка. II. Следы новосого сигматизма в языке текстов Авесты. 372.
 Материалы к физиологии абхазских звуков. 28
 Новые проблемы в связи с изучением озвончения согласного в композите осетинского языка. 340
 О некоторых основных вопросах фонетики грузинского языка. 228
 Образец «тайного языка» в осетинском языке. 22
 Осетинская А рукопись 1802 года. 33
 Основы общей фонетики. 158
 Очерк истории плавных и носовых согласных в санскрите, геретском, латинском и славянском языках. I
 Песнь 28 (из гат «Авесты»). (Пер.). 265
 Песнь 45 (из гат «Авесты»). (Пер.). 249
 Песнь 53 (из гат «Авесты»). (Пер.). 299
 Превербный тмезис в осетинском языке. 261
 Регрессивно-диссимилативное исчезновение гуттуральных в грузинском. 113
 Русская литература. Учебник—хрестоматия для VIII класса груз. школы слепых детей. 241
 Русская литература. Учебник—хрестоматия для IX класса груз. школы слепых детей. 290, 329
 Русская литература. Учебник—хрестоматия для IX класса груз. школы. 262, 272, 289, 297, 309, 329, 341, 355, 376, 392, 399, 405, 409, 412

- Русская хрестоматия для старших классов техникумов. 19
- Русский язык. Учебник для VIII класса груз. школы. 254, 263, 273, 299, 310, 330, 342, 356, 375, 393, 400, 406, 410, 413
- Русский язык. Учебник для VIII класса груз. школы слепых детей. 292, 331, 401—402
- Русско-грузинский словарь. Т. 1. А—З. 38. Т. 2. И—Н. 48
- «Санскрит». Краткая грамматика и отрывки из классического санскрита и Ригведы. 7
- Сборник избранных работ по осетинскому языку. 242
- Семантическая классификация псевдокомпозигов. 304
- Смычно-гортанные согласные в грузинском языке. 12
- Три «t» в осетинском языке и их отношение к соответствующим звукам древнеиранского языка. 15
- Учебник грамматики русского языка. Фонетика. морфология. Для IX кл. груз. школы слепых детей. 334
- Учебник грамматики русского языка для VIII—XI классов груз. школ. 208
- Учебник грамматики русского языка. Для груз. школы. 91, 153, 175, 191, 220, 247, 264
- Учебник грамматики русского языка. Для груз. школы. Ч. 1. Фонетика, морфология. Для 9-го класса. Ч. 2. Синтаксис. Для X класса. 311, 332—333, 343, 357, 376, 394, 403, 407—408, 411, 414
- Учебник грамматики русского языка. Для груз. школы. Ч. 1. Фонетика, Морфология. Для IX—X классов. Ч. 2. Синтаксис. Для XI класса. 197, 293
- Учебник грамматики русского языка. Синтаксис. Для X класса груз. школы слепых детей. 377
- Фонетика. 1. Речевой звук и письмо. 37
- Фонетические заметки. 1. К вопросу об унификации фонетической терминологии. 2. «Средняя звонкость» или аспирация? 3. «Гортанные» или фарингальные? 4. Все ли «аффрикаты» груз. языка сложные? 56
- Хрестоматия по русской литературе. Учебник для VIII класса груз. сред. школы. 57, 63, 65, 77, 92, 110, 124, 134, 145, 154, 162, 170, 176, 182, 192, 198, 203, 207, 240
- Хрестоматия по русской литературе. Учебник для IX класса груз. сред. школы. 58, 66, 78, 93, 111, 125, 135, 146, 155, 163, 171, 177, 183, 193, 199, 202

«Южно-осетинский» или «дзвальский»? 25

Dativus predicativus в осетинском языке. 18

Ossetica – Georgica: 1. К вопросу о самоназвании осетин. 2. Об осетинских и грузинских поговорках. 3. Ценный памятник середины XIII в. (О Зарамарской Псалтыри). 243.

Zur Geschichte des Ossetischen II. Johannes Jalgusidse und seine in ossetischen Sprache geschriebenen Werke. 32

სახელთა საძიებელი

ენგელსი ფრ. 47
ლენინი ვ. (მასზე) 233

აბაშიძე გრ. 305
აბაშიძე ი. 295, 673
აბზიანიძე ნ. 380
აბულაძე ი. ი. (მასზე) 250
აგიაშვილი ნ. 451
აგიაშვილი ნ. (მასზე) 214
აგალიშვილი ვლ. 460
ალაიძე მ. 557, 583—584, 661
ალექსიძე ეთ. (მთარგმნ.) 477
ამაშუკელი შ. 575
ანდრონიკაშვილი ე. (მასზე) 542
ანდრონიკაშვილი ლ. (მასზე) 64
ანდრონიკაშვილი მ. 380, 469, 585
ანდრონიკაშვილი მ. (რედ.) 415
ანლანიშვილი ა. 558
ასამბაძე ნ. 95, 107—108, 443—444, 446
ასამბაძე ნ. (მთარგმნ.) 425
აფაქიძე ა. (რედ.) 459
ახვლედიანი ზ. 673

ბანძელაძე გ. 587
ბარამიძე ა. 250
ბარამიძე ალ. (რედ.) 471
ბაქრაძე ე. (შემდგ.) 61, 429
ბეგაშვილი ალ. 527
ბეკოევი დ. 588
ბენაშვილი დ. 527
ბერიტაშვილი ი. (მასზე) 491
ბერიძე ვ. 11.

ბერიძე ფ. (რედ.) 459
ბოკაჩიო ჯოვანი (მასზე) 46, 237, 352
ბრუგმანი კ. (მასზე) 222
ბუაჩიძე თ. 371
ბულაზოესკი ლ. 200, 448
ბულაზოესკი ლ. (მასზე) 503

გაბაშვილი ზ. 446
გამსახურდია კ. 305, 366
გამყრელიძე გ. (რედ.) 586
გამყრელიძე თ. (მასზე) 278
გამყრელიძე პ. 381
გაფრინდაშვილი შ. 589
გაჩეჩილაძე ვ. 547
გელაშვილი ა. 453, 459
გვენცაძე ალ. 590
გიგბერია ბ. 673
გიგინეიშვილი ბ. 380
გიგინეიშვილი ივ. (რედ.) 442
გილაშვილი პ. 396, 673
გიორგაძე თ. 521, 591, 679
გიუნაშვილი ჯ. 597, 603
გიუნაშვილი ჯ. (რედ.) 586
გოგებაშვილი ი. (მასზე) 68—69, 73.
გოციელი ლ. 89
გორგაძე ს. 11
გრამონი (მასზე) 112
გრიშაშვილი ი. (რედ.) 442
გუგუშვილი პ. 438
გუდავა ტ. 593
დათიკაშვილი ქ. (რედ.) 214, 451
დაფქიაშვილი თ. 449
დურგლიშვილი ბ. 542

ერბენი კ. 445
ერისთავი ელ. (მთარგმნ.) 445, 454
ერისთავი ელ. (რედ.) 475
ერისთავი კ. (რედ.) 459

ვანაძე ს. (რედ.) 214, 442, 451, 497
ვეკუა ი. 539, 673, 681
ვერნერი კ. (მასზე) 129, 161
ვეშაპიძე ი. 595
ვისოცკაია ვ. (მასზე) 268

ზაალიშვილი მ. 596
ზაფრევი კ. 381
ზაფრევი კ. (მასზე) 491
ზაიცევი ფ. (მასზე) 491
ზაქარაძე ს. (მასზე) 362
ზიჩი მ. (მასზე) 221
ზურაბაშვილი ა. 381

თავართქილაძე სილ. (გამომც.) 35, 421
თევდორაძე ი. 380
თვალჭრელიძე ა. (მასზე) 491
თოდუა მ. (რედ.) 586
თოფურია ვ. 99, 166
თოფურია ვ. (რედ.) 214, 442, 451, 467
თოფურია ვ. (მასზე) 358

იაკობსონი რ. 599
იალღუშიძე ი. (მასზე) 36
იანჭოშვილი მ. 600
იედლიჩკა ი. 475
იმედაშვილი ი. 35, 421
იმნაიშვილი ი. (რედ.) 471
ინაური ა. 396, 673
ინაშვილი ა. 460
ინგოროყვა პ. 464
ინგოროყვა პ. (მასზე) 204, 209
იორდანიშვილი ს. 38—39, 48—49, 422—423

კავეზაგი ი. 513
კაიშაური ა. 95, 107—108, 447, 458, 602.

კაიშაური ა. (მთარგმნ.) 425
კაიშაური ა. (მასზე) 336
კაკაბაძე მ. 548
კალანდაძე ლ. (შემდგ.) 61, 429
კაპელიძე კ. 11
კაპელიძე კ. (მასზე) 226, 267, 491
კელენჯერიძე ან. 682
კეცხოველი ნ. (რედ.) 442
კეცხოველი ნ. (მასზე) 491, 542
კვარაცხელია ტ. (მასზე) 491
კიკვიძე კ. (მასზე) 270
კიკნაძე შ. 673
კობიძე დ. 534, 597, 603
კობიძე დ. (რედ.) 586
კოპალიანი მ. 604
კოტეტიშვილი ვ. (რედ.) 416
კუპრაძე ვ. (რედ.) 442

ლაფონი რ. 442
ლეკიაშვილი ალ. (რედ.) 586
ლეკიშვილი ვ. 268
ლეონიძე გ. (რედ.) 442, 464
ლეონიძე ვ. (მასზე) 346
ლიტონი ჯ. 576
ლიტონი ჯ. (მასზე) 231
ლომთათიძე გ. (შემდგ.) 432
ლომთათიძე ქ. (რედ.) 214, 442, 451
ლომთათიძე ქ. (მასზე) 209
ლომთაძე ს. 473
ლომოური თ. (რედ.) 442

მაისურაძე ი. 605—610
მამულაშვილი მ. 442
მარდალავიშვილი ე. 535
მარი ნ. (მასზე) 44, 156, 161, 164
მარჯანიშვილი კ. (მასზე) 387, 591
მაჩაბელი ე. (მასზე) 591
მაჭავარიანი გ. 380, 611
მაჭავარიანი გ. (მასზე) 278, 321
მაჭარაშვილი კ. 320
მახვილაძე პ. 549
მგალობლიშვილი ს. 443—444
მგელაძე დ. 320, 497, 612
მგელაძე დ. (მასზე) 234, 360, 371
მეგრელიძე ი. 501, 613, 683

მელიქიშვილი გ. (რედ.) 459
 მელნიკოვი პ. 673
 მენთეშვილი ი. (რედ.) 459
 მენთეშვილი ს. (რედ.) 442
 მერჩულე გიორგი (მასზე) 204, 209, 464
 მესხია შ. (მასზე) 539
 მინდელი გ. 381
 მირიანაშვილი მ. (მასზე) 542
 მოსაშვილი თ. 673
 მრევლიშვილი მ. 441, 616
 მუსხელიშვილი ნ. 64, 87, 89, 396, 673
 მუსხელიშვილი ნ. (რედ.) 442
 მუსხელიშვილი ნ. (მასზე) 491
 მუშეუდიაიანი მ. 550
 მხარგრძელი ს. 513

ნახუცრიშვილი გრ. (მთარგმნ.) 296, 470
 ნეპიერიძე გ. 380, 617—618
 ნეიშანი ალ. (მასზე) 270
 ნიკოლაძე ნ. (მასზე) 591
 ნიჭარაძე შ. 619
 ნუცუბიძე შ. (მასზე) 335, 529

ონიაშვილი დ. 421
 ორბელიანი ს. ს. (მასზე) 17
 ოქრიაშვილი მ. 529
 ოქროპირიძე ნ. 620
 ოცხელი ი. ი. (მასზე) 118

პავლიაშვილი ალ. 684
 პატარიძე ზ. 673
 პატიშვილი ჯ. 673
 პროკოფიევი მ. 621
 პუშკინი ა. (მასზე) 55

ჟღენტი ს. 72, 107, 283, 424, 430, 452, 461, 465, 468, 517, 560—562, 577
 ჟღენტი ს. (რედ.) 498
 ჟღენტი ს. (მასზე) 283, 501

ჩამიშვილი გ. 685
 ჩაუ თ. 457

როსლინა მ. 419
 რუსთაველი შ. (მასზე) 45, 221, 464

სააკაშვილი მ. 453, 459
 სამხარაძე გ. 700—701
 სახეაძე ე. 622
 სახოკია თ. (მთარგმნ.) 46, 237
 სეზნიაშვილი ე. 673
 სვატოპლუკი ტ. 454
 სივსივაძე ნ. 516
 სირაძე ვ. 673
 სიხარულიძე ქ. (მასზე) 365
 სტალინი ი. (მასზე) 157, 173, 178—179, 184—185

ტარტაკოვსკი ი. ი. 54, 425
 ტატიშვილი ე. (რედ.) 421
 ტატიშვილი ი. (რედ.) 459
 ტოგონიძე შ. 702

უგულავა ტ. 336, 443—444, 446, 460
 უგულავა ტ. (მთარგმნ.) 425
 უზნაძე დ. (მასზე) 491
 ურუშაძე ა. 371, 623

ფანჩიძე ელ. 128
 ფარეშვილი ა. 73
 ფერაძე თ. 460
 ფორტუნატოვი თ. (მასზე) 161
 ფოფხაძე მ. (შემდგ.) 432
 ფოგტი პ. 442, 462, 624
 ფოცხიშვილი ა. 564, 625
 ფხაყაძე ს. 538, 663

ქავთარაძე ივ. (მასზე) 386
 ქაჯაია თ. 626
 ქიქოძე გ. 31
 ქუთათელი ალ. 527
 ქუთელია ნ. 380

ღამბაშიძე რ. (მთარგმნ.) 442
 ღლონტი ალ. 488, 565, 627—629
 ღოღობერიძე ნ. (რედ.) 214, 451

ჟაუხნიშვილი ს. (რედ.) 418, 586

შადური ლ. (მთარგმნ.) 462
 შათირიშვილი გ. 686
 შათირიშვილი შ. 452, 502—503, 505, 566—567, 630
 შათირიშვილი შ. (მთარგმნ.) 457
 შალამბერიძე გ. 498
 შალამბერიძე გ. (რედ.) 471
 შამელაშვილი რ. 519, 544, 551, 631—632, 664—665
 შანიძე აკ. 11, 136, 366, 673, 687
 შანიძე აკ. (რედ.) 451
 შანიძე აკ. (მასზე) 9, 13, 212, 302—303, 471, 491, 506, 516, 521, 529, 578, 586, 591, 614, 703
 შანშიაშვილი ს. 527
 შევარდნაძე ე. 673
 შვანგირაძე ნ. 633, 688
 შუხარდტი პ. (მასზე) 152

ჩაგელიშვილი ი. 516
 ჩარგეიშვილი ა. 95, 107
 ჩატერჯი კუშარ სუნიტი 703
 ჩატერჯი კუშარ სუნიტი (მასზე) 350
 ჩერქეზია თ. 673
 ჩიქობავა არნ. 40, 136, 433, 436, 673
 ჩიქობავა არნ. (რედ.) 214, 442, 451
 ჩიქობავა არნ. (მასზე) 491, 542
 ჩიქოვანი ჯ. 539
 ჩუბინაშვილი გ. (მასზე) 491
 ჩურკინი ა. 673
 ჩხეიძე ნ. (მასზე) 249
 ჩხიკვიშვილი დ. 673

ცაგარელი ლ. 26, 420
 ცისკარაძე ნ. 531
 ცხოვრებოვა ზ. 508

ძიძიგური ნ. 658
 ძიძიგური შ. 278, 320, 455—456, 490, 504, 506, 552, 569, 578, 598, 634—637, 689—690
 ძიძიგური შ. (რედ.) 467, 471, 598

ძიძიგური შ. (მასზე) 361, 363, 601, 632

ძოწენიძე გ. 673
 წერეთელი აკ. (მასზე) 591
 წერეთელი გ. 250, 673, 691—692
 წერეთელი გ. (რედ.) 214, 278, 442, 451, 586
 წერეთელი კ. (რედ.) 586
 წულუკიძე ა. (რედ.) 459

ჭავჭავაძე ილ. (მასზე) 591
 ჭავჭავაძე ლ. 704
 ჭანტურიშვილი დ. 638
 ჭახრაია ნ. 524
 ჭიაურელი ნ. 449
 ჭილაია ს. (რედ.) 464
 ჭონქაძე დ. (მასზე) 102
 ჭრელაშვილი კ. 380
 ჭუმბურიძე ზ. 518
 ჭუმბურიძე ზ. (რედ.) 471

ხაეთასი გრ. (მასზე) 271
 ხარაძე ე. (მასზე) 542
 ხაჭაპურიძე გ. (მასზე) 491
 ხორავა აკ. (მასზე) 280
 ხუნდაძე სილ. (მასზე) 236, 347
 ხუციშვილი ს. 639
 ხუჭუა პ. (რედ.) 449

ჯავახიშვილი ალ. (მასზე) 396
 ჯავახიშვილი გ. 673
 ჯავახიშვილი ივ. 64
 ჯავახიშვილი ივ. (მასზე) 80, 547
 ჯავახიშვილი კ. (შემდგ.) 432
 ჯანაშია ს. 87, 89
 ჯანაშია ს. (მასზე) 136, 152, 491
 ჯანელიძე ა. (მასზე) 491
 ჯანელიძე დ. (რედ.) 467
 ჯანელიძე თ. 673
 ჯაფარიძე ტრ. (მასზე) 547
 ჯაშიაშვილი ნ. 499
 ჯიბლაძე გ. 539, 640, 673, 693
 ჯიქია ს. 641
 ჯიქია ს. (რედ.) 586

УКАЗАТЕЛЬ ИМЕН

Абаев В. И. 466
 Абашидзе Гр. 305
 Абашидзе И. 295, 673, 694
 Абзианидзе Т. 380
 Абуладзе И. (О нем) 250
 Абуладзе Ю. (О нем) 253
 Авалишвили Кл. 460
 Агиашивили Н. 451
 Агиашивили Н. (О нем) 214
 Агнаев А. 466
 Алавидзе М. 577, 583—584, 661
 Алексидзе Э. (Пер.) 477
 Амашукели Ш. 575
 Анганишвили А. 558
 Андроникашвили Л. (О нем) 64
 Андроникашвили М. 380, 469, 585
 Андроникашвили М. (Ред.) 415
 Андроникашвили Э. (О нем) 542
 Апакидзе А. (Ред.) 459
 Артемов В. А. (Ред.) 571
 Асамбадзе Н. 95, 107—108, 426, 443—444, 446
 Асамбадзе Н. (Пер.) 425
 Асатиани Е. 643
 Ахвледиани З. 673

Бакрадзе В. (Сост.) 61, 429
 Баццеладзе Г. 587
 Барамидзе А. 250
 Барамидзе Ал. (Ред.) 471
 Бегашвили Ал. 527
 Бекоев Д. Г. 472, 588
 Бенашвили Д. 527
 Бердзенишвили Н. 105
 Беридзе В. 11

Беридзе В. (Ред.) 459
 Бериташвили Ив. 76
 Бериташвили И. С. (О нем) 491
 Бокачю Дж. (О нем) 46, 237, 352
 Бругман К. (О нем) 222
 Буачидзе Т. 371
 Будагов Р. А. (О нем) 229
 Булаховский Л. А. 200, 448
 Булаховский Л. А. (О нем) 503
 Бязров А. Х. 472

Вачнадзе С. М. (Ред.) 214, 442, 451, 497
 Векуа И. 539, 673, 681
 Вернер К. (О нем) 129, 161
 Вешапидзе И. 595
 Владимирская В. 644
 Высоцкая В. (О нем) 268

Габашвили З. 446
 Гагкаев К. Е. (О нем) 275
 Гамбашидзе Р. (Пер.) 442
 Гамкрелидзе Г. (Ред.) 586
 Гамкрелидзе П. 381
 Гамкрелидзе Т. 645
 Гамкрелидзе Т. (Ред.) 586
 Гамкрелидзе Т. (О нем) 278
 Гамсахурдиа К. 305, 366
 Гаприндашвили Ш. 589
 Гаспаров Э. 339
 Гачечиладзе В. 547
 Гвенцадзе Ал. 590
 Гелашвили А. П. 453, 459
 Гигиберия Б. 673
 Гигинейшвили Б. 380

Гигинейшвили Ив. (Ред.) 442
 Гиголов Г. 202, 207, 213, 219, 240—241, 246, 262, 272, 289—290, 309, 328—329, 341, 355, 374, 380, 392, 399, 405, 409, 412
 Гиладшвили П. 396, 673
 Гиоргадзе Т. 521, 591, 679
 Гиунашвили Дж. 597, 603
 Гиунашвили Дж. (Ред.) 586
 Глonti Ал. 488, 565, 627—629
 Гогебашвили Я. (О нем) 68—69, 73, 75
 Гогоберидзе Н. В. (Ред.) 214, 451
 Гоголь Н. В. (О нем) 450
 Гогчаева Л. 472
 Гокнели Л. 89
 Горгадзе С. 11
 Грамон (О нем) 112
 Гришашвили И. (Ред.) 442
 Гугушвили П. 438
 Гудава Т. 593
 Гудиашвили Л. (О нем) 274, 288
 Гურიев Т. 466

Данквизашвили Т. 449
 Датикашвили К. (Ред.) 214, 451
 Джавахишвили Ал. (О нем) 396
 Джавахишвили Г. 673
 Джавахишвили Ив. 64
 Джавахишвили Ив. (О нем) 76, 80, 547
 Джавришвили К. (Сост.) 432
 Джанашиа С. 87, 89
 Джанашиа С. (О нем) 105, 136, 152, 491
 Джанелидзе А. (О нем) 491
 Джанелидзе Д. (Ред.) 467
 Джанелидзе Т. 673
 Джанашидзе Т. (О нем) 547
 Джашиашвили Н. 499
 Джибладзе Г. 539, 640, 673, 693
 Джикня С. 641
 Джикня С. (Ред.) 586
 Джорбенадзе С. 555
 Дзидзигури Н. 658

Дзидзигури Ш. 278, 320, 455—456, 474, 490, 504, 506, 540, 552, 569, 578, 598, 634—637, 646, 689—690
 Дзидзигури Ш. (Ред.) 467, 471, 598
 Дзидзигури Ш. (О нем) 361, 363, 525, 601, 632
 Дзоценидзе Г. 673
 Дискал Ап. (О нем) 167
 Дурглишвили Б. 542

Ербен К. 445

Жгенти С. (О нем) 283, 501
 Жгенти С. 72, 107, 283, 424, 430, 452, 461, 465, 468, 517, 560—562, 571, 577
 Жгенти С. (Ред.) 498, 571

Заалишвили М. 596
 Завриев К. 381
 Завриев К. (О нем) 491
 Зайцев Ф. А. (О нем) 491
 Зекариадзе С. (О нем) 362
 Зандукели М. 19
 Зичи М. (О нем) 221
 Зурабашвили А. 381

Ианкошвили М. 600
 Иедличка Я. 475
 Имедашвили И. 35, 421
 Имнаншвили И. (Ред.) 471
 Инаури А. 396, 673
 Инашвили А. 460
 Ингороква П. 464
 Ингороква П. (О нем) 204, 209, 287
 Иорданишвили С. Г. 38—39, 48—49, 422—423
 Исаев М. 510

Кавказаги И. 513
 Кавтарадзе Ив. (О нем) 386
 Каджая О. 626

Кайшаури А. 95, 107—108, 426, 447, 458, 602
 Кайшаури А. (Пер.) 425
 Кайшаури А. (О нем) 336
 Кайшаури В. 327
 Какабадзе М. 548
 Каландадзе Л. (Сост.) 61, 429
 Камбай В. А. (О нем) 373
 Канкава М. 647—648
 Канкава М. (О нем) 354, 532
 Каухчишвили С. 695
 Каухчишвили С. (Ред.) 418, 586
 Кварацхелиа Т. (О нем) 491
 Кекелидзе К. 11
 Кекелидзе К. (О нем) 226, 267, 491
 Кекелидзе М. 546, 649
 Келенджеридзе А. 682
 Кецховели Н. (Ред.) 442
 Кецховели Н. (О нем) 491, 542
 Киквидзе Ц. (О нем) 270
 Кикнадзе Ш. 673
 Кикодзе Г. 31
 Кобидзе Д. 534, 541, 597, 603
 Кобидзе Д. (Ред.) 586
 Копалиани М. 604
 Котетишвили В. (Ред.) 416
 Кочарян С. (О нем) 239
 Кулаев Н. 511—512
 Купрадзе В. (Ред.) 442
 Кутатели А. 527
 Кутелиа Н. 380
 Лабарткава О. 254, 263, 291—292, 298, 310, 330—331, 342, 356, 375, 393, 400—402, 406, 410
 Лафон Р. 442
 Левин Г. 546
 Лекиашвили А. (Ред.) 586
 Лекишвили В. 268
 Ленин В. И. (О нем) 233
 Леонидзе Г. (Ред.) 442, 464
 Леонидзе Г. (О нем) 346
 Литтон Дж. 463, 576
 Литтон Дж. (О нем) 231
 Ломоурн Т. (Ред.) 442
 Ломтадзе С. 473
 Ломтатидзе Г. (Сост.) 432
 Ломтатидзе К. В. (Ред.) 214, 442, 451
 Ломтатидзе К. (О нем) 209
 Лордкипанидзе Т. 532
 Майсурадзе И. 605—610
 Мамулашвили М. 442
 Маргвелашвили Г. 284, 287
 Мардалейшвили В. 535
 Марджанишвили К. (О нем) 387, 591
 Марр Н. (О нем) 44, 156, 161, 164
 Махвиладзе П. 549
 Мачабели В. (О нем) 591
 Мачавариани Г. 380, 611, 650
 Мачавариани Г. (О нем) 278, 321
 Мачарашвили К. 320
 Мгалоблишвили С. 443—444
 Мгеладзе Д. 320, 497, 612, 651
 Мгеладзе Д. (Ред.) 208
 Мгеладзе Д. (О нем) 234, 360, 371, 532
 Мегрелидзе И. 501, 613, 683
 Медоев Б. 659
 Меликишвили Г. (Ред.) 459
 Меликишвили Г. (О нем) 507
 Мельников П. 673
 Ментешашвили И. (Ред.) 459
 Ментешашвили С. (Ред.) 442
 Мерчуле Г. (О нем) 204, 209, 464
 Месхиа Ш. (О нем) 539
 Миндели Г. 381
 Мирнашвили М. (О нем) 542
 Михайлов Ф. 570
 Мосашвили Т. 673
 Мревлишвили М. 441, 616
 Мревлишвили Т. 354, 450
 Мревлишвили Т. (О нем) 532
 Мулдашев Т. 523
 Мухелишвили Н. 64, 76, 87, 89, 105, 396, 673
 Мухелишвили Н. (Ред.) 442
 Мухелишвили Н. (О нем) 491

Мушкудиани М. 550
 Мхаргрдзели С. 513

Натадзе В. 193, 198—199, 202—203, 207, 213, 219, 240—241, 246, 254, 262—263, 272, 289—292, 298, 309—310, 328—331, 341—342, 355—356, 374—375, 392—393, 399—402, 405—406, 409—410, 412
 Нахуцришвили Г. (Пер.) 296, 470
 Небиеридзе Г. 380, 598, 617—618, 696
 Нейман Ал. (О нем) 270
 Немсадзе А. 525
 Нижарадзе Ш. 619
 Николадзе Н. (О нем) 591
 Нуцубидзе Ш. 327
 Нуцубидзе Ш. (О нем) 335, 529

Оганезова М. 57—58, 63—66, 77—78, 110—111, 124—125, 134—135, 145—146, 154—155, 162—163, 170—171, 176—177, 182—183, 192—193, 198—199, 203, 207, 499
 Окриашвили М. 529
 Окропиридзе Н. 620
 Опнашвили Д. 421
 Орбелиани С.—С. (О нем) 17
 Оцхели И. (О нем) 118

Павлиашвили Ал. 684
 Пагава Г. 57—58, 63—66, 77—78, 110—111, 124—125, 134—135, 145—146, 154—155, 162—163, 170—171, 176—177, 182—183, 192—193, 198—199, 202—203, 213, 219, 241, 246, 254, 262—263, 273, 289—292, 298, 309—310, 328—331, 341—342, 355—356, 374—375, 392—393, 399—402, 405—406, 409—410, 412—499.

Панчвидзе Вл. 128
 Парешивили А. 73
 Патаридзе З. 673
 Патиашвили Дж. 673
 Перадзе Т. 460
 Поливанов Е. 30
 Попхадзе М. 432
 Поцхишвили А. 564, 625
 Прокофьев М. 621
 Пумпянский А. 478
 Пушкин А. С. (О нем) 55
 Пхакадзе С. 538, 663

Рамишвили Г. 685, 697
 Рау Ф. 457
 Рохлина М. 419
 Руставели Ш. (О нем) 45, 221, 284, 287, 464

Саакашвили М. Г. 453, 459
 Самхарадзе Г. 700—701
 Сахвадзе Э. 622
 Сахокиа Т. (Пер.) 46, 237
 Сватошук Т. 454
 Сехниашвили Е. 673
 Сивсвадзе Н. 516
 Сирадзе В. 673
 Сихарулидзе К. (О нем) 365
 Сталин И. В. (О нем) 157, 173, 178—180, 184—185

Таварткиладзе С. (Изд.) 35, 421
 Тагор Р. (О нем) 463
 Тартаковский И. И. 54, 425
 Татишвили Е. 421
 Татишвили И. (Ред.) 459
 Твалчрелидзе А. А. (О нем) 491
 Тевдорадзе И. 380
 Тогоидзе Ш. 702
 Тодуа М. (Ред.) 586
 Тоидзе М. (О нем) 391
 Топуриа В. 99, 166

Топуриа В. (Ред.) 214, 442, 451, 467
Топуриа В. (О нем) 358, 540

Угулава Т. К. 336, 426, 443—444,
446, 460

Угулава Т. К. (Пер.) 425
Узнадзе Д. Н. (О нем) 491
Урушадзе А. 371, 623, 653

Фогт Г. 442, 462, 624
Фортунатов Ф. (О нем) 161

Хавтаси Гр. (О нем) 271
Харадзе Е. К. (О нем) 542
Хатиашвили Л. Г. 450
Хачапуридзе Г. В. (О нем) 491
Хорава Ак. (О нем) 280
Хунладзе С. (О нем) 236, 347
Хуцишвили С. 639, 654
Хучуа П. 449

Цагаева А. 655
Цагарели Л. 26, 420
Церетели Ак. (О нем) 591
Церетели Г. В. 250, 673, 691—692
Церетели Г. В. (Ред.) 214, 278, 442,
451, 586
Церетели Г. В. (О нем) 326, 540
Церетели К. Г. (Ред.) 586
Цискарадзе Н. 531
Цулукидзе А. (Ред.) 459
Цховребова З. 508, 660

Чавчавадзе И. (О нем) 591
Чавчавадзе Л. 704
Чагелишвили И. 516
Чантуришвили Д. 638
Чаргейшвили А. 95, 107
Чаттерджи Сунити Кумар 703
Чаттерджи Сунити Кумар (О нем)
350
Чахракиа Н. 524
Черкезна О. 673
Чнаурели Н. 449

Чикобава А. С. 40, 136, 433, 436, 673
Чикобава А. С. (ред.) 214, 442, 451
Чикобава А. С. (О нем) 390, 491, 540,
542
Чиковани Дж. 539
Чилая С. (Ред.) 464
Чонкадзе Д. (О нем) 102
Чочуа Т. 574
Чрелашвили К. 380
Чубинашвили Г. Н. (О нем) 491
Чумбуридзе З. 518
Чумбуридзе З. (Ред.) 471
Чуркин А. 673
Чхеидзе Н. (О нем) 249
Чхешкели В. С. 556
Чхиквишвили Д. 673

Шадури Л. (Пер.) 462
Шаламберидзе Г. 498
Шаламберидзе Г. (Ред.) 471
Шамелашвили Р. 519, 544, 551, 631—
632, 656, 664—666
Шанидзе А. Г. 11, 76, 105, 136, 327,
366, 673, 687
Шанидзе А. Г. (Ред.) 451
Шанидзе А. Г. (О нем) 9, 13, 212,
302—303, 471, 491, 506, 516, 521,
529, 578, 586, 591, 614, 673, 687,
698, 703
Шашиашвили С. 527
Шарадзенидзе Т. 572, 579, 699
Шатиришвили Г. 686
Шатиришвили Ш. 452, 502—503, 505,
566—567, 630

Шатиришвили Ш. (Пер.) 457
Швангирадзе Н. 633, 688
Шеварднадзе Э. 673
Шевченко Т. Г. (О нем) 450
Шухардт Г. (О нем) 152
Шерба Л. В. (О нем) 174

Энгельс Фр. 47
Эндзелин Я. М. 479
Эндзелин Я. М. (О нем) 227
Эристави Ел. (Пер.) 445, 454

Эристави Ел. (Ред.) 475
Эристави К. (Ред.) 459

Якобсон Р. 599

Иалгъузидзе И. (О нем) 36

Медойты Б. 659

Мулдараты Т. 523

Цхуырбаты З. 660

Ialgusidse I. 32

Leky Max. 20

Meillet A. 23

Polivanov E. 30

Zgusta, L. 526

შინაარსი— СОДЕРЖАНИЕ

გიორგი ახვლედიანი (სამეცნიერო და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის მოკლე მიმოხილვა)	5
Георгий Сариданович Ахвледiani (Краткий обзор научной и общественной деятельности)	18
Giorgie S. Akhvlediani (An overview of his scholarly and public activities)	31
გ. ახვლედიანის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ძირითადი თარიღები	38
Основные даты жизни и деятельности Г. С. Ахвледiani	42
გიორგი ახვლედიანის შრომები	46
Труды Георгия Ахвледiani	46
გ. ახვლედიანის რედაქციით გამოცემული შრომები	115
Труды вышедшие под редакцией Г. Ахвледiani	115
ლიტერატურა გ. ახვლედიანის შესახებ	128
Литература о Г. Ахвледiani	128
დაბადების 70 წლისთავი	144
70 лет со дня рождения	144
დაბადების 75 წლისთავი	146
75 лет со дня рождения	146
დაბადების 80 წლისთავი	147
80 лет со дня рождения	147
დაბადების 85 წლისთავი	156
85 лет со дня рождения	156
დაბადების 90 წლისთავი	157
90 лет со дня рождения	157
გიორგი ახვლედიანის გარდაცვალება და დაკრძალვა	157
Смерть и похороны Георгия Ахвледiani	157
ლექსები, მიძღვნილი გიორგი ახვლედიანისადმი	162
Стихи посвященные Г. Ахвледiani	162
ძირითადი შრომების საძიებელი	164
Указатель основных трудов	166
სახელთა საძიებელი	170
Указатель имен	174

ИБ 522

დაიბეჭდა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის
სარედაქციო-საგამომცემლო საბჭოს დადგენილებით

*

გამომცემლობის რედაქტორი თ. ბოკუჩავა
ტექნოლოგიური ე. ბოკუჩავა
მხატვარი გ. ნაღორაძე
კორექტორი ც. ქიტიშვილი

გადაეცა წარმოებას 2.12.1977; ხელმოწერილია დასაბეჭდად 12.5.1978;
ქაღალდის ზომა 60×90¹/₁₆; ქაღალდი № 1; ნაბეჭდი თაბახი 11.50;
საარბიტრაჟო-საგამომცემლო თაბახი 9.31;

უფ. 01075;

ტირაჟი 1000;
ფასი 1 მან. 25 კაპ.

შეკვეთა № 4464;

გამომცემლობა „მეცნიერება“, თბილისი, 380060, კუტუზოვის ქ. 19
Издательство «Мецниереба», Тбилиси, 380060, ул. Кутузова, 19

საქ. სსრ მეცნ. აკადემიის სტამბა, თბილისი, 380060, კუტუზოვის ქ. 19
Типография АН Груз. ССР, Тбилиси, 380060, ул. Кутузова, 19

БИОБИБЛИОГРАФИЧЕСКАЯ СЕРИЯ
«ГРУЗИНСКИЕ УЧЕНЫЕ»

ГЕОРГИЙ АХВЛЕДИАНИ

1978 წ. გამომცემლობა „მაცნიერება“
გამოსცემს შუამღებ წიგნებს:

- 1) ნ. კეცხოველი. ბიობიბლიოგრაფია
- 2) კ. ქეკელიძე. ბიობიბლიოგრაფია
- 3) ა. თვალჭრელიძე. ბიობიბლიოგრაფია
- 4) კ. ზავრიევი. ბიობიბლიოგრაფია

